

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

УНИВЕРЗИТЕТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ

ISSN-1857-9779

Б И Л Т Е Н

НА
УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“
ВО СКОПЈЕ

Број 1185

Скопје, 1 февруари 2019 година

**Издание на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје
Ул. „Гоце Делчев“ бр. 9, 1000 Скопје**

ПРВИОТ БРОЈ НА БИЛТЕНОТ Е ОБЈАВЕН ВО МАЈ 1957 ГОДИНА

**Уредник на издавачката дејност на УКИМ:
проф. д-р Никола ЈАНКУЛОВСКИ, ректор**

Уредник на Билтенот: Томислав БАШЕВСКИ

Лектор: Весна Илиевска - Цветановска

Бр. _____
 5.8. 2013
 Скопје

Предмет: Материјали за Билтенот за објавување на веб-страницата на УКИМ

Согласно член 132, став 5 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр. 35/2008, 103/2008, 26/2009, 83/2009, 115/2010, 17/2011, 51/2011 и 123/2012), на вебстраницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, од бројот 1059 од 15 август 2013 година, ќе се објавуваат рефератите за избор во наставно-научни, научни и соработнички звања, рецензиите за подобност на темата и оспособеноста на кандидатот за вршење научна работа, прегледите на одобрените докторски дисертации, прифатените магистерски и специјалистички теми, рецензиите на учебници и учебни помагала, како и рефератите за доделување на звањето почесен професор и титулата почесен доктор на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј”. По објавување на материјалите на веб-страницата, факултетите и институтите за своите потреби, истите треба да ги отпечатаат во материјална форма за да можат да ги достават на членовите на наставно-научниот, односно научниот совет. Поради тоа, потребно е сите материјали што се предвидени за објавување во Билтенот на Универзитетот, благовремено да ги доставувате во **електронска форма**.

Поради усогласеност и униформност на текстовите потребно е материјалите за објавување да се доставуваат како Microsoft Word 2003 документи во кои исклучиво ќе се користи системскиот фонт **Georgia**. Овој фонт содржи богато множество на кирилични (македонски, српски, руски), латинични (со различни видови на надредени знаци), грчки и други знаци. Варијанта на овој фонт со корегирани знаци во италик формата за македонските букви ‘**г**’, ‘**џ**’, ‘**џ**’, ‘**џ**’ може да се добие во компјутерскиот центар на УКИМ на барање на факултетот. Исто така, таму може да се добие софтверско решение со кое може да се испрограмира тастатурата на персонален сметач кога работи под Windows XP оперативниот систем при притискање на копчето ‘`’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**џ**’, а при притискање на копчето ‘~’ во македонска поддршка да се добие знакот ‘**џ**’.

Поради запазување на роковите за објавување на материјалите во Билтенот, но и на вебстраницата, ве молиме, рефератите откако ќе бидат лекторирани, да ја доставите оригиналната верзија (лекторирана со потписите), а електронската верзија да ја доставите на e-mail адресата: bilten@ukim.edu.mk.

Неблаговремено доставените материјали и оние кои нема да бидат напишани согласно упатството нема да бидат објавени во тој број, туку ќе бидат поместени за објавување во наредниот број од Билтенот, односно откако ќе ја добиеме бараната верзија.

Ви благодариме за соработката.

Со почит,

УКИМ-Ректорат

Изготвил:Т.Б.
 Одобрил:К.М.

[illegible]

11. **Приговор** на Рефератот за избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: архитектонско проектирање и архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1182 од 14.12.2018 година, поднесен од **м-р Викторија Богданова**.....37-40
12. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: архитектонско проектирање и архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1182 од 14.12.2018 година.....41-42

ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Градежниот факултет во Скопје (**Панче Костуранов, Филип Мицковски, Фисник Имери, Милена Јосифоска-Милошеска, Никола Нисев**).....43

ЕКОНОМСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Практики и процедури за справување со измамите во Европската Унија во контекст на создавање единствен европски модел за управување со јавниот сектор и потреба од негова имплементација во Република Македонија** од **м-р Дејан Ристовски**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....44-51
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Анализа на развојните ефекти на одделни големи и средни хидроенергетски проекти во Република Македонија** од **м-р Зана Велија**, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.....52-61

МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на одобрени теми за изработка на докотрски труд на Машинскиот факултет во Скопје (**Ристо Попоски**).....62
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Машинскиот факултет во Скопје (**Драгана Аризанова, Никола Манев, Константина Атанасовска, Ирина Паневска, Славко Ристески**).....63

МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Реферат за избор на асистент по предметот анестезиологија со реанимација на Медицинскиот факултет во Скопје (**д-р Александра Гавриловска – Брзанов, д-р Дарко Анѓушев**).....64-78
2. **Приговор** на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области интерна медицина и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1184 од 15.1.2019 година, поднесен од **н. сов. д-р Деска Димитриевска**.....79-80
3. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области интерна медицина и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1184 од 15.1.2019 година.....81-82
4. **Приговор** на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области интерна медицина и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1184 од 15.1.2019 година, поднесен од **в. н. сор. д-р Јагода Стојковиќ**.....83-84
5. **Одговор** на Рецензентската комисија на приговорот на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области интерна медицина и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1184 од 15.1.2019 година.....85-86

6. Рецензија на ракописот **Монографија: јоден и тироиден статус на населението во Македонија, 2018 година** од авторите: **в. н. сор. д-р Виолета Анастасовска, д-р Александра Атанасова Бошку, проф. д-р Оливија Васкова, доц. д-р Горан Димитров, м-р Владимир Димковски, асс. д-р сци Николина Здравеска, асс. д-р сци Викторија Јовановска, проф. д-р Борислав Каранфилски, проф. д-р Мирјана Кочова, асс. д-р Горан Кочоски, в. н. сор. д-р Соња Кузмановска, проф. д-р Венјамин Мајсторов, проф. д-р Даниела Миладинова, прим. д-р Неда Милевска Костова, проф. д-р Даниела Поп Ѓорчева, прим. д-р Игор Самарџиски, м-р д-р Адела Стефанија, доц. д-р Ана Угринска, дипл. Фарм. Билјана Чулева, спец. д-р Ајда Шабани**, пријавен на Медицинскиот факултет во Скопје.....87-94
7. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Метаболички синдром – јавно-здравствен проблем во Пеќскиот округ** од **д-р Ардита Кервеша - Сулејмани**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....95-100
8. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Клинички и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии** од **д-р Патриција Каламарас**, пријавена на Медицинскиот факултет во Скопје.....101-110

ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област уставно право и политички систем на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**д-р Александар Спасеновски**).....111-134
2. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област уставно право и политички систем на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје (**д-р Јелена Трајковска-Христовска**).....135-152

ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИ ФАКУЛТЕТ

1. **Исправка** на Рецензијата за оцена на докторската дисертација **Квалитативна анализа на биоразградувачите ма дрво вградено во објекти од културно значење во Република Македонија** од **м-р Лилјана Ковачовска**, пријавена на Природно-математичкиот факултет во Скопје.....153
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Природно-математичкиот факултет во Скопје (**Јелена Хиниќ, Дијана Јошева, Трајче Јовковски**).....154

СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ***

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област дентална патологија на Катедрата за болести на забите и ендодонтот на Стоматолошкиот факултет во Скопје (**д-р Василка Ренцова**).....155-179
2. Реферат за избор на 5 наставници во сите наставно-научни звања во наставно-научната област орална патологија и пародонтологија на Стоматолошкиот факултет во Скопје (**н. сор. д-р Катарина Дирјанска, н. сор. д-р Вера Радојкова Николовска, н. сор. д-р Стевица Ристоска, н. сор. д-р Кристина Митиќ, н. сор. д-р Емилија Стефановска**).....180-290
3. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област орална хирургија на Стоматолошкиот факултет во Скопје (**д-р Марија Пеева Петреска**).....291-316
4. Рецензија на ракописот за учебник (второ дополнето издание) **Технологија на фиксни протези (мостови)** од авторот **Билјана Капушевска (соработници: Наташа Ставрева, Весна Јуруковска Шотаровска, Емилија Бајрактарова Ваљакова, Анета Мијоска, Будима Пејковска Шахпаска, Марјан Петков и Драган Петровски)**, пријавен на Стоматолошкиот факултет во Скопје.....317-324

ТЕХНОЛОШКО-МЕТАЛУРШКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија на ракописот **Токсикологија на храна** од авторите **проф. д-р Зоран Кавраковски, проф. д-р Весна Рафајловска**, пријавен на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје.....325-335

ФАКУЛТЕТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Мултирезидуална анализа на β -агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод** од кандидатот **Ристо Узунов**, пријавена на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје.....336-343

ФАКУЛТЕТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ

1. Реферат за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од подрачјето на драмските уметности област: сценски говор со техника на глас на турски јазик на Факултетот за драмски уметности во Скопје (**м-р Атила Клине**).....344-352

ФАКУЛТЕТ ЗА ЕЛЕКТРОТЕХНИКА И ИНФОРМАЦИСКИ ТЕХНОЛОГИИ

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за електротехника и информациски технологии во Скопје (**Ема Радевска, Камил Дема, Надица Ризова, Марјан Локоски, Андреј Георгиевски, Столе Јовановски, Елена Талеска, Кате Алексовска, Милена Пржеска, Ивана Каралиева, Татјана Ациевска, Катерина Поповска, Никола Стевковски, Ана Стојановска, Тодор Тантуровски**).....353-356

ФАКУЛТЕТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА

1. Реферат за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област пчеларство на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**д-р Александар Узунов**).....357-382
2. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (**Зорица Дедејска, Бранко Марјановиќ, Зоранчо Шалев, Огнен Костовски, Јелена Блажевска**).....383

ФАКУЛТЕТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ

1. Преглед на одобрена промена на ментор за изработка на докторски труд на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје (**м-р Авдула Механа**).....384
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски труд на Факултетот за физичко образование, спорт и здравје во Скопје (**м-р Валон Никќи, м-р Насер Лаху, м-р Мирко Јакимовски, м-р Исни Алији, м-р Сулејман Мифтари**).....385-389

ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Рецензија за оцена на докторската дисертација со наслов **Улогата на социјалниот дијалог во остварување на повисок степен на социјална кохезија во Европската Унија**, од **м-р Мери Цакиќ**, пријавена на Филозофскиот факултет во Скопје.....390-385
2. Преглед на одобрени теми за изработка на докторски труд на Филозофскиот факултет во Скопје (**м-р Санде Смиљанов**).....396
3. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филозофскиот факултет во Скопје (**Каљтрина Скикули Дука, Билјана Јовановска, Ѓулизара Башкими, Кристијан Мирковски, Александар Самарциски, Стефанија Стојановска, Сања Сулејманова, Благица Мелова, Вјоса Сејдија, Јагода Јованова, Александар Спасов**).....397-398

ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

1. Преглед на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (**Милена Алексоска, Кристина Атанасова, Александра Спасевска**).....399

ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ

1. Преглед на промена на ментор за изработка на магистерски труд на Шумарскиот факултет во Скопје (**Благој Николов**).....400

ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСТИТУТ

1. **Исправка** на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област: лозарство на Земјоделскиот институт во Скопје (**д-р Душко Неделковски**).....401-404

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“

1. Реферат за избор на виш научен соработник во областа современ јазик во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје (**д-р Снежана Петрова-Цамбазова**).....405-416

ИНСТИТУТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА

1. Реферат за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонско-балкански книжевноисториски врски при Институтот за македонска литература во Скопје (**д-р Дарин Ангеловски**).....417-426
2. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Постмодерната феминистичка танц-култура: телесноста во танцот** од **м-р Глориа Фоссен**, пријавена на Институтот за македонска литература во Скопје.....427-433
3. Рецензија за оцена на докторската дисертација **Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет** од **м-р Александра Кузман**, пријавена на Институтот за македонска литература во Скопје.....434-442

ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА

1. Реферат за избор на виш научен соработник/вонреден професор во ЈНУ Институт за национална историја во Скопје (**д-р Александар Литовски**).....443-448

ПРЕТСТАВКА

До:

1. Наставно – научен совет на Архитектонски факултет – Скопје во состав на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје
2. Рецензентска комисија составена од пет члена за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет
3. Државен просветен инспекторат на РМ

Предмет:

Барање за вонреден надзор, преиспитување на постапката за избор на асистенти и

корекција на рецензија од кандидатката **Милка Мијалче Докузова**, родена на 28 октомври 1989 година во Штип, со адреса на живеење ул. Тодор Чучков бр. 20 во Штип, ЕМБГ 2810989495037 и број на пасош Во896796 издадена од МВР-Штип, е-меил: mdokuzova@gmail.com и контакт телефон +38971646420.

Почитувани,

На ден **14.12.2018** година, на веб-страницата на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје беше објавен **Билтенот бр. 1182**. Составен дел на овој Билтен се рецензиите на кандидатите, апликанти за избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје (м-р Сања Аврамовска, м-р Виолета Ѓорѓевска, м-р Викторија Богданова, м-р Ива Петрунова, м-р Милка Докузова, м-р Благоја Бајковски, м-р Лилјана Димевска, м-р Дарко Драгановски, м-р Дарко Христов, м-р Павел Вељаноски, м-р Владо Данаилов, м-р Бетим Зеќири, м-р Михајло Стојановски, м-р Александар Петановски, м-р Димитар Крстески, м-р Дејан Ивановски).

Со заклучок и препорака на Рецензентската комисија се предлагаат кандидатите м-р Сања Аврамовска, м-р Благоја Бајковски, м-р Александар Петановски и м-р Димитар Крстески да бидат избрани во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет.

Во заклучокот, исто така, се наведува дека 12 од 16-те кандидати кои аплицирале ги исполнуваат општите и посебните услови за избор во соработничко звање – асистент, но критериумите според кои се предложени горенаведените кандидати не се елаборирани во рефератот. За таа цел, со овој писмен допис барам да се направи вонреден надзор во постапката за избор, со цел да се отстранат нелогичностите кои се појавија од мојот бегол увид, кои ви ги доставувам во прилог на оваа претставка:

1. КОНКУРСОТ за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет беше објавен во дневниот весник “Слободен печат” на ден 30.11.2018 година со времетраење од 8 дена, односно заклучно со 7.12.2018 година. Кандидатот м-р Димитар Крстески, предложен за избор во соработничко звање – асистент, своето уверение за познавање на еден странски јазик, како доказ за исполнување на општите услови, согласно со член 170 од Законот за високото образование, го доставил на ден 13.12.2018, еден ден пред објавувањето на Билтенот и 6 дена по завршувањето на КОНКУРСОТ. И покрај тоа, тој е предложен од страна на Рецензентската комисија за избор во соработничко звање – асистент.
2. Рецензијата за кандидатката Милка Докузова (подносител на оваа претставка), напишана и објавена во Билтен бр.1182 на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје, претставува нецелосен/селективен приказ на професионалните достигнувања на гореименуваната.

Имено, 4-годишното учество во наставата како демонстратор/надворешен соработник на Институтот за архитектонско проектирање и Институтот за урбанизам не е воопшто наведено во рецензијата. За истото, кандидатката поседува и писмен доказ издаден од Архитектонскиот факултет во Скопје, како и доказ за исплати од Македонска авторска агенција по тој основ. Понатаму, вторите магистерски студии на кандидатката, MPhil in Architecture and Urban Studies на Универзитетот Кембриџ во Обединетото Кралство, се само паушално спомнати во делот за научно - истражувачка работа, односно се спомнати во контекст на научно - истражувачкиот труд напишан за време на студиите. За разлика од ова, кај останатите кандидати, магистерските студии кои ги имаат завршено во странство/запишаните докторски студии во странство се уредно нагласени во првиот пасус каде што е презентирано образованието на кандидатот, апликант.

Учествата на проекти се исто така само паушално спомнати, без да се наведе за какви проекти станува збор, што не е случај и со останатите кандидати.

Ваквата јавно објавена рецензија од страна на Рецензентската комисија, во нецелосна форма, е повреда на достоинството и угледот на кандидатката, односно нејзина девалвација во однос на останатите кандидати.

За таа цел, од Рецензентската комисија, до која и е адресирана оваа претставка, барам да се изврши исправка на рецензијата во Билтен бр.1182 на кандидатката Милка Докузова, во обем и размер на останатите кандидати, елаборирање на критериумот за предлог на кандидати во избор на соработнички звања - асистенти преку компаративен метод на оценување, како и увид во навременоста во доставената документација на кандидатите.

Подносител:
Милка Докузова, с.р.

Врз основа на член 39, став (1) од Правилникот за посебните услови и постапката за избор на наставно-научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, постапувајќи по доставениот Приговор на Рефератот објавен во Билтен бр. 1182 од 14.12.2018 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од кандидатката Милка Докузова од Штип, на ден 24.12.2018 година, го дава следниов

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ

Приговорот на кандидатката Милка Докузова од Штип не се прифаќа.

Рефератот за избор на 4 (четири) соработници во соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на изнесените приговори, останува неизменет.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 17.12.2018 година, од страна на кандидатката Милка Докузова од Штип е доставен Приговор на објавениот Реферат за избор на 4 (четири) соработници со соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, со предлог за коригирање на рецензијата, истакнување на критериумите за избор и утврдување дали постои повреда на постапката.

Рецензентската комисија постапувајќи по Приговорот на кандидатката Милка Докузова од Штип, утврди дека изнесените приговори се неосновани и не влијаат за поинакво одлучување.

Имено, во однос на изнесените приговори, Рецензентската комисија истакнува дека во спроведената постапка со особено внимание се пристапи кон разгледување и оценка на сите доставени документи на секој кандидат поединечно.

Во рецензијата, која е составен дел од Рефератот, за секој кандидат поединечно, согласно со доставените прилози кон пријавата, опфатени се биографските податоци, научните, стручните, педагошките и другите остварувања и општите услови за избор, кои произлегуваат од доставените прилози кон пријавата.

Сите доставени документи со кои се докажуваат научните, стручните, педагошките и другите остварувања на кандидатот беа разгледувани и ценети со особено внимание од Комисијата.

Согласно со член 12 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно - научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата нема обврска да врши бодување на кандидатите, бидејќи, согласно со став 2 од член 12 од Правилникот, при изборот на лице за асистент не се пополнува Образецот 2.

При донесување на заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје, Комисијата, покрај исполнетоста на општите и посебните условите на кандидатите, се водеше во согласност со потребите на Архитектонскиот факултет.

Донесувањето на заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет е донесена одлука од страна на Комисијата и претставува само предлог, по кој понатаму одлучува Наставно-научниот совет.

Автономијата на Универзитетот во изборот на наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања, согласно со потребите на Факултетот, е загарантирана во Законот за високото образование (член 11 од Законот за високото образование). Од тие причини, а заради зачувување на автономноста, постоењето на степеност во одлучувањето е загарантирано со Законот за високото образование.

Воедно, истакнуваме дека не постојат повреди на постапката за избор, односно таа е спроведена во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и актите на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Поради изнесените причини, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на Приговорот на кандидатката Милка Докузова од Штип одлучи како во диспозитивот.

Членови на Рецензентската комисија

Проф. д-р Минас Бакалчев, претседател	с.р
Вонр. проф. д-р Александар Радевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Михајло Зиноски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Слободан Велевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Страхиња Трпевски, член	с.р

До:

- Рецензентската комисија за избор на соработници во соработничко звање – асистент на Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопје;
- Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје;
- Просветниот инспекторат на Министерство за образование и наука на РМ;
- Сенатот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје;
- Хелсиншкиот комитет за човекови права на РМ.

Почитувани,

Јас, Дарко Драгановски, со л.к бр. А1754623 и адреса на ул. Стале Попов бр.3 во Скопје, ја поднесувам следнава

П Р Е Т С Т А В К А

Во врска со објавената рецензија во Билтен бр.1182 од 15.12.2018 година на веб страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје по конкурс за избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонско проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Предмет на претставката:

- **Коригирање на рецензијата за м-р Дарко Драгановски;**
- **Коригирање на заклучокот на рецензентската комисија;**
- **Барање за избор на м-р Дарко Драгановски во соработничко звање – асистент на Институтот за архитектонско проектирање и дизајн.**

Претставката ја темелам на следниве аргументи и факти:

I.

Шпекулативна е самата формулација на конкурсот, во кој стои избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на „група предмети“ на Институтот за архитектонско проектирање и дизајн, **без притоа никаде во конкурсот, ниту во рецензијата да биде прецизно наведено „на кои предмети“ ќе бидат распределени избраните кандидати.**

Вака формулираниот конкурс остава **широк простор за манипулација со фактичката потреба од кадар на конкретни предмети** на Институтот за архитектонско проектирање и дизајн.

Забележувам дека тоа не е случај со **истовремено** распишаниот конкурс за избор на 1 соработник во соработничко звање – асистент на Институтот за заштита на градителското

наследство, каде што прецизно е наведено на која катедра и на кои предмети се избира соработникот – асистентот.

Следствено, во заклучокот на Рецензентската комисија за избор на соработници – асистенти на Институтот за архитектонско проектирање и дизајниту **еднаш не се наведува со кој предмет е поврзана претходната наставно-образовна дејност на предложените кандидати**, додека во рецензијата за избор на соработник - асистент на Катедрата за историја на уметност и заштита на градителско наследство **тоа е уредно образложено од страна на Рецензентската комисија**.

II.

Во рамките на Институтот за архитектонско проектирање, покрај другите предмети, од темелно значење за архитектонската едукација се и предметите: **Архитектонско студио 1 и Архитектонско студио 2, во прва година, Внатрешна архитектура 1, во четврта година, и Внатрешна архитектура 2, во петта година.**

Меѓутоа, од рецензијата на Комисијата може да се заклучи дека предметите Архитектонско студио 1, Архитектонско студио 2, Внатрешна архитектура 1, Внатрешна архитектура 2 **повторно остануваат без соработник, иако фактичката состојба на кадарот укажува на НАЈУРГЕНТНА потреба од асистент на овие предмети.**

Од пријавените кандидати, од оние што ги исполнуваат условите на конкурсот, како и од кандидатите предложени од рецензијата за избор во звање - асистент, **само мојатанаставно-образовна дејност во изминатите пет (5) години е поврзана со соработката како демонстратор кај проф. д-р Митко Хаџи Пуља(раководител на предметите Архитектонско студио 1 и Архитектонско студио 2), како и кај проф. д-р Иванка Кировска на предметите Внатрешна архитектура1 и Внатрешна архитектура2.**

Тоа не е наведено во мојата рецензија од страна на Комисијата.

Со цел да го претставам обемот на мојот личен ангажман во наставно-образовната дејност во рамките на Институтот за архитектонско проектирање и дизајн, наспроти обемот на ангажманот на двајца други кандидати предложени за избор во звањето асистент од страна на рецензијата, ја приложувам следнава табела:

Предмет:	Кандидат:		
	Благоја Бајковски	Сања Аврамоска	Дарко Драгановски
Архитектонско проектирање 1	Зимски семестар 2009/2010 Летен семестар 2009/2010	Зимски семестар 2017/2018 Летен семестар 2017/2018	Зимски семестар, 2015/2016 Летен семестар, 2015/2016
Архитектонско студио 1	/	/	Зимски семестар, 2015-2016 Зимски семестар, 2016-2017

			Зимски семестар, 2017-2018 Зимски семестар, 2018-2019
Архитектонско студио 2	/	/	Летен семестар, 2015-2016 Летен семестар, 2016-2017 Летен семестар, 2017-2018 Летен семестар, 2018-2019
Внатрешна архитектура 1	/	/	Зимски семестар, 2014-2015 Летен семестар, 2014-2015 Зимски семестар, 2015-2016 Летен семестар, 2015-2016 Зимски семестар, 2016-2017 Летен семестар, 2016-2017 Зимски семестар, 2017-2018 Летен семестар, 2017-2018 Зимски семестар, 2018-2019
Внатрешна архитектура 2	/	/	Зимски семестар, 2014-2015 Зимски семестар, 2015-2016 Зимски семестар, 2016-2017 Зимски семестар, 2017-2018 Зимски семестар, 2018-2019

Забелешка:

Во табеларниот приказ, предвид е земена мојата вклученост во изведувањето на вежбите на предметот Архитектонско проектирање 1 кај проф. д-р Марија Мано Велевска.

III.

Во согласност со член 170 од Законот за високото образование, кандидатите на конкурсот треба да имаат остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум).

Во текот на интегрираните петгодишни студии од прв и втор циклус на Архитектонскиот факултет во Скопје, **мојот среден успех е 9,60**, што е за 0,07 помалку од кандидатот со највисок среден успех пријавен на конкурсот.

IV.

Од учебната 2016/2017 година, докторанд сум на трет степен академски студии на Филозофскиот факултет при УКИМ, катедра Социологија, модул: Социо-културен.

Мојата докторската теза ја работам под менторство на проф. д-р Антоанела Петковска, чиј работен наслов гласи: „Од општествени кон архитектонски обрасци, и од архитектонски кон општествени обрасци“.

Согласно со стариот Закон за високото образование (новиот беше изгласан на 8.5.2018, или пред 6 месеци), **прв услов за избор во звањето асистент - докторанд беше исполнување на статусот докторанд.**

Двајца од предложените кандидати за избор во звањето асистент од страна на рецензијата **не се студенти на трет циклус студии.**

V.

Континуираниот ангажман на Институтот за архитектонско проектирање и дизајн од учебната 2014/2015 до учебната 2017/2018 можам да го докажам со потврди за исплатени авторски хонорари исплаќани по основ „разни услуги како соработници во одржувањето на настава“ од страна на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Од учебната 2018/2019 година, со Деканатот на Архитектонскиот факултет имам потпишано и договор со кој се уредуваат правата и обврските на двете договорни страни.

Целта на овој договор, покрај правно регулирање на ангажманот на демонстраторите, **е во извесна смисла „да го гарантира“ првенството во напредувањето, поточно предноста во изборот од соработник, демонстратор во асистент.**

Потенцирам дека двајца од предложените кандидати за избор во звање – асистент **немаат потпишано ваков договор.**

VI.

Напоменувам дека бев вклучен во подготвувањето на наставата и проширените наставни дејности: подготовка за изработка на семестрални задачи и нивна разработка, изложби, семестрални каталози и други факултетски публикации. За тој ангажман од одговорните наставници имав континуирана поддршка и признание.

VII.

Врз основа на сето гореизнесено, силно аргументирано и поткрепено со факти, очекувам од Рецензентската комисија **ДА ЈА РАЗГЛЕДА И ДА ЈА УВАЖИ МОЈАТА ПРЕТСТАВКА**, и да ме предложи на Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје да ме избере за соработник во соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонско проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Во спротивно, доколку рецензијата не се изјасни позитивно во однос на мојата претставка, ќе бидам принуден да иницирам поднесување на колективна тужба – кривична пријава, до членовите на Рецензентската комисија, која ќе биде проследена и во јавните медиуми.

Кривичната пријава за кривичното дело сторено во интерес на еден од предложените кандидати, согласно со Кривичниот законик на РМ ќе се аргументира со постоење на основани докази.

Подносител,

м-р Дарко Драгановски, с.р

Врз основа на член 39, став (1) од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно - научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет Скопје, постапувајќи по доставениот Приговор на Рефератот објавен во Билтен бр. 1182 од 14.12.2018 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, доставен од кандидатот Дарко Драгановски од Скопје, на ден 24.12.2018 година, го дава следниов

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ

Приговорот на кандидатот Дарко Драгановски од Скопје не се прифаќа.

Рефератот за избор на 4 (четири) соработници во соработничко звање -асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на изнесените приговори, останува неизменет.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 20.12.2018 година, од страна на кандидатот Дарко Драгановски од Скопје е доставен Приговор на објавениот Реферат за избор на 4 (четири) соработници со соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, со предлог за коригирање на рецензијата на м-р Дарко Драгановски, коригирање на заклучокот на Рецензентската комисија и барање за избор на м-р Дарко Драгановски во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање и дизајн.

Рецензенската комисија постапувајќи по Приговорот на кандидатот Дарко Драгановски од Скопје, утврди дека изнесените приговори се неосновани и не влијаат за поинакво одлучување.

Имено, во однос на изнесените приговори, Рецензентската комисија истакнува дека во спроведената постапка со особено внимание се пристапи кон разгледување и оценка на сите доставени документи на секој кандидат поединечно.

Во рецензијата, која е составен дел од Рефератот, за секој кандидат поединечно, согласно со доставените прилози кон пријавата, опфатени се биографските податоци, научните, стручните, педагошките и другите остварувања и општите услови за избор, кои произлегуваат од доставените прилози кон пријавата.

Сите доставени документи со кои се докажуваат научните, стручните, педагошките и другите остварувања на кандидатот беа разгледувани и ценети со особено внимание од Комисијата.

Согласно со член 12 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата нема обврска да врши бодување на кандидатите, бидејќи, согласно со став 2 од член 12 од Правилникот, при изборот на лице за асистент не се пополнува Образецот 2.

Според тоа, при донесување на заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во

Скопје, Комисијата, покрај исполнетоста на општите и посебните услови на кандидатите се водеше во согласност со потребите на Архитектонскиот факултет.

Донесувањето на заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет е одлука од страна на Комисијата и претставува само предлог, по кој понатаму одлучува Наставно-научниот совет.

Автономијата на Универзитетот во изборот на наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања, согласно потребите на Факултетот, е загарантирана во Законот за високото образование (член 11 од Законот за високото образование). Од тие причини, а заради зачувување на автономноста, предвидено е и постоењето на степеност во одлучувањето, кое нешто е загарантирано со Законот за високото образование.

Воедно, истакнуваме дека не постојат повреди на постапката за избор, односно таа е спроведена во согласност со Законот за високо образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и актите на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Поради изнесените причини, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на приговорот на кандидатот Дарко Драгановски одлучи како во диспозитивот.

Членови за Рецензентската комисија

Проф. д-р Минас Бакалчев, претседател	с.р
Вонр. проф. д-р Александар Радевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Михајло Зиноски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Слободан Велевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Страхиња Трпевски, член	с.р

До

Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Минас Бакалчев, претседател, вонр.проф д-р Александар Радевски, член, вонр.проф. д-р Михајло Зиноски, член, вонр.проф. д-р Слободан Велевски, член и вонр.проф. д-р Страхиња Трпевски, член; и

Наставно-научен совет на Архитектонски факултет –
Скопје
Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ – Скопје

Врз основа на

член 171 и член 173, став 10 од Законот за високото образование („Сл. весник на РМ” бр.82/2018), и

член 8, став 3, член 9, член 10, член 36 и член 38 од ПРАВИЛНИКОТ за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 411/2018),

Јас, Владо Ангелко Данаилов, роден на 11 август 1990 година во Гевгелија, државјанин на Р Македонија, со адреса на живеење ул. Мирка Гинова бр. 1 во Богданци, ЕМБГ 1108990482003 и бр. на л.к. А2145101 издадена од МВР-Гевгелија, е-меил: vlado.danailov@gmail.com и контакт - телефон 070214490, поднесувам

П Р И Г О В О Р

Во врска со

РЕФЕРАТОТ за избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во БИЛТЕНОТ на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1182, од 14 декември 2018 година

Го изразувам своето незадоволство и приговарам на горенаведениот Реферат составен од ваша страна. Мојот Приговор го засновувам врз следниве аргументи:

Мојата рецензија напишана од ваша страна е оскудна и штура, не ги содржи сите научни, стручни, педагошки и други остварувања од почетокот на кариерата до денот на пријавата, иако тие се наведени во доставената документација и се од важност за утврдување на условите за изборот во звање. Сметам дека со тоа се создава неточна претстава за моите квалификации,

стручна подготовка и искуство кои треба да имаат одлучувачко значење за постапката на евалуација на поднесените кандидатури.

Селекцијата на 4 предложени кандидати е спроведена на нејасен и нетранспарентен начин. При тоа, рангирањето на кандидатите не е направено според заслугите (или предлогот не е merit-based), а тоа се потврдува со предлагањето на кандидатка која штотуку магистрирала, наспроти кандидатите кои имаат барем 5-годишно искуство во настава, т.е. биле вклучени како надворешни соработници во наставата при Архитектонскиот факултет во Скопје.

Рангирање на кандидатите не е извршено според квалификациите што се презентирани во кандидатурите, а критериумите за оценувањето и селекцијата на предложените кандидати не се соодветно презентирани и образложени.

Според горенаведените аргументи може да се заклучи дека постапката за избор е повредена. Воедно, се доведува во прашање објективноста на членовите на Комисијата, што од своја страна ги доведува во прашање честа и угледот на институцијата Архитектонски факултет, Скопје. Во прилог кон ова сомневање истакнувам дека според датумот на издавање на документите, се чини дека еден од четирите кандидати предложени за избор доставил документ за познавање на странски јазик по завршувањето на конкурсот. Дали станува збор за недозволено подметнување на документи по крајниот рок на конкурсот?

Со оглед на изложените аргументи, ја замолувам Комисијата да ги преземе следниве активности во врска со правичното и објективно оценување на поднесените кандидатури:

1. мојата рецензија да биде коригирана, комплетирана и моите стручни квалификации да бидат презентирани во полн капацитет, а рецензијата да биде уредно напишана, без печатни грешки и прегледана од лектор;
2. да бидат транспарентно истакнати и публикувани критериумите за избор, а кандидатите евалуирани и рангирани според квалификациите што ги имаат. Само транспарентно работење може да придонесе кон зачувување на честа и угледот на институцијата како Архитектонскиот факултет во Скопје;
3. да се разјасни потеклото на документите што укажуваат на повредување на постапката на избор.

Се надевам дека Комисијата ќе ги земе предвид изложените аргументи и согласно со тоа ќе изврши промени во горенаведениот Реферат и предлогот за избор што се упатува до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Овој ПРИГОВОР е отпечатен во 3 примероци, еден за горенаведената Рецензентска комисија, еден за ННС на АФ и еден за подносителот.

Подносител:
Владо Данаилов, с.р.

Врз основа на член 39, став (1) од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно - научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопје, постапувајќи по доставениот Приговор на Рефератот објавен во Билтен бр. 1182 од 14.12.2018 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од кандидатот Владо Данаилов од Гевгелија, на ден 24.12.2018 година, го дава следниов

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ

Приговорот на кандидатот Владо Данаилов од Гевгелија не се прифаќа.

Рефератот за избор на 4 (четири) соработници во соработничко звање -асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на изнесените приговори, останува неизменет.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 20.12.2018 година, од страна на кандидатот Владо Данаилов од Гевгелија е доставен Приговор на објавениот Реферат за избор на 4 (четири) соработници со соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, со предлог за коригирање на рецензијата, истакнување на критериумите за избор и утврдување дали постои повреда на постапката.

Рецензентската комисија постапувајќи по Приговорот на кандидатот Владо Данаилов од Гевгелија, утврди дека изнесените приговори се неосновани и не влијаат за поинакво одлучување.

Имено, во однос на изнесените приговори, Рецензентската комисија истакнува дека во спроведената постапка со особено внимание се пристапи кон разгледување и оценка на сите доставени документи на секој кандидат поединечно.

Во рецензијата, која е составен дел од Рефератот, за секој кандидат поединечно, согласно со доставените прилози кон пријавата, опфатени се биографските податоци, научните, стручните, педагошките и другите остварувања и општите услови за избор, кои произлегуваат од доставените прилози кон пријавата.

Сите доставени документи со кои се докажуваат научните, стручните, педагошките и другите остварувања на кандидатот беа разгледувани и ценети со особено внимание од Комисијата.

Согласно со член 12 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно - научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата нема обврска да врши бодување на кандидатите, бидејќи, согласно со став 2 од член 12 од Правилникот, при изборот на лице за асистент не се пополнува Образецот 2.

При донесувањето на заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје, Комисијата, покрај исполнетоста на општите и посебните условите на кандидатите се водеше и согласно потребите на Архитектонскиот факултет.

Донесувањето на Заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет е одлука од страна на Комисијата и претставува само предлог, по кој понатаму одлучува Наставно-научниот совет.

Автономијата на Универзитетот во изборот на наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања, согласно со потребите на Факултетот, загарантирана е во Законот за високото образование (член 11 од Законот за високото образование). Од тие причини, а заради зачувување на автономноста, постоењето на степеност во одлучувањето е загарантирано со Законот за високото образование.

Воедно, истакнуваме дека не постојат повреди на постапката за избор, односно таа е спроведена во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстраторина Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и актите на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Поради изнесените причини, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје во однос на Приговорот на кандидатот Владо Данаилов одлучи како во диспозитивот.

Членови за рецензенската комисија

Проф. д-р Минас Бакалчев, претседател	с.р.
Вонр. проф. д-р Александар Радевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Михајло Зиноски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Слободан Велевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Страхиња Трпевски, член	с.р

До Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Архитектонски факултет – Скопје
Рецензентската комисија за избор

Приговор

од Бетим Зекири, магистер инженер архитект, со стан на ул. Карадачки одреди бр. 40,
Куманово

На објавениот конкурс на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ - Архитектонски факултет - Скопје, објавен во весниците „Нова Македонија“, Слободен печат“ и „Коха“ на 30.11.2018.

Во врска со горенаведениот конкурс, за пријавување на кандидати за работно место - соработник во соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, јас, како кандидат, се пријавив за наведеното работно место, од причина што сметам дека ги исполнувам сите потребни услови наведени во конкурсот и согласно со моето знаење можам да одговорам на работните задачи за работното место за кое конкурирам.

Од бараните документи кои беа наведени како потребни во конкурсот во прилог на пријавата ги доставив:

1. Доказ за завршени интегрирани студии од прв и втор циклус
2. Доказ за завршени додипломски и постдипломски студии по студиските програми
3. Потврда за стекнат назив магистер од соодветната област
4. Потврда за познавање на најмалку еден странски јазик
5. Уверение за државјанство
6. Изјава за исполнување на општите и посебните услови за работното место
7. Список на проекти во кои кандидатот учествувал
8. Кратка биографија (CV)

Од Извештајот на Рецензентската комисија за избор кој беше објавен во Билтенот бр. 1182 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ на 15.12.2018, во однос на мојата пријава за конкурсот, е наведено дека јас, како кандидат, не ги исполнувам општите услови за избор во соработничко звање – асистент, кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии.

Јас, како кандидат, врз основа на горенаведеното и врз основа на сите прецизирани законски одредби, наведени во конкурсот во кој се пријавив како кандидати земајќи предвид дека Архитектонскиот факултет во Скопје ме има ангажирано во периодот од 2006 до 2018 година во својство на демонстратор и надворешен соработник - стручњак од практиката при Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет и активно ме има вклучено во студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии, вклучувајќи ја и академската 2018/2019 година, сметам дека ги задоволувам сите барани услови.

И со оглед на горенаведеното, не сум задоволен од изборот на кандидати и бесправно сум рангиран како кандидат кој не ги исполнува општите услови за избор во соработничко звање – асистент, кои имаат студиски програми на интегрирани прв и втор циклус студии, и БАРАМ конкурсот да биде поништен, од причини што немам добиено образложение кои услови не ги задоволувам, и заради тоа што сметам дека, со ова сум бесправно исфрлен од кандидатската листа, и повторно да биде објавен согласно со Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Ве молам писмено да бидам известен по мојот Приговор.

Подносител:

Бетим Зекири м.и.а, с.р

Врз основа на член 39, став (1) од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, постапувајќи по доставениот Приговор на Рефератот објавен во Билтен бр. 1182 од 14.12.2018 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје од кандидатот Бетим Зекири од Куманово, на ден 24.12.2018 година, го дава следниов

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ

Приговорот на кандидатот Бетим Зекири од Куманово не се прифаќа.

Рефератот за избор на 4 (четири) соработници во соработничко звање -асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на изнесените приговори, останува неизменет.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 20.12.2018 година, од страна на кандидатот Бетим Зекири од Куманово е доставен Приговор на објавениот Реферат за избор на 4 (четири) соработници со соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, со предлог конкурсот да биде поништен и повторно да биде објавен нов конкурс.

Рецензентската комисијата постапувајќи по Приговорот на кандидатот Бетим Зекири од Куманово, утврди дека изнесените приговори се неосновани и не влијаат за поинакво одлучување.

Имено, во однос на изнесените приговори, Рецензентската комисија истакнува дека во спроведената постапката со особено внимание се пристапи кон разгледување и оценка на сите доставени документи на секој кандидат поединечно.

Во рецензијата, која е составен дел од Рефератот, за секој кандидат поединечно, согласно со доставените прилози кон пријавата, опфатени се биографските податоци, научните, стручните, педагошките и другите остварувања и општите услови за избор, кои произлегуваат од доставените прилози кон пријавата.

Во однос на приговорите на кандидатот Бетим Зекири од Куманово, Комисијата истакнува дека во Рефератот кој е објавен во Билтенот бр. 1182 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ на 14.12.2018 година, во делот за општите услови за избор во соработничко звање - асистент за подносителот на Приговорот е наведено кои општи услови кандидатот не ги исполнува.

Воедно, истакнуваме дека не постојат повреди на постапката за избор, односно таа е спроведена во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и актите на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Поради изнесените причини, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско

проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопј, во однос на Приговорот на кандидатот Бетим Зеќири од Кумановоодлучи како во диспозитивот.

Членови за Рецензенската комисија

Проф. д-р Минас Бакалчев, претседател	с.р.
Вонр. проф. д-р Александар Радевски, член	с.р.
Вонр. проф. д-р Михајло Зиноски, член	с.р.
Вонр. проф. д-р Слободан Велевски, член	с.р.
Вонр. проф. д-р Страхиња Трпевски, член	с.р.

До

- Рецензентската комисија за избор на соработници во соработничко звање – асистент на Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопје;
- Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Почитувани,

Јас, Виолета Ѓорѓевска, со л.к А1633283 и адреса на живеење ул. Арх. Сотир Томовски 22А во Скопје, според **член 38 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје**, го поднесувам следниов

ПРИГОВОР

за објавената рецензија во Билтен бр.1182 од 15.12.2018 година на веб - страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје по конкурс за избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Предмет на Приговорот:

- 1. Коригирање на рецензијата за м-р Виолета Ѓорѓевска;**
- 2. Дефинирање на критериумите по кои ќе се врши рангирањето;**
- 3. Истакнување на ранг - листата на пријавените кандидати;**
- 4. Останати забелешки.**

1. Коригирање на рецензијата за м-р Виолета Ѓорѓевска

Во точката 1. **Биографски податоци и образование** барам да се вметне темата на магистерскиот труд со наслов „Нови типологии на индустриски објекти - пивара, локалитет Расадник“, која е одбранета на 9.10.2014 година со оценка 10.

Наместо реченицата „кандидатката активно се служи со англиски јазик“, треба да стои „кандидатката активно се служи со: англиски јазик, турски јазик, германски јазик и српски јазик.“, бидејќи имам доставено валидно уверенија за сите наведени јазици.

Во оваа точка, исто така, треба да стои дека сум запишана на трет степен студии на Универзитетот во Ниш во 2014 година со насочување: Специјализација во методологијата во архитектурата и урбаното планирање.

Точка 2. Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката:

Во делот кај **Наставно-образовна дејност**, на крајот од реченицата, наместо точка, треба да се надополни со „на предметот Студио 7/Студио 8 во учебните 2015/2016; 2016/2017; 2017/2018 година, и тековната 2018/2019“. Исто така, во овој дел да се

надополни со моето ангажирање во наставно образовната дејност на приватниот универзитет МИТ како асистент, докторанд во времетраење на учебната 2016-2017 година.

Во делот на **Научноистражувачка дејност- Стручно - уметничка дејност** стои дека сум учествувала во вкупно 4 труда од областа на архитектурата и 2 научни проекта. Барам да се избрише „2 научни проекта“, бидејќи тоа е грешка.

Барам да стои:
УЧЕСТВО НА КОНФЕРЕНЦИИ И СИМПОЗИУМИ.

-Стручно - научен симпозиум Инсталација&Архитектура, Белград (Р Србија), 2014, учество со реферат и усна презентација.

-16. Меѓународен симпозиум ДГКМ Современи конструкции одржлив развој, Охрид (РМакедонија), 2015, учество со реферат.

-Европска конференција ГЕО-Средина и Конструкции, Тирана (Албанија), 2015, учество со реферат и постер-презентација.

-Интернационална научна конференција Week of Science, Санкт Петербург (Русија), 2016, учество со реферат.

ОБЈАВЕНИ НАУЧНИ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ

Beer factory as a hybrid facility in an urban environment, Стручно-научен симпозиум Инсталација&Архитектура, Белград (РСрбија), декември 2014, автор со Александар Радевски (Зборник на трудови, 146-151).

Brewery-industrial building with clear architecture in urban environment, 16. Меѓународен симпозиум ДГКМ - Современи конструкции одржлив развој, Охрид (Р.Македонија), 1-3 октомври 2015, автор со Александар Радевски (Книга со апстракти 199-200).

Geotechnics and Architecture: True partnership or mutual sabotage?, Европска Конференција во ГЕО-Средина и Конструкции, Тирана(Албанија), ноември 2015, коавтор со Папич Ј., Ѓорѓевски С., Ромич Н., Пешевски И. (Зборник на трудови, 547-557).

Modern Beer Factory Interwoven in Urban Texture, Интернационална научна конференција - Week of Science, Санкт Петербург (Русија), април 2016 (MATEC Web of Conferences)

***Последниот научен труд е индексиран во дата базата SCOPUS.

Scopus Preview Author search Sources Help ▾ Violeta Gjorgevska ▾

1 author results About Scopus Author Identifier >

Author last name "Gjorgevska", Author first name "Violeta", Affiliation "SS Cyril and Methodius University"

[Edit](#)

The Scopus Author Identifier assigns a unique number to groups of documents written by the same author via an algorithm that matches authorship based on a certain criteria. If a document cannot be confidently matched with an author identifier, it is grouped separately. In this case, you may see more than one entry for the same author.

Refine results Sort on: Document count (high-low) ▾

[Limit to](#) [Exclude](#)

Source title ▾

Affiliation ▾

City ▾

Country/territory ▾

Subject area ▾

[Limit to](#) [Exclude](#)

☐ All ▾ [Set document feed](#) [Request to merge authors](#)

	Author	Documents	Subject area	Affiliation	City	Country/Territory
☐ 1	Gjorgevska, Violeta	1	Engineering ; Materials Science ; Chemistry; ...	SS Cyril and Methodius University	Skopje	Macedonia

[Hide last title ^](#)

Most recent document title:
Modern Beer Factory Interwoven in Urban Texture

Делот **Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес**, барам да се надополни со името на изложбите:

-Изложен труд на „**Learning architecture**“, национално претставување на

12. Меѓународна архитектонска изложба La Biennale di Venezia

(куратори: М. Бакалчев, М. Хаџи Пуља), Венеција, 2010;

-Изложен труд на **Reclaiming the City / B2 City**, групна изложба на Архитектонскиот факултет во Скопје на SKG_2012: Architecture and the City in the SE Europe.

(куратори: Влатко П. Коробар, Минас Бакалчев, Митко Хаџи Пуља), Солун, 2012;

-Изложен труд на **Времена инсталација во јавен простор - Градски плоштад Неготино**, 2017.

Исто така да се коригира наместо 2 проекта да стои 4 проекти, и тоа:

- Final design waste water treatment plant Kocani; Фирма: ДИПКО- ДООЕЛ Скопје.
- Проектна документација за Техничко решение за рехабилитација на државен пат Р1202: Крак до Бигорски манастир Св.Јован Крстител;Фирма: ГЕОДИЗАЈН ИНЖЕНЕРИНГ ДОО - Скопје
- Основен проект за фундаирање на асфалтна база “Нова Екобаза“ во Штип; Фирма: ГЕОДИЗАЈН ИНЖЕНЕРИНГ ДОО - Скопје
- Идеен проект за ентериерно уредување на ресторан; фирма: Стоун дизајн ДОО-Скопје.

Да се избрише делот од текстот „објавила 4 труда во стручни списанија“, бидејќи тие спаѓаат во точката научноистражувачка дејност. Да се надополни текстот со реченицата „М-р Виолета Ѓорѓевска била вработена во фирмата ГЕО-ДИЗАЈН во периодот од јуни 2017 до јуни 2018 и била ангажирана за решавање на проблеми од областа на архитектурата.“

Оваа потточка да се надополни со:

СЕРТИФИКАТ ЗА УЧЕСТВО на Интердисциплинарен курс за обука за професионалци во градежништвото

· Згради со енергија близу до нула; 23 ЈАН – 30 МАР, 2016, Универзитет “СВ. Кирил и Методиј”, Скопје

СЕРТИФИКАТ ЗА УЧЕСТВО на Обука во КОСМО ИНОВТИВЕН ЦЕНТАР – СКОПЈЕ

· Енергетски ефикасни системи; 15 ОКТ – 19 НОЕ, 2015, Скопје

СЕРТИФИКАТ ЗА УЧЕСТВО НА КУРС ВО Kumev Brothers Production,

· 3DS MAX; АПР 2014, Скопје

СЕРТИФИКАТ ЗА УЧЕСТВО НА КУРС ВО СЕМОС едукација

· ArhiCAD; НОЕ 2010, Скопје

Член на граѓанско здружение за истражување на град - „Градот убав“

2. Дефинирање на критериумите по кои ќе се врши рангирањето

Критериумите треба да се дефинираат според условите кои се дадени во конкурсот.

Барам Рецензентската комисија недвосмислено да ги образложи критериумите по кои е вршен изборот на предложените кандидати, и да објасни со колкав процент се застапени сите критериуми, бидејќи таа предлага кандидати со стекнат просек од 8,06 и 8,28 соодветно.

Во конкурсот се наведени општи услови и посебни услови. Општите услови се кандидатот да има завршено втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС - кредити, просек минимум 8,00 и познавање на странски јазик. Посебните услови се објавени трудови во стручно списание како автори или коавтор **ИЛИ** учество на проекти со потврда.

3. Истакнување на ранг - листата на пријавените кандидати

Со помош на усвоените критериуми со кои се оценувани сите кандидати кои ги задоволуваат општите и посебните критериуми, потребно е Рецензентската комисија да предложи ранг - листа на Наставно-научниот Совет на Архитектонскиот факултет и таа да биде јавно објавена.

4. Останати забелешки

- Барам да се провери веродостојноста на потврдата за странски јазик на кандидатот м-р Димитар Крстевски и доколку се потврди дека документот е валиден, барам да се објасни како тој станал предмет на рецензија на Рецензентската комисија бидејќи е издаден со датум 13.12.2018, а доставувањето на документи е завршено заклучно со 7.12.2018 година. Во спротивно, барам да се преземат мерки согласно со Кривичниот закон на РМ и предлагам кандидатот да се исклучи од понатамошна постапка за избор во звање - асистент.
- Барам рецензиите за сите останати кандидати-учесници на овој конкурс да бидат детално образложени во соодветен формат, идентичен за сите кандидати, да се напишат сите научни и стручни трудови, проекти, изложби, архитектонски проекти и конкурси, работилници и останати научни и стручни достигнувања, со нивни наслови, во кое својство кандидатот учествувал, место, датум, за тие да можат лесно да се проверат. Како пример за добро изготвени рецензии, предлагам Рецензентската комисија да ги погледне рецензиите на двете кандидатки кои конкурирале за позицијата на истиот конкурс за избор на 1

соработник во соработничко звање – асистент на Институтот за заштита на градителското наследство.

- Барам да се провери тврдењето на кандидатот Александар Петановски од страна на Рецензентската комисија – „М-р Александар Петановски има изработено 3 научни истражувачки труда, објавени во рецензирано научно списание индексирано во датата на SCOPUS и еден научен проект“, бидејќи тој не е индексиран на официјалната страница на SCOPUS.

Барам Рецензентската комисија писмено да се образложи во однос на секоја точка во овој приговор, во законски дозволениот рок и барам Рецензентската комисија да ја повлече својата рецензија и да направи преиспитување на постапката за избор на соработници во соработничко звање - асистент.

Подносител:
Виолета Ѓорѓевска с.р

Врз основа на член 39, став (1) од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентска комисија за избор на четири соработници во соработничко звање -асистент на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, постапувајќи по доставениот Приговор на Рефератот објавен во Билтен бр. 1182 од 14.12.2018 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од кандидатката Виолета Ѓорѓевска од Скопје, на ден 24.12.2018 година, го дава следниов

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ

Приговорот на кандидатката Виолета Ѓорѓевска од Скопје не се прифаќа.

Рефератот за избор на 4 (четири) соработници во соработничко звање -асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на изнесените приговори, останува неизменет.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 21.12.2018 година, од страна на кандидатката Виолета Ѓорѓевска од Скопје е доставен Приговор на објавениот Реферат за избор на 4 (четири) соработници во соработничко звање-асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, со предлог за коригирање на рецензијата на Виолета Ѓорѓевска, дефинирање на критериумите по кои се врши рангирањето и истакнување на ранг листа на пријавените кандидати.

Рецензентската комисија постапувајќи по Приговорот на кандидатката Виолета Ѓорѓевска од Скопје, утврди дека изнесените приговори се неосновани и не влијаат за поинакво одлучување.

Имено, во однос на изнесените приговори, Рецензентската комисија истакнува дека во спроведената постапка со особено внимание се пристапи кон разгледување и оценка на сите доставени документи на секој кандидат поединечно.

Во рецензијата, која е составен дел од Рефератот, за секој кандидат поединечно, согласно со доставените прилози кон пријавата, опфатени се биографските податоци, научните, стручните, педагошките и другите остварувања и општите услови за избор, кои произлегуваат од доставените прилози кон пријавата.

Сите доставени документи со кои се докажуваат научните, стручните, педагошките и другите остварувања на кандидатот беа разгледувани и ценети со особено внимание од Комисијата.

Согласно со член 12 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата нема обврска да врши бодување на кандидатите, бидејќи, согласно со став 2 од член 12 од Правилникот, при изборот на лице за асистент не се пополнува Образецот 2.

При донесувањето на заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје, Комисијата покрај исполнетоста на општите и посебните условите на кандидатите, се водеше и во согласност со потребите на Архитектонскиот факултет.

Донесувањето на заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет е одлука од страна на Комисијата и претставува само предлог, по кој понатаму одлучува Наставно-научниот совет.

Автономијата на Универзитетот во изборот на наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања, согласно со потребите на Факултетот, загарантирана е во Законот за високото образование (член 11 од Законот за високото образование).

Од тие причини, а заради зачувување на автономноста, постоењето на степеност во одлучувањето е загарантирана со Законот за високото образование.

Воедно, истакнуваме дека не постојат повреди на постапката за избор, односно истата е спроведена во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и актите на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Поради изнесените причини, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на Приговорот на кандидатката Виолета Ѓорѓевска одлучи како во диспозитивот.

Членови за Рецензентската комисија

Проф. д-р Минас Бакалчев, претседател	с.р
Вонр. проф. д-р Александар Радевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Михајло Зиноски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Слободан Велевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Страхиња Трпевски, член	с.р

П Р И Г О В О Р

на Рефератот за избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје

До:

1. Рецензентска комисија составена од пет члена, за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање

и

Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет, УКИМ, Архитектонски факултет, булевар “Партизански одреди” бр. 24, 1000, Скопје

2. Наставно – научен совет на Архитектонскиот факултет – Скопје во состав на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” во Скопје, УКИМ, Архитектонски факултет, булевар “Партизански одреди” бр. 24, 1000, Скопје
3. Државен просветен инспекторат на РМ, ул. “Св. Кирил и Методиј”, Скопје 1000.

Предмет:

Приговор и барање за вонреден надзор, преиспитување на постапката за избор на соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио и корекција на рецензија, од кандидатката **Викторија Никола Богданова**, родена на 12-ти мај 1991 година во Велес, со адреса на живеење ул. Архиепископ Михаил бр. 29 во Велес, ЕМБГ 1205991485001 и број на лична карта A1790096 издадена од МВР Велес, е-меил: viktorijaherminabogdanova@yahoo.com и контакт - телефон +38977718296, согласно со член 38 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и

соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Почитувани,

На ден **14.12.2018** година, на веб-страницата на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје беше објавен **Билтенот бр. 1182**. Составен дел на овој Билтен се рецензиите на кандидатите, апликанти за избор на 4 соработници во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје (м-р Сања Аврамовска, м-р Виолета Ѓорѓевска, м-р Викторија Богданова, м-р Ива Петрунова, м-р Милка Докузова, м-р Благоја Бајковски, м-р Лилјана Димевска, м-р Дарко Драгановски, м-р Дарко Христов, м-р Павел Вељаноски, м-р Владо Данаилов, м-р Бетим Зекири, м-р Михајло Стојановски, м-р Александар Петановски, м-р Димитар Крстески, м-р Дејан Ивановски).

Со заклучок и препорака на Рецензентската комисија се предлагаат кандидатите м-р Сања Аврамовска, м-р Благоја Бајковски, м-р Александар Петановски и м-р Димитар Крстески да бидат избрани во соработничко звање – асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет.

Во заклучокот, исто така, се наведува дека 12 од 16-те кандидати кои аплицирале ги исполнуваат општите и посебните услови за избор во соработничко звање – асистент, но критериумите според кои се предложени горенаведените кандидати не се елаборирани во рефератот. За таа цел, со овој писмен допис барам да се направи вонреден надзор во постапката за избор, со цел да се отстранат нелогичностите кои се појавија од мојот увид, кои ги наведувам во прилог:

3. КОНКУРСОТ за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет беше објавен во дневниот весник „Слободен печат“ на ден 30.11.2018 година со времетраење од 8 дена, односно заклучно со 7.12.2018 година. Кандидатот м-р Димитар Крстески, предложен за избор во соработничко звање – асистент, своето уверение за познавање на еден странски јазик, како доказ за исполнување на општите услови, согласно со член 170 од Законот за високото образование, го доставил на ден 13.12.2018, еден ден пред објавувањето на Билтенот и 6 дена по завршувањето на КОНКУРСОТ, т.е. **после истекот на рокот за доставување на документите, што е спротивно на член 8 од Правилникот** за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и

демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје каде што се наведува дека: „Рецензентската комисија ги вреднува вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатите од почетокот на кариерата *до денот на пријавата*, врз основа на сета поднесена документација која е од важност на изборот“. И покрај тоа, тој е предложен од страна на Рецензентската комисија за избор во соработничко звање – асистент, додека тројца други кандидати (Павел Велјановски, Бетим Зекири и Дејан Ивановски) се дисквалификувани поради отсуството на истиот документ во доставената документација, со образложение дека се „*кандидати кои не ги исполнуваат општите услови за избор во соработничкото звање асистент*“.

4. **Рецензијата за кандидатката Викторија Богданова** (подносител на овој приговор), напишана и објавена во Билтен бр.1182 на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, **претставува нецелосен/селективен приказ на професионалните достигнувања на гореименуваната**. Нејзиното учество во наставата е наведено без информација на годините на искуство во педагошката дејност (четири и половина). За разлика од деталните рецензии на кандидатите на Институтот за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата, каде што транспарентно се изложени *темата на мајсторскиот штурд, темата на докторантот (заедно со интервјујата и менторството под кое таа се изработува), прецизен опис на работното искуство, учеството на конференции и работилници, прецизни наслови на НАУЧНИТЕ И СТРУЧНИ ТРУДОВИ, прецизен наслов на НАУЧНО - ИСТАЖУВАЧКИТЕ ПРОЕКТИ, прецизни наслови на архитектонските проекти и конкурсни трудови*, рецензиите на кандидатите од Институтот за архитектонско проектирање се сведени на сувопарни бројки кои не даваат никаква информација. Ваквиот однос на споредување на успехите помеѓу кандидатите по бројки на нивните (нејасно издиференцирани) дела ги поништува критериумите на квалитетот на конкретните остварувања, и нуди само замаглена слика на јавноста.
 - a. За разлика од рецензиите на некои од кандидатите, кај кандидатката Викторија Богданова, НЕ Е наведено дека е во *завршната година на докторскиот студий* при Универзитетот во Љубљана, ниту е наведен исклучителниот досегашен успех на докторските студии со оценка **9.86**, и покрај приложеното уверение за положени испити.
 - b. За разлика од рецензиите на некои од кандидатите, кај Викторија Богданова НЕ СЕ наведени обемните изложбени поставки (CA2RE Conference for Artistic and Architectural Research) на Техничкиот факултет во Берлин, Германија (септември 2018), Архитектонската школа во Архус, Данска (април 2018) и Архитектонскиот факултет во Љубљана, Словенија (септември 2017), и покрај доставените визуелни докази за нив; трите изложбени поставки се наведени како “трудови во зборници од научно-стручен собир со *презентација*” наместо “истражувачки труд и учество на конференција со **презентација и изложба**” (Љубљана и Архус) или “публикација на постер и учество на конференција со **презентација и изложба**” (Берлин) – како што е нагласено во пријавата на кандидатката.
 - c. За разлика од рецензиите на некои од кандидатите, кај кандидатката Викторија Богданова НЕ СЕ наведени ниту основните информации за меѓународниот научен проект во кој таа учествува. Наместо пристоен наслов на истражувањето, барем како што е приложено во пријавата (**Writing Urban Places. New Narratives of the European City | Пишување градски места. Нови наративи на европскиот град**).

Истражувачки тековен проект воден од Класке Марија Хавик, прифатен и поддржан од COST – Европска соработка во наука и технологија. Учесник како секундарен предлагач), Комисијата го образложила проектот преку мистериозната кратенка “COST”.

5. За разлика од *заклучокоѝ и прѣдлоѝ* на Комисијата на Институтот за заштита на градителското наследство и историја на архитектурата при истиот Факултет, каде што јасно се читаат критериумите на оценување и образложението за компетентноста на избраниот кандидат, во *заклучокоѝ и прѣдлоѝ* на Комисијата на *Инстѝиѝуѝѝ* за *проектѝрање* се чита само *изјаснувањеѝѝ* на Комисијата дека има “чест и задоволство” да предложи избор на четворица кандидати, без никаква елаборација и транспарентност на критериумите за нивниот избор.

Ваквата јавно објавена рецензија од страна на Рецензентската комисија, во нецелосна форма, е повреда на достоинството и угледот на кандидатката, односно нејзина девалвација во однос на останатите кандидати.

За таа цел, од Рецензентската комисија, до која и е адресиран овој Приговор, барам да се изврши преиспитување и исправка на рецензијата (објавена во Билтен бр.1182) на кандидатката Викторија Богданова, во обем и размер на кандидатите од Институтот на заштита на градителско наследство и историја на архитектурата, елаборирање на критериумот за предлог на кандидати за избор во соработничко звање – асистент и преку компаративен метод на оценување, како и увид во навременоста во доставената документација на кандидатите.

Подносител:
Викторија Богданова с.р.

Врз основа на член 39, став (1) од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање -асистент на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, постапувајќи по доставениот Приговор на Рефератот објавен во Билтен бр. 1182 од 14.12.2018 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од кандидатката Викторија Богданова од Скопје, на ден 25.12.2018 година, го дава следниов

ОДГОВОР НА ПРИГОВОРОТ

Приговорот на кандидатот Викторија Богданова од Скопје не се прифаќа.

Рефератот за избор на 4 (четири) соработници во соработничко звање -асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на изнесените приговори, останува неизменет.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 25.12.2018 година, од страна на кандидатката Викторија Богданова од Велес е доставен Приговор на објавениот Реферат за избор на 4 (четири) соработници во соработничко звање - асистент на група предмети: Архитектонско проектирање и Архитектонско студио од областа на архитектонското проектирање и дизајн на Институтот за архитектонско проектирање при Архитектонскиот факултет во Скопје, со предлог за коригирање на рецензијата на Викторија Богданова, дефинирање на критериумите по кои се врши рангирањето, и истакнување на ранг листа на пријавените кандидати.

Рецензентската комисија, постапувајќи по Приговорот на кандидатката Викторија Богданова од Велес, утврди дека изнесените приговори се неосновани и не влијаат за поинакво одлучување.

Имено, во однос на изнесените приговори, Рецензентската комисија истакнува дека во спроведената постапка со особено внимание се пристапи кон разгледување и оценка на сите доставени документи на секој кандидат поединечно.

Во рецензијата, која е составен дел од Рефератот, за секој кандидат поединечно, согласно со доставените прилози кон пријавата, опфатени се биографските податоци, научните, стручните, педагошките и другите остварувања и општите услови за избор, кои произлегуваат од доставените прилози кон пријавата.

Сите доставени документи со кои се докажуваат научните, стручните, педагошките и другите остварувања на кандидатот беа рагледувани и ценети со особено внимание од Комисијата.

Согласно со член 12 од Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Комисијата нема обврска да врши бодување на кандидатите, бидејќи, согласно со став 2 од член 12 од Правилникот, при изборот на лице за асистент не се пополнува Образецот 2.

При донесувањето на заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет во Скопје, Комисијата покрај исполнетоста на општите и посебните условите на кандидатите, се водеше и во согласност со потребите на Архитектонскиот факултет.

Донесувањето на Заклучокот и предлогот за тоа кои кандидати ќе бидат предложени за избор до Наставно-научниот совет на Архитектонскиот факултет е одлука од страна на Комисијата и претставува само предлог, по кој понатаму одлучува Наставно-научниот совет.

Автономијата на Универзитетот во изборот на наставно-научни, наставно-стручни, наставни и соработнички звања, согласно со потребите на Факултетот, загарантирана е во Законот за високото образование (член 11 од Законот за високото образование).

Од тие причини, а заради зачувување на автономноста, постоењето на степеност во одлучувањето е загарантирано со Законот за високото образование.

Воедно истакнуваме дека не постојат повреди на постапката за избор, односно таа е спроведена во согласност со Законот за високото образование, Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно -стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје и актите на Архитектонскиот факултет во Скопје.

Поради изнесените причини, Рецензентската комисија за избор на четири соработници во соработничко звање - асистент на Институтот за архитектонско проектирање на Архитектонскиот факултет во Скопје, во однос на приговорот на кандидатката Викторија Богданова одлучи како во диспозитивот.

Членови на Рецензентската комисија

Проф. д-р Минас Бакалчев, претседател	с.р
Вонр. проф. д-р Александар Радевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Михајло Зиноски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Слободан Велевски, член	с.р
Вонр. проф. д-р Страхиња Трпевски, член	с.р

ПРЕГЛЕД -472 28-01-2019
НА ОДОБРЕНИ МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ НА ГРАДЕЖЕН ФАКУЛТЕТ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1	Панче Костуранов, дипл.инж.арх.	“Примена на принципите на соларната архитектонска геометрија во насока на создавање енергетско ефикасни објекти“	"Usage of principles of solar architectural geometry as guidelines for creating energy efficient buildings"	проф. д-р Тодорка Самарџиоска	02-2/ 81-1 ОД 28-01-2019
2	Филип Мицковски, дипл.град.инж.	“Експериментално и нумеричко определување на топлинските својства на цврсти полиуретански пени“	"Experimental and numerical determination of thermal properties of rigid polyurethane foams"	проф. д-р Тодорка Самарџиоска	02-2/ 81-2 ОД 28-01-2019
3	Фисник Имери, дипл. град. инж.	“Улогата на изведувачот на работите при градењето на објекти од областа на високоградбата“	"The role of the contractor in the area of structures construction"	проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска	02-2/ 81-3 ОД 28-01-2019
4	Милена Јосифоска-Милошеска, дипл. град. инж. индекс	"Споредбена анализа на планирани и реални буџети и рокови за изградба на градежни објекти"	„Comparative analysis of planned and real budgets and deadlines for construction "	проф. д-р Валентина Жилеска-Панчовска	02-2/ 81-4 ОД 28-01-2019
5	Никола Нисев, дипл.град.инж. индекс бр.981	“Аналитичко и експериментално истражување на однесувањето на можданици кај попречно поставени лимови за спрегање“,	"Analytical and experimental research of the behavior of shear-stud connectors with transversely sheeting"	доц. д-р Денис Поповски	02-2/ 81-5 ОД 28-01-2019

РЕЦЕНЗИЈА ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКА ДИСЕРТАЦИЈА

„ПРАКТИКИ И ПРОЦЕДУРИ ЗА СПРАВУВАЊЕ СО ИЗМАМИТЕ ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА ВО КОНТЕКСТ НА СОЗДАВАЊЕ ЕДИНСТВЕН ЕВРОПСКИ МОДЕЛ ЗА УПРАВУВАЊЕ СО ЈАВНИОТ СЕКТОР И ПОТРЕБА ОД НЕГОВА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА”, од мр Дејан Ристовски, пријавена на Економскиот факултет во Скопје.

Врз основа на член 120, став 6 од Законот за високото образование (Сл.весник на Република Македонија бр. 64/00, 49/03, 113/05 и 51/07), членовите 56, 57, 58, 59, 60 и 61 од Правилникот за единствените основи за организирање постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје и член 39 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет во Скопје, во состав на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј” во Скопје, а според одлуката на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет во Скопје, под бр.02-2172/2, донесена на 30.11.2018 година, определени сме за членови на Комисијата за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов **„Практики и процедури за справување со измамите во Европската Унија во контекст на создавање единствен европски модел за управување со јавниот сектор и потреба од негова имплементација во Република Македонија”**, во состав: проф д-р Кекеновски Љубомир, ментор, академик Таки Фити, член, академик Гоце Петрески, член, проф д-р Зорица Божиновска Лазаревска, член, проф д-р Зоран Миновски, член, поднесена од кандидатот м-р Дејан Ристовски.

По внимателното прегледување на содржината на докторската дисертација, Комисијата му го поднесува на Наставно-научниот совет следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. ОПШТИ СОГЛЕДУВАЊА

Финансиските интереси на Европската Унија, кои се тесно поврзани со оние на земјите членки, се изложени на различни форми на измами и други нелегални активности кои им штетат на буџетските приходи и расходи на Унијата. Справувањето со измамите е од заеднички интерес и претставува заеднички предизвик на земјите членки и на Европската комисија и повеќе од кога било претставува многу важен елемент во политичката агенда на Комисијата.

Измамите во Европската Унија често се потпираат на организирани меѓународни структури кои вешто го користат финансискиот систем на Унијата за перење на пари и прикривање на приходите здобиени преку измами. Организираниот криминал ја злоупотребува слободата на пазарот остварена со евроинтеграциите и често ги спроведува своите активности во неколку земји членки. Ова често е случај во областа на данокот на

додадена вредност, перењето на пари и измамите во структурните фондови, каде што институциите на земјите членки се изложени на комплексни шеми на измами кои се извршуваат во две или повеќе земји и каде што брзата мултилатерална соработка при спроведување на потребните истраги е од суштинско значење.

Потребно е сите информации да се разменуваат помеѓу надлежните институции на сите земји членки, како и да се воспостави соработка со сите кои на кој било начин се вклучени во справувањето со измамите во Европската Унија, со цел да се обезбеди брза и координирана акција.

Ефикасноста на мултилатералната оперативна соработка многу зависи од постоење на координација и соработка. Соработката во областа на справувањето со измамите на единствениот европски пазар кој се состои од дваесет и осум членки ќе биде многу тешка доколку не се реализира на европско ниво. Поради тоа, од големо значење е на Комисијата да и се довери задачата за поддршка и соработка, со оглед на нејзината позиција која и дава увид во сите активности кои се однесуваат на справување со измамите и која ги третира интересите на сите земји членки со ист степен на внимание и грижа. Ова ќе овозможи подобро насочени и усогласени активности од страна на земјите членки.

Постојната правна рамка за административна соработка е некомплетна во обезбедување на активна улога на Комисијата во поддршка и соработка на земјите членки во спроведувањето на активностите во справувањето со измамите на средствата на Европската Унија.

Широкиот спектар на правни системи и традиции на Европската Унија ја усложнуваат задачата за заштита на финансиските интереси на Унијата од измами и други криминални активности. Додека правилата за финансиско управување во Европската Унија се поедноставуваат, капацитетот за справување со злоупотребата на средствата на Унијата треба дополнително да се продлабочува. Ова се однесува и на земјите кои се стремат да пристапат во Европската Унија.

Без оглед на постигнатиот напредок, во изминатите петнаесет години нивото на заштита на финансиските интереси сè уште значително варира во рамките на Унијата. Криминалните истраги за измами и други кривични дела против финансиските интереси на Унијата се карактеризираат со нееднакви правни и процедурални рамки за заштита на финансиските интереси на Унијата кои се во согласност со националните практики и процедури. Покрај обидите да се воспостават минимални стандарди во ова поле, сèуште нема позначителни резултати.

Во март 2011 година, Комисијата предложи реформа на Европската канцеларија за справување со измамите (ОЛАФ) како средство за зајакнување на ефикасноста и ефикасноста на административните истраги, како и изнаоѓање начин на обезбедување на точни податоци за обемот на измамите, кривичното гонење во земјите членки, подобрување на соработката која се однесува на прекуграничните случаи и донесување на подобри практични решенија во кривичните закони.

По усвојувањето на Белата книга за реформа на Комисијата во 2000 година, Комисијата посебно внимание посвети на стабилното финансиско управување и ги зајакна своите системи за внатрешна контрола за справување со измамите. Иницијативите подразбираат реформа на прописите кои се однесуваат на персоналот, со посебен осврт на

одредбите кои се однесуваат на појава на конфликт на интереси и обврска за пријавување на потенцијални нелегални активности, во прв ред измами и корупција, на раководните структури по хиерархија или на ОЛАФ и ревизија на Стандардите за внатрешна контрола. Како резултат на тоа, контролните системи кои се во употреба не само што се стремат да обезбедат законитост и регуларност на трансакциите, туку се стремат и да го намалат ризикот од измами и нерегуларности.

Во насока на реализирање на евроинтегративните аспирации на Република Македонија се јави потребата од реформирање на системите за справување со измамите. Процесот на зајакнување на системите за справување со измамите во јавниот сектор е започнат и се спроведува преку развој и примена на принципите на децентрализирана одговорност на раководните структури и воспоставување на функционално независна внатрешна ревизија, односно развој на сите три компоненти на јавната внатрешна финансиска контрола: внатрешна контрола, финансиско управување и контрола и внатрешна ревизија, како и нивно меѓусебно хармонизирање.

Во мај 2010 година, донесен е Закон за ревизија на инструментот за претпристапна помош - Instrument for Pre – Accession Assistance (ИПП - ИРА). Со него се обезбедува правна рамка за ревизија на ИПА, како предуслов за нејзина целосна имплементација; рамка за начинот на вршење на ревизија, нејзината организација, надлежност, предметот на ревизијата, овластувањата, како и за одговорностите на Ревизорското тело, како самостојно и независно правно лице кое ќе биде функционално независно од сите учесници во системите за управување и контрола со инструментот за претпристапна помош. Ревизорското тело ќе продолжи да соработува со Европскиот суд на ревизори и со Европската канцеларија за справување со измамите преку хармонизација на практиките и процедурите за справување со измамите и за заштита на финансиските интереси на Европската Унија.

2. ОПФАТ И СОДРЖИНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

Со истражувањето е опфатена целосната правна и структурна рамка за заштита на финансиските интереси на Европската Унија, практиките и процедурите за борба против измами во институциите на Европската Унија и начинот на соработка за борба со измамите со земјите членки и земјите корисници на средства од фондовите на Европската Унија, анализирани се и системите за заштита на финансиските интереси во јавните сектори на земјите членки, како и системот за заштита на финансиските интереси во Република Македонија.

Податоците се прибирани од службениот весник на Европската Унија и во најголем дел претставуваат регулатива која се однесува на заштита на финансиските интереси на Унијата (првостепена регулатива), практики, процедури, интерни акти на институциите на Европската Унија (второстепена регулатива), директиви на Европската Унија, како и договорите од Париз, Рим, Мاستрихт и Лисабон.

Прибирани се и податоци издадени од страна на Европскиот суд на правдата кои се однесуваат на донесени пресуди од страна на судот; извештаи, мислења и директиви на Европскиот суд на ревизори, Европскиот омбудсман, Европскиот суд на човекови права итн.

Податоците кои се однесуваат на структурата, системите и правната рамка за справување со измамите во Република Македонија се преземени во најголем дел од Службен весник на Република Македонија и тие се состојат од законски и подзаконски акти за справување со измамите. Податоци се преземени и од извештаи изработени од надлежни институции од Република Македонија, како и извештаи кои се однесуваат на Република Македонија, а се изработени од страна на странски организации.

Материјата, која е предмет на оваа докторска дисертација, е презентирана во шест глави и заклучок, почнувајќи од основните информации за институционалната поставеност и начинот на управување на Европската Унија, основните податоци за системите за контрола и управување со ризикот во Европската комисија и напорите кои таа ги превзема за нивно реформирање, основните концепти и теоретскиот пристап кон објаснување на потребата од заштита на финансиските интереси на Европската Унија, практични примери и конкретни постапки и насоки за воспоставување на единствена законска рамка која вклучува и имплементирање на оперативни практики и процедури и координирани активности со земјите членки, преку осврт на активностите кои ги спроведува Европската канцеларија за справување со измамите (ОЛАФ) и донесување на нови стратегии за заштита на финансиските интереси на Европската Унија во контекст на нејзиното проширување, со посебен осврт и анализа на постојната рамка за справување со измамите во Република Македонија и потребата од нејзино реформирање во контекст на нејзините евро интегративни аспирации.

Докторската дисертација содржи вкупно 308 страници, од кои 17 страници користена литература (243 домашни и странски библиографски единици) и 21 страница прилози.

Првата глава дава е краток осврт на институционалната поставеност и начинот на функционирање на администрацијата на Европската Унија, го објаснува Европскиот управен простор како систем кој се темели на процесот на конвергенција на националните управни системи спрема заедничкиот модел, како и европеизацијата која означува процес на се поголемо влијание на европската интеграција на јавните управи на земјите членки.

Втората глава ги објаснува основните концепти и елементи за заштита на финансиските интереси на Европските заедници почнувајќи од тоа што претставуваат и кои се финансиските интереси на заедниците, дефинирање на измамите и неправилностите, дефинирање на сторителите на дејствија штетни за финансиските интереси како и проценка на ризикот и форми на штета на финансиските интереси на Европските заедници.

Во **третата глава** е илустрирана сериозноста на проблемот, преку презентирање на обемот на нерегуларностите и спектарот на причини за нивна појава со посебно внимание на пречките кои влијаат на спроведување на соодветна заштита на финансиските интереси на Европската Унија и дава осврт на еволуцијата на правната рамка која се однесува на заштита на финансиските интереси на Европската Унија од измами, со акцент на административните мерки и соработката на Комисијата со земјите членки во областа на превенција и детекција на измами и нерегуларности и на системот на санкции и поделба на надлежностите помеѓу Комисијата и земјите членки

Во **четвртата глава** е даден осврт на еволуцијата на оперативните практики и процедури за заштита на финансиските интереси на Европската Унија, преку создавање на Европската канцеларија за справување со измамите и ја опишува нејзината организација, опсег, надлежности и улога во превенција и детекција на измамите и нерегуларностите, го

објаснува процесот на спроведување истраги кој ги опфаќа практиките и процедурите за отворање на случаи, спроведување на истраги и операции за затварање на случаите, дава објаснување на мерките и активностите за верификација на преземените административни, дисциплински, финансиски и судски мерки препорачани во конечниот извештај на ОЛАФ, од страна на надлежните институции на Европската Унија и на земјите членки, се фокусира на заштита на фундаменталните права на лицата засегнати од спроведените истраги на ОЛАФ, врши категоризација на истрагите и дава осврт на привилегиите и имунитетот на лицата кои се предмет на внатрешни истраги и ги истражува механизмите за супервизија на активностите на ОЛАФ од страна на надлежните тела во Европската Унија, со посебен акцент на судската супервизија на одлуките донесени од страна на ОЛАФ, дава осврт и на најновите промени на регулативата за заштита на финансиските интереси на ЕУ, вклучувајќи ја регулативата за спроведување на истраги од страна на ОЛАФ, создавањето на европското јавно обвинителство и неговото влијание врз надлежноста и истрагите на ОЛАФ.

Во **петтата глава** се презентирани новите стратегии за заштита на финансиските интереси на Европската Унија преку објаснување на концептот на јавната внатрешна финансиска контрола која претставува резултат на реформите за стабилно финансиско управување во јавниот сектор во земјите на Европската Унија, апликантите за пристапување и сите земји корисници на европските фондови; ги објаснува основните концепти, дефиниции, практики и процедури за имплементација на структурите на јавната внатрешна финансиска контрола како и имплементација на системите за внатрешна ревизија и внатрешна контрола и системите за управување и финансиска инспекција кои се од суштинско значење за правилно разбирање на комплексната област која е предмет на оваа дисертација и ги објаснува начинот за поефикасна заштита на финансиските интереси на Европската Унија.

Шестата глава го анализира постојниот систем за справување со измамите во Република Македонија, преку истражување на обемот и видот на измамите и нерегуларностите и начинот на нивно справување, со донесување на нова правна рамка која ги задоволува европските стандарди и ги анализира насоките и начинот на досега преземените средства и активности за реформирање на системите за контрола и финансиско управување и на улогата на јавната администрација во менаџирање на целокупниот процес.

Спроведено е истражување за потребите и начинот на понатамошното реформирање на практиките и процедурите за заштита на финансиските интереси на Европската Унија во Република Македонија, која како земја корисник на претпристапна помош на Европската Унија е обврзана да создаде правна рамка за заштита на финансиските интереси на Унијата и да воспостави ефикасен и ефективен систем за справување со измамите и неправилностите во контекст на користењето на средствата за претпристапна помош.

3. ОЦЕНА НА ТРУДОТ И ПРЕДЛОГ

Докторската дисертација на кандидатот м-р Дејан Ристовски, под наслов „Практики и процедури за справување со измамите во Европската Унија во контекст на создавање на единствен европски модел за управување со јавниот сектор и потреба од негова

имплементација во Република Македонија”, обработува исклучително значајна и актуелна проблематика од областа на борбата против измамите и нерегуларностите, како и борбата против појавата на мито и корупција во ЕУ, земјите кориснички на фондовите на ЕУ и се разбира во Република Македонија. Предмет на оваа докторска дисертација е да се согледаат мерките за справување со измамите кои се применуваат во Европската комисија, со посебен осврт на справувањето со измамите кое се спроведува од страна на Европската канцеларија за справување со измамите (ОЛАФ), да се објаснат одговорностите и заедничките надлежности на Комисијата и националните институции на земјите членки, да се укаже на потребата од постоење на сеопфатна стратегија во која мора да бидат вклучени и мерки за превенција и механизми за детекција кои ќе бидат составен дел на процесот на истрага и контрола, следен со разни форми на казни и санкции.

Главен акцент во овој труд ѝ е посветен на Европската канцеларија за справување со измамите (ОЛАФ) и на улогата која ја има во зголемување на ефективностата за превенција и детекција на измамите и нерегуларностите кои се многу поизразени со процесот на проширување на Унијата, како и поради прекуграничниот карактер на измамите и нерегуларностите штетни за финансиските интереси на Европската Унија, поради која ова тело претставува врска помеѓу земјите членки.

Во контекст на спроведеното истражување на структурата, практиките и процедурите за справување со измамите во Европската Унија и спроведената анализа на постојните системи во Република Македонија, големо внимание им се обрнува на резултатите од досегашните реформи и на усогласување со рамката за справување со измамите согласно новиот европски модел, кој и самиот е во постојана состојба на реформирање, преку предлагање на нови стратегии за поефикасна и поефективна заштита на финансиските интереси на Европската Унија во Република Македонија во согласност со нејзините евро интегративни аспирации.

Постигната е основната цел на истражувањето, направена е анализа на постојните практики и процедури за справување со измамите во Европската Унија во насока на ефективна и ефикасна заштита на нејзините финансиски интереси, преку развој и имплементација на единствен европски модел за управување со јавниот сектор и потребата и начинот на негово имплементирање во Република Македонија.

За подобро презентирање на основната цел на истражувањето, опфатени се повеќе микроцели, и тоа:

- да се даде аналитички опис на карактеристиките на системите за внатрешна контрола и управување со ризикот во Европската Унија;
- да се објаснат основните теоретски постулати на справувањето со измамите и потребата од заштита на финансиските интереси на Европската Унија;
- да се објаснат основните активности на Европската канцеларија за справување со измамите во спроведувањето на истражни постапки за детекција на измамите во контекст на координирање на активностите со надлежните институции на земјите членки;
- да се укаже на потребата и на начинот на реформирање на постоечкиот систем за контрола и справување со измамите, со цел создавање на единствен европски модел за управување со јавниот сектор, кој ќе се карактеризира со сеопфатност,

координираност, ефективност и транспарентност и кој ќе гарантира целосна заштита на финансиските интереси на Европската Унија;

- да се изврши анализа на карактеристиките на системите за внатрешна контрола и постигнатите резултати при нивното неодамнешно реформирање и да се дадат нови насоки за заокружување на рамката за справување со измамите и заштита на финансиските интереси на Европската Унија во Република Македонија, преку имплементација на единствен европски модел за управување со јавниот сектор.

Врз основа на напред изнесеното, а поаѓајќи од фактот дека докторската дисертација во целост е работена според претходно утврдените предмет, цел и задачи на истражувањето, со употреба на најрелевантна литература, како и сознанието дека анализираните и истражени концепти се потврдија како теоретски и практично релевантни, ни претставува особена чест да констатираме дека докторската дисертација во целост ги остварува очекуваните резултати од неа.

Оригиналноста на докторската дисертација на кандидатот м-р Дејан Ристовски под наслов: „Практики и процедури за справување со измамите во Европската Унија во контекст на создавање единствен европски модел за управување со јавниот сектор и потреба од негова имплементација во Република Македонија” беше проверена на 13.11.2018 година преку софтверскиот пакет за проверка на плагијати на Министерството за образование и наука, при што е констатирано совпаѓање од 5,86 %.

4. ЗАКЛУЧОК

Врз основа на сето претходно искажано, Комисијата има посебно задоволство да констатира дека м-р Дејан Ристовски изработил труд од врвна научна и практична вредност, кој ги задоволува високите нивоа на научно-методолошките и апликативни стандарди за изработка на докторска дисертација. Оттаму, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет:

1. да донесе одлука за прифаќање на рецензијата за успешно и квалитетно изработена докторска дисертација на кандидатот м-р Дејан Ристовски, под наслов: „Практики и процедури за справување со измамите во Европската Унија во контекст на создавање единствен европски модел за управување со јавниот сектор и потреба од негова имплементација во Република Македонија”.
2. да одобри закажување на датум за јавна одбрана на докторската дисертација.

Комисија за оцена на докторската дисертација

1. Проф. д-р Љубомир Кекеновски, с.р
2. Академик Таки Фити, с.р
3. Академик Гоце Петрески, с.р
4. Проф. д-р Зорица Божиновска Лазаревска, с.р
5. Проф. д-р Зоран Миновски, с.р

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„АНАЛИЗА НА РАЗВОЈНИТЕ ЕФЕКТИ НА ОДДЕЛНИ ГОЛЕМИ И СРЕДНИ ХИДРО
ЕНЕРГЕТСКИ ПРОЕКТИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“
ОД КАНДИДАТКАТА М-Р ЗАНА ВЕЛИЈА,

ПРИЈАВЕНА НА ЕКОНОМСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Со Одлука на Наставно-научниот совет број 02-2029/2 од 26.10.2018 година, донесена на седницата од 26.10.2018 година, а врз основа на член 120 од Законот за високото образование (Сл. весник на РМ бр. 64/00, 46/03, 113/05 и 51/07), членовите 56, 57, 58, 59, 60 и 61 од Правилникот за единствените основи за организирање на постдипломски и докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје (Универзитетски гласник бр. 7/2001) и член 39 од Правилникот за внатрешните односи и работењето на Економскиот факултет во Скопје во состав на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, именувана е Комисија за оцена на докторската дисертација поднесена од кандидатката м-р Зана Велија со наслов АНАЛИЗА НА РАЗВОЈНИТЕ ЕФЕКТИ НА ОДДЕЛНИ ГОЛЕМИ И СРЕДНИ ХИДРО ЕНЕРГЕТСКИ ПРОЕКТИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, во состав: проф. д-р Гоце Петрески (ментор), проф. д-р Таки Фити (член), проф. др Методија Несторовски (член), проф. д-р Љубомир Кекеновски (член) и проф. д-р Сашо Косев (член).

Комисијата во наведениот состав со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

I. Опфат и содржина на докторската дисертација

Докторската дисертација на кандидатката м-р Зана Велија, со наслов АНАЛИЗА НА РАЗВОЈНИТЕ ЕФЕКТИ НА ОДДЕЛНИ ГОЛЕМИ И СРЕДНИ ХИДРО ЕНЕРГЕТСКИ ПРОЕКТИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА претставува самостоен истражувачки труд претставен на 259 страници компјутерски обработен текст, од кои 231 страници се основен текст, во фонт Калибри, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 115 фусноти, 207 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, емпириски студии, национални прописи, меѓународни акти, документи и интернет-ресурси, графички и табеларни прикази, прилози и калкулативни анекси.

Покрај воведот и заклучните согледувања, материјата во докторската дисертација е структурирана во седум глави, според следниов редослед:

Вовед

I. Улогата на енергетската инфраструктура во растот на националните економии	6-39
II. Концептуални пристапи во анализата	40-67
III. Техничко-економските услови и финансиска анализа на проектите	68-103
IV. Методолошки аспекти при оценување на инфраструктурните проекти во енергетиката	104-148
V. Социо-економски аспекти при имплементација на проектите	149- 175
VI. Одрозот на проектите врз националната економија	176-198
VII. Влијание на проектите врз животната средина	199-231
VIII. Заклучоци	231-243
Користена литература	244
Анекси	

Во **воведот** на трудот се изложени предметот и целите на истражувањето, истражувачките хипотези и прашања, теоретската рамка, пристапите и методите на истражувањето.

Првата глава од докторската дисертација е со наслов **Улогата на енергетската инфраструктура во растот на националните економии**. Во неа, кандидатката м-р Зана Велија елаборира различни теоретски и емпириски сознанија за улогата на енергијата врз растот на националните економии. Презентирани и образложени се потенцијалните и верифицирани развојни ефекти од енергетската инфраструктура на регионално, национално и локално ниво. Инвестирањето во енергетската инфраструктура има повеќекратни ефекти врз националната економија на земјите, како на пример: развој на руралните региони, намалување на невработеноста, развој на туризмот, подобрување на другите видови инфраструктури (како што се патиштата - копнени, мостови, превојници, тунели), намалување на цените на енергетските инпути, зголемувањето на ценовната конкурентност на надворешните пазари, намалување на зависноста од увозот на струја, подобрување на животниот стандард итн. Тие имаат силно позитивно влијаније врз националната економија, особено во земјите во развој каде што сè уште преовладува нискиот животен стандард, а од друга страна, увозот на електрична енергија од развиените земји (каде што и цените се повисоки) го прави овој ресурс тешко пристапен, особено за земјите што се соочуваат со недоволно сопствено производство на енергија, задолженост или платнобилансни проблеми.

Енергијата, како универзален инпут поврзан со секоја човекова активност (во производството или потрошувачката), влијае врз националните технолошки параметри и врз вредностите на секторските индикатори за продуктивноста и конкурентноста. При концептуалните пристапи во економската дисциплина и во емпириските истражувања, енергијата се третира како и секој друг редок ресурс што треба да се оптимизира и ефикасно да се алоцира во економијата. Ова значи дека микроекономските концепти за понудата и побарувачката на енергија и макроекономските прашања за инвестициите, финансирањето и секторските интеракции се централни при дефинирањето на улогата на енергетиката врз економијата.

Во продолжението на разработката се презентирани систематски и комплексни индикатори за инвестициите во енергетската инфраструктура во различни земји во светот. Кандидатката изнесува и елаборира факти и аргументи поврзани со тезата дека динамиката на економскиот развој на националните економии е под силно влијание на нивниот капацитет и потенцијал за развивање и управување на енергетскиот сектор.

Преку користење на основни економски концепти и алатки кои помагаат во анализата на енергетскиот сектор се дефинирани факторите кои влијаат врз развојот на овој сектор, и како овој сектор влијае врз микроекономската состојба (побарувачка/понуда) за енергетски извори и макроекономските прашања (економски аутпут, инфлацијата, каматните стапки и др.). Енергетскиот сектор е комплексен и сензитивен сегмент затоа што врз него се одразуваат и најмалите промени на меѓународно, регионално, национално и локално ниво, но од друга страна и овој сектор влијае врз другите индустрии, како на меѓународно така и на национално ниво.

Втората глава под наслов **Концептуални пристапи во анализата** е поврзана со теоретскиот бекграунд на доминантните пристапи во евалуацијата и оценувањето на инфраструктурните проекти (специфично во енергетската инфраструктура). Кандидатката ја презентира еволуцијата на теоретските основи, на концептите, пристапите и методологиите за вреднување на инвестициите во капитално-интензивни сектори и индустрии. Анализата првично ја опфаќа теоретската рамка на пристапите, при што се констатира дека што се однесува до енергетските проекти, методолошките алатки за вреднување на проектите покажуваат унапредувања во поглед на вреднувањето на показателите трошок/корист (економската парцијална cost-benefit анализа). Меѓутоа, вреднувањето на немонетарните параметри станува сè поактуелно во современиот свет. Посебно внимание му се посветува на фактот дека усовршувањето на методолошките пристапи за вреднување на инвестициите не значи дека релевантни прашања во врска со немонетарните вреднувања секогаш добиваат адекватен третман и одговор. Тие, честопати, стануваат фактор за неуспех на многу битни инфраструктурни проекти на националните економии. Како надополнување и илустрација на пристапот на економска и финансиска анализа, како и нејзино приспособување за проекти од областа на хидроенергијата, таа е применета во конкретен проект, како што е акумулацијата Луково Поле.

Во третата глава под наслов **Техничко-економски услови и финансиска анализа на проектите**, се елаборира примената на методолошките концепти за анализирање различни видови инвестициски одлуки. За секоја инвестиција во енергетските инфраструктурни проекти, се појавуваат различни параметри кои треба да се земат предвид, а од друга страна нивната валоризација е исто така важна, особено кога се работи за немерливи екстерналии. Дефинирањето на потребните параметри и принципите за финансиска анализа на инвестирањето во енергетскиот сектор, анализа на сензитивноста и идентификација на ризиците се бидат прикажани преку емпириски моделски пристапи. Економската анализа *версус* финансиската, исто така, се предмет на истражување во ова поглавје.

Како продолжение на теоретската анализа на концептите, кандидатката во подетална форма ги третира главните финансиски показатели за инвестициите. Овие показатели исто така се применети во конкретен пример со цел примена на анализа на сензитивност во развојот на хидро-енергетската инфраструктура. Во овој случај за конкретен пример е земена инвестицијата во ХЕЦ Бошков Мост. Битен момент е тоа дека примерот е направен за научни цели и примена на пристапите. ХЕЦ Бошков Мост и акумулацијата Луково Поле заземаат суштинско место во дисертацијата како примери за несоодветно водење на процесите за инвестирање во важни капитално-интензивни инфраструктурни проекти.

Наведените аргументи упатуваат на тоа дека енергетскиот сектор во Република Македонија не успева да ги задоволи барањата на конкурентскиот пазар од повеќе причини. Во овој аспект, кандидатката обрнува посебно внимание на потребата за адекватна корективна интервенција од страна на државата. Присуството на екстерналииите и другите аномалии на енергетскиот сектор може да се надмине само со адекватни интервенции кои со години го кочат натамошниот развој на секторот. Посебно внимание во оваа глава се обрнува на корелацијата

помеѓу енергетскиот сектор и директната зависност од институционалниот капацитет, ефикасноста на инструментите за економски регулации, фискалните аспекти, административните аспекти, менаџирањето на овие регулации, како и способноста и транспарентноста при реализација на потребните инвестиции.

Во четвртата глава под наслов **Методолошки аспекти при оценување на инфраструктурните проекти во енергетиката** кандидатката посебно ја потенцира потребата за поадекватно планирање на инвестициите во развојот на обновливите извори на енергија (ОЕР), имајќи предвид дека Македонија нема други алтернативи. Современите економии се стремат кон таканаречено стратешко планирање за постигнување на воспоставените стратешки цели. За Република Македонија, развојот на ОЕР е тесно поврзан со стратешките цели на државата и развој на националната економија. Во оваа глава е поединечно образложена и постојната документација (физибилити-студиите) поврзана со проектите. Анализата критички ги опсервира параметрите кои би послужиле за избор на најповолниот модел на сопственоста и моделот на финансирање, како и нивните влијанија врз националната економија, имајќи ја предвид нормативната регулативната рамка.

Во контекст на проектите што се планирани за изградба до 2020 според Националната стратегија за развој на енергетскиот сектор, тие се компарирани со слични проекти, со што се потенцира потребата за примена на позитивните искуства од други земји и во Р.Македонија. Во контекст на моделите за финансирање на потребните инвестиции во ОЕР, кандидатката Зана Велија ја потенцира потребата за поадекватни услови за привлекување странски директни инвестиции и инволвирање на приватниот сектор. Потребата за привлекување странски инвестиции во развојот на хидро-енергетската инфраструктура е неопходна од повеќе причини. Посебен фокус им е посветено на параметрите од фискалната сфера според методите на најпознатите агенции кои изготвуваат рејтинг-листа за националните економии, како што се „Стандард и Пурс“ (Standard&Poor's) и „Фич“ (Fitch). Релативно ниските стапки на раст со карактеристики на економија што е слабо развиена се претставени како далекосежни последици врз целокупниот кредитен потенцијал на државата.

Во петтата глава под наслов **Социо-економски аспекти при имплементација на проектите**, посебно внимание им се обрнува на условите за адекватното менаџирање со мултидимензионални и интердисциплинарни прашања при имплементацијата и реализацијата на проектите. Кандидатката со посебен фокус ги третира следните услови:

- дефинирање и примена на креативни пристапи за мотивирање на засегнатите страни во одлучувањето;
- ефективност при решавање недефинирани прекугранични прашања (речни сливни подрачја и водотеци) и комплицирани законски пречки и ограничувања;
- ефективно вклучување на и почитување на локалните потреби и интереси;
- правилно толкување на менаџирањето со животната средина и други фактори кои претставуваат основи за развој на инвестициите, но исто така можат да бидат и основа за оневозможување на реализација на битни проекти, како што се ХЕЦ Бошков мост и Луково Поле за националната економија.

Значењето на институциите, нивниот квалитет и капацитет за креирање соодветни политики и водење на процесите за ефикасна имплементација на инвестициите, исто така, претставуваат битни фактори за успешна реализација на капитално-интензивни инфраструктурни инвестиции. Посебно внимание кандидатката обрнува на потребата за транспарентност и ефикасност при реализација на проектите.

Шестата глава под наслов **Одразот на проектите врз националната економија**, м-р Зана Велија се однесува на макроекономското опкружување, финансиските ограничувања, платно билансните проблеми и невработеноста. Тука се поставуваат прашањата поврзани со одразот на хидроенергетските проектите од овој обем врз економскиот раст, финансиските текови и вработеноста. Врз основа на образложените симулации на макроекономскиот модел на македонската економија, кандидатката констатира дека изградбата на поголемите ХЕЦ на долг рок доведува до Паретово подобрување. Но, според спроведената анализа, инвестицијата претставува дополнително задолжување на државата која на краток рок, со оглед на слабите повратоци на инвестициите и останати макроекономски параметри, доведува до негативни краткорочни ефекти.

Кандидатката констатира дека ефектите на инвестициите врз стапката на невработеност се слаби на краток рок, но на долг рок, поради секторска мултипликација на растот, тие преминуваат во позитивни резултати. Градењето хидроелектрани помага малку од аспект на постигнување полна вработеност, особено кога се мисли на одразот врз високата стапка на невработеност и дополнителното надворешното задолжување на земјата.

Во седмата глава со наслов **Влијание на проектите врз животната средина**, кандидатката м-р Зана Велија, со оглед на тоа што хидроенергетската инфраструктура, пред сè, претставува интервенција во природата, за минимизирање на негативните ефекти од ваквите интервенции врз животната средина, во дисертацијата елаборира изградени различни методолошки пристапи кои се потребни при носењето инвестициони одлуки.

Освен техничко-економските, и социо-економските аспекти, еколошките критериуми претставуваат дополнително финансиско оптоварување за инвеститорот при одлучување за инвестирање во енергетски или индустриски објекти. Финансискиот аспект и енергетската потреба се примарни при одлучувањето за градба на објектите. Со развојот на технолошките достигнувања, загадувањето на животната средина и човековата околина е сè поинтензивно. Ваквото интензивно трошење на енергетските ресурси, претежно фосилните горива, го нарушува нормалниот биолошки циклус и природните процеси. Во последните неколку години, еколошките влијанија се земаат како критериум за секое технолошко решение, особено кај енергетските и индустриските постројки, транспортните средства и кај другите сектори.

Иако хидроенергијата е обновлив извор на енергија, сепак изградбата на хидроенергетски комплекси може значително да влијае врз околината, а посебно во нарушувањето во биодиверзитетот на флората и фауната. Одземањето на водите и спречувањето на нивниот природен тек влијае не само врз растителниот и животинскиот свет туку и врз социо-економската состојба на регионот. Посебен

фокус во ова поглавје е ставен врз валоризацијата на еколошките последици од градба на хидроелектрани и изнаоѓањето алтернативни начини за намалување на негативните ефекти.

Пристапите за одредување на социо-економските аспекти или обезбедување долгорочен менаџмент на животната средина претставуваат структура за управување со организациските перформанси. Ова подразбира исполнување и почитување на низа меѓународни и национални регулации, правила и норми од страна на потенцијалните инвеститори.

Целта на исполнувањето на меѓународно прифатените правила и почитување на националното законодавство е да се помогне во минимизирањето на ефектите врз животната средина и засегнатите страни, кои директно или индиректно ќе бидат инволвирани, или на каков било начин ќе ги чувствуваат влијанијата на економските агенти. Корелацијата помеѓу легислативата, животната средина и инвестициите е комплексна и честопати може да претставува дополнително оптоварување на инвестицијата од финансиски аспект или општо, од аспект на изведбата и нејзината имплементација.

Во осмата глава се презентирани **заклучните согледувања** каде што м-р Зана Велија резимира одредени аспекти за улогата на инвестициите во хидроенергетски проекти врз економскиот развој на националните економии, со фокус на Р. Македонија.

Во сегментот на користена литературата се наведени библиографските единици користени при истражувањето: книги, научни списанија, емпириски студии, методолошки прирачници, статии, печатени и дигитални медиуми и физибилити-студии.

Во продолжението на следуваат анексите, каде што се приложени финансиска и економска анализа за хидроенергетски проекти во Р.Македонија, конкретно за акумулациите Луково Поле и Бошков мост.

II. Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Зана Велија, со наслов АНАЛИЗА НА РАЗВОЈНИТЕ ЕФЕКТИ НА ОДДЕЛНИ ГОЛЕМИ И СРЕДНИ ХИДРО-ЕНЕРГЕТСКИ ПРОЕКТИ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА, истражува клучни мултидимензионални интеракции меѓу развојот на хидроенергетската инфраструктура и економските процеси - на теоретско ниво, низ нивната верификација преку емпириски студии и светски искуства и конкретно во националната економија на Р.Македонија. Хидроенергетските проекти се мултидимензионални. Целите на истражувањето се организирани околу теоретските и емпириските аспекти поврзани со стратешкото планирање на инвестициите во енергетски проекти, значењето на институционалното водење на процесите и нивните импликации врз долгорочниот економскиот раст и развој. Трудот е структурно кохерентен и презентира секвенционирана елаборација на предметот на истражувањето.

Енергетиката е интерсекција на различни меѓународни, регионални, национални, и локалните стратешки и политички нивоа – сè до индустриите,

секторите и домаќинствата. Овие интеракции интернализираат различни структури и интереси.

Економијата на енергетиката во која припаѓа претежниот дел на истражувањето, во последниве децении е преокупација на бројни истражувачи на различни дисциплини од природните и општествените науки - економисти, инженери, социолози, до енвайронменталисти. Животната околина станува се поприсутна во проекциите на енергетиката. Дсертацијата е во согласност и континуитет со досегашните сознанија и дава емпириски придонес во оваа област, преку систематско истражување за влијанијето на развојните ефекти на хидроенергетските инфраструктурни проекти врз националната економија и развојот со конкретен емпириски пристап.

Кандидатката ги потенцира сознанијата од најважните теоретски концепти и практични пристапи кои се релевантни за конкретните емпириски анализи. Во долгорочните проекции на економските и технолошките процеси се потребни ефикасни институционални капацитети, ефективни политики и државни регулациски политики и инструменти кои би овозможиле адекватна валоризација на ресурсите и поволни развојни ефекти и реално планирани стратешки цели. Посебно внимание за надминување на најголемите предизвици на енергетскиот сектор во Р. Македонија, а со тоа и на целокупната национална економија, се обрнува на идентификацијата на институционалните слабости во однос на спроведувањето капитално интензивни инфраструктурни инвестиции; Посебно се потенцира потребата за надоградување на институционалните капацитети и зголемување на транспарентноста и кредибилноста на институциите; воспоставување на соработка помеѓу централната и локалните институции; инволвирање и почитување на локалните потреби и интереси; адекватно стратешко планирање и обезбедување квалитетни стратешки документи за долгорочен развој на енергетскиот сектор; соодветни услови за привлекување странски директни инвестиции и инволвирање на приватниот сектор во доменот на енергетиката; потреба за адекватно менаџирање на комплексни мултидисциплинарни проекти; потреба за ефикасни и регулаторни политики.

Потенцијалните и ефективните развојни ефекти (општествените и економските импликации) од одделни големи и средни хидроенергетски проекти во Р.Македонија се недоволно третирали на национално ниво, особено од аспект на динамичките промени и технолошките и економските изместувања (промени).

Имајќи ја предвид комплексноста на хидроенергетските проекти (географско-локациски специфични), во трудот се анализираат комплексностите на техничките зафати (технолошки и градежни), финансиските аспекти - како крупни капитално-интензивни инвестиции, социоекономски аспекти и енвайронменталните аспекти - одразот врз животната средина (човековата околина). Со оглед на тоа што хидроцентралите претставуваат комплекс од постројки, технологии и инсталации распределен на голема површина, при нивната градба се појавуваат бројни проблеми од техничка, економска, социолошка и еколошка природа. Основен и појдовен параметар при проектирањето на секој (хидро) енергетски објект претставува проблемот на економска и техничка, оптималност. Колкава ќе биде инсталираната енергетска моќ на конкретна хидроцентрала зависи од карактеристиките (хидролошки и морфолошки) на водотекот на кој се планира да се изгради, и дали за неа се планира изградба на акумулација, и со колкава големина.

При нивното реализирање, инвеститорот се соочува со големи проблеми од правен, социјален и економски аспект. Изградбата на акумулационите хидроелектрични центри и изградбата на брани кои формираат акумулации често е поврзана со потопување на големи просторина кои се наоѓаат населени места, патна инфраструктура, мостови, водоводни системи и системи за наводнување кои го доведуваат во прашање опстанокот на населбите и доведуваат до целосна промена на социо-економскиот живот на илјади, а во некои случаи, и милиони луѓе.

Светските искуства покажуваат дека нема идентични хидроелектрични центри, т.е. дека секоја хидроцентрала е специфичен, индивидуален проект и дека определувањето на нејзината големина е сврзано со примена на сложени методи и анализи. Инсталираноста на хидроцентралите е техничко-економски проблем, каде од специфичните карактеристики на централата зависат, од една страна очекуваните користи (бенефитс) од нејзината експлоатација, а од друга страна инвестициската вредност на нејзината изградба. Инвестициона одлука за градба бара претходни анализи кои овозможуваат земање предвид на сите чинители кои влијаат на нејзината цена како: чинење на градежните работи, чинење на електромашинските работи, износот на погонските трошоци и трошоците за одржување. Наведените трошоци можат да се квантифицираат, за разлика од многу други трошоци (интангиблес) кои многу тешко можат да се валоризираат и да се сведат на конкретни вредности. Такви се трошоците за: нарушување на изгледот на крајот во кој таа треба да се гради (естетски), можноста за развој на туризмот, локалните климатски промени што ќе бидат последица од изградбата на хидроенергетската постројка, штетите што можат да настанат заради нејзиното влијание на флората и фауната на просторот, штетите од потопувањето на населби, културно-историски споменици, до меѓународните правно-политички аспекти поврзано со експлоатацијата или промената на режимот на водотеците (сливните подрачја). За квантифицирање на директно внемерливите трошоци и внемерливите добивки постојат бројни методи и пристапи.

Интензивното трошење на енергетските ресурси, претежно фосилните горива, го нарушува нормалниот биолошки циклус и природните процеси. Во последниве децении еколошките влијанија се земаат како критериум за технолошките и еколошките решенија, особено при енергетските и индустриските постројки, транспортните системи во другите сектори. Целта на Кјото протоколот е да се намали загадувањето на животната средина. Иако хидроенергијата е обновлив извор на енергија, изградбата на хидроенергетски комплекси (не е еколошки неутрална) може значително да влијае врз човековата околина, а посебно во нарушување во биодиверзитетот на

флората и фауната. Одземањето на водите и спречувањето на нивниот природен тек влијае врз растителниот и животинскиот свет. Посебен аспект на елаборација и валоризација се еколошките последици од градбата на хидроелектрични центри.

Докторската дисертација се потпира врз адекватна теоретска и методолошка подлога, неопходна за систематизиран критички и аналитички пристап. Развојот на хидроенергетската инфраструктура се опсервира низ појдовните постулати дека во 21 век пристапот до современи диверзифицирани форми на чиста, безбедна, стабилна и евтина енергија претставува клучен предуслов за долгорочен развој на националните економии. Теоретското и методолошкото истражување на развојот на хидроенергетскиот сектор е проследено со квалитативно истражување и со практични објаснувања на импликациите поврзани со водењето на инвестиционите процеси во земјава. Како и на глобален план, во последно време кај нас стануваат се поактуелни растечката цена на енергијата и растечката зависност на економијата од увоз на енергија.

Кандидатката м-р Зана Велија, на теоретски фундиран начин, успева да ги истражи, но и емпириски (квантитативно-моделски) да ги тестира критичните детерминанти на развојот на хидроенергетската инфраструктура и нивната интегрираност во националната економија.

Во насоките за оптимизација на енергетската инфраструктура, посебно се согледуваат, се анализираат и се утврдуваат:

- апроксимативните аналитички параметри што би послужиле за согледување или избор за најповолен модел на сопственост и моделот на финансирање (државно, јавно-приватно партнерство или концесии);
- сознанијата што би помогнале за подобрување на стабилноста на енергетскиот биланс (производство, понуда и потрошувачка) и стапката на раст на потребите;
- економскиот, развојниот и социјалниот одраз (impact) на локален и поширок план;
- макроекономскиот одраз (преку impact assessment), (увоз, извоз, платен биланс);
- меѓународните обврски произлезени од ЕУ директивите за намалување на загадувањето на животната средина и исполнување на барањата на Кјото-протоколот;
- компаративни пристапи и анализа на параметрите со слични проекти кои би влијаеле на ефикасноста на алокацијата и употребата на ресурсите во енергетската инфраструктура.

Истражувањата и анализите изведени во докторската дисертација даваат корисни сознанија и елементи за оценување и одлучување во долгорочниот развој на енергетиката во нашава земја. Направен е успешен обид да се согледаат долгорочните аспекти и ограничувањата на економскиот раст поврзани со енергетските потреби, ефектите врз регионалниот развој, развојот на руралните подрачја вработеноста и очувањето на еколошката рамнотежа и да се презентираат насоки за оптимизација на енергетската инфраструктура, во согласност со потребите на економскиот раст и развојот.

III. Заклучок и предлог

Врз основа на претходно изнесеното, Комисијата има задоволство да констатира дека м-р Зана Велија изработила труд со научна и практична вредност, кој ги задоволува научно-методолошките и апликативни стандарди за изработка на докторска дисертација. Оттаму, Комисијата има чест да му предложи на Наставно-научниот совет на Економскиот факултет:

1. да донесе одлука за прифаќање на рецензијата за успешно и квалитетно изработена докторската дисертација на тема: Анализа на развојните ефекти од одделни големи и средни хидроенергетски проекти во Р.Македонија, поднесена од кандидатката м-р Зана Велија;

2. да дозволи јавна одбрана на докторската дисертација.

КОМИСИЈА

1. Д-р Гоце Петрески, редовен професор с.р.
2. Д-р Таки Фити, редовен професор с.р.
3. Д-р Методија Несторовски, редовен професор с.р.
4. Д-р Љубомир Кекеновски, редовен професор с.р.
5. Д-р Сашо Ќосев, редовен професор с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатена тема за изработка на докторска дисертација од

Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје

на седницата одржана на 27.12.2018 година

1. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Ристо Попоски	Анализа на факторите кои ја зголемуваат ефикасноста на снабдувачките синџири	Analysis of the factors for increased efficiency of supply chains	Проф. д-р Атанас Кочов	02-1217/7 27.12.2018 год.

ПРЕГЛЕД

на теми за изработка на магистерски труд прифатени од
Наставно-научниот совет на Машински факултет во Скопје
на седницата одржана на 27.12.2018 година

МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Драгана Аризанова	Придобивки од примената на интегрирани системи за менаџмент	Benefits of implementation of integrated Management Systems	Проф. д-р Миколај Кузиновски	02-2312/2 27.12.2018 год.
2.	Никола Манев	Систем за рана детекција на шумски пожари базиран на фази логички управувач	Early forest fire detection system based on a fuzzy logic controller	Проф. д-р Виктор Гаврилоски	02-2486/2 27.12.2018 год.
3.	Константина Атанасовска	Методологија за дизајнирање вештачко осветлување во ентериерот на возилата	Methodology for designing artificial lighting in interior of vehicles	Проф. д-р Ристо Ташевски	02-2487/2 27.12.2018 год.
4.	Ирина Паневска	Транзицијата кон ISO 45001 како можност за подобрување на системот за управување со безбедност и здравје при работа	Transition to ISO 45001 as an opportunity to improve OSH management system	Проф. д-р Јасмина Чалоска	02-2489/2 27.12.2018 год.
5.	Славко Ристески	Нови методи на концепт дизајн и презентација на автомобили со користење на виртуелна реалност	New methods of automotive concept design and presentation using virtual reality	Проф. д-р Ристо Ташевски	02-2488/2 27.12.2018 год.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА АСИСТЕНТ ПО ПРЕДМЕТОТ АНЕСТЕЗИОЛОГИЈА СО РЕАНИМАЦИЈА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј”, Медицински факултет - Скопје, објавен во весниците “Вечер” и “Коха” од 08.11.2018 година за избор на еден асистент по предметот Анестезиологија со реанимација, и врз основа на Одлуката број 02-570/32 донесена на XIV редовна седница одржана на 16. 11. 2018 година, се формира Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Андријан Карталов, проф. д-р Мирјана Шошолчева и проф. д-р Билјана Кузмановска. Како членови на Рецензентската комисија, по разгледување на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На конкурсот за избор на еден асистент по предметот Анестезија со реанимација се пријавија: д-р Дарко Ангусhev, д-р Александра Гавриловска – Брзанов и д-р Билјана Андоновска.

Кандидатката д-р Билјана Андоновска со писмена изјава своеволно ги повлече документите од конкурсот.

Биографски податоци

Д-р Александра Гавриловска – Брзанов, специјалист по анестезиологија со реаниматологија и интензивно лекување, магистер по медицински науки, доктор на медицински науки, е родена во 1983 година во Скопје. Средното образование со одличен успех го завршила во државното средно медицинско училиште “Д-р Панче Караџов”. На Медицинскиот факултет при УКИМ во Скопје се запишала во 2001 година и го завршила во 2007 година со просечен среден успех 9.15. Приватната специјализација по анестезиологија со интензивно лекување ја започнала на Клиниката за анестезија, реанимација и интензивно лекување (КАРИЛ) во 2008 година и успешно ја завршила во 2013 година во Скопје. Во 2011 година се вработила на КАРИЛ, Скопје. Во 2013 година ја одбранила својата Магистерска теза. Во 2015 година се запишала на трет циклус докторски студии, за во 2018 година да ја одбрани својата докторска дисертација и да се стекне со звањето доктор на медицински науки. Во 2014 година, како специјалист има работено 3 месеци во кардиохируршката болница Саба Ал Ахмед-Ал Амири во Кувајт. Во јуни 2014 како Анестезиолог – Волонтер работи во тимот на International Children’s Heart Foundation, при Универзитетската клиника за детска хирургија за што има добиено и посебна благодарница.

Д-р Александра Гавриловска – Брзанов е активен член на следниве асоцијации: European society of anesthesiology (ESA), Здружението на лекарите по анестезија, реанимација и интензивно лекување (ЗЛАРИЛ), Здружението на критично болни пациенти, и Американската асоцијација за срце (АНА).

Кандидатката активно го владее англискиот јазик, за што приложи сертификат од Британскиот совет во Македонија (Cambridge English Level Certificate Grade - B2). Додека, пак пасивно се служи со францускиот и шпанскиот јазик.

Научно истражувачка дејност

На Медицинскиот факултет во Скопје - 2013 година, д-р Александра Гавриловска – Брзанов ја одбранила својата Магистерската теза со наслов: ”Важноста на влијанието на покачениот интраабдоменален притисок врз респираторниот систем кај пациентите на механичка вентилација” со среден успех (9.625).

Во 2018 година на Медицинскиот факултет во Скопје, д-р Александра Гавриловска – Брзанов ја одбранува докторската дисертација на тема: “Карбоксиемоглобин и метхемоглобин како предиктори на постоперативни респираторни компликации”.

Автор е и коавтор на 29 научни трудови од областа анестезија со реанимација и интензивно лекување, објавени во списанија со меѓународни уредувачки одбор. Автор и коавтор е во повеќе од 30 апстракти, објавени на зборници од конгреси со меѓународно и домашно учество.

Рецензирани во Билтен бр. 1108/2015

1. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Nikolova Z., Jankulovski N., Shosholcheva M., Taleska G., Mojsova-Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., Angusev D, Sazdov D, Brzanov N. Evaluation of the Effects of Elevated Intra- abdominal Pressure on the Respiratory Mechanics in Mechanically Ventilated Patients. *Maced J Med Sci.* 2013 Sept 15;6(3):261-265. <http://dx.doi.org/10.3889/MJMS.1857-5773.2013.0306.4>
2. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Tasevski Lj., Taleska G., Mojsova Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., Angjushev D. Awareness during general anesthesia in patient with β -blocker therapy. *Journal of the Macedonian Medical Association. Mac.Med.Rew.* 2013; 67(1):56-58.5.
3. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Shosholcheva M., Nikolova – Todorova Z., Taleska G., Mojsova Mijovska M., Jovanovski –Srceva M., Dzambazovska-Trajkovska V., Brzanov N. Evaluation of the effect of increased intraabdominal pressure on visceral perfusion. *Medicus* 2013, Vol. 18 (2): 39-46.
4. Taleska G., Trajkovska T., Kokareva A., Popovska A., Naumoska M., **Gavrilovska A.**, Dzambazovska-Trajkovska V., Toleska M., Dimov A. Preemptive Epidural Analgesia with Bupivacaine and Sufentanyl and the Effects of Epidural Added Epinephrine for Thoracic Surgery. *Maced J Med Sci.* 2010;3(1):XXX-XXX. doi.10.3889/MJMS.1957-5773.2010.0092.
5. Taleska G, Trajkovska T, Durnev V, Temelkovska - Stefanovska M, Mojsova – Mijovska M, **Gavrilovska A**, Dgambazovska-Trajkovska V, Kokareva A, Popovska A, Manova M. Hypoxia during one lung ventilation in thoracic surgery. *Mac. Med. Rew.* 2011; 65(3):190-196.
6. Taleska G, Nikolova Z, Durnev V, Mojsova-Mijovska M, Aleksovski E, Donev Lj, Trajkovska T, Soljakova M, Petrushevska G, **Gavrilovska A**, Dgambazovska-Trajkovska V, Dimov A, Cvetanovska V, Cadikovski V, Simeonov R. Pediatric Enigma in ICU – Late Treatment of Severe Sepsis: A Case Report. *Maced J Med Sci.* 2012 Jul 31; 5(2):189-193. <http://dx.doi.org/10.3889/MJMS.1957-5773.2012.0217>.
7. Srceva M, Todorov R, Mojsova M, Kuzmanovska B, **Gavrilovska A**, Arsova A, Soljakova M. Changes of haemodynamic parameters during anesthesia induction in hypertensive patients treated with angiotensin converting enzyme (ACE) inhibitors. *Physioacta* 2013 vol 7;No 2:53-61.
8. **Gavrilovska A.**, Taleska G., Trajkovska T., Popovska E., Kokareva A., Mojsova-Miovska M., Temelkovska-Stevanovska M., Popovska A., Brzanov N., Dimov A. Intraoperative fat embolism

in a polytraumatized patient. Book of Abstracts. IV Congress of Macedonian Anesthesiologists. September 23-26, 2010 Ohrid Macedonia.

9. **Gavrilovska-Brzanov A**, Slaveski D, Boshnacka L, Taleska G, Mojsova-Mijovska M, Jovanovski-Srceva M, Angusev D, Dimov A, Brzanov N. Evaluation of tracheal intubation using the Airtraq® and Machintosh laryngoscopes in patient undergoing coronary artery bypass grafting surgery (CABG). Book of Proceeding. V Congress of Macedonian Anesthesiologists. October 2-5:2014. Ohrid Macedonia (192).
10. Jovanovski- Srceva M, Mojsova M, Kuzmanovska B, **Gavrilovska A**, Arsova A. Anesthesiological aspect of factors and performances influencing glycemic control in surgical diabetic and non-diabetic patients. Abstracts from ATTD 2015 8th International Conference on Advanced Technologies & Treatments for Diabetes Paris, France—February 18–21, 2015, Diabetes Technol Ther. 2015 Feb;17 Suppl 1:S134-41. doi: 10.1089/dia.2015.1515. PMID:25679424. (455)
11. Srceva M, Temelkovska M, **Gavrilovska A**, Arsova A, Todorov R, Dzoleva R, Spirovska T, Chepreganova T. Insulin sensitivity and insulin resistance changes in surgical patients who preoperatively have caloric load with amino acid infusion. Abstracts from ATTD 2015 8th International Conference on Advanced Technologies & Treatments for Diabetes Paris, France—February 18–21, 2015. Diabetes Technol Ther. 2015 Feb;17 Suppl 1:S134-41. doi: 10.1089/dia.2015.1515. PMID:25679424(351).

Рецензирани во Билтен бр. 1176/2018

12. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Slaninka Miceska M., Shosholcheva M., Kuzmanovska B., Kartalov A., Mojsova-Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., Simeonov R., Brzanov N.. “Carboxyhemoglobin and Methemoglobin as Markers of Postoperative Pulmonary Complications“. Journal of Anesthesia and Surgery 2018 May; 5(1): 61- 67. doi: 10.15436/2377-1364.18.1828. (Impact factor: 0.565)
13. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Shosholcheva M., Kuzmanovska B., Kartalov A., Mojsova-Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., Taleska G., Brzanov N., Simeonov R., Miceska MS.. “The Influence of Smoking on the Variations in Carboxyhemoglobin and Methemoglobin During Urologic Surgery“. Med Arch. 2017 Jun;71(3):178-182. doi: 10.5455/medarh.2017.71.178-182.

Нови трудови:

14. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Shosholcheva M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Mojsova M, Srceva M, Taleska G, Brzanov N, Stavridis S, Stankov O, Simeonov R, Durnev V, Slaninka-Miceska M. Perioperative changes in carboxyhemoglobin and methemoglobin. Macedonian Journal of Anesthesia. 2017; 1:117-125.
15. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Slaninka Miceska M., Kuzmanovska B., Mojsova-Mijovska M., Brzanov N., Slaveski D. Carboxyhemoglobin changes in relation to inspired oxygen fraction during general anesthesia. SJAIT. 2017; 3-4(39):65-71. doi:10.5937/sjait1702007T.
16. **Gavrilovska – Brzanov A.**, Kuzmanovska B., Kartalov A., Donev Lj., Leshi A., Jovanovski – Srceva M., Spirovska T., Brzanov N., Simeonov R. Evaluation of Anesthesia profile in Pediatric

- patients after inguinal hernia repair with caudal block or local wound infiltration. *OA Maced J Med Sci.* 2016;89- 93. doi.org/10.3889/oamjms.2016.023
17. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Mojsova M., Kokareva A., Srceva M., Durnev V., Slaveski D., Brzanov N. Does Intra-abdominal Pressure Measurement Increase the Risk of Urinary Tract Infection in Critically Ill Patients? *Acta morphol.* 2016;Vol.13(2):35 -39.
 18. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Jarallah MA., Cogliati A., Mojsova-Mijovska M., Mijuskovic D., Slaveski D. Evaluation of the Hemodynamic Response to Endotracheal Intubation Comparing the Airtraq® with Macintosh Laryngoscopes in Cardiac Surgical Patients. *Acta Inform Med.* 2015; 23(5): 280-284. doi:10.5455/aim.2015.23.280-284
 19. Mojsova-Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., Temelkovska-Stevanovska M., Panovska-Petruseva A., **Gavrilovska A.**, Stavridis S., Spasovski G. Correlation between CVP and MAP and influence on onset of diuresis in different hydration regimens in living donor kidney transplantation. *Macedonian medical review* ; 2015; 3:149-154.
 20. Jovanovski-Srceva M., Kuzmanovska B., Mojsova M., Kartalov A., Shosholcheva M., Temelkovska-Stevanovska M., **Gavrilovska A.**, Stavridis S., Spirovski Z., Kondov B., Kokareva A., Todorov R., Spirovski T. Insulin resistance, glycemia and cortisol levels in surgical patients who had preoperative caloric load with amino acids. *Contributions. Sec. of Med. Sci., XXXVI* 3, 2015;3:61-70.
 21. Mojsova-Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., Temelkovska-Stevanovska M., Panovska-Petruseva A., **Gavrilovska A.**, Stavridis S. The impact of intraoperative targeting of the central venous pressure on the onset of diuresis in living donor kidney transplantation. *Acta morphologica* 2016; 13(1): 19-24.
 22. Kokareva A., Jovanovski-Srceva M., **Gavrilovska- Brzanov A.**, Tolevska N., Colancevski R. Anesthesia for patient with myasthenia gravis and tracheal resection undergoing thyroid surgery – what could possibly go wrong? *Acta Orthopeda et Traumatologica* 2016; 8:42-45.
 23. Jovanovski-Srceva M, Mojsova M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Kokareva A, Shosholcheva M, Spirovski Z, Kondov G, Stavridis S, **Gavrilovska A**, Temelkovska M, Stevic M, Durnev V, Pavlova N, Soljakova M, Nanceva J, Nikolova-Todorova Z, Jankulovski N. Myasthenia gravis and general anesthesia. *Macedonian Journal of Anesthesia* 2017;1:44-53.
 24. Mojsova-Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., **Gavrilovska-Brzanov A.**, Temelkovska-Stevanovska M., Stavridis S, Durnev V, Spasovski G. Postoperative serum creatinin level in two different hydration regimes in living donor kidney transplantation. *Macedonian Journal of Anesthesia* 2017;1:79-86.
 25. Mojsova-Mijovska M., **Gavrilovska A.**, Jovanovski- Srceva M., Temelkovska M., Stavridis S, Spasovski G. The influence of targeting central venous pressure (CVP) on early graft function after living donor kidney transplantation. *J Anesth Surg* 2017;4(2):1- 4. DOI: 10.15436/2377-1364.17.068. (Impact factor: 0.565)
 26. Jovanovski-Srceva M, Mojsova M, Kuzmanovska B, Kartalov A, Kokareva A, Shosholcheva M, Spirovski Z, Kondov G, Stavridis S, **Gavrilovska A**, Temelkovska M, Stevic M, Durnev V, Pavlova N, Soljakova M, Nanceva J, Nikola-Todorova Z, Jankulovski N. Myasthenia gravis and general anesthesia. *Macedonian Journal of Anaesthesia* . No 1. April, 2017 : 44-52.

27. Taleska G., Bozhinovska M., **Gavrilovska-Brzanov A.**, Kokareva A., Popovska A., Trajkovska T., Sostaric M. Hypoxia during one lung ventilation in thoracic surgery. *Signa Vitae* 2017; 13(2): 54-62. (Impact factor: 0.2)
28. Jovanovski-Srceva M, Kokareva A, Kartalov A, Kuzmanovska B, **Gavrilovska A**, Spirovski Z, Kondov G, Cholanceski R, Crvenkova S, Mojsova M, Peneva M, Stevic M, Nedxatt J, Shosholcheva M, Jankulovski N. Postoperative complication in patients undergoing thyroid surgery. *Macedonian Journal of Anesthesia* 2018;4:59-65.
29. Durnev V., Venko F., Gavrilovska-Brzanov A., Mojsova –Mijovska M., Temelkovska-Stefanovska M. Cerebral oxygenation non invasive monitoring in traumatic brain injury - a pilot study. *Macedonia medical review* 2017;71(2):113-118.

Апстрактни:

30. **Gavrilovska-Brzanov A**, Simeonov R, Donev Lj, Leshi A, Kuzmanovska B, Srceva-Jovanovski M, Taleska G, Brzanov N. Successful management of malignant hypertension in kidney transplantation. Book of Proceeding; Macedonian medical association of children's surgeons- International symposium for paediatric surgery. September 25-27:2015 Berovo Macedonia 32p.
31. **Gavrilovska-Brzanov A**, Donev Lj, Leshi A, Kartalov A, Kuzmanovska B, Srceva-Jovanovski M, Mojsova-Mijovska M, Simeonov R, Brzanov N. Is postoperative pediatric emergence delirium influenced by the type of anesthesia in hernia repair? Book of Proceeding; VI Congress of the Association of Pediatricians of Macedonia with international participation. October 9-11:2015. Struga Macedonia (81).
32. **Gavrilovska-Brzanov A.**, Shosholcheva M., Kuzmanovska B., Spirovski T., Popovski S., Srceva-Jovanovski M., Mojsova-Mijovska M., Trajkovska V., Taleska G. Intra-abdominal pressure measurement does not increase the risk for urinary tract infection in critically ill patients. Book of Proceedings and Abstracts. ARUD 2016 Congress "Balkan States Anesthesia Days III". May 18-21:2016. Skopje Macedonia (217-218).
33. **Gavrilovska Brzanov A**, Kuzmanovska B, Jovanovski-Srceva M, Mojsova Mijovska M, Sleevski D, Mitrovic M. Pediatric perioperative analgesic techniques for inguinal herniotomy. 12th Belgrade International Symposium of Pain, 12-14 May 2017, Belgrade. Book of proceeding p.170/171
34. **Gavrilovska-Brzanov A**, Brzanov N, Mojsova –Mijovska M, Pterusheva Panovska A, Michunovich Lj, Jovanovski-Srceva M. Dorsal penile nerve block for pediatric day case surgery. 3rd Congress of the Association of urologists of Macedonia and Founding conference of the Balkan Association of Urologists, 09-11 November, 2018, Skopje, Macedonia. Abstract book.
35. **Gavrilovska-Brzanov A**, Mojsova –Mijovska M, Pterusheva Panovska A, Srceva Jovanovska M, Sotir S, Brzanov N. Urologic laparoscopy and electrolytes alterations. 3rd Congress of the Association of urologists of Macedonia and Founding conference of the Balkan Association of Urologists, 09-11 November, 2018, Skopje, Macedonia. Abstract book.
36. Mojsova M, Srceva M, Taleska G, Janculev J, Stavridis S, Dimov A, **Gavrilovska A**. Spinal anesthesia for endoscopic urological procedures –low dose v.s standard dose of hyperbaric bupivacain. Book of Abstracts. IV Congress of Macedonian Anesthesiologists. September 23-26, 2010 Ohrid Macedonia.

37. Taleska G., Trajkovska T., Kokareva A., **Gavrilovska A.**, Sholjakova M., Shuplinoski Z., Mojsova-Miovska M., Temelkovska-Stevanovska M., Popovska A., Naumovska M., Dgambazovska V., Toleska M., Dimov A, Brzanov N. Electrocardiografic abnormalities in subarachnoid haemorrhage. Book of Abstracts. IV Congress of Macedonian Anesthesiologists. September 23-26, 2010 Ohrid Macedonia.
38. Mojsova M., Arsova A., Temelkovska M., A. **Gavrilovska A.**, Petrusheva A., Srceva M. Epidural administered corticosteroids for treatment of pain in lumbar discus prolapse. Book of Abstracts, 5th congress of Macedonian anesthesiologists. 2014
39. Mojsova M., Arsova A., Temelkovska M., Petrusheva A., **Gavrilovska A.**, Stavridis S., Srceva M. Total intravenous anesthesia with epidural catheter for matching donor kidney transplantation на апстракти. Book of Abstracts, 5th congress of Macedonian anesthesiologists. 2014.
40. Srceva MJ., Kuzmanovska B., Arsova A., **Gavrilovska BA.**, Stavridis S., Stevic I., Soljakova M., Temelkovska M., Mojsova MM. Haemodynamic response to anaesthetic induction in hypertensive patients treated with angiotensin converting enzyme (ACE) inhibitors. Skopje, 2-5 Oct, 2014. 5th Congress of Macedonian anesthesiologist, Book of proceedings p.162.
41. Mojsova-Mijovska M, Temelkovska-Stevanovska M, **Gavrilovska A**, Petruseva A, Stavridis S, Spasovski G, Durnev V, Srceva-Jovanovski M. Anesthesia for living donor kidney transplantation. Our experience. Book of Proceeding: XIX Congress of Doctors of Republic of Macedonia with International participation. October 1-3:2015. Skopje Macedonia (105).
42. Spirovska T, **Gavrilovska-Brzanov A**, Kuzmanovska B, Kartalov A, Selmani R. Comparison of two different concentration of bupivacain in caudal block in pediatric patients. Book of Proceeding; VI Congress of the Association of Pediatricians of Macedonia with international participation. October 9-11:2015.Struga Macedonia (210).
43. Jovanovski-Srceva M., Simeonov R., Donev I., Kartalov A., Mojsova M., **Gavrilovska A**, Todorova Z. Cardiomyopathy in children for non-cardiac surgery-Anesthesiological aspect. Book of Proceeding; VI Congress of the Association of Pediatricians of Macedonia with international participation. October 9-11:2015.Struga Macedonia (211).
44. Jovanovski-Srceva M, Simeonov R, **Gavrilovska A**, Stavridis S, Nikolova Z, Temelkovska M, Donev Lj, Todorov R, Mojsova M. Does peroperative given ondasetron prevent postoperative vomiting and nausea (ponv) in male children?Book of Proceeding; VI Congress of the Association of Pediatricians of Macedonia with international participation. October 9-11:2015. Struga Macedonia (213).
45. Jovanovski-Srceva M, Simeonov R, Cadikovski V, Spirovski Z, **Gavrilovska A**, Stavridis S, Mojsova M, Donev Lj, Todorov R. Preoperative and peroperative menagment of child with dilatative cardiomyopathy. Book of Proceeding;VI Congress of the Association of Pediatricians of Macedonia with international participation. October 9-11:2015. Struga Macedonia (214).
46. Spirovska T, **Gavrilovska-Brzanov A**, Kuzmanovska B, Kartalov A, Selmani R. Nitrous Oxide (N₂O) in pediatric anesthesia, to leave or not? Book of Proceeding; VI Congress of the Association of Pediatricians of Macedonia with international participation. October 9-11:2015.Struga Macedonia(208).

47. Taleska G., Bozhinovska M., **Gavrilovska-Brzanov A.**, Kokareva A., Popovska A., Trajkovska T., Sostaric M. The influence of thoracic epidural anesthesia on intrapulmonary shunt during one lung ventilation in thoracic surgery. Book of Abstracts. 1st South Eastern European Joint Meeting of Thoracic Anesthesiologists and Surgeons. April 6-8, 2016 Croatia, Split Signa Vitae (abstract programme) April 2016. Vol 11- Supplement 1.
48. Kokareva A., Jovanovski-Srceva M., Temelkovska-Stevanovska M., Kartalov A., Andonovska B., Temenugova I., **Gavrilovska A.** Rib fractures evaluation in 37 patients. Book of Proceedings and Abstracts. ARUD 2016 Congress "Balkan States Anesthesia Days III". May 18-21:2016. Skopje Macedonia(166-168).
49. Jovanovski-Srceva M., Dzambazovska V., Dzoleva R., Kuzmanovska B., **Gavrilovska A.**, Kartalov A., Kokareva A., Spirovski Z., Stevic M., Kondov G., Simeonova A., Cholancevski R., Dzikovski I., Vela I., Josifov A., Spirovska T., Popovski S., Muminovic A., Mojsova M. . Evaluation of thoracic trauma injuries in patients admitted in the Intensive Care Unit. Book of Proceedings and Abstracts. ARUD 2016 Congress "Balkan States Anesthesia Days III". May 18-21:2016. Skopje Macedonia (174-178).
50. Mojsova-Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., Petrusheva A., Temelkovska-Stevanovska M., **Gavrilovska-Brzanov A.** Development of postoperative delirium in the elderly. Book of Proceedings and Abstracts. ARUD 2016 Congress "Balkan States Anesthesia Days III". May 18-21:2016. Skopje Macedonia(230-231).
51. Burmuzovska M., **Gavrilovska-Brzanov A.**, Matevska L., Golubik-Nicevska S., Shosholceva M. Anaesthetic management for transcatheter aortic valve implantation (TAVI): an overview of our experience. Book of Proceedings and Abstracts. ARUD 2016 Congress "Balkan States Anesthesia Days III". May 18-21:2016. Skopje Macedonia (347-348).
52. Kokareva A, Jovanovski-Srceva M, Chepreganova- Changovska T, Spirovski Z, Kondov G, **Gavrilovska A.** Preoperative neurological therapy in patients for thymectomy and anesthesia. 6th Congress of Neurologists Of R. Macedonia with international participation, Ohrid 21-24 September, 2016. Abstract book p.53/4.
53. Jovanovski-Srceva M, Stavridis S, Mitreska N, Mojsova M, **Gavrilovska A**, Spirovski Z, Spirovska T, Kondov B, Lazareska M, Tanovska N. Burnout syndrome and medical workers. 6TH Macedonian congress of Radiology with international participation, 23-25 September Ohrid ,2016. Book of proceeding p.36-38
54. Mojsova-Mijovska M., Srceva-Jovanovski M., **Gavrilovska-Brzanov A.**, Temelkovska-Stevanovska M., Stavridis S., Durnev V., Petrusheva A., Spasovski G.. Postoperative serum creatinin level in two different hydration regimes in living donor kidney transplantation. Book of Abstracts: 49, 2-nd Congress of Macedonian Association of urology, 07-09 April, 2017, Skopje.
55. Mojsova-Mijovska M., Srceva-Jovanovski M., **Gavrilovska-Brzanov A.**, Temelkovska-Stevanovska M., Stavridis S. Ultra-short anesthetic agents for kidney transplantation. Our experience. Book of Abstracts:53, 2-nd Congress of Macedonian Association of urology, 07-09 April, 2017, Skopje.
56. Jovanovski-Srceva M. Dzoleva R, Nanceva J, **Gavrilovska A**, Kuzmanovska B, Mojsova M. Shoulder surgery in sitting position-what could go wrong. 8th Balkan Congress of Arthroscopy, sports traumatology and Knee surgery. 18-20 May, Struga 2017.

57. Jovanovski-Srceva M, Kokareva A, Mojsova M, **Gavrilovska A**, Knezevic M, Simic D. Preemptive epidural analgesia for thoracic surgery. 12th Belgrade International Symposium of Pain, 12-14 May 2017, Belgrade. Book of prceeding p.172/173.
58. Mojsova Miovska M, **Gavrilovska BA**, Jovanovski-Srceva M, Brzanov N, Marinkovic M, Stevic M. Spinal versus general anesthesia in elderly patients. 12th Belgrade International Symposium of Pain, 12-14 May 2017, Belgrade. Book of prceeding p.174/175.
59. Mojosva –Mijovska M, **Gavrilovska-Brzanov A**, Petrusheva-Panovska A, Jovanovski-Srceva M, Sotir S, Brzanov N. Atelectasis after urologic laparoscopic surgery relevant to anesthesia. 3rd Congress of the Association of urologists of Macedonia and Founding conference of the Balkan Association of Urologists, 09-11 November, 2018, Skopje, Macedonia. Abstract book.

Стручно – апликативна дејност:

Под покровителство на невладината Италијанска организација “Emergency”, д-р Александра Гавриловска –Брзанов поминува 6 месеци од специјализацијата во Кардиохируршкиот центар во Картум, Судан-Африка.

Со цел унапредување и подготвување на поднесокот за докторска дисертација на третиот циклус од докторски студии во 2015 го завршила Семинарот за применети клинички истражувања организиран од The Children’s Hospital of Philadelphia, во Салцбург. Во 2016 година остварила стручен престој на Одделот за анестезиологија и периперативно интензивно лекување во Универзитетски клинички центар во Љубљана – Словенија. Во 2009 година под раководство на проф. Питер Мархофер го завршила ЕХО курсот за регионална анестезија на SonoSite.

Во периодот од 2009 до 2012, како и оваа 2018 година активно учествувала во континуираната постдипломска настава на специјалисти и специјализанти во склоп на постдипломскиот курс по анестезија (ЦЕЕА) под покровителство на ЕСА во Дојран, Македонија. Како стипендист на Американско Австриската фондација во 2013 година ја завршила континуираната медицинска едукација по анестезиологија и интензивно лекување организирана од Weill Cornell - Салцбург, Австрија.

Во декември 2016 година добила стипендија од Њујоршката асоцијација за анестезија и го завршила курсот за напредното одржување на деца во живот организиран од Американската асоцијација за срце (АНА) во Bellevue Hospital Center NY/ USA и со успешното полагање на завршниот испит станува сертифициран провајдер за напредното одржување на деца во живот со број на лиценца 167001240542. Последниот стручен престој за усовршување на секојдневната клиничка практика во период од еден месец го реализирала во Општата болница во Виена (АКН).

Во текот на својот работен стаж, др Гавриловска Брзанов во секојдневната клиничка практика воведува современи методи и техники во анестезиолошкиот пристап кај хируршките болни како што се: мерење на ИАП и обезбедување на тежок дишен пат со Airtraq во возрасната и педијатриската популација.

Активен рецензент била за Macedonian Journal of Medical science и Journal of angiology & vascular surgery (Herald Scholarly open access).

Учесник е на многу конгреси, работилници и семинари, како во земјата така и во странство.

ОБРАЗЕЦ 1**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: **Александра Слободан Гавриловска-Брзанов**

Институција: **Катедра за анестезиологија со реаниматологија (ТОАРИЛУЦ- КАРИЛ)**
Медицински факултет, УКИМ – Скопје, научна област: **анестезиологија со интензивно лекување**

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКИ ЗВАЊА- АСИСТЕНТ

Ред.број	ОПШТИ УСЛОВИ за избор во соработнички звања-асистент	Исполнетост на општите услови ДА/НЕ
1.	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум). Просечниот успех изнесува: 9,15	ДА
2.	Има завршено додипломски и постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем и има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на додипломските и постдипломските академски студии одделно. Просечен успех на постдипломски студии: 9.625	ДА
3.	Има стекнато назив магистер од соодветната област.	ДА
4.	Има завршено трет циклус докторски студии.	ДА
5.	Има стекнато назив доктор на медицински науки од соодветната област.	ДА
6.	Има познавање на најмалку еден странски јазик: 1. Англиски јазик 2. Назив на документот: First Certificate in English (FCE) British Council Level - B2 3. Издавач на документот: British Council of Europe	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

1. Проф.д-р Андријан Карталов, с.р.
2. Проф.д-р Мирјана Шошолчева, с.р.
3. Проф.д-р Билјана Кузмановска, с.р.

Биографски податоци

Кандидатот д-р Дарко Анѓушев е роден на 06.05.1978 година во Скопје. Основно и средно образование завршил во Скопје со одличен успех. На Медицинскиот факултет во Скопје се запишал во учебната 1996/97 година, а го завршил во септември 2002 година со просечна оценка **9,35**. Во текот на студирањето бил активен член на Сојузот на студенти при Медицинскиот факултет во Скопје и учествувал со научни трудови на два Конгреси на студенти по медицина во Р. Македонија и на еден Конгрес за студенти по медицина во Србија.

Во 2000 година во рамките на програмата за размена на студенти при Сојузот на студенти по медицина на Р. Македонија реализирал студиски престој во времетраење од еден месец во на Клиниката за ортопедски болести во рамките на Клиничкиот центар “Браче Бранчета” во Риека, Р. Хрватска.(сертификатот во прилог) Од март 2003 година на доброволна база, а во определен период (од 2006 година) и со договор за дело за волонтирање, работи на УК КАРИЛ при Клиничкиот центар Скопје. Вработен е на УК КАРИЛ во 2008 година. На специјализација по анестезиологија, реанимација и интензивно лекување се запишал во октомври 2005 година на Медицинскиот факултет во Скопје. Во ноември 2009 година го положил специјалистичкиот испит и се стекнал со звање специјалист по анестезиологија и интензивно лекување. На 15.12.2009 година се стекнал со специјалистичка лиценца за работа како специјалист по анестезија и интензивно лекување. Од 2011 година е распределен на работно место раководител на отсек за итни состојби во Единицата за Интензивно лекување. Во текот на специјалистичкиот стаж има работено на сите работни места во рамките на клиниката.

Во 2004 година се запишал на втор циклус постдипломски студии при Медицинскиот факултет во Скопје. На 12.06.2018 година го одбрал својот магистерски труд со наслов “Компаративна анализа помеѓу стандарден режим на администрирање на течности и целно насочен режим на давање на мали волумени на течности во однос на исходот кај колоректални операции” и се стекнал со звањето магистер на медицински науки.

Во септември 2018 година се запишал на трет циклус докторски студии при Медицинскиот факултет во Скопје. Кандидатот е активен член на Здружението на анестезиолозите на Р Македонија (MSA – Macedonian Society of Anesthesiologist), на Здружението на критично болни и на Здружението на анестезиолози и интензивисти на Кувајт (Kuwait Society of Anesthesiology and Critical care), Македонската лекарска комора и Македонското лекарско друштво.

Кандидатот активно ги владее англискиот јазик (Б2 ниво – Филолошки факултет “Блаже Конески” при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје), германски јазик (А2 ниво) и италијанскиот Јазик (ниво А1), и почетни два курса по албански јазик (соодветните сертификати се приложени во прилог).

На 23.03.2018 година кандидатот д-р Дарко Анѓушев учествувал во работата на комисијата – работна група од Министерството за здравство на Р Македонија со задача: Проценка на критериумите и условите за работа во однос на простор, опрема и кадар за непречено работење на здравствена дејност (ЈЗУ Клиничка болница - Штип, ЈЗУ Клиничка болница - Битола и ЈЗУ Клиничка болница - Тетово).

Наставно - образовна дејност: Кандидатот е редовен и активен учесник на стручните состаноци и конгреси организирани од страна на Здружението на анестезиолози на Р Македонија (ЗЛАРИЛ) и на други стручни здруженија. Има одржано едно предавање на секциски состанок на MSA со наслов “Антиедематозна терапија кај неврохируршки болни” (предавањето е приложено во прилог). д-р Дарко Ангусhev е на листата едукатори на Медицинскиот факултет во Скопје и активно учествува во секојдневната едукација на специјализантите по анестезија, реанимација и интензивно лекување. Во моментот е коментор на специјализацијата на еден специјализант по анестезија, реанимација и интензивно лекување.

Организатор и учесник е на работилницата под наслов: Low flow anesthesia, во 2012 година, под покровителство на ЗЛАРИЛ, во соработка со д-р Пол Зилберман од Универзитетот Бер Гурион, Бер Шева, Израел.

Кандидатот е учесник на стручни состаноци и конгреси и надвор и Р. Македонија. Во 2018 година е учесник на ARUD 2018 Balkan States Anesthesia Days, организиран во Газиантеп Р Турција каде има усна и постерска презентација на научен труд.

Научно истражувачка дејност

Кандидатот д-р Дарко Ангусhev кон овој конкурс ги приложува следниве авторски трудови:

- 1) **Angjushev D**, Kotevska-Angjushev M, Lazarevski M A Giant Eustachian Valve Protruding Into the Right Ventricle: A Case Report. Arch Cardiovascular Imaging. 2014 August; 2(3):e18786
- 2) **Angjushev D** et all. Novel indication for Atorvastatin: Chronic subdural hematoma. MJA (Macedonian Journal of Anesthesia) December 2018 (трудот е во процедура за печатење)
- 3) **Angjushev D** et all. The predictive value of serum lactate on the outcome after major abdominal surgery. MJA (Macedonian Journal of Anaesthesia) December 2018 (трудот е во процедура за печатење)

Покрај авторските, кандидатот приложува и коавторски трудови:

1. Gavrilovska-Brzanov A., Nikolova Z., Jankulovski N., Shosholcheva M., Taleska G., Mojsova-Mijovska M., Jovanovski-Srceva M., **Angusev D**, Sazdov D, Brzanov N. Evaluation of the Effects of Elevated Intra- abdominal Pressure on the Respiratory Mechanics in Mechanically Ventilated Patients. Maced J Med Sci. 2013 Sept 15;6(3):261-265.
<http://dx.doi.org/10.3889/MJMS.1857-5773.2013.0306.4>
2. Gavrilovska Brzanov A, **Angjushev D** et all Awareness during general anesthesia in patient with β -blocker therapy: a case report. Мак Мед Преглед 2013: 67(1):56-58
3. Kondov B. **Angjushev D** et all. Primary hyperparathyroidism in pregnancy MJA (Macedonian Journal of Anesthesiology) Number 4 May 2018

Апстракти од меѓународни конгреси:

1. **Angjushev D** Tracheostomy as a safe airway management during thyroid surgery in a severely obese man: a case report. ARUD 2018 Balkan states anesthesia days – 5 May 2018 Gaziantep, Turkey

2. Jovanovski Srceva M, Mojsova M, Arsova A, **Angjushev D** Hemodynamic response to induction in normo and hypertensive patients. Book of Abstracts 4th Congress of Macedonian anesthesiologist September 2010
3. Мојсова Миовска М, Јовановски Срцева М, **Анѓушев Д** Анестезиолошки пристап при уролошки крварења 1ва Конференција за алтернативи во трансфузијата кај критично болни пациенти 2012 (Македонско здружение за критично болни и ЗЛАРИЛ)
4. Trposka A. **Angjushev D** et all. Post splenectomy severe sepsis due to mycoplasma pneumonia: a case report 13th Congress of Anesthesiologist and Intensivists November 2018 Belgrade Serbia
5. Kuzmanovska B, **Angjushev D** et all. Transdermal fentanyl in the treatment of chronic malignant pain. 3rd Congress of the Macedonian Anesthesiologists September 2005 Ohrid Macedonia
6. Spirovska T, **Angjushev D** et all. Post operational analgetic effect of Ketamine Intraoperatively applied. 3rd Congress of the Macedonian Anesthesiologists September 2005 Ohrid Macedonia
7. Kokareva A, Srceva Jovanovski M, **Angjushev D** ICU admissions, mechanical ventilation and mortality rate ARUD and MSA 2016 3rd Balkan states anesthesia days May 2016 Skopje Macedonia
8. Jovanovski Srceva M, **Angjushev D** et all. Three month profile of patients in the intensive care unit. ARUD and MSA 2016 3rd Balkan states anesthesia days May 2016 Skopje Macedonia
9. Gavrilovska Brzanov A, **Angjushev D** et all. Evaluation of tracheal intubation using AIRTRAQ and Macintosh blade laryngoscopes in patients undergoing coronary artery bypass grafting surgery (CAGB) 5th Congress of Macedonian Anesthesiologists October 2014 Ohrid Macedonia

Стручно - апликативна дејност

Во мај 2010 година во Белград Р Србија ја посетувал и со полагање на завршниот тест ја завршил “Интернационалната школа по детска анестезија” при УК за детска анестезија при Медицинскиот факултет во Белград Р Србија (сертификатот приложен во прилог).

Во март 2012 година кандидатот во рамките на Симпозиум организиран од страна на Македонското здружение на кардиолози има посетувано Работилница за базична ехокардиографија (сертификатот во прилог).

Кандидатот д-р Дарко Анѓушев во ноември 2013 во Темишвар, Романија, и во мај 2015 година во Мехелен, Белгија, ги посетувал и завршил двата “Teach the teachers “ курсеви за стекнување на презентациски вештини, научни и наставни вештини во анестезија, организирани за специјалисти анестезиолози од страна на ESA (European society of anesthesiologist) (сертификати од успешно завршените курсеви и положени завршни тестови се во прилог).

На 09.04.2013 година има добиено БЛАГОДАРНИЦА од МЛД (Македонско лекарско друштво) за активно учество во извршувањето на целите и задачите на Македонското лекарско друштво (во прилог).

Во декември 2013 година д-р Дарко Анѓушев има посетувано и завршено работилница на тема “Антикоагуланти, хирургија и анестезија” во организација на Клиниката за торакална и васкуларна хирургија (сертификат во прилог).

Од 2014 година д-р Дарко Анѓушев активно е вклучен во студиите за биоеквиваленција кои ги организира Институтот за фармакологија при Медицинскиот факултет во Скопје.

Во 2014 година кандидатот реализирал стручно–научен престој во Институтот за кардиоваскуларни болести Дедиње при Клиничкиот центар “Драгиша Мишовиќ” во Белград Р

Србија во период од еден месец. Во рамките на стручниот престој завршил едукација и активно бил вклучен во работата на Институтот од областа на:

- 1) Примена на нефармаколошки хемостатици (концентрат на протромбински комплекс – Октаплекс, Транексамична киселина и Дезмопресин);
- 2) Употреба на апарат за интраоперативно спасување на крв и еритроцити (Cell saver);
- 3) Мониторинг на хемостазата и коагулацијата по методата Point of care (POC), со методите на Ротационата Тромбоеластографија (ROTEM) и агрегометрија со електрична импеданца и Мултиплејт (Multiplate)(сертификатот во прилог).

Кандидатот д-р Дарко Анѓушев има реализирано работно–стручен престој во Кувајт каде бил дел од анестезиолошкиот тим при Одделот за анестезиологија и интензивно лекување во Универзитетската болницата Al Farwania hospital Kuwait. Стручниот престој го остварил во два наврати во период од по три месеци, и тоа октомври 2014–февруари 2015 година и мај–август 2017 година. За време на работниот престој во Кувајт станал член на Лекарската комора на Кувајт и член на Здружението на анестезиолози на Кувајт. Работниот стручен престој во Кувајт го реализирал на работното место специјалист по анестезија и интензивно лекување. По завршувањето на работните обврски во Кувајт од страна на проф.д-р. Абхаи Патвари – раководителот на Одделот во болницата Al Farwania hospital Kuwait, добил благодарница за успешната соработка и препорака за следен стручен ангажман (препораката е приложена во прилог).

Кандидатот е активен учесник на настани организирани од страна на комисијата за спортски активности на ЛКМ. На 03.06.2018 година има учествувано на Годишните спортски игри за доктори во организација на Лекарската комора на Македонија како претставник на УК - ТОАРИЛУЦ, каде што го освоил второто место во натпреварувањето по кошарка, за што има добиено соодветна диплома (дипломата приложена во прилог).

Во рамките на истиот конгрес на АРУД 2018 има посетувано и успешно завршено курс насловен “Ултразвучно водени периферни нервни блокови” т.е. “Ultrasound guided peripheral nerve blocks – Workshop”. За истиот има добиено сертификат за успешно завршен курс (Сертификатот во прилог).

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Дарко Анѓушев

Институција: Катедра за анестезиологија со реаниматологија (ТОАРИЛУЦ- КАРИЛ)
Медицински факултет, УКИМ – Скопје

Научна област: анестезиологија со интензивно лекување

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО СОРАБОТНИЧКИ ЗВАЊА- АСИСТЕНТ

Ред.број	ОПШТИ УСЛОВИ за избор во соработнички звања-асистент	Исполнетост на општите услови ДА/НЕ
1.	Има завршено интегрирани прв и втор циклус академски студии со најмалку 300 ЕКТС кредити, со остварен просечен успех од најмалку 8,00 (осум) Просечниот успех изнесува: 9.35	ДА
2.	Има завршено додипломски и постдипломски студии по студиските програми пред воведувањето на европскиот кредит-трансфер систем и има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на додипломските и постдипломските академски студии одделно. Просечен успех на постдипломски студии: 9,66	ДА
3.	Има стекнато назив магистер од соодветната област.	ДА
4.	Има завршено трет циклус - докторски студии.	НЕ
5.	Има стекнато назив - доктор на медицински науки од соодветната област.	НЕ
6.	Има познавање на најмалку еден странски јазик: 1. Англиски јазик 2. Назив на документот: Б2 ниво – Филолошки факултет “Блаже Конески” при Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

1. Проф.д-р Андријан Карталов, с.р.
2. Проф.д-р Мирјана Шошолчева, с.р.
3. Проф.д-р Билјана Кузмановска, с.р.

ЗАКЛУЧОК:

Врз основа на доставената документација и лично познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на двата кандидата (д-р Дарко Анѓушев и д-р Александра Гавриловска-Брзанов). Двата кандидата ги исполнуваат општите услови (член 110, 173) според Законот за високото образование (Службен весник на Р. Македонија бр. 82/2018), како и посебните услови утврдени со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, соработнички звања и демонстратори (Универзитетски гласник бр. 411/2018) на Универзитетот “Св. Кирил и Методиј” во Скопје.

Комисијата му дава предност на кандидатот со повисок просек на додипломски студии, подолг едукаторски и специјалистички стаж.

Рецензионата комисија има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје да го избере **д-р Дарко Анѓушев за асистент по предметот Анестезиологија со реанимација и интензивно лекување.**

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА:

- 1. Проф.д-р Андријан Карталов, с.р.**
- 2. Проф.д-р Мирјана Шошолчева, с.р.**
- 3. Проф.д-р Билјана Кузмановска, с.р.**

До:

-Рецензентска комисија

-Декан

-Продекани

-Наставно-научен совет на

Медицинскиот факултет во Скопје

П Р И Г О В О Р

на Рефератот за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област интерна медицина и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје, објавен во Билтен бр. 1184 од 15.1.2019 година

Од н. сов. д-р сци. Деска Димитријевска, вработена во ЈЗУУ Клиника за пулмологија и алергологија - Скопје.

Предмет на Приговорот: Реферат објавен во Билтен бр. 1184 од 15.1.2019 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ за избор на наставник во сите звања по предметот Интерна медицина и пулмологија со фтизиологија на Медицинскиот факултет во Скопје, во согласност со конкурсот објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 17.9.2018 година

Во објавениот Реферат се дадени обрасци (Анекс 2) со остварени поени за секој кандидат поодделно и заклучок со предложен кандидат за избор, направен по извршената евалуација и бодување на приложената документација согласно со Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“.

Рецензентската комисија ги бодирала сите 5 пријавени кандидати:

- н. сов. д-р сци Златица Димитријевиќ Гошева, вкупно 797,82 поени
- асс. д-р сци Димитар Каркински, вкупно 261,63 поени
- н. сов. д-р сци Деска Димитријевска, вкупно **1038,44** поени
- в.н. сор. д-р сци Јагода Стојковиќ, вкупно 509,17 поени
- асс. д-р. сци. Сава Пејковска, вкупно 270,27 поени.

Од погоре кажаното, јасно се гледа дека јас имам евидентно најголем број поени, но Рецензентската комисија му предлага на ННС, Златица Димитријевиќ Гошева да биде избрана во звањето редовен професор. Нема никакво образложение зошто не е предложен за избор кандидатот со најголем број поени.

Рецензентската комисија му предлага на ННС еден од кандидатите кои ги исполнуваат условите, но за да се елиминира кандидат кој има 241 поен повеќе од предложениот кандидат, за што би требало да има некакво образложение. Впрочем, се прашувам зошто воопшто е потребно бодирање на кандидатите, ако Рецензентската комисија избира кого сака по своја желба, без да ги земе предвид квалитетите и професионалните достигнувања на пријавените кандидати?

Дека Рецензентската комисија била пристрасна и наклонета кон предложениот кандидат укажуваат и други неправилности во овој Реферат:

- направени се математички грешки во пресметувањето на поените на предложениот кандидат. Во полето Наставно-образовна дејност, за кандидатката Златица Димитриевиќ Гошева, впишани се 486,42 поени. Математичкиот збир од наведените поени изнесува 456,47 поени, значи додадени се 29,95 поени. Во полето Научноистражувачка дејност, за кандидатката Златица Димитриевиќ Гошева, впишани се 254,9 поени, а математичкиот збир од наведените поени изнесува 238,4 поени, додадени се 16,5 поени. Додадени се 2 поена повеќе и во полето Дејности од поширок интерес, наместо 40,5, впишани се 42,5 поени. Ова се видливи математички манипулации од бодовите што ги внела Рецензентската комисија, без да се анализира веродостојноста на наведените активности,

- за предложената кандидатка Златица Димитриевиќ Гошева бодирани се активности кои се редовни работни обврски на секој клинички доктор, како што се: конзилијарно мислење за потреба од продолжено лекување на пациентите во центар за рехабилитација, потреба на пациентот од продолжено боледување (отсуство од работа), ДРГ и др.

Од погоре кажаното се гледа дека Рецензентската комисија направила грешки во бодирањето и изборот на кандидат кој го предлага до ННС за избор во звање. Рецензентската комисија нема право на погрешно бодирање и фалсификување бодови.

Се надевам дека Комисијата ќе ги земе предвид горенаведените укажувања и дека ќе се произнесе позитивно по овој приговор. Однапред ви благодарам.

Подносител на Приговорот,
Н сов. д-р сци. Деска Димитриевска с.р.

**До Наставно –научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје**

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор поднесен од н. сов. д-р сци. Деска Димитриевска

Во врска со заклучокот на Рефератот за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: интерна медицина и пулмологија со фтизиологија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1184 од 15.1.2019 година, согласно со член 51 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, до Рецензентската комисија доставен е Приговор од н. сов. д-р сци. Деска Димитриевска.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Дејан Докиќ, проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева, проф. д-р Ѓеорѓи Божиновски и проф. д-р Ненад Јоксимовиќ се состана на 22.1.2019 година и детално го разгледа поднесениот Приговор од н. сов. д-р сци. Деска Димитриевска.

При разгледувањето и одлучувањето Комисијата ја користеше приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 1 (еден) наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: Интерна медицина и пулмологија со фтизиологија согласно со објавениот конкурс во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ од 17.9.2018 година. При тоа, Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и според реалните податоци од извршената настава (вежби) и други активности.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот, констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ: Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор на наставник во сите наставно-научни звања ги исполнуваат бараните услови.

Добиените бодови за секој кандидат поединечно не се пресудни во изборот на кандидатот.

Сите членови на Комисијата едногласно го поддржаа предлогот н. сов. д-р сци. Златица Димитријевиќ Гошева да биде предложена за избор во наставно-научно звање редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, во наставно-научните области: Интерна медицина и пулмологија со фтизиологија.

Рецензентска комисија во состав:

1. Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
2. Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
3. Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
4. Проф. д-р Ѓеорѓи Божиновски с.р.
5. Проф. д-р Ненад Јоксимовиќ с.р.

До
Наставно-научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје
Рецензентска комисија

ПРИГОВОР

Од в.н.с.ор.д-р Јагода Стојковиќ, вработена на Универзитетската клиника за пулмологија и алергологија во Скопје, на Рефератот со заклучок на Рецензентската комисија за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања од областа интерна медицина и пулмологија со фтизиологија, објавен на 17.9.2018 г. Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4667/41, донесена на 2.10.2018 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Горица Брешковска, ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, проф. д-р Дејан Докиќ, ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева, ЈЗУ Универзитетска клиника за пулмологија и алергологија, проф. д-р, Ѓеорѓи Божиновски, ЈЗУ Универзитетска клиника за ревматологија и проф. д-р Ненад Јоксимовиќ, ЈЗУ Универзитетска клиника за гастроентерохепатологија.

Приговорот се однесува на непочитување на законските одредби, пред се во пропустите во бодирањето и пристрапноста, тенденциозноста и необјективноста во заклучокот на Рецензентската комисија изнесени во Анекс 2.

Имено, бодирањето на кандидатите, во случајов пет, повторно не е унифицирано, особено во наставната дејност, исто така повторно постои огромна разлика во бројот на бодови кај кандидатката н.с.ор.д-р. Златица Димитриевиќ-Гошева во сите три области, како и во вкупниот број на бодови во однос на бодирањето од пред две години објавено во Билтен број 1125/2016 кога е бодирана. Вкупниот број на бодови во **2016** година е **394,12**; за наставно-образовна дејност: **192,62**, научноистражувачка дејност: **189,5**, стручно-апликативна дејност: **12,0**, додека вкупниот број на бодови во **2017** година е **758,9**; за наставно-образовна дејност: **450** [во случајот на оваа рецензија бодирањето беше направено какво наставата да работела од самиот почеток на нејзината кариера (1985г.) по европскиот кредит трансфер систем кој е воведен од 2010 година], научноистражувачка дејност: **260,9** [во периодот од 2016 до 2018 има објавени уште 4 труда во целост, по 3,6 бодови, другото се апстракти, никако доволно да ја покријат разликата во бодовите], стручно-апликативна дејност: **43,0** (1166 од 2 април 2018 година). На последниов конкурс кандидатката во рецензијата ги добила следните бодови: вкупно: **797,82**, за наставно-образовна дејност: **486,48**, овој пат не е напишано како се пресметани бодовите кои се и повисоки од предходната рецензија во истава година, научноистражувачка дејност: **254,9**, стручно-апликативна дејност: **56,5** (се прашувам како кандидатката успеала за помалку од една година да ги зголеми бодовите за стручно апликативна дејност за **14**). Во одговорот на мојот приговор на претходната рецензија објавена во Билтен број 1168, од 2 мај 2018 година стои: цитирам (по однос на наводите во Одговорот на Приговорот на в.н.с. Јагода Стојковиќ за бодовите на кандидатката се прифаќа забелешката и Комисијата направи корекција и вкупниот број на бодови на кандидатката н.с.ор.д-р. Златица Гошева изнесува **630,1**. Се работи за технички пропуст при обработка на податоците).

Во двете претходни рецензентски комисии (во 2016 и 2018 год.), претседател била проф. д-р Горица Брешковска. И во последнава рецензентска комисија, претседател е проф. д-р Горица Брешковска.

За жал, повторно морам да кажам дека бодирањето мора да е унифицирано, во спротивно ја докажува непринципиелноста, пристрасноста и тенденциозноста на Рецензентската комисија.

Доколку бодирањето е ненамерен превид и пропуст на Рецензентската комисија поради преобемниот материјал или непознавањето на законските одредби, се надевам дека тоа ќе биде поправено и Комисијата ќе ја надмине видливата необјективност и пристрасност и ќе го поправизаклучокот за да не се нарушува угледот на Факултетот.

Кандидатот Димитар Каркински во својата биографијата навел дека дипломирал со просечна оценка 8,00, што не е точно, туку подоцна ги поправал оценките, како и кандидатката Сава Пејковска, која навела дека дипломирала со просечна оценка 9,00, што исто така не е точно, туку подоцна ги поправила оценките. Би сакала да знам дали постои друг факултет или универзитет во земјава или во светеот каде што ова се случува, затоа што претставува груб начин на протекционизам.

Подносител на Приговорот

В.н.сop. д-р.Јагода Стојковиќ, с.р.

**До Наставно-научниот совет на
Медицинскиот факултет во Скопје**

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор поднесен од в. н.сор. д-р Јагода Стојковиќ

Во врска со заклучокот на Рефератот за избор на еден наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: интерна медицина и пулмологија со фтизиологија, објавен во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, број 1184 од 15.1.2019 година, согласно со член 51 од Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, до Рецензентската комисија доставен е Приговор од в. н.сор. д-р Јагода Стојковиќ.

Рецензентската комисија во состав: проф. д-р Горица Брешковска, проф. д-р Дејан Докиќ, проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева, проф. д-р Ѓеорѓи Божиновски и проф. д-р Ненад Јоксимовиќ се состана на 22.1.2019 година и детално го разгледа поднесениот Приговор од в. н.сор. д-р Јагода Стојковиќ.

При разгледувањето и одлучувањето Комисијата ја користеше приложената документација на кандидатите пријавени на конкурсот за избор на 1 (еден) наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научните области: Интерна медицина и пулмологија со фтизиологија согласно со објавениот конкурс во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ од 17.9.2018 година. При тоа, Рецензентската комисија се раководеше единствено според Правилникот за изменување и дополнување на Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ и според реалните податоци од извршената настава (вежби) и други активности.

Рецензентската комисија, по разгледувањето на Приговорот, констатира дека тој е неоснован по сите наводи и затоа останува на својот став образложен во заклучокот на Рефератот.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ: Сите пријавени кандидати на конкурсот за избор на наставник во сите наставно-научни звања ги исполнуваат бараните услови.

Добиените бодови за секој кандидат поединечно не се пресудни во изборот на кандидатот.

Сите членови на Комисијата едногласно го поддржаа предлогот н. сов. д-р сци. Златица Димитријевиќ Гошева да биде предложена за избор во наставно- научно звање редовен професор на Медицинскиот факултет во Скопје, во наставно- научните области: Интерна медицина и пулмологија со фтизиологија.

Рецензентска комисија во состав:

1. Проф. д-р Горица Брешковска с.р.
2. Проф. д-р Дејан Докиќ с.р.
3. Проф. д-р Бисерка Јовковска Ќаева с.р.
4. Проф. д-р Ѓеорѓи Божиновски с.р.
5. Проф. д-р Ненад Јоксимовиќ с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКОПИСОТ „МОНОГРАФИЈА: ЈОДЕН И ТИРОИДЕН СТАТУС НА
НАСЕЛЕНИЕТО ВО МАКЕДОНИЈА, 2018 ГОДИНА“

ОД АВТОРОТ/-ИТЕ (по азбучен редослед):

в. н. сор. д-р Виолета Анастасовска, д-р Александра Атанасова Бошку, проф. д-р Оливија Васкова, доц. д-р Горан Димитров, м-р Владимир Димковски, асс д-р сци Николина Здравеска, асс. д-р сци Викторија Јовановска, проф. д-р Борислав Каранфилски, проф. д-р Мирјана Кочова, асс. д-р Горан Кочоски, в. н. сор. д-р Соња Кузмановска, проф. д-р Венјамин Мајсторов, проф. д-р Даниела Миладинова, прим. д-р Неда Милевска Костова, проф. д-р Даниела Поп Горчева, прим. д-р Игор Самарџиски, м-р д-р Адела Стефанија, доц. д-р Ана Угринска, дипл. фарм. Билјана Чулева, спец. д-р Ајла Шабани,

(уредник: проф. д-р Борислав Каранфилски)

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет, бр.02-6498/60, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот **Јоден и тироиден статус на населението во Македонија 2018 година** од група автори од Медицински факултет, наменет за студентите на Медицинскиот факултет, избрани се Хенри Волцке и Џон Лазарус.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

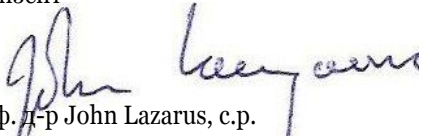
ИЗВЕШТАЈ

I. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Монографија: "Јоден и тироиден статус на населението во Македонија, 2018 година"
Назив на предметната програма:	/
Назив на студиската програма:	/
Фонд на часови и ЕКТС-кредити:	/
Предметот _____ на _____ факултет е _____ (изборен/задолжителен) предмет со фонд на часови _____, број на ЕКТС-кредити _____ и се слуша во _____ семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 195 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 26 слики и 20 табели.

Рецензент

 Проф. д-р John Lazarus, с.р.

Рецензент

 Проф. д-р Henry Volzke, с.р.
 EUthyroid и SHIP координатор

**РЕГИОНАЛЕН КООРДИНАТОР
IODINE GLOBAL NETWORK, WEST
AND CENTRAL EUROPE**

**ИНСТИТУТ ЗА СОЦИЈАЛНА МЕДИЦИНА,
УНИВЕРЗИТЕТ ГРАЈФСВАЛД**

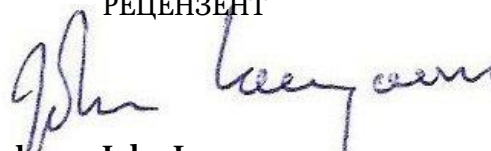
ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р JOHN LAZARUS

Краток опис на содржината:	Целосниот текст на рецензијата во оригинал на англиски јазик и превод на македонски јазик се приложени кон овој формулар.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	/
Предлози за потребни корекции:	Нема
Оцена на ракописот:	Се радуваме на континуираниот успех на програмата и со задоволство ја препорачуваме оваа монографија. Оваа успешна приказна со сигурност може да служи како патоказ за други земји кои би биле заинтересирани и посветени на искоренување на недостатокот на јод кај нивното население.
Категоризација:	Учебно помагало – стручна монографија
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 195 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 26 слики и 20 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебно помагало – стручна монографија, примарно наменет за студентите на медицинските, стоматолошките и фармацевтските факултети.

Во Скопје, 4.12.2018 година

РЕЦЕНЗЕНТ

Проф. д-р John Lazarus, с.р.

регионален координатор, Iodine Global network, West and Central Europe

II. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р HENRY VOLZKE

Краток опис на содржината:	Целосниот текст на рецензијата во оригинал на англиски јазик и превод на македонски јазик се приложени кон овој формулар.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	/
Предлози за потребни корекции:	Нема
Оцена на ракописот:	Монографијата, вклучувајќи ги и податоците собрани како дел од EUthyroid, претставува вредна информација и нуди цврсти докази дека јодната достаточност може да се постигне и одржува, со ниска цена, а со голема придобивка, и тоа може да послужи како модел за други земји кои се посветени да се справат со недостигот на јод меѓу нивното население.
Категоризација:	Учебно помагало – стручна монографија
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 195 страници (формат Б5), напишани на компјутер, со големина на фонтот 11. Текстот е поделен во 4 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 26 слики и 20 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како учебно помагало – стручна монографија, примарно наменет за студентите на медицинските, стоматолошките и фармацевтските факултети.

Рецензент

Проф. д-р Henry Volzke, с.р.
EUthyroid и SHIP координатор,
Институт за социјална медицина,
Универзитет Грајфсвалд

Рецензија на Монографијата:

Јоден и тироиден статус на населението во Македонија 2018 година

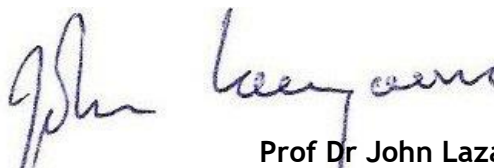
(оригинал)

This monograph is instructive in that it not only reviews the pathophysiology of iodine deficiency but also details the extensive investigations conducted in Macedonia during the last 15 years or so into the iodine status of relevant population groups in the country. These investigations are a great credit to a country with a relatively small population of around 2 million. The recognition of iodine deficiency as a significant public health issue by the Ministry of Health, as well as ministries of economy, education and science, agriculture and other institutions indicates the commitment of government health departments to the aim of eradicating iodine deficiency in the country.

The role of the National Committee for Iodine Deficiency in this strategy is critical. First and foremost, regarding the intersectorality it bears in its membership, and also through its persistence to pursue this issue, regardless of the changing political agendas.

However, we must not be complacent about the iodine situation. Once achieved, iodine sufficiency is not a permanent status. Thus, continuous support in policy implementation, as well as regular monitoring of iodine status in different population groups (pregnant women, school age children and infants) must be made available at national level, such as salt iodination for general population, but as well iodine supplementation in pregnancy when iodine deficiency is detected.

We look forward to the continuing success of the iodine programme in Macedonia and are very pleased to recommend this monograph. This success story can certainly be used as roadmap by other countries interested and dedicated to eradication of iodine deficiency among their populations.

Prof Dr John Lazarus

Regional Coordinator Iodine Global network, West and Central Europe

Рецензија на Монографијата:

"Јоден и тироиден статус на населението во Македонија, 2018 година"

(превод)

Оваа монографија е од особена важност, не само затоа што ја разгледува патофизиологијата на недостатокот на јод во организмот, туку и дава преглед на деталните истражувања спроведени во Македонија во последните 15 години во однос на тироидниот и јодниот статус на релевантни групи население во земјата. Овие истражувања и добиените наоди се одличен кредит за земја со релативно мала популација од околу 2 милиона жители. Препознавањето на јодниот дефицит како значајно јавно здравствено прашање од страна на Министерството за здравство, како и ресорните министерства за економија, образование и наука, земјоделство и други институции, укажува на посветеноста на здравствените власти кон поставената цел за искоренување на јодниот дефицит во земјата.

Улогата на Националниот комитет за јоден дефицит во оваа област е критична и есенцијална. Пред се, во однос на застапеноста на сите релевантни сектори и институции во нејзиното членство, како и заради неговата истрајност во следење на имплементацијата и спроведување на сите активности на ова поле, и покрај политичките и општествените промени во текот на целиот период.

Сепак, не смееме да бидеме безгрижни во однос на јодниот статус. Еднаш постигната, состојбата на јоден суфицит не е перманентна придобивка. Оттука, континуираната поддршка во спроведувањето на политиката, како и редовното следење на јодниот статус кај различни популациски групи, како, на пример, бремени жени, школски деца и доенчиња, е неопходна од страна на властите, како во однос на јодирање на солта, така и во однос на други мерки, за да се спречи повторна појава на јоден дефицит.

Се радуваме на континуираниот успех на програмата за превенција на јоден дефицит во Македонија и со задоволство ја препорачуваме оваа Монографија. Оваа успешна приказна со сигурност може да служи како патоказ за други земји кои би биле заинтересирани и посветени на искоренување на недостатокот на јод кај нивното население.

Проф. д-р Џон Лазарус с.р.

Регионален координатор, Iodine Global network, West and Central Europe

Рецензија на Монографијата:**Јоден и тироиден статус на населението во Македонија 2018 година****(оригинал)**

For years, the World Health Organization has been warned that Europeans are increasingly affected by the consequences of iodine deficiency. In fact, iodine deficiency is the most important risk factor for thyroid disease in adults and children. While goitre and thyroid nodules as a result of iodine deficiency are widely known, it is less acknowledged that thyroid hormones regulate the development of other important organs. Thus, iodine deficiency is the world's leading risk factor for brain damage, and even mild-to-moderate iodine deficiency during pregnancy may lead to impaired brain development and thus affect intelligence.

The pan-European initiative EUthyroid, in which Macedonia also participated, aims to provide evidence for a cost-effective harmonised approach to prevent iodine deficiency in Europe. This monograph is providing exactly that - overview of the nearly two decades of intersectoral collaboration and harmonized efforts to achieve and maintain iodine sufficiency in children and general population, yet not leaving behind the vulnerable groups like infants and pregnant women.

The monograph, including also data gathered as part of EUthyroid, presents valuable information and solid evidence that sustainable iodine sufficiency can be achieved and maintained, at low cost and high benefit, and could serve as model for other countries committed to tackle iodine deficiency among their population.

Prof Dr Henry Völzke**EUthyroid and SHIP coordinator, Scientific Director of the German National Cohort****Institute of Community Medicine, University of Greifswald**

Рецензија на Монографијата:

Јоден и тироиден статус на населението во Македонија 2018 година

(превод)

Јодниот дефицит е една од водечките причини за оштетување на мозокот што може да се спречи и со години. Светската здравствена организација предупредува дека Европејците се повеќе се погодени од последиците од јоден дефицит. Всушност, јодниот дефицит може да се означи како најважен ризик-фактор за појава на болестите на тироидната жлезда кај возрасните и децата. Додека гушавоста како резултат на недостаток на јод е општо познат факт, помалку е познато дека тироидните хормони го регулираат развојот на важни и витални органи. Дури и малиот дефицит на јод за време на бременоста може да доведе до оштетување на развојот на мозокот и на тој начин да влијае врз интелигенцијата, додека недостигот на јод во подоцнежниот живот влијае врз целосната функционалност и продуктивноста.

Паневропската иницијатива EUthyroid, во која учествуваше и Македонија, има за цел да обезбеди докази за економичен хармонизиран пристап за спречување на недостаток на јод во Европа. Оваа Монографија го дава токму тоа - преглед на речиси две децени и долга меѓусекторска соработка и хармонизирани напори за постигнување и одржување на јодната достаточност кај децата и општата популација, но не оставајќи ги зад себе ранливите групи како што се новородените и бремените жени.

Монографијата, вклучувајќи ги и податоците собрани како дел од EUthyroid, претставува вредна информација и нуди цврсти докази дека јодната достаточност може да се постигне и одржува, со ниска цена, а со голема придобивка, и тоа може да послужи како модел за други земји кои се посветени да се справат со недостигот на јод меѓу нивното население.

Проф. д-р Хенри Волцке с.р.

EUthyroid и SHIP- координатор, стручен директор на Германската национална кохорта

Институт за социјална медицина, Универзитет Грајфсвалд

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МЕТАБОЛИЧКИ СИНДРОМ -ЈАВНО-ЗДРАВСТВЕНПРОБЛЕМ ВО ПЕЌСКИОТ ОКРУГ“ ОД Д-Р АРДИТА КЕРВЕШИ-СУЛЕЈМАНИ, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 27.12.2018 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација со наслов „Метаболички синдром - јавно-здравствен проблем во Пеќскиот округ“ од кандидатката д-р Ардита Кервеш-Сулејмани, во состав: проф. д-р Бети Зафорова Ивановска (претседател), проф. д-р Розалинда Исјановска (ментор), проф. д-р Јордан Минов (член), проф. д-р Моме Спасовски (член) и проф. д-р Михаил Кочубовски (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

АНАЛИЗА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација на кандидатката д-р Ардита Кервеш-Сулејмани со наслов „Метаболички синдром - јавно-здравствен проблем во Пеќскиот округ“, содржи 132 страници компјутерски обработен текст во фонт Georgia, со проред 1.5 линии и големина на букви 11pt, обострано порамнување, 164 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 8 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се основните дефиниции користени во трудот за метаболичкиот синдром, претставени се ризик-факторите кон кои е фокусиран трудот, накусо претставени се истражувањата во поголем дел во светот, во областа, основните механизми на влијание на метаболичкиот синдром врз здравјето на луѓето, како и географската димензија на проблемот. Метаболичкиот синдром е главен клинички и јавно-здравствени предизвик во светот во пресрет на урбанизација, вишок внес на енергија, зголемување на дебелината, седентарен (седечки) начин на живот и навики. Метаболичкиот синдром доведува до 5 пати зголемување на ризикот од дијабетес мелитус тип 2 (T2DM) и 2 пати развивање на ризикот од кардиоваскуларни болести (КВБ) во текот на следни 5 до 10 години. Метаболичкиот синдром е збир на состојби, т.е. група на знаци и симптоми кои се јавуваат заедно и карактеризираат одредена абнормалност или состојба, како и кластер на ризик-фактори, фактори на ризик, кои здружени, повеќекратно, го зголемуваат ризикот за развој на болести на кардиоваскуларниот систем и дијабетес. Воведот е поделен во четири поднаслови. Во првиот поднаслов од воведот се разгледуваат различните дефиниции на метаболичкиот синдром, повеќе на број - 6. Вториот поднаслов ја дава преваленцата на метаболичкиот синдром во светот. Фактори на ризик за метаболичкиот синдром се разгледуваат во четвртиот поднаслов од воведот и во петтиот е дадено јавно-здравственото значење на метаболичкиот синдром.

Во **првата глава**, изнесен е основниот мотив за истражувањето кој се состои од фактот за недостиг на репрезентативни епидемиолошки студии и јавно-здравствени епидемиолошки

податоци за застапеноста на метаболичкиот синдром во Република Косово, за разлика од многу земји во светот, во Република Косово сè уште нема доволно јавно-здравствени епидемиолошки податоци за застапеноста на метаболичкиот синдром, за влијанието на дебелината, инсулинската резистентност, покаченото ниво на триглицериди, а воедно и мал дел од здравствените работници обрнуваат внимание на зголемување на преваленцата на метаболичкиот синдром, како и фактот дека недостасува и соодветен методолошки пристап во проценката на ризиците од метаболичкиот синдром, како и обучен кадар во јавното здравство за спроведување на таквите проценки. Студијата дава увид во популацијата за метаболичкиот синдром со што се постигнува подобрување во комуникацијата и консултацијата помеѓу здравствените работници, пациентите и политичките менаџери за нивното здравје, кое од своја страна ќе доведе до намалување, а воедно и до проценка за ризик од кардиоваскуларните заболувања и тип 2 дијабетес.

Во втората глава е претставена целта на истражувањето, при што главна цел е да се утврди застапеноста (преваленцата) на метаболичкиот синдром во Пеќскиот округ во Република Косово. Од главната цел произлегуваат специфичните цели, т.е. да се одреди влијанието и поврзаноста помеѓу метаболичкиот синдром од една страна и демографските карактеристики, социое-економските фактори и навиките, од друга страна.

Во третата глава се дефинирани истражувачките прашања, насочени кон докажување на влијанието на полот, возраста, националноста, местото на живеење, дебелината, брачната состојба, едукацијата, социоекономската состојба и начинот на исхрана (консумирањето на сол, овошје, зарзават, месо, риба) врз здравјето, преку влијанието врз општиот и специфичниот морбидитет, како и докажување на придобивките кои може да ги донесе примената на соодветни промени во секојдневниот живот за намалување на стапката и преваленцата на метаболичкиот синдром.

Четвртата глава од докторската дисертација ги прикажува материјалот/примерокот на истражувањето, дизајнот на студијата, влезните демографски и здравствени податоци, при што географскиот фокус е населението на Пеќскиот регион.

Во петтата глава се претставени статистичките методи за обработка на податоците добиени во текот на истражувањето.

Во шестата глава се претставени резултатите и презентирани е дискусијата на наодите – проценките со наодите во слични истражувања, пред сè на меѓународно поле. Во првиот дел, анализирани се социо- демографски карактеристики на вкупниот број анкетирани испитаници. Во неа се анализирани карактеристиките на примерокот според пол, возраст, место на живеење и образование, направена е дескриптивна анализа на примерокот. Во вториот дел е одредена преваленцијата на метаболички синдром според социодемографски ризик-фактори. Во третиот дел, анализирана и одредена е преваленцата според навиките, фамилијарната анамнеза и исхраната како ризик-фактори за метаболички синдром. Даден е процентот на анкетирани кои ги исполниле условите според NCEP ATD III дефиницијата: систолен крвен притисок ≥ 130 mmHg кај 54,4%, дијастолен крвен притисок ≥ 85 mmH кај 38,9%, триглицериди $\geq 1,7$ mmol/L кај 31,4%, обемот на половината ≥ 88 cm кај жени-34,8%, гликемија ≥ 6.1 mmol/L кај 24.8%, обем на половина ≥ 102 cm кај мажи-23,5%, вредности на HDL $< 1,03$ mmol/L кај мажи -19,5% и вредности на HDL $< 1,29$ mmol/L кај жени - 48.4%. Со униваријантниот и мултиваријантниот модел на логистичка регресиона анализа одредени се предикторите на метаболичкиот синдром.

Седмата глава ги резимира главните наоди во студијата и ги става во релација со истражувачките прашања и ги излистува **заклучните согледувања** кои водат до предлог-чекори за идни истражувања. Во текот на последните педесет години, има драматична промена во човековата околина, однесување и начин на живеење. Резултатите од вакви студии треба да претставуваат основа во процесот на донесување на здравствени одлуки на сите нивоа за зачувување здравјето на луѓето.

Предмет на истражување

Предмет на студијата е одредување на преваленцата на метаболичкиот синдром и поврзаноста со ризик-факторите, неговите здравствени ефекти кои доведуваат до зголемена оптовареност со кардиоваскуларните заболувања и дијабетес во Пеќскиот округ, со цел да се изврши процена на здравствените ризици. Специфичните цели, пак, на истражувањето се насочени кон проценка на влијанието и поврзаноста помеѓу метаболичкиот синдром, од една страна, и демографските карактеристики, социо-економските фактори, исхраната и навиките (алкохол, пушење), чие откривање би довело до зголемување на придобивките по здравјето и благосостојбата на населението, до примена на целни политики и акции кои би ги намалиле ризик-факторите.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Метаболичкиот синдром е широко распространет во целиот свет. Се верува дека дури 25 % од населението во индустријализираните земји го имаат овој синдром. Инциденцата на синдромот се зголемува со возраста, па на возраст од 50 години преваленцата е 44 %, меѓутоа, во текот на изминатите дваесет години сè почесто се регистрира и кај децата. Од компликациите на овој синдром во светот, 3,2 милиони луѓе умираат годишно. Преваленцата на метаболичкиот синдром (МС) е различна во светот и таа варира од <10 % до 84 %, во зависност од дефиницијата која се користи за истиот, демографските карактеристики на испитаниците (пол, возраст, раса и етничка припадност), во зависност од регионот, урбана или рурална животна средина. Според дефиницијата на Меѓународната федерација за дијабетес – **IDF** (International Diabetes Federation), кај една четвртина од светската возрасна популација се регистрира метаболичкиот синдром.

Во Косово, во најголем број од студиите се анализира поврзаноста на МС со коронарните срцеви заболувања. Во студијата спроведена на Косово кај 194 пациенти со стабилна HFpEF (Heart failure with preserved ejection fraction) регистрираат и покрај тоа што нема разлика во LV систолната функција, пациентите со HFpEF и МС имаат полоша фракција во ЛА во споредба со пациентите со HFpEF и не-МС, и докажуваат дека метаболичкиот синдром претставува значаен ризик-фактор за кардиоваскуларен морбидитет и морталитет и претставува голем јавно здравствен проблем со зголемување на инциденцата и преваленцата во последните децении. Во друга студија спроведена на Косово, авторите докажуваат дека метаболичкиот синдром (МС) е поврзан со зголемена инциденца на срцева слабост (HF) и коронарна артериска болест, тие ја истражувале прогностичката вредност на МС во прилог на други клинички и доплер-ехокардиографски параметри за клинички исходи кај HF пациенти.

Метаболичкиот синдром, како современа болест, постепено се појавува во текот на еден период на животот паралелно со зголемен внес на калории од храна и намалување на физичката активност. Третманот на метаболичкиот синдром бара промена на животниот стил, за да се постигнат најдобри резултати, треба да се има на ум и дефиницијата на Светската здравствена организација (СЗО) за квалитетот на животот. Истражувањата покажаа дека влијанието на исхраната (употребата на сокови без шеќер) и физичката активност (пешачење со среден интензитет 4,5 km/h) во третманот на симптоми на метаболичкиот синдром е успешно, и доведува до намалување на обемот на половината, спречувањето на прекумерна тежина, што не доведува до промена на квалитетот на животот и негово подобрување. Бројни епидемиолошки студии ја докажале поврзаноста помеѓу метаболичкиот синдром и зголемен број на болнички приеми од кардиоваскуларни заболувања и дијабетес мелитус. Многу малку податоци од епидемиолошки студии можат да се најдат за земјите од поранешните југословенски републики. Од земјите во регионот, спроведените студии во Хрватска, Македонија, Бугарија, Грција во однос на преваленцата на метаболичкиот синдром е приближно иста, водејќи сметка за разликите во методологијата и дијагностичките критериуми. Денес се соочуваме со епидемија на метаболички синдром. Во повеќето земји, скоро 1/5 од возрасната популација или повеќе биле погодени од метаболичкиот синдром со секуларно зголемување на

преваленцата, економските трошоци поврзани со лекување на заболениите и регистрација на индиректните трошоци. Истражувањата во светот, покажуваат дека метаболичкиот синдром е меѓународен проблем, без оглед на специфичноста на критериумите / дефиниција избрани за да се одреди тој. Разлики во преваленцата во одредена популација се очигледни, во зависност од тоа која специфична дефиниција се користи (преваленцата на метаболичкиот синдром е силно зависна од дефиницијата) што укажува ниво на договор, но исто така и резултат од различни студии треба да се споредуваат со претпазливост и со целосно знаење на дефиницијата што била користена. Да се одреди вистинскиот проблем на метаболичкиот синдром во целиот свет, е потребна една меѓународна дефиниција. Да се воспостави унифицирана работна дијагностичка алатка за метаболичкиот синдром, која е лесна за употреба во клиничката пракса и која може да се користи во целиот свет, така што податоците од различни земји може да се споредат. Има потреба од стандардизирана дефиниција за метаболичкиот синдром, дефиниција која со проспективни лонгитудинални студии ќе се валоризира нејзината прогностичка сила или со нови информации да се модифицираат постојките дефиниции. Оттука, потребни се регионални стратегии, преку постоечките партнерства за соработка, со подобрување на примарната превенција кои би довеле до намалување на морбидитет и морталитет поврзан со метаболичкиот синдром.

Краток опис на применетите методи

Студијата претставува аналитичка пресечна студија. Пеќскиот округ е еден од седумте окрузи во Косово. Пеќскиот округ ги опфаќа општините Пеќ, Клин, Дечани и Исток, според последниот извештај на УМНИК во 2011г. бројот на население е над 420.000 жители. Административен управен центар на Пеќскиот округ е Пеќ. Анализирани се 1 667 испитаници во текот на една година во Општата болница во Пеќ, која претставува регионална болница за Пеќскиот округ. Опишани се и методите кои се применуваат. Демографските податоци и клиничките параметри во оваа студија се обезбедени преку прашалник. Се користи прашалникот на СЗО- WHO STEPS Instrument for Chronic Disease Risk Factor Surveillance “-Инструмент за надзор на факторите на ризик за хронични заболувања”, приспособен на популацијата во Косово. Прашалникот се состои од 5 дела, кој по пилот-студијата претрпе мали корекции и се приспособи на популацијата во Пеќскиот регион : **I дел** се состои од социодемографски податоци: пол, возраст, брачна состојба, едукација, место на живеење, вработеност, месечни примања; **II дел** се состои од прашања за пушење (дневно), консумација на алкохол (дневно), консумирање на сол/ количина, овошје (честота и количина) , зарзават (честота и количина), месо, консумирање на масти од животинско или растително потекло, физичка активност во текот на денот. Физичката активност кај пациентите според прашалникот се однесува на секој дневните активности поделени во четири нивоа; **III дел** се состои од прашања за нотирана/регистрирана хипертензија, зболувања на срце, дијабетес, фамилијарна анамнеза за заболувања (хипертензија, заболувања на срце, дијабетес); **IV дел** се состои од антропометриски мерења (висина, тежина, струк-обим помеѓу криста илиака и долното ребро, артериски притисок кој е мерен во седечка положба, индекс на телесната маса (BMI); **V дел** се состои од биохемиски мерења(холестерол, триглицериди, HDL, LDL, гликемија) кои се добиени при биохемиските анализи .

За одредување на метаболичкиот синдром (МС) во Косово се користи дефиницијата според The National Cholesterol Education Program Adult Treatment Panel III (NCEP ATD III) ревидиран 2005г., каде што се дадени и вредностите, според неа, треба да имаат најмалку три од следниве фактори:

1. стомачна дебелина (обемот на половината ≥ 102 см кај мажите, и ≥ 88 см кај жените)
2. триглицериди ≥ 1.7 mmol / l
3. HDL-холестерол ≤ 1.03 mmol/l кај мажите, и ≤ 1.29 mmol /l кај жени
4. систолниот крвен притисок ≥ 130 mmHg и / или дијастолен крвен притисок ≥ 85 mmHg
5. Гликоза на гладно ≥ 6.1 mmol / l.

Податоците добиени од истражувањето се внесени во специјално изработена база на податоци, а статистичката обработка е направена со користење на соодветни статистички програми (Statistica for Windows 10,0 и SPSS 20.0). Добиените податоци се прикажани табеларно и графички.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Во студијата се анализирани 1 667 испитаниците од Пеќскиот округ во период од една година. Преваленцијата на МС во испитуваната популација (вкупниот примерок) изнесува 30,4% . Униваријантната анализа како сигнификантни фактори на ризик за појавата на МС ги потврди полот, возраста над 50г., БМИ над 30, консумирањето на масти од животинско потекло, позитивната фамилијарна анамнеза на кардиоваскуларни заболувања и дијабетес во семејството, немањето на физичка активност, ниските примања месечни, консумирањето на сол над 6 гр, консумирањето на овошје/зеленчук под 500 гр, пушењето и живеењето во село (рурална средина), како добар предиктор за метаболичкиот синдром во Пеќскиот округ. Мултиваријантниот модел на логистичка регресиона анализа како независни сигнификантни фактори, односно предиктори за манифестирање на МС ги потврди $BMI > 30$, регистрација на заболувања во семејството, седентарен живот (без физичка активност), пушење, месечни примања под 500 евра (ниски) и возраст над 50 год Метаболичкиот синдром е значаен социјално јавно-здравствен проблем во светот и во Косово, станува важен медицински проблем на современото општество.

ОЦЕНА НА ТРУДОТ

Докторската дисертација со наслов „Метаболички синдром - јавно-здравствен проблем во Пеќскиот округ“, од кандидатката Ардита Кервеш-Сулејмани, претставува истражување во областа на јавното здравство чија примарна цел е преваленцата и здравствените ризик-фактори за метаболичкиот синдром. Изработката на темата на оваа докторска дисертација несомнено претставува високо вреден продонес во изготвување автентични истражувачки студии со примена на методологијата за одредување на ризик-факторите и преваленцата, т.е. застапеноста на метаболичкиот синдром, со што наодите од студијата ќе претставуваат значаен придонес на научната мисла во ова поле кон бројните светски студии за намалување на ризик-факторите и здрав начин на живот со што ќе се подобри здравјето на луѓето. Не помал е и продонесот кон создавање научна база на податоци од исклучителна важност во креирањето на политиките за намалување на кардиоваскуларните болести и дијабетес мелитус

Докторската дисертација со наслов „Метаболички синдром - јавно-здравствен проблем во Пеќскиот округ“ од кандидатката Ардита Кервеш-Сулејмани, според мислењето на Комисијата за оценка, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

ИСПОЛНЕТОСТ НА ЗАКОНСКИТЕ УСЛОВИ ЗА ОДБРАНА НА ТРУДОТ

Кандидатката, пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. Автор-и: Kerveshi Sulejmani Ardita, Selmanaj A., Isjanovski I., Isjanovska R., Prevalence of the Metabolic Syndrome in the Pech District, Archives of public Health. Vol.10, (2), 2018, p.40-47

[2]. Автор-и: Kerveshi-Sulejmani Ardita, Selmanaj A., Isjanovski V., Isjanovska R., Prevalence of Metabolic Syndrome and Its Related Factors In The Pech District, Physioacta. Vol.12, No3, 2018

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Главни научни придонеси на кандидатката: студијата е прво национално истражување за метаболичкиот синдром како јавно-здравствен проблем во Косово, што претставува основа за креирање на политиките во јавното здравство со цел подобрување на здравјето на популацијата, како и квалитетот на услугите, воспоставување на валидна методологија за квантификација на ризик факторите кои се предиктори за метаболичкиот синдром.

Подрачјето на примена и ограничувањата се: институтите за јавно здравје, здравствената промоција, Министерството за здравство на Косово.

Можните понатамошни истражувања треба да се насочат кон: понатамошно проучување и анализа на целата територија на Косово, истражување на некои дополнителни фактори кои имаат улога во димензијата на ефектите на метаболичкиот синдром врз здравјето; спроведување на програми за промоција на здрав живот; едукација на населението како важен иницијален чекор во третманот на МС е промената на стилот на живеење и загуба на телесната тежина. Клучот за добро здравје лежи во начинот на живот кој подразбира редовна физичка активност и здрава исхрана, совети за диета, промени во начинот на исхрана, применување на медитеранскиот начин на исхрана, примена на мултивитамини, избегнување на газирани и засладени пијалаци, во кои спаѓа цела низа безалкохолни пијалаци (сода), овошни пијалаци и енергетски пијалаци, користење на витамински напитки, консумирање на вино; *едукација на мајчините лекари за идентификација на субјектите со МС; употреба на најмалку еднаш годишно да посетуваат лекарите и да се извршат систематски прегледи.*

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација со наслов „Метаболички синдром - јавно-здравствен проблем во Пеќскиот округ“ од кандидатката д-р Ардита Кервеша-Сулејмани.

КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Бети Зафирова Ивановска, с.р.

2. Проф. д-р Розалинда Исјановска (ментор), с.р.

3. Проф. д-р Јордан Минов (член), с.р.

4. Проф. д-р Моме Спасовски (член), с.р.

5. Проф. д-р Михаил Кочубовски (член), с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „КЛИНИЧКИ И ЕТИОЛОШКИ АСПЕКТИ НА АТИПИЧНИТЕ ПНЕВМОНИИ“ ОД Д-Р ПАТРИЦИЈА КАЛАМАРАС, ПРИЈАВЕНА НА МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет во Скопје, на седницата одржана на 16.11.2018 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката д-р Патриција Каламарас со наслов „Клинички и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии“, во состав: проф. д-р Миле Босилковски (претседател), проф. д-р Јулија Живадиновиќ-Богдановска (ментор), проф. д-р Горица Брешковска (член), проф. д-р Милена Петровска (член) и проф. д-р Бети Зафирова-Ивановска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката д-р Патриција Каламарас, со наслов „Клинички и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии“, содржи 122 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, 138 библиографски единици од темата што се обработува, меѓу нив научни трудови, статии, книги и интернет-ресурси. Текстот е збогатен со 65 табели и 56 слики.

Трудот е структуриран во глави: вовед, мотив, цели, материјал и методи, резултати, дискусија и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во воведот, кандидатката на концизен и прегледен начин, поткрепен со повеќе литературни извори ги изнесува податоците за клиничките и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии. Воведот содржи податоци кои се објавени во современата научна литература, а се однесуваат на предметот од интерес на предложената тема. Воведот е содржински јасно структуриран и лесно се следи и иницира интерес за одбраната тема. На почетокот, кандидатката дава историски осврт на досегашните медицински сознанија и искуства за пневмониите, особено за клиничките и етиолошките карактеристики на атипичните пневмонии, следејќи ги од минатиот век па се до најсовремените пристапи во модерната медицина. Понатаму, направен е систематизиран приказ на бројните класификации на пневмониите. Пневмонијата е дефинирана како инфекција на пулмоналниот паренхим предизвикана од различни организми. Се наведува дека пневмонијата не е единствена болест, туку група на специфични инфекции, секоја со различна епидемиологија, патогенеза, презентација и клинички тек. Опишана е патолошката

демаркација помеѓу лобарната пневмонија и бронхопневмонијата, но заклучува дека е најдобро класификацијата на пневмонијата да се базира на предизвикувачкиот микроорганизам. Исто така, наведено е и дека специфичната микробиолошка етиологија останува непозната кај повеќе од една третина од пациентите. Кај децата често крвната култура е единствениот тест што се прави за да обезбеди специфична дијагноза, која може да биде позитивна кај само 5-10 % од пациентите и до 20 % кај најтешко болните пациенти.

Недостатокот на прифатена, широко разбрана и најчесто употребувана дефиниција за пневмонијата предизвикува фундаментален проблем, каде што поврзани, но хетерогени патолошки состојби и клинички фенотипови се лошо класифицирани. Недостатокот на јасна класификација резултира со тешкотии во клиничкото одлучување. Големината на овој проблем е најочигледна во вообичаената неможност да се идентификуваат инфективните организми кои предизвикуваат инфекција на белите дробови, што налага емпириска антибиотска терапија. Доколку може да се направи конкретна дијагноза, може да се обезбеди специфична терапија која би била со слична ефикасност на терапијата со широк спектар и со тоа би се избегнале милиони рецепти за антибиотици со широк спектар и придружниот ризик од создавање отпорност на антибиотици.

Кандидатката подетално се задржува на објаснување на атипичните пневмонии и нивните најчести причинители. Наведени се бројни студии за атипичните причинители на CAP, а инциденцата значително се разликува за секој од овие причинители. Овие разлики се должат на возраста на пациентите, критериумите за хоспитализација, применетите дијагностичките методи и дијагностичките критериуми за крајната дијагноза. Според наведените податоци од литературата, како најчести причинители на атипичните пневмонии се јавуваат *Mycoplasma pneumoniae*, *Chlamydia pneumoniae* и *Legionella pneumophila* и преизвикуваат околу 40% од случаите. Веројатноста дека ќе се развие атипична пневмонија се зголемува со возраста. Според приложените податоци, атипичните патогени како причина за егзитус, застапени се со: *Legionella spec.* во 14,7 %; *Chlamydia pneumoniae* 9,8 %; *Chlamydia psitaci* 0 %; *Mycoplasma pneumoniae* 1,4 %; *Coxiella burnetii* 0,5 %. Во вкупниот морталитет од CAP, атипичните причинители застапени се со: *Legionella spec.* 4,8 %; *Chlamydia pn.* 1,1 %; *Chlamydia psitaci* 0 %; *Mycoplasma pneumoniae* 0,8; *Coxiella burnetii* 0,1 %.

Наведени се и атипичните патогени со нивните основни карактеристики, начини на изолирање и култивирање и дијагностицирање, како и симптомите кои ги предизвикуваат. На познатите факти се надоврзуваат новите техники кои денес секојдневно се применуваат и за чија рутинска употреба се неопходни нови истражувања. Поставувањето на дијагнозата на атипичните пневмонии се базира на анализа на бројни параметри при што е потребна клиничка евалуација, рендгенографи и на белите дробови, лабораториски и микробиолошки анализи. Култивирањето на атипичните патогени е тешко, бара големо познавање и современи лаборатории, а има ограничено клиничко влијание. Идентификација на

овие организми може да се направи серолошки, со директна антигенска детекција и со молекуларни методи. Клиничката симптоматска дијагноза е основна за да се спроведе одредено специфично тестирање. При тоа, важни се и анмнестички податоци како информации за контакт со птици или патување во ризични региони. Долга сува кашлица комбинирана со нелобарни радиографски промени и одреден модел на зафаќање на органите може да укажат на одреден патоген. При серолошките анализи кај пациентите со атипична пневмонија дијагностички е покачен титар на IgM. Четирикратно зголемување на IgG титарот укажува на инфекција и е дијагностичко за акутна инфекција.

Според податоци користени за изработка на дисертацијата, *Mycoplasma pneumoniae* се наведува како најчесто изолиран патоген кај атипичните пневмонии, но се јавува и како предизвикувач на голем број други респираторни заболувања, вклучувајќи, трахеобронхитис и инфекции на горните респираторни патишта. Само 3 – 10 % од пациентите заразени со *M. pneumoniae* развиваат пневмонија. Посебен ризик за развој на атипична пневмонија со блага клиничка манифестација (walking pneumonia) постои кај деца. Култивирањето на *Mycoplasma pneumoniae* има ниска осетливост и е долготрајно. Може да трае од 4 дена до неколку недели, па не се препорачува во рутинското дијагностицирање. Обично се култивира на подлоги од агар, 14 дена во анаеробни услови на температура од 37 Ц⁰. Пневмониите предизвикани од *M. pneumoniae* најчесто се докажуваат со серолошки тестови. *Chlamydia pneumoniae* е дефинирана како облигатен интрацелуларен организам способен за перзистентна латентна инфекција. Луѓето се единствен познат резервоар. Пренесувањето е преку контакт со респираторни секрети, со инкубација од неколку недели. Култивирање на *Chlamydia pneumoniae* се врши на клеточни култури (Hep-2, HL) кои по инкубацијата се бојат со специфични флуоресцентно одбележени антители, со чија помош се детектираат бактерии кои се размножуваат во клетките (инклузии). Оваа метода е захтевна и недоволно чунаспротитвителна. Потполно задоволителна серолошка метода нема, но се препорачува микроимунофлуоресценција. *Legionella spp.* се интрацелуларни организми. Најпатоген специес е *Legionella pneumophila*, а идентификувани се неколку серотипови. Според литературата инфекциите предизвикани од *Legionella spp.* се смета дека се почести отколку што навистина се дијагностицираат. *Legionella* може да се култивира на "casitone-yeast" екстракт (CYE) агар од спутум или респираторен секрет. Со серолошки методи дијагнозата се поставува само ретроспективно. Главно ограничување на серолошките методи е доцно настанување на сероконверзија.

Воведниот дел на дисертацијата завршува со конкретен и јасен приказ на серолошките и молекуларните методи кои се користат за дијагностицирање на атипичните пневмонии. Методата што ќе се употреби за дијагностицирање на причинителот на атипичната пневмонија зависи од возраста на пациентот, времето на еволуција на болеста, стапката на екскреција на микроорганизмот, квалитетот на лабораториските анализи и искуството на персоналот. Кога се одредува методата што ќе се користи за дијагностицирање на респираторните инфекции, мора да се

внимава на инциденцата на заболувањето во географската област и преваленцата на различни микроорганизми зависно од сезоната. Методата што ќе се употреби зависи и од стадиумот на болеста. Во понапреднатите фази, кога екскрецијата на микроорганизми е мала, се препорачуваат серолошки методи. Кај инфекциите со ниска инциденца примарната инфекција може да се јави во тек на целиот живот. Битно е да се знае возраста на зафатената популација. Општо земено, кај децата постои екскреција на поголемо количество микроорганизми и тие создаваат IgM антитела против патогените одговорни за инфекцијата. Кај возрасните екскрецијата е пооскудна, а создавањето IgM може да изостане поради бројните претходни контакти со микроорганизмот.

Понатаму, изложени се мотивот, предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето.

Недостатокот на слични репрезентативни истражувања од оваа област во Р Македонија, како и фактот дека во текот на последниве декади, атипичните патогени прераснаа во главни причинители на заболувања на долните респираторни патишта, претставува мотив за изработка на докторската дисертација. Во секојдневната практика, за одредување на соодветна терапијата на атипичните пневмонии неопходно е одредување на патогенот, особено кај случаите кај кои постои несовпаѓање помеѓу клиничката слика и серолошкиот наод. Причинителите на атипичните пневмонии не растат на вештачки хранителни подлоги, односно не можат да се култивираат од материјал од пациентите, па за нивно докажување се користат серолошки и молекуларни методи. Затоа, утврдувањето на ефикасноста на методите што се користат за детекција на атипичните патогени е од особено значење.

Потребата да се добијат нови знаења и податоци кои ќе ја одразат состојбата во Р Македонија претставува движечка сила за да се пристапи кон истражување на клиничките и етиолошките аспекти на атипичните пневмонии.

Основна цел на докторската студија е да се утврди честотата на одделни атипични патогени како причинители на атипични пневмонии кај возрасната популација и да се направи споредба на резултатите од серолошките и молекуларните микробиолошки методи при етиолошко дијагностицирање на атипичните пневмонии. Оттука произлегуваат специфичните цели: да се прикажат демографските карактеристики на атипичните пневмонии кај адултната популација (дистрибуција на пациентите по пол, возраст, националност, социокономскиот статус, место на живеење); да се утврдат најчестите причинители за атипични пневмонии кај возрасната популација и нивната сезонска дистрибуција; да се утврдат клиничките карактеристики на атипичните пневмонии; да се утврди точноста на серолошката метода (PneumoSlide® Vircell тест) во дијагностицирање на атипичните пневмонии во однос на молекуларната метода ПБП (Multiplex-PCR System) како референтен тест, преку пресметување на сензитивност, специфичност, предиктивни вредности и глобална точност на тестот и да се

направи правилна терапевтска проценка врз основа на резултатите од молекуларната метода ПВР, при контрола на пациенти без клиничка слика на атипична пневмонија, а со позитивен серолошки тест (PneumoSlide® Vircell тест).

Предмет на истражување

Кандидатката изнесува концизен преглед на досегашните сознанија во проучувањето на атипичните пневмонии. Предмет на истражување во докторската дисертација на кандидатката д-р Патриција Каламарас се клиничките и етиолошките аспекти на атипичните пневмонии. Кандидатката во докторската дисертација детално ја опишува примената на серолошките и молекуларните методи во дијагностицирање на атипичните патогени во секојдневната клиничка практика.

Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Приложената докторска дисертација со наслов: „Клинички и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии“ од д-р Патриција Каламарас обработува дефицитарна и современа научна проблематика вредна за истражување. Во недостаток на автентични истражувања и податоци во Р Македонија кои би ја отсликале застапеноста на атипичните патогени кај населението, кандидатката јасно ја прикажува моменталната состојба и потребата од ваков тип на истражување, како и од примена на современи дијагностички серолошки и молекуларни методи. Темата е од подрачјето на инфективните заболувања, која ги обработува атипичните пневмонии.

Краток опис на применетите методи

Испитувањето претставува ретроспективно-проспективна студија.

Во ретроспективниот дел на студијата анализирани се податоци од 629 пациенти кои биле лекувани од атипични пневмонии, обезбедени од специјалистичките извештаи и од евидентните листи направени при изработка на серолошките анализи. Од овие податоци направен е увид за застапеноста на атипичните пневмони, најчестите причинители, сезонската дистрибуција и дистрибуцијата на пациентите по пол, возраст, националност, социоекономскиот статус, место на живеење и професија.

Проспективниот дел од студијата претставува пресечна студија (cross sectional study) во која се анализирани 103 пациенти. За дијагностицирање на атипичните патогени користени се серолошка и молекуларна метода.

Серолошката анализа е направена со употреба на PneumoSlide® Vircell тест за да се утврди застапеноста на следните патогени причинители: *Mycoplasma pneumoniae*, *Legionella pneumophila*, *Chlamydia pneumoniae*, *Coxiella burnetii*, *Respiratory Syncytial Virus*, *Adenovirus*, *Influenza A*, *Influenza B* и *Parainfluenza virus* (серотипови 1, 2, 3). Овој тест е специјално дизајниран и со примена на индиректна

имунофлуоресцентна техника овозможува утврдување на антитела кон посочените микроорганизми.

За молекуларна анализа направена е изолација на ДНК и РНК. Како материјал за работа користена е бактериска ДНК/РНК изолирана од спутум од пациенти со продуктивна кашлица. За таа цел изведена е претходна обработка на примерокот со додавање на NALC-NaOH+ и додавање на PBS (фосфатен пуфер). Изолацијата на ДНК/РНК е изведувана по пропишаниот протокол за работа на Pure Link Genome DNK (Life Technologies) isolation - комерцијалниот кит. Изолираната ДНК е растворена во 55 µl пуфер за елуција и понатаму користена за анализа на *Mycoplasma pneumoniae*, *Legionella pneumophila*, *Haemophilus influenzae*, *Bordetella pertussis* и *Chlamydomphila pneumoniae*. Истиот материјал е искористен за детекција на вирусните причинители: Influenzae A/B virus, Human Respiratory syncytialvirus A/B, Human Prainfluenzae virus 1/2/3, Human adenovirus, Human metapneumavirus, human Coronavirus 229 E/NL63/OC43/HKU1 и Human rhinovirus A/B. Во студијата користени се само податоците за Influenzae A/B virus, Human Respiratory syncytialvirus A/B, Human Prainfluenzae virus 1/2/3, Human adenovirus. Молекулрната детекција на присуство на бактериските причинители изведувано е со примена на квалитативен мултиплекс PCR (Polymerase chain reaction) метод - Seeplex PneumoBacter ACE Detection (Seegene, Korea) кит. Методата овозможува да во реакција во една тубичка симултано се детектира присуство на една или повеќе бактерии кои се содржани во китот. По изведената реакција на умножување на целната секвенца, детекцијата се изведува со пуштање на продуктот на реакцијата на агарозна гел електрофореза. Визуелизација на добиените фрагменти се прави со УВ осветлување, а величината на фагментите се детектирана со примена на стандарден ладер со познати големини на фрагментите. Присуство на фрагменти со величина 583, 472, 349, 259, 201, 154 укажуваат на присуство на *Mycoplasma pneumoniae*, *Legionella pneumophila*, *Streptococcus pneumoniae*, *Haemophilus influenzae*, *Bordetella pertussis* и *Chlamydomphila pneumoniae* последователно. Детекцијата на висуните причинители е изведена со приена на RV 12 ACE detection A и B китот. Се работи за две независни мултиплекс реакции во кои се вклучени интерни контроли за потврда на квалитетот на изолираниот материјал и од кои во сет A се детектираат: Human metapneumavirus, Human adenovirus, human Coronavirus 229 E/NL63 и Human Prainfluenzae virus 1/2/3 (749, 534, 375, 264, 188 и 139 бп), а во сетот B се детектираат: Influenza B, Human corona virus OC43/HKU1, Human Rhinovirus A/B, Human Respiratory syncytial virus A, influenza A virus и Human Respiratory syncytial B (754, 578, 394, 273, 206 и 143 бп).

Кандидатката направила статистичка обработка на добиените податоци со користење на статистичката програма SPSS for Windows 17,0.

Краток опис на резултатите од истражувањето

Кандидатката во оваа докторска дисертација резултатите ги групирал во две поглавја, во кои соодветно се прикажани податоците од проспективниот и ретроспективниот дел од студијата.

Во ретроспективниот дел од истражувањето се вклучени 629 пациенти, од кои кај 40,1 % (252 пациенти) беа потврдени атипични пневмонии. Меѓу испитаниците доминираат пациенти од женски пол, 70,2% (177 пациенти). Возраста на пациентите се движи во интервал од 18 до 92 години, со просечната возраст на пациентите $47,13 \pm 16,2$ години. Најафектирана е возрасната група од 41 до 50 години, со 21,4% (54) заболени, следено од возрасната група од 51 до 60 години, со 47 % (18,65) пациенти. Најмала фреквенција на атипични пнеумонии е регистрирана кај пациентите постари од 71 година, 6,75% (17 пациенти). Жените и мажите со атипична пнеумонија сигнификантно се разликуваат во однос на просечната возраст ($p=0.032$). Жените се на просечна возраст од $48,03 \pm 15,7$, и значајно се постари од мажите, со просечна возраст од $45,01 \pm 17,1$. Етничката структура на пациентите е презентирана со 90.5 % (228) Македонци, 7,9 % (20) пациенти од албанска националност, 1,6 % (4) пациенти беа со друга етничка припадност.

Во испитуваниот контингент на пациенти со атипична пневмонија од ретроспективниот дел на студијата, како најќесри причинители на истата се потврдени *Legionella pneumophila*, *Mycoplasma pneumoniae*, Аденовирус, РСВ, *Influenza A* и *B* и *Parainfluenza*.

Како најчест причинител на атипична пневмонија докажан е патогенот *Legionella pneumophila*, со преваленијаца од 42,5 %. Втор по зачестеност атипичниот патоген е *Mycoplasma pneumoniae*, потврдена кај 34,5 % од пациентите. Најчести симптоми со кои се манифестирала болеста кај испитаниците се: кашлица – 98,0 %, отежнато дишење – 96,8 %, замор, слабост или малаксалост – 96 %, температура – 71,8 % и болки во гради – 69,8 %.

Сезоност во појавата е утврдена кај атипичните пневмонии предизвикани од *Legionella pneumophila* и *Mycoplasma pneumoniae*.

Машките пациенти значајно почесто имаа атипична пневмонија чиј причинител е *Legionella pneumophila* ($p=0.0019$).

Пациентите со атипична пневмонија предизвикана од *Legionella pneumophila* се сигнификантно постари од пациентите со атипична пнеумонија со други причинители, додека пациентите со атипична пнеумонија предизвикана од *Mycoplasma pneumoniae* се сигнификантно помлади од пациентите со атипична пнеумонија со други причинители. РСВ беше најден значајно почесто кај помлади пациенти ($p=0.0003$).

Во проспективниот дел од истражувањето вклучени се 103 пациенти со дијагноза пнеумонија, од кои како атипични се потврдени 45,6% (47 пациенти). Во оваа група, 61,7 % (29) од пациентите се од од машки пол, а 38,3 % (18) пациенти од женски пол.

Просечната возраст на пациентите изнесува $39,7 \pm 14,3$ години. Во дистрибуцијата по возрасни групи најмногу од пациентите (31,9 %) припаѓаат на возрасната група од 41 до 50 години. Мнозинството пациенти се на возраст до 50 години, 61, 7%.

Во проспективниот дел од студијата како причинители на атипична пневмонија потврдени се *Legionella pneumophila*, *Mycoplasma pneumoniae*,

Аденовирус, РСВ, Chlamidia pneumonia, Influenza A и B и Parainfluenza. Legionella pneumophila како причинител потврдена е кај 40 %, *Mycoplasma pneumoniae* кај 35,6 % и *РСВ* кај 11,1 % од пациентите. Останатите 5 причинители имаат ниска преваленција. Во клиничката слика доминантни симптоми се: кашлица – 95,6 %, тешкотии при дишење – 93,3 %, замор, слабост или малаксалост – 91,1 %, температура повисока од 37°C – 86,7 % и болки во градите – 48,9 %.

Компаративната анализа на одредени демографски, клинички и лабораториски параметри помеѓу *Legionella pneumophila* и *Mycoplasma pneumoniae* покажува дека и двата причинители почесто предизвикуваат атипична пневмонија кај мажите. Помладите пациенти значајно почесто се инфицирани со *Legionella pneumophila*, а постарите со *Mycoplasma pneumoniae* ($p=0.023$). Утврдена е сигнификантна разлика во должината на траење на симптомите до прием за преглед ($p<0.001$). Кај пациентите со атипична пневмонија чиј причинител е *Legionella pneumophila* симптомите просечно траеле околу 2 недели, а кај атипичните пневмонии чиј причинител е *Mycoplasma pneumoniae*, околу 3 недели. Коморбидитет сигнификантно почесто е регистриран кај пациентите со атипична пневмонија предизвикана од *Legionella pneumophila* ($p=0.044$). Овие пациенти сигнификантно почесто имале брадикардија, абдоминална болка ($p=0.026$), гадење ($p=0.0002$), зголемени вредности на AST ($p=0.025$) и ALT ($p=0.011$).

Тестирањето на дијагностичката вредност на пневмослајдот, при што како златен стандард е земена молекуларната метода ПБР, покажува дека пневмослајдот претставува добар дијагностички тест во детектирање на пациенти со атипични пневмонии предизвикани од *Legionella pneumophila* и *Mycoplasma pneumoniae*. Сензитивноста на пневмослајдот за детектирање на *Legionella pneumophila* изнесува 85 %, специфичноста 96,3 %, а глобалната точност на тестот 91,5 %. Сензитивноста на пневмослајдот за детектирање на *Mycoplasma pneumoniae* изнесува 88,9 %, специфичноста 98,8 %, а глобална точност 91,7 %. ПБР има многу атрибути кои го прават корисен дијагностички тест за пневмонија, но тоа е скапа метода која не е достапна во најголем број од лабораториите. Пред ПБР и другите методи за амплифицирање на нуклеинската киселина да станат рутински дијагностички алатки, прво треба да се утврдат стандардизирани протоколи за нивна употреба.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатката д-р Патриција Каламарас, со наслов „Клинички и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии“, претставува истражување во клиничката медицина од научното подрачје инфектологија. Во согласност со мотивот на студијата, дефинирани се целите на истражувањето да се утврди честотата на одделни атипични патогени како причинители на атипични пневмонии кај возрасната популација и да се направи споредба на резултатите од серолошките и молекуларните микробиолошки методи при етиолошко дијагностицирање на атипичните пневмонии. Поставените цели во студијата се во целост реализирани, а добиените резултати се адекватно презентирани и обработени со базично, научно и применето клиничко значење.

Сумирајќи ги концизно резултатите од оваа студија и заклучоците кои од нив произлегуваат, докторантката дава значаен придонес за зголемување на знаењата за клиничките и етиолошките аспекти на атипичните пневмонии. Клиничкото значење на оваа студија произлегува од нејзините резултати преку кои се добиени прецизни податоци за атипичните патогени како најчести причинители на пневмониите кај нашата популација, како и од податоците за дијагностичката вредност на пневмослајдот кој претставува добар дијагностички тест во детектирање на пациенти со атипични пневмонии.

Докторската дисертација на кандидатката д-р Патриција Каламарас, со наслов „Клинички и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

Исполнетост на законски услови за одбрана на трудот

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила следниве рецензирани истражувачки трудови:

[1]. Автори: Патриција Каламарас Epidemiological characteristics of atypical pneumonia due to *Legionella pneumophila*. Mak Med Pregled 2018; 72(1): 11-15.

[2]. Автори: Патриција Каламарас Epidemiological aspects of atypical pneumonia Physioacta 2018;12(2):109-18.

Заклучок и предлог

Главни научни придонеси на кандидатката се: добиените наоди од ова базично истражување ни даваат автентични податоци за клиничките и етиолошките аспекти на атипичните пневмонии кај популацијата во Р Македонија. Д-р Патриција Каламарас со своето претходно искуство во научноистражувачката работа, како и со спроведувањето на оваа студија, со објавените научни трудови во стручни публикации, ќе даде значаен придонес во научноистражувачката работа во оваа област. Кандидатката, во своето научно портфолио, има запишано учества во домашни и меѓународни асоцијации од областа на инфектологијата, преку кои има изградено солидна мрежа за дисеминација и размена на стекнатите знаења. Таквите комуникации во иднина ќе обезбедат конкретна споредба на резултатите и наодите објавени во докторската дисертација со наодите на слични студии и ќе отворат можност за дополнителна верификација на научниот труд на кандидатката во оваа област. Дополнително, преку понатамошниот стручен и академски ангажман на кандидатката, наодите и знаењата од оваа докторска дисертација можат да бидат пренесени до студентите и постдипломците кои се заинтересирани за оваа проблематика.

Докторската дисертација „Клинички и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии“ поднесена од д-р Патриција Каламарас, претставува оригинален и самостоен научен труд и во целост ги исполнува условите согласно со Правилникот

за условите, критериумите и правилата за запишување и студирање на трет циклус студии-докторски студии на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

Комисијата смета дека трудот ги опфаќа и во целост ги обработува поставените проблеми и ги содржи сите елементи на научен труд, со јасно дефинирани цели, прецизно изложени материјал и методи, детално прикажани статистички обработени резултати. Дискусијата и заклучоците се објективни и реални и даваат прецизни одговори на поставените цели.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот совет на Медицинскиот факултет да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката д-р Патриција Каламарас со наслов „Клинички и етиолошки аспекти на атипичните пневмонии“.

КОМИСИЈА

- 1.** проф. д-р Миле Босилковски, претседател с.р.
- 2.** проф. д-р Јулија Живадиновиќ - Богдановска, ментор с.р.
- 3.** проф. д-р Горица Брешковска, член с.р.
- 4.** проф. д-р Милена Петровска, член с.р.
- 5.** проф. д-р Бети Зафирова-Ивановска, член с.р.

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА
ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ УСТАВНО ПРАВО И ПОЛИТИЧКИ
СИСТЕМ НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ”
ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Слободен печат” и „Коха” од 3 декември 2018 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област уставно право и политички систем, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, донесена на 21 декември 2018 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Гордана Сиљановска-Давкова, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, д-р Тања Каракамишева-Јовановска, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје и д-р Рената Дескоска, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први” во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област уставно право и политички систем, во предвидениот рок се пријави д-р Александар Спасеновски.

1. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Александар Спасеновски е роден 1980 година, во Скопје. Во 1998 година завршил средно образование во гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Во 2002 година дипломирал со просечна оценка 9,20 на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, со што се стекнал со право на стручен назив дипломиран политиколог. Во март 2003 година, пак, се запишал на постдипломските студии по меѓународно право и политика на истиот Факултет, при што по положувањето на предвидените испити со просечна оценка 9,90 и успешната одбрана на магистерскиот труд со наслов: „Улогата на шефот на државата во надворешната политика - случајот на Република Македонија“, се стекнал со право на стручен назив магистер по меѓународна политика.

Александар Спасеновски, во декември 2013 година, ја одбрал докторската дисертација на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје со наслов: „Уставно-правниот статус на религиите и на слободата на вероисповед (компаративна анализа со посебен осврт на Република Македонија)“, пред Комисија во состав: проф.д-р Саво Климовски, проф.д-р Гордана Силјановска-Давкова, проф.д-р Рената Дескоска, проф.д-р Тања Каракамишева-Јовановска и проф.д-р Марика Ристовска, со што се стекнал со научниот степен доктор на политички науки.

На 28 март 2014 година е избран во звањето доцент на Правниот факултет во областа уставно право и политички систем (современи политички системи и политички партии и интересовни групи).

Во моментот е доцент.

Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1072 од 3 март 2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Александар Спасеновски активно го владее англискиот јазик, се служи со германскиот, а го изучува и албанскиот јазик.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

2.1 Наставно-образовна дејност

Кандидатот доц. д-р Александар Спасеновски има повеќегодишно искуство во наставно-образовната дејност.

Во рамките на наставно-образовната дејност на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во периодот по изборот во звањето доцент, кандидатот доц. д-р Александар Спасеновски учествувал во изведувањето на наставата на следниве предмети:

- *Политички систем* - политички студии, група на македонски наставен јазик;
- *Политички систем* - политички студии, група на англиски наставен јазик;
- *Политички систем* - студии по односи со јавноста;
- *Современи политички системи* - политички студии, група на англиски наставен јазик;
- *Политички партии и интересовни групи* - политички студии, група на македонски наставен јазик;
- *Политички партии и интересовни групи* - политички студии, група на англиски наставен јазик;
- *Модели на демократија* - политички студии, група на македонски наставен јазик;
- *Модели на демократија* - политички студии, група на англиски наставен јазик;
- *Избори и изборни системи* - правни студии, мастер по уставно право, модул „а“;
- *Политички партии и интересовни групи* - правни студии, мастер по уставно право, модул „а“;
- *Демократска транзиција и консолидација* - политички студии, група на македонски наставен јазик, мастер по меѓународни односи, европски интеграции и дипломатија;
- *Демократска транзиција и консолидација* - политички студии, група на македонски наставен јазик, мастер по применета политика и политички систем, изборни предмети;
- *Демократска транзиција и консолидација* - политички студии на англиски наставен јазик, мастер по применета политика и политички систем, изборни предмети;
- *Црковно право* - правни студии, опциони предмети;
- *Малцински права* - правни студии, уставно право модул „а“;
- *Право на Советите на Европа* - правни студии, уставно право модул „а“.

Кандидатот е коавтор на следните рецензирани учебници:

- Политички партии и интересовни групи;
- Political parties and interest groups;
- Современи политички системи;
- Contemporary political systems;
- Прирачник за правото на верските заедници и за слободата на вероисповед во Република Македонија (учебно помгало).

Кандидатот се стреми да внесе современ пристап во изведувањето на наставата, да оствари интеракција и да поттикне аргументирана комуникација со студентите.

Во периодот по изборот во звањето, доц. д-р Александар Спасеновски учествувал како член во комисија за оцена и одбрана на вкупно 31 магистерски труд, како и во 1 комисија за оцена и одбрана на докторска дисертација.

Кандидатот учествувал во изведувачко наставно на 22 летни школи и работилници.

Конкретните активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, се наведени во табелата во Образец 2 кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

2.2 Научноистражувачка дејност

Во рамките на научноистражувачката дејност, во периодот по изборот во звањето доцент, кандидатот д-р Александар Спасеновски покажал забележителен интерес во областите од неговиот научен интерес.

Во периодот од изборот во звањето доцент во 2014 година, кандидатот објавил вкупно 23 трудови, од кои 1 труд е објавен во научно списание кое нема импакт фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една база на списанија со трудови достапни на интернет како што се Ebsco, Emerald, Scoopus, Web of Science, Journal citation Report; 6 трудови објавени во научно списание во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број членови; 1 труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија /ОЕЦД; 1 книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската унија и/или ОЕЦД – коавтор; 3 труда со оригинални научни/стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на меѓународниот/програмски комитет се од најмалку три земји; 1 труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир; 1 труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир, како и 6 научно-популарни книги.

Доц. д-р Александар Спасеновски учествувал во 1 национален научен проект, како и во 2 меѓународни научни проекта.

Кандидатот одржал вкупно 3 секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество.

Останатите активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, податоците за објавените трудови, за проектите во кои учествувал кандидатот и за одржаните предавања, се наведени во табелата во Образец 2 кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

2.3 Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Од изборот во звањето доцент, кандидатот бил активен и во делот на стручно-применувачката дејност, како и во дејностите од поширок интерес.

Во рамките на дејностите од поширок интерес, доц. д-р Александар Спасеновски е учесник во 1 факултетска комисија, а земал учество и во 1 државна комисија.

Активностите кои припаѓаат во стручно-применувачката дејност и дејноста од поширок интерес се наведени во табелата во Образец 2 кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

3. ОЦЕНКА ОД САМОЕВАЛУАЦИЈА

Кандидатот д-р Александар Спасеновски, за периодот од изборот во звањето доцент до поднесувањето на пријавата, доби позитивна оценка од спроведените процеси на самоевалуација, преку анонимно анкетаирање на студентите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Александар Спасеновски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Александар Спасеновски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето вонреден професор во научната област уставно право и политички систем. Со оглед на тоа што д-р Спасеновски сите степени на факултетско образование ги стекнал во областа на политичките науки, неговиот избор се однесува на предметите од политичките науки.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, д-р Александар Спасеновски да биде избран во звањето **вонреден професор** во научната област уставно право и политички систем.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Гордана Сиљановска-Давкова, претседател с.р.
2. Проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска, член с.р.
3. Проф. д-р Рената Дескоска, член с.р.

ОБРАЗЕЦ 1**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ****Кандидат:** Александар Петре Спасеновски**Институција:** Правен факултет „Јустинијан Први“ во Скопје**Научна област:** уставно право и политички систем**ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.	
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: уставно право и политички систем. Поле: правни науки и политички науки. Научно подрачје: општествени науки.	ДА
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: _____ 2. Назив на електронската база на списанија: _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____	ДА (подетално во образец 2)
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: _____ 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____	ДА (подетално во образец 2)
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Назив на научното списание: _____ 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____	ДА (подетално во образец 2)

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.4	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1.Назив на зборникот: _____ 2.Назив на меѓународниот собир: _____ 3.Имиња на земјите: _____ 4. Наслов на трудот: _____ 5. Година на објава: _____	ДА (подетално во образец 2)
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на Билтен:	Билтен бр.1072 од 3.3.2014
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 5 (пет) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Гордана Сиљановска-Давкова, претседател с.р.

2. Проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска, член с.р.

3. Проф. д-р Рената Дескоска, член с.р.

ОБРАЗЕЦ 2
КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО
И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар Петре Спасеновски

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први” - Скопје

Научна област: уставно право и политички систем

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одржување на настава од прв циклус студии 2015/2016 година 1.1. Модели на демократија (Политички студии на македонски јазик) $22.5 \times 0.04 = 0.9 \times 0.2 = 0.18$ поени 1.2. Црковно право (Правни студии) $52.5 \times 0.04 = 0.42$ поени <u>Вкупно 2015/2016</u> <u>0,6 поени</u> 2016/2017 година 1.3. Политички партии и интересовни групи (Политички студии на македонски јазик) $30 \times 0.04 = 1.2$ поени 1.4. Политички партии и интересовни групи (Политички студии на англиски јазик)	19.94

	30x0.04=1.2 поени 1.5. Современи политички системи (Политички студии на англиски јазик) 60x0.04=2.4 поени 1.6. Политички систем (Студии по односи со јавноста) 17.5x0.04=0.7 поени 1.7. Модели на демократија (Политички студии на македонски јазик) 36x0.04=1.44x0.2=0.28 поени 1.8. Модели на демократија (Политички студии на англиски јазик) 26x0.04=1.04x0.2=0.20 поени <u>Вкупно 2016/2017</u> <u>5.98 поени</u> 2017/2018 година 1.9. Политички партии и интересовни групи (Политички студии на македонски јазик) 20x0.04=0.8 поени 1.10. Политички партии и интересовни групи (Политички студии на англиски јазик) 30x0.04=1.2 поени 1.11. Современи политички системи (Политички студии на англиски јазик) 60x0.04=2.4 поени 1.12. Политички систем (Студии по односи со јавноста) 17.5x0.04=0.7 поени 1.13. Политички систем (Политички студии на македонски јазик) 15x0.04=0.6 поени 1.14. Политички систем (Политички студии на англиски јазик)	

15x0.04=0.6 поени 1.15. Модели на демократија (Политички студии на македонски јазик) 36x0.04=1.44x0.2=0.28 поени 1.16. Модели на демократија (Политички студии на англиски јазик) 26x0.04=1.04x0.2=0.20 поени <u>Вкупно 2017/2018</u> <u>6,78 поени</u> 2018/2019 година 1.17. Политички партии и интересовни групи (Политички студии на македонски јазик) 20x0.04=0.8 поени 1.18. Политички партии и интересовни групи (Политички студии на англиски јазик) 30x0.04=1.2 поени 1.19. Современи политички системи (Политички студии на англиски јазик) 60x0.04=2.4 поени 1.20. Политички систем (Студии по односи со јавноста) 17.5x0.04=0.7 поени 1.21. Политички систем (Политички студии на македонски јазик) 15x0.04=0.6 поени 1.22. Политички систем (Политички студии на англиски јазик) 15x0.04=0.6 поени 1.23. Модели на демократија (Политички студии на македонски јазик) 18x0.04=1.44x0.2=0.14 поени 1.24. Модели на демократија (Политички студии на англиски јазик)	

	$18 \times 0.04 = 1.44 \times 0.2 = 0.14$ поени <u>Вкупно 2018/2019</u> <u>6,58 поени</u> СÈ ВКУПНО: 19.94 ПОЕНИ	
2.	Одржување на настава од втор циклус на студии 2016/2017 година 2.1. Демократска транзиција и консолидација (Политички студии на македонски јазик, Применета политика и политички систем) $37.5 \times 0.05 = 1.87 \times 0.2 = 0.37$ поени 2.2. Демократска транзиција и консолидација (Политички студии на македонски јазик, Меѓународни односи, европски интеграции и дипломатија) $37.5 \times 0.05 = 1.87 \times 0.2 = 0.37$ поени 2.3. Демократска транзиција и консолидација (Политички студии на англиски јазик, Применета политика и политички систем) $37.5 \times 0.05 = 1.87 \times 0.2 = 0.37$ поени 2.4. Политички партии и интересовни групи (Правни студии, Уставно право модул а) $17.5 \times 0.05 = 0.37 \times 0.2 = 0.075$ поени 2.5. Црковно право (Правни студии, Опциони предмети) $52.5 \times 0.05 = 26.25 \times 0.2 = 5.25$ поени 2.6. Избори и изборни системи (Правни студии, уставно право модул а) $17.5 \times 0.05 = 0.37 \times 0.2 = 0.075$ поени <u>Вкупно 2016/2017</u> <u>6,51 поен</u> 2017/2018 година	19.63

	2.7. Демократска транзиција и консолидација (Политички студии на македонски јазик, Применета политика и политички систем) $37.5 \times 0.05 = 1.87 \times 0.2 = 0.37$ поени 2.8. Демократска транзиција и консолидација (Политички студии на македонски јазик, Меѓународни односи, европски интеграции и дипломатија) $37.5 \times 0.05 = 1.87 \times 0.2 = 0.37$ поени 2.9. Политички партии и интересовни групи (Правни студии, Уставно право модул а) $17.5 \times 0.05 = 0.37 \times 0.2 = 0.075$ поени 2.10. Црковно право (Правни студии, Опциони предмети) $52.5 \times 0.05 = 26.25 \times 0.2 = 5.25$ поени 2.11. Избори и изборни системи (Правни студии, уставно право модул а) $17.5 \times 0.05 = 0.37 \times 0.2 = 0.075$ поени <u>Вкупно 2017/2018</u> <u>6,14 поени</u> 2018/2019 година 2.12. Политичка кампања (Студии по односи со јавноста) $26 \times 0.05 = 1.3 \times 0.2 = 0.26$ поени 2.13. Демократска транзиција и консолидација (Политички студии на македонски јазик, Меѓународни односи, европски интеграции и дипломатија) $37.5 \times 0.05 = 1.87 \times 0.2 = 0.37$ поени 2.14. Демократска транзиција и консолидација (Политички студии на македонски јазик, Применета политика и политички систем) $18 \times 0.05 = 0.9 \times 0.2 = 0.18$ поени 2.15. Демократска транзиција и консолидација (Политички студии на англиски јазик, Применета политика и политички систем)	

	$18 \times 0.05 = 0.9 \times 0.2 = 0.18$ поени 2.16. Политички партии и интересовни групи (Правни студии, Уставно право модул а) $17.5 \times 0.05 = 0.37 \times 0.2 = 0.075$ поени 2.17. Црковно право (Правни студии, Опциони предмети) $52.5 \times 0.05 = 26.25 \times 0.2 = 5.25$ поени 2.18. Избори и изборни системи (Правни студии, уставно право модул а) $17.5 \times 0.05 = 0.37 \times 0.2 = 0.075$ поени 2.19. Современи политички системи (Правни студии, Уставно право модул а) $17.5 \times 0.05 = 0.37 \times 0.2 = 0.075$ поени 2.20. Малцински права (Правни студии, уставно право модул а) $26 \times 0.05 = 1.3 \times 0.2 = 0.26$ поени 2.21. Право на Советот на Европа (Правни студии, уставно право модул а) $26 \times 0.05 = 1.3 \times 0.2 = 0.26$ поени <u>Вкупно 2018/2019</u> <u>6.98 поени</u> СÈ ВКУПНО: 19.63 ПОЕНИ	
3.	Настава во школи и работилници – учесник 3.1. Летна школа: „Религија, етницитет, национализам“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Универзитет „Евро Балкан“, 15 - 19 септември 2014 година, Скопје, активност: предавач на тема: „Религијата и државата“. 3.2. Летна школа: „Религија, етницитет, национализам“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Универзитет „Евро Балкан“, 15 - 19 септември 2014 година, Скопје, активност: предавач	23x1=23

	на тема: „Теории за односот на државата со религиите“. 3.3. Меѓународна конференција, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“, 9 декември 2014 година, Скопје, активност: предавач на тема: „The role of the intellectuals in the democratic societies“. 3.4. Конференција: „Меѓурелигиски час“, Организатори: „Konrad Adenauer Stiftung“, Православен боголовски факултет „Свети Климент Охридски“ и Факултет за исламски науки, 19 - 20.5.2017, хотел „Дрим“, Струга, активност: предавач на тема: „Религијата и граѓаните - создавање на заедничко мултикултурно општество“. 3.5. Конференција: „Улогата на женските организации во Европските народни партии“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт „Павел Шатев“, 21.2.2015 година, Скопје, активност: предавач на тема: „Улогата на женските организации во европските народни партии“. 3.6. Конференција: „Улогата на младинските организации во Европските народни партии“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт „Павел Шатев“, 23.2.2015 година, Скопје, активност: предавач на тема: „Улогата на младинските организации во европските народни партии“. 3.7. „Катедра Аденауер“ 1, организатори: Правен факултет „Јустинијан Први“, Универзитет на Југоисточна Европа, „Konrad Adenauer Stiftung“ и „Wilfried Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 27.4.2015, Сала на наставно-научниот совет на Правен Факултет „Јустинијан Први“, активност: предавач. 3.8. „Катедра Аденауер“ 2, организатори: Правен факултет „Јустинијан Први“, Универзитет на Југоисточна Европа, „Konrad Adenauer Stiftung“ и „Wilfried Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 2.6.2015, Универзитет на Југоисточна Европа во Скопје, активност: предавач. 3.9. Летна школа: „Религија, етницитет, национализам“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Универзитет „Евро Балкан“, 17 - 21 август 2015 година, Скопје, предавач на тема:	

	„Меѓусебното влијание на политиката и религијата и нивниот ефект врз општеството“. 3.10. „Катедра Аденауер“ 3 - „Migration and the EU - What is happening in Europe“, организатори: Правен факултет „Јустинијан Први“, Универзитет на Југоисточна Европа, „Konrad Adenauer Stiftung“ и „Wilfried Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 16 - 18.10.2015, хотел „Аурора“, Берово, активност предавач на тема: „The political and the geopolitical aspects from the migrant crisis“. 3.11. Конференција „Религија и религиски фундаментализам во XXI век“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт за демократија „Societas Civilis“, Скопје, 13.11.2015 година, активност: предавач. 3.12. Конференција: „Политичката култура и политичкиот дијалог - улогата на младите во воспоставувањето на нов политички дијалог“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“, Берово, 12 - 13.12.2015 година, активност: предавач. 3.13. „Катедра Аденауер“ 4 - „Thinking without borders - Quo vadis Europe“, организатори: „Konrad Adenauer Stiftung“ и „Wilfried Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 3 - 5.6.2015, хотел „Монтана Палас“, Крушево, активност: предавач на тема: „Political parties and interest groups - 25 years of political pluralism“. 3.14. „Regional Summer School 2016 Religion, Ethnicity and Nationalism“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“, Универзитет „Евро Балкан“ и „Wilfred Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 12 - 16 септември 2016 година, хотел „Дрим“, Струга, активност: предавач на тема: „The status of minority religion community members within the larger ethnic groups“. 3.15. „Regional Summer School 2016 Religion, Ethnicity and Nationalism“, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“, Универзитет „Евро Балкан“ и „Wilfred Martens Centre for European Studies“ – Belgium, дата и место: 12 - 16 септември 2016 година, хотел „Дрим“, Струга, активност: предавач на тема: „The challenges of secularism and modern democratic state“.	

	3.16. „Катедра Аденауер 5 „Citizens, Politics, Religion”, организатори: „Konrad Adenauer Stiftung“ и „Wilfried Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 8 - 10.5.2017, хотел „Romantique“, Дојран, активност: предавач на тема: „The influence of the religion on the civil society and politics”. 3.17. „Меѓурелигиски час“, Организатори: „Konrad Adenauer Stiftung“, Православен боголовски факултет „Свети Климент Охридски“ и Факултет за исламски науки, 19 - 20.5.2017, хотел „Дрим“, Струга, активност: предавач на тема: „Религијата и граѓаните - создавање на заедничко мултикултурно општество“. 3.18. „Политичка академија“, Организатори: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт „Павел Шатев“, 16.9.2017, хотел „Marriott“, Скопје, активност: предавач на тема: „Локалната самоуправа во Македонија - одговорности и правна рамка“. 3.19. Конференција: „Youth activism on local level“, Организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“, 22-24.9.2017, хотел „Аурора“, Берово, Активност: предавач на тема: „Challenges and opportunities for youth policies”. 3.20. Меѓународна конференција „Современите народни партии наспроти популизмот“, Организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и „Wilfred Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 4 - 6 мај 2018, Кавадарци, активност: предавач на тема: „Проширувањето на Европската унија – политичка одлука или технички реформи“. 3.21. „Катедра Аденауер 6 „The future of the European Union and the Western Balkan”, организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и „Wilfried Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 4 - 6 мај 2018, Кавадарци, активност: предавач на тема: „Politics and education – european dimension in education“. 3.22. Втор македонско-германски форум: „Градиме мостови - политики и економија“, Организатор: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт за општествени истражувања „МК91“, 5 октомври 2018 година, хотел „Marriott“ Скопје, активност: предавач на тема: „25 години дипломатски односи помеѓу Германија и Македонија“.

	3.23. Меѓународна конференција: „Modern People's parties vs national populism“, Организатори: „Konrad Adenauer Stiftung“ и „Wilfred Martens Centre for European Studies“ – Belgium, 20 - 24 март 2018, Брисел, Белгија.	
4.	Консултации со студенти 2014/15: $100 \times 0.002 = 0.2$ 2015/16: $100 \times 0.002 = 0.2$ 2016/17: $100 \times 0.002 = 0.2$ 2017/18: $100 \times 0.002 = 0.2$ 2018/19: $100 \times 0.002 = 0.2$	1
5.	Член на комисија за оценка и одбрана на докторски труд	$1 \times 0.7 = 0.7$
6.	Член на комисија за оценка и одбрана на магистерски труд	$31 \times 0.3 = 9.3$
7.	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - коавтор 7.1. „Политички партии и интересовни групи“, издавач: Правен факултет „Јустинијан Први“ и „Konrad Adenauer Stiftung“, јуни 2016 година. „Political parties and interest groups“, издавач: Правен факултет „Јустинијан Први“ и „Konrad Adenauer Stiftung“, април 2017 година (две изданија на македонски и на англиски јазик). 7.2. „Современи политички системи“, издавач: Правен факултет „Јустинијан Први“ и „Konrad Adenauer Stiftung“, дата: септември 2017 година. „Contemporary political systems“, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Правен Факултет „Јустинијан Први“, декември 2018 година (две изданија на македонски и на англиски јазик).	$2 \times 6 = 12$
8.	Научно-популарна книга – автор 8.1. „Политичките партии и границите на секуларизмот во Република Македонија“, издавач:	$3 \times 6 = 18$ $3 \times 4 = 12$

	„Konrad Adenauer Stiftung“, декември 2014 година (две изданија на македонски и на албански јазик). 8.2. „Влијанието на верските заедници врз институциите и политиката во Република Македонија“, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“, февруари 2015 година (две изданија на македонски и на албански јазик). 8.3. „Република Македонија и меѓународно-правните стандарди за слободата на вероисповест“, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“, април/мај 2015 година (две изданија на македонски и на албански јазик). Научно-популарна книга – коавтор 8.4. „Местото на малцинските верски заедници во рамки на доминантните етнички групи во Република Македонија“, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт „Евро Балкан“, март 2017 година (три изданија на македонски, англиски и албански јазик) 8.5 „Поделена наука - политиката и универзитетите во Република Македонија“, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт за општествени истражувања „МК91“, април 2018 година (двајца коавтори). 8.6. „Република Македонија и Сојузна Република Германија - 25 години дипломатски односи“, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт за општествени истражувања „МК91“, октомври 2018 година, (тројца коавтори).	18+12=30
	Вкупно	115,57

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Учесник во национален научен проект 1.1. „Мегапроект: евроинтеграцијата на општествениот, правниот и политичкиот систем на Република Македонија“, Правен факултет „Јустинијан Први“.	1x3=3
2.	Учесник во меѓународни научни проекти 2.1. International Scientific Symposium “Days of Justinijan I”, организатор: Универзитет „Евро Балкан“ и University of Bologna, Ravenna Campus - School of Humanities and Cultural Heritage – Италија, член на меѓународен организацискиот комитет, член на меѓународниот научен комитет во 2015 и во 2017 година. 2.2. „The rule of law through the prism of the equality of the religious communities in the constitutional-legal system of the Republic of Macedonia“, „Konrad Adenauer Stiftung“ - The Rule of Law Program South East Europe и Правен факултет „Јустинијан Први“, година.	2x5=10
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт фактор за годината во која е објавен трудот , во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалк една база на списанија со трудови достапни на интернет како што се Ebsco, Emerald, Scoopus, Web of Science, Journal citation Report 4.1. „Religious diversity and the macedonian model of secularism“, „Occasional Papers on Religion in Eastern Europe (OPREE), издавач: George Fox University, САД, дата: ноември 2015 година.	1x5=5
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број членови	6x5=30

	5.1. „Уставно-правни аспекти на македонскиот социјалистички модел на односи со верските заедници“, „Историја“, издавач: Здружение на историчари на Македонија, октомври 2014. 5.2. „Искуствата од виенскиот конгрес и развојот на Република Македонија како независна држава“, „Политичка мисла“, бр. 50, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт за демократија „Societas Civilis“, август 2015. 5.3. „Некои аспекти на моделот на секуларизам на Република Македонија“, „Политичка мисла“, бр. 51, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Институт за демократија „Societas Civilis“, септември 2015 година. 5.4. „Секуларизмот и слободата на вероисповед во правните акти на Социјалистичка Македонија од 1963 до 1990 година“, „Историја“, издавач: Здружение на историчари на Македонија, октомври 2015 година. 5.5. „За некои аспекти на моделот на односи со верските заедници на Социјалистичка Република Македонија“, „Годишник на Правниот Факултет Јустинијан Први во Скопје“ во чест на Лазар Китановски, том 52, издавач: Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје, 2015 година. 5.6. „За некои аспекти на моделот на односи со верските заедници на Република Македонија“, „Годишник на Правниот Факултет „Јустинијан Први“ - Скопје“ во чест на Славко Милосавлевски, том 53, издавач: Правен факултет „Јустинијан Први“ – Скопје, 2015 година.	
5.	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија /ОЕЦД 6.1. „Religiosität und säkulare tendenzen in Makedonien“, издавач: OST-WEST. Europäische Perspektiven, Германија, дата: февруари 2015.	1x5=5
6.	Книга или дел од книга рецензирана и објавена во земја членка на Европската унија и/или ОЕЦД – коавтор 7.1. God and the democracy - A handbook on the rights of religious communities and the freedom of religion in the	1x6=6

	Republic of Macedonia“, ко-автор, Konrad Adenauer Foundation Rule of Law Programme South East Europe – Buchuresht, Romania и Правен факултет „Јустинијан Први“, декември 2018 година.	
7.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на меѓународниот/програмски комитет се од најмалку три земји 8.1. „За македонскиот социјалистички модел на односи со верските организации и неговиот одраз врз секуларизмот во Република Македонија“, труд во зборникот на трудови од Меѓународниот симпозиум „Денови на Јустинијан I“, издавач: Универзитет „Евро Балкан“ – Скопје, декември 2015 година. 8.2. „Влијанието на византиското наследство врз моделот на односи со верските заедници во Република Македонија“, труд во зборникот на трудови од Меѓународниот симпозиум „Денови на Јустинијан I“, издавач: Универзитет „Евро Балкан“ – Скопје, декември 2016 година. 8.3. „Правните аспекти поврзани со покривањето на жената – муслиманка како облик на верска слобода во Социјалистичка Југославија и во Република Македонија“, труд во зборникот на трудови од Меѓународниот симпозиум „Денови на Јустинијан I“, издавач: Универзитет „Евро Балкан“ Скопје, декември 2017 година.	3x5=15
8.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научен/стручен собир 9.1. „Секуларизмот и државната поддршка на република македонија на Македонската православна црква – Охридска архиепископија“, труд во зборникот на трудови од Втората летна школа „Свети Климент“, издавач: Институт „Евро Балкан Про Европа“ – Скопје, 2017 година.	1x2=2
9.	Секциски предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	4x2=8

	10.1. 2nd International Scientific Symposium “Days of Justinian I”, организатор: Универзитет „Евро Балкан“ и University of Bologna, Ravena Campus - School of Humanities and Cultural Heritage – Италија, октомври 2014 година, Скопје. Активности: Модератор на шестата сесија на Симпозиумот и настап на симпозиумот со реферат на тема: „Југословенскиот социјалистички модел на односи со верските заедници и неговиот одраз врз секуларизмот во Република Македонија“. 10.2. 3th International Scientific Symposium “Days of Justinian I”, организатор: Универзитет „Евро Балкан“ и University of Bologna, Ravena Campus - School of Humanities and Cultural Heritage – Италија, октомври 2015 година, Скопје, активност: Модератор на третата сесија на симпозиумот и настап на симпозиумот со реферат на тема: „Влијанието на византиското наследство врз моделот на односи со верските заедници во Република Македонија“. 10.3. 4th International Scientific Symposium “Days of Iustinian I”, Организатор: Универзитет „Евро Балкан“ и University of Bologna, Ravena Campus - School of Humanities and Cultural Heritage – Италија, 12-13 ноември 2016 година, Скопје. Активност: настап на симпозиумот со реферат на тема: „Правните аспекти поврзани со покривањето на жената - муслиманка како облик на верска слобода во Социјалистичка Југославија и во Република Македонија“, комодератор на сесија на симпозиумот. 10.4. 5th International Scientific Symposium “Days of Iustinian I”, организатор: Универзитет „Евро Балкан“ - Скопје и University of Bologna, Ravena Campus - School of Humanities and Cultural Heritage – Италија, дата: 17-18 ноември 2017, Совет на град Скопје, Скопје. Активност: настап на симпозиумот со реферат на тема: „Статусот на верските заедници и промената на сопственичките односи во Социјалистичка Македонија“.	
	Вкупно	84

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Книга од стручна област – коавтор 2.1. „Политика и реторика“, издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“, ноември 2017 година; 2.2. Прирачник за правото на верските заедници и за слободата на вероисповед во Република Македонија (учебно помагало), издавач: „Konrad Adenauer Stiftung“ и Правен факултет „Јустинијан Први“, декември 2018.	2x(90% од 7) = 6 7 7+6=13
2.	Учество во промотивни активности на факултетот / институтот 4.1. Отворени денови на УКИМ во 2015, 2016, 2017 и во 2018 година.	4x0,5=2
Дејности од поширок интерес		
3.	Член на факултетска комисија 6.1. Комисија за упис на студенти на прв циклус на студии во учебна 2017-2018 година.	0,5
4.	Учество во комисии и тела на државни и други органи 7.1. Комисија за заштита од дискриминација – член, од јануари 2016 година.	1
	Вкупно	16.5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	115,57
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	84
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	16,5
Вкупно	216,7

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Гордана Сиљановска-Давкова, претседател с.р.
2. Проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска, член с.р.
3. Проф. д-р Рената Дескоска, член с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ УСТАВНО ПРАВО И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ НА ПРАВНИОТ ФАКУЛТЕТ „ЈУСТИНИЈАН ПРВИ“ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ од 3 декември 2018 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област уставно право и политички систем, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, донесена на 21 декември 2018 г формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Гордана Сиљановска-Давкова, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, д-р Тања Каракамишева-Јовановска, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје и д-р Рената Дескоска, редовен професор на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област уставно право и политички систем, во предвидениот рок се пријави д-р Јелена Трајковска-Христовска.

4. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Јелена Трајковска-Христовска е родена на 29.9.1980 година во Скопје. Средно образование завршила во Гимназијата „Јосип Броз-Тито“ во Скопје. Со високо образование се стекнала на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Дипломирала во 2005 година, со просечен успех 9,65.

Кандидатката активно се служи со англискиот и српскиот јазик.

Во учебната 2006 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Студиите ги завршила во 2008 година, со просечен успех 10,00. На 4 ноември 2009 година го одбрала магистерскиот труд на тема: *Законодавна ѝосѿайка-комѿарѿивен ѿриказ на основинѿше модели*.

Докторска дисертација пријавила во 2010 година на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје. Дисертацијата на тема: *Усѿавносудска конѿирола на усѿавосѿѿа и на законѿѿосѿѿа* ја одбрала на 15 ноември 2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Саво Климовски, проф. д-р Гордана Сиљановска-Давкова, проф. д-р Рената Дескоска, проф. д-р Тања Каракамишева-Јовановска и проф. д-р Марика Ристовска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област уставно право.

На 28 март 2014 година е избрана во звањето доцент на Правниот факултет во областа уставно право и политички систем.

Во моментот е доцент. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1072 од 3 март 2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

5. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

2.1 Наставно-образовна дејност

Кандидатката доц. д-р Јелена Трајковска-Христовска има повеќегодишно искуство во наставно-образовната дејност. Во рамките на наставно-образовната дејност на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, во периодот по изборот во звањето доцент, кандидатката доц. д-р Јелена Трајковска-Христовска учествувала во изведувањето на наставата на следниве предмети:

- *Уставно право* (задолжителен предмет на прв циклус правни студии);
- *Конституционализам* (задолжителен предмет на прв циклус политички студии –на македонски и англиски јазик);
- *Политички систем* (задолжителен предмет на прв циклус политички студии –на македонски и англиски јазик);
- *Човекови права во Република Македонија* (изборен предмет на прв циклус политички студии-македонски и англиски јазик)
- *Суверенитет- теорија и практика* (изборен предмет на прв циклус политички студии-македонски и англиски јазик)
- *Федерализам, регионализам и автономија* (изборен предмет на прв циклус политички студии-македонски и англиски јазик)
- *Избори и изборни системи* (изборен предмет на прв циклус политички студии-македонски и англиски јазик)
- *Човекови права во Република Македонија* (задолжителен предмет на прв циклус студии по новинарство);
- *Конституционализам и човекови права* (задолжителен предмет на втор циклус студии – уставно право);
- *Човекови права -применета програма* (предмет од модул Б на втор циклус студии – уставно право);

Кандидатката се стреми да внесе современ пристап во изведувањето на наставата, да оствари интеракција и да поттикне аргументирана комуникација со студентите.

Во периодот по изборот во звањето доцент, д-р Јелена Трајковска –Христовска учествувала како член во комисија за оцена и одбрана на вкупно 31 магистерски труд, како и во Комисија за оцена и одбрана на 1 докторска дисертација.

Кандидатката учествувала во изведување на настава во летни школи и работилници.

Конкретните активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, се наведени во табелата во Образец 2 кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

2.2 Научноистражувачка дејност

Во рамките на научноистражувачката дејност, во периодот по изборот во звањето доцент, кандидатката д-р Јелена Трајковска-Христовска покажала забележителни резултати во областите од нејзин научен интерес.

Во периодот од изборот во звањето доцент во 2014 година, кандидатката објавила вкупно 20 трудови, во меѓународни научни списанија, од кои 9 труда се објавени во научно списание кое нема импакт фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една база на списанија со трудови достапни на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal citation Report, 6 труда објавени во научно списание во кое трудовите кои се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број членови, 4 труда објавени во зборник на рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на меѓународниот/програмски комитет се од најмалку три земји и 1 труд објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија /ОЕЦД.

Д-р Јелена Трајковска-Христовска учествувала во 1 национален научен проект.

Кандидатката била ментор на 6 магистерски трудови.

Кандидатката одржала вкупно 8 предавања на научни собири со меѓународно учество, од кои 7 биле на секциски предавања на научни собири со меѓународно учество, а 1 било пленарно предавање на научен собир со меѓународно учество и 1 секциско предавање на научен собир.

Кандидатката учествувала на меѓународни конференции во Италија, Полска, Романија и Унгарија.

Другите активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, податоците за објавените трудови, за проектите во кои учествувала кандидатката и за одржаните предавања, се наведени во табелата во Образец 2 кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

2.3 Стручно-применувачка дејност и дејност од поширок интерес

Од изборот во звањето доцент, кандидатката била активна и во делот на стручно-применувачката дејност, како и во дејностите од поширок интерес.

Во рамките на дејностите од поширок интерес, доц. д-р Јелена Трајковска-Христовска членувала во повеќе факултетски комисии, таа била секретар на Институтот за правно-политички науки, секретар на колегиумот на втор циклус студии -уставно право. Член е на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание, а била и член во организационен одбор на меѓународен научен собир.

Активностите кои припаѓаат во стручно-применувачката дејност и дејноста од поширок интерес се наведени во табелата во Образец 2 кон извештајот за избор во наставно-научно звање.

6. ОЦЕНКА ОД САМОЕВАЛУАЦИЈА

Кандидатката д-р Јелена Трајковска-Христовска, за периодот од изборот во доцент до поднесувањето на пријавата, доби позитивна оценка од спроведените процеси на самоевалуација, преку анонимно анкетирање на студентите на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Јелена Трајковска-Христовска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Јелена Трајковска-Христовска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област уставно право и политички систем.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Правниот факултет „Јустинијан Први“ во Скопје, д-р Јелена Трајковска-Христовска да биде избрана во звањето **вонреден професор** во научната област уставно право и политички систем.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Гордана Сиљановска-Давкова с.р
2. Проф.д-р Тања Каракамишева-Јовановска с.р
3. Проф.д-р Рената Дескоска с.р

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Јелена Љубомир Трајковска-Христовска

Институција:

Правен факултет „Јустинијан Први” - Скопје

Научна област: *УСТАВНО ПРАВО И ПОЛИТИЧКИ СИСТЕМ*

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: _____ Просечниот успех на втор циклус изнесува: _____ Просечниот успех изнесува _____ за интегрираните студии.	
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: уставно право и политички систем, поле: правни науки, подрачје: општествени науки.	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: _____ 2. Назив на електронската база на списанија: _____ 5. Наслов на трудот: _____ 6. Година на објава: _____	ДА (подетално во образец 2)
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: _____ 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): _____ 3. Наслов на трудот: _____ 4. Година на објава: _____	ДА (подетално во образец 2)
3.3	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија и/или ОЕЦД 1. Назив на научното списание: _____ 2. Назив на членката на ЕУ/ОЕЦД: _____ 3. Наслов на трудот: _____	ДА (подетално во образец 2)

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: _____	
3.4	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1.Назив на зборникот: _____ 2.Назив на меѓународниот собир: _____ 3.Имиња на земјите: _____ 4. Наслов на трудот: _____ 5. Година на објава: _____	ДА (подетално во образец 2)
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на Билтен:	Билтен бр.1072 од 3.3.2014
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Гордана Сиљановска-Давкова с.р
2. Проф.д-р Тања Каракамишева-Јовановска с.р
3. Проф.д-р Рената Дескоска с.р

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Јелена Љубомир Трајковска-Христовска

Институција: Правен факултет „Јустинијан Први“ - Скопје

Научна област: уставно право и политички систем

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Одржување на настава од прв циклус на студии Уставно право -2017-2018 15x 0,04= 0.6 Конституционализам (македонски јазик) -2014-2015 30 -2015-2016 30 -2016-2017 30 -2017-2018 30 120x0,04= 4,8 Конституционализам (англиски јазик) -2014-2015 30 -2015-2016 30	30.54

	-2016-2017 30	
	-2017-2018 30	
	120x0,04=4,8	
	Политички систем (македонски јазик)	
	-2014-2015 30	
	-2015-2016 30	
	-2016-2017 30	
	-2017-2018 15	
	105x0,04= 4,2	
	Политички систем (англиски јазик)	
	-2014-2015 30	
	-2015-2016 30	
	-2016-2017 30	
	-2017-2018 15	
	105x0,04= 4,2	
	Човекови права во Република Македонија (македонски јазик)	
	-2014-2015 22,5	
	-2015-2016 45	
	-2016-2017 45	

	-2017-2018 45 157,5x 0,2= 31,4x0,04=1,26	
	Човекови права во Република Македонија (англиски јазик) -2014-2015 22,5 -2015-2016 45 -2016-2017 45 -2017-2018 45 157,5x 0,2= 31,4x0,04=1,26	
	Суверенитет - теорија и практика (македонски јазик) -2014-2015 6 -2015-2016 30 -2016-2017 30 -2017-2018 30 96x0,2=19,2 x0,04=0,76	
	Суверенитет - теорија и практика (англиски јазик) -2015-2016 30 -2016-2017 30	

	-2017-2018 30 $90 \times 0,2 = 18 \times 0,04 = 0,72$ Федерализам, регионализам и демократија (македонски јазик) -2016-2017 10 $10 \times 0,2 = 2 \times 0,04 = 0,08$ Федерализам, регионализам и демократија (англиски јазик) -2015-2016 10 -2016-2017 10 $20 \times 0,2 = 4 \times 0,04 = 0,16$ Избори и изборни системи (македонски јазик) -2015-2016 22,5 $22,5 \times 0,2 = 4,5 \times 0,04 = 0,18$ Избори и изборни системи (англиски јазик) -2015-2016 22,5	

	$22,5 \times 0,2 = 4,5 \times 0,04 = 0,18$ Човекови права во Република Македонија (студии по новинарство) -2014-2015 26 -2015-2016 52,5 -2016-2017 52,5 -2017-2018 52,5 $183,5 \times 0,04 = 7,34$	
2.	Одржување на настава од втор циклус студии Конституционализмот и човековите права 2015-2016 75 2016-2017 75 2017-2018 75 Човекови права –применета програма 2016-2017 37,5 2017-2018 37,5	$352 \times 0,2$ 70,4 x 0,05= 3.52

	Политичка комуникација 2015-2016 26 2016-2017 26	
3.	Консултации со студенти -2014-2015 400x0,002=0,8 -2015-2016 200x0,002= 0,4 -2016-2017 200x0,002= 0,4 -2017-2018 200x0,002= 0,4 -2018-2019 150x0,002=0,3	2,3
4.	Член на комисија за оцена и одбрана на докторски труд	1x 0,7=0,7
5.	Член на комисија за оцена и одбрана на магистерски труд	31x 0,3=9.3
6.	Учесник во настава во школи и работилници 6.1 4-th Itinerant Summer University in the Balkans-,, The Balkan States and their Relationship with the EU and Regional International Organizations: Perspectives and Rapprochement”, Приштина, 18-19.09.2018 6.2 4-th Itinerant Summer University in the Balkans-,, The Balkan States and their Relationship with the EU and Regional International Organizations: Perspectives and Rapprochement”, Скопје, 21-22.9.2018. 6.3 3-rd Itinerant Summer University in the Balkans-,, Refugees, Migration and the Rule of Law”, Скопје, 12-14.09.2016	3x1=3
Вкупно		49,36

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учесник во национален научен проект -Мегапроект:Евроинтеграцијата на општествениот, правниот и политичкиот систем на Република Македонија	1x3=3

2.	Ментор на магистерски труд	6x2=12
3.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт - фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалк една база на списанија со трудови достапни на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scoopus, Web of Science, Journal citation Report 3.1 The Features of the Modern Concept of Separation of Powers as an Element of Constitutionalism- „ The Garden of Eden” or „ The Dark Side of the Moon”?, Khazar Journal of Humanities and Social sciences, Khazar Uninersity press 2018, indexed by (Thompson Reuters), Vol 21 No 2 2018 3.2The Rule of Law as an Element of Constitutionalism, Iustinianus Law Review, 14/2016 (Ebsco) 3.3 The Relation Between the Constitutional Court and the Parliament- shadow play or wild mood swings (Case study of Republic of Macedonia), Iustinianus Law Review, 12/2015 (Ebsco) 3.4 Control of the Constitutionality of Acts Via the decisions of the Constitutional Court of Republic of Macedonia, Iustinianus Law Review, 11/2015 (Ebsco) 3.5 The Procedure for Protection of the Human Rights by Constitutional Court-Constitutional Complaint, Iustinianus Law Review, 8/2013(Ebsco) 3.6 Претпоставки за воспоставување на уставно-судска контрола на уставноста на законите, Македонски политиколошки форум, МПФ Е -Зборник на трудови, vol. 16/2016, (Ebsco) 3.7The Control of Constitutionality and Legality by Constitutional Courts and Principles of Organization of Power, Македонски политиколошки форум, МПФ Е-Зборник на трудови, vol. 5/2015, (Ebsco) 3.8 Современи теоретски становишта за односот на феноменот на судската супрематија кон Уставот на САД, Македонски политиколошки форум, МПФ Е- Зборник на трудови, vol. 3/2014, (Ebsco) 3.9„ Judicial supremacy”и „ Judicial Paramontcy” обележја на современиот конституционализам во САД или симбол	9X 5=45

	на уставна криза, Македонски политиколошки форум, МПФ Е- Зборник на трудови, vol. 1/2014, (Ebsco)	
4.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број членови 4.1 Уметноста на донесување на законите во Обединетото Кралство, Годишник во чест на проф.д-р Петар Манговски/ Правен факултет „ Јустинијан Први“ Скопје, 2016 4.2 За поимот, природата и теоретското оправдување на уставно судската контрола на уставноста и законитоста, Годишник во чест на проф.д-р Славко Милосавлевски/ Правен факултет „ Јустинијан Први“ Скопје, 2015 4.3 Уставното судство во Македонија-Реалност и перспективи, Годишник во чест на проф.д-р Славко Милосавлевски/ Правен факултет „ Јустинијан Први“ Скопје, 2015 (коавтор) 4.4 За положбата и составот на Уставниот суд на Република Македонија, Годишник во чест на проф.д-р Симеон Гелевски/ Правен факултет „ Јустинијан Први“ Скопје, 2014 4.5 Дејство на одлуките на Уставниот суд на Република Македонија, Juridica prima – Институт за правно економски истражувања и едукација/2017 4.6 За потребата од проширување на надлежноста на Уставниот суд на РМ, Juridica prima – Институт за правно економски истражувања и едукација/2015	5x5=25 1x4=4 25+4=29
5.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е објавено во земја членка на Европската Унија /ОЕЦД 5.1 The Role of the Constitutional Courts in the Protection of the Human Rights, JEZYK SZKOLA RELIGIA, Poland, 2017	1x5=5

6.	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на меѓународниот/програмски комитет се од најмалку три земји 6.1 The Constitution and the Constitutionalism- Is the Constitution Conditio Sine qua Non for the Constitutionalism, People: International Journal of Social Sciences –Global Research and Development services, ISSN 2454-5899, Rome, 2018 6.2 The Control of the Constitutionality of Constitutional Amendments –The Brave New World Ante Portas, Int. Conferences LEBCSR –Book of Proceedings, Budapest, 9.2017 6.3The Access to Constitutional Justice in the Republic of Macedonia, AEON International Multidisciplinaru Conference on Social Sciences and Arts Proceedings, Venice, 10.2016 6.4 The Constitutional Justice and the protection of the Human Rights (The Constitutional Court of RM- Dilemmas and Prospects), Academic Journal of Interdisciplinary Studies MCSER Publishing, vol.4 Rome 2015	4X 5=20
7.	Рецензија на научен/стручен труд „ The Constitutional Role of the Supreme Court of the Republic of Macedonia seen through the Rule of Law Principle”	1X0,2=0,2
8.	Пленарно предавање на научен собир со меѓународно учество 8.1 2-nd Rome International Conference on Social Sciences and Humanities, Рим, 5-6.06.2018	1x3=3
9.	Секциско предавање на собир со меѓународно учество 9.1 5-th International Scientific Conference of faculty of Law – University of Tetova and „Iustinianus Primus” Faculty of Law Skopje, Тетово, 18.10.2018 9.2 International Conference „Freedom of Expression in the 21 Century”, Скопје, 13.12.2017. 9.3 International Conference on Law, Education, Business and Corporate Social Responsibilities, Будимпешта, 4-5.9.2017	7X2=14

	9.4 Center of Post-Comunist Political Studies- After Communism-East and West under Scrutiny, Крајова, 24-25.3.2017 9.5 AEON International Conference on Social Sciences and Arts, Венеција, 29.9/1.10.2017 9.6 Human Rights, Violence and Dictatorship, International Interdisciplinary Conference, Краков, 3-4 12.2015 9.7 5-th International Conference on Humanities and Social Sciences, Рим, 25-26.9.2015	
10.	Предавање на научен собир 10.1 Juridica prima – Институт за правно економски истражувања и едукација/2017	1x1=1
11.	Апстракт објавен во Зборник на меѓународна конференција 10.1 Center of Post-Comunist Political Studies- After Communism-East and West under Scrutiny, Крајова, 24-25.3.2017 10.1 Juridica prima – Институт за правно економски истражувања и едукација/2017	1X1=1 0,5x1=0,5
	Вкупно	133,7

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1.	Учество во промотивни активности на факултетот -Отворени денови на УКИМ, 2014 -Отворени денови на УКИМ, 2015 -Отворени денови на УКИМ, 2016 -Отворени денови на УКИМ, 2017	4x0,5=2
Дејности од поширок интерес		
1.	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	1

	- Center for Open Access in Science, Open Journal for Legal studies http://centerprode.com/ojls/ojls_editorial_team.html	
2.	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир 2.1 Меѓународна конференција „The Rule of Law and Civil Society” - Faculty of Law „Iustinianus Primus” and Faculty of Law University of Tetovo, 10. 2018	1
4.	Член на факултетска комисија 4.1 Комисија за избор на продекани на Факултетот 4.2 Комисија за упис на студенти на прв циклус студии, 2018-2019 4.3 Секретар на колегиум на мастер студии 4.4 Секретар на Институт за правно политички науки, 2014-2016	4x0,5=2
	Вкупно	6

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	49,36
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	133,7
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	6
Вкупно	189,1

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Гордана Сиљановска-Давкова с.р**Проф.д-р Тања Каракамишева-Јовановска с.р****Проф.д-р Рената Дескоска с.р**

В О Р Е Ц Е Н З И Ј А Т А

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА **„КВАЛИТАТИВНА АНАЛИЗА НА БИОРАЗГРАДУВАЧИТЕ НА ДРВО ВГРАДЕНО ВО ОБЈЕКТИ ОД КУЛТУРНО ЗНАЧЕЊЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“**, ИЗРАБОТЕНА ОД М-Р ЛИЛЈАНА КОВАЧОВСКА, ПРИЈАВЕНА НА ПРИРОДНО-МАТЕМАТИЧКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ, ОБЈАВЕНА ВО БИЛТЕНОТ НА УНИВЕРЗИТЕТОТ „СВ. КИРИЛ И МЕТОДИЈ“ ВО СКОПЈЕ, БР. 1183 ОД 31.12.2018 ГОДИНА, НАПРАВЕНА Е ТЕХНИЧКА ГРЕШКА ВО НАСЛОВОТ НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА И ИСТИОТ ТРЕБА ДА ГЛАСИ:

„КВАЛИТАТИВНА АНАЛИЗА НА БИОРАЗГРАДУВАЧИТЕ НА ДРВО ВГРАДЕНО ВО ОБЈЕКТИ ОД КУЛТУРНОТО НАСЛЕДСТВО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА“.

Рецензентска комисија,

Д-р Митко Караделев,

редовен професор на ПМФ во Скопје

Д-р Катерина Русевска,

доцент на ПМФ во Скопје

Д-р Џоко Кунгуловски,

редовен професор на ПМФ во Скопје

Д-р Анета Серафимова,

редовен професор на филозофскиот факултет во Скопје

Д-р Александра Цветковска-Ѓорѓиевска, доцент на ПМФ во Скопје

ПРЕГЛЕД

**на одобрени теми за изработка на магистерски трудови на
Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,
Природно-математички факултет – Скопје, на седницата на
Наставно-научниот совет на Факултетот,
одржана на 27.12.2018 година.**

1. МАГИСТЕРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Јелена Хиниќ, дипломиран молекуларен биолог	„ДИВЕРЗИТЕТ, ТАКСОНОМИЈА И ДИСТРИБУЦИЈА НА ВОДНИТЕ МОЛЦИ (INSECTA: TRICHOPTERA) ОД ГОРНОТО СЛИВНО ПОДРАЧЈЕ НА КРИВА РЕКА“	„DIVERSITY, TAXONOMY AND DISTRIBUTION OF THE CADDISFLIES (INSECTA: TRICHOPTERA) FROM THE UPPER PART OF KRIVA REKA RIVER WATERSHED“	д-р Валентина Славевска - Стаменковиќ вонреден профе- сор на ПМФ – Скопје	02-1927/5 од 15.01.2019
2.	Дијана Јошева, дипломиран доктор по стоматологија	„АНАЛИЗА НА ЗАБИ ПРИ ФОРЕНЗИЧКА ИДЕНТИФИКАЦИЈА НА ИНДИВИДУА“	„DENTAL ANALYSIS FOR FORENSIC IDENTIFICATION OF A HUMAN“	д-р Мимоза Ристова редовен професор на ПМФ – Скопје	02-2409/3 од 16.01.2019
3	Трајче Јовковски, специјалист за детективска дејност и безбедност	„ИНОВАТИВНА МЕТОДА ЗА ФОРЕНЗИЧКИ ИСТРАЖУВАЊА НА СПОРНИ ДОКУМЕНТИ И СПОРЕДБА СО ПОСТОЕЧКИ МЕТОДИ“	„INNOVATIVE FORENSIC METHOD FOR QUESTIONED DOCUMENT EXAMINATION“	д-р Мимоза Ристова редовен професор на ПМФ – Скопје	02-2305/3 од 16.01.2018

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ДЕНТАЛНА ПАТОЛОГИЈА НА КАТЕДРАТА ЗА БОЛЕСТИ НА ЗАБИТЕ И ЕНДОДОНТОТ
НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет, објавен во весниците „Вечер“ и „Лајме“ од 14.11.2018 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област дентална патологија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4019/1, донесена на 13. редовна седница одржана на 21.12.2018 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Соња Апостолска редовен професор на Стоматолошкиот факултет во Скопје, д-р Лидија Поповска редовен професор, д-р Илијана Муратовска вонреден професор на Стоматолошкиот факултет во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област (дисциплина) дентална патологија, во предвидениот рок се пријави доц. Василка Ренцова.

1. Биографски податоци и образование

Кандидатката д-р Василка Ренцова е родена на 31.1.1967 година, во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата „Орце Николов“ во учебната 1984/85 година. Со високо образование се стекнала на Стоматолошкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје, во учебната 1991/92 година. Дипломирала на 18.3.1991 година, со просечен успех 9,21. Стручниот испит го положила во 1993 година и истата година се вработила на Клиниката за болести на забите и ендодонтот при ООЗТ Стоматолошки клиника - Скопје како доктор стоматолог.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 2000/2001 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Стоматолошкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје. Студиите ги завршила на 22.3.2004 година, со просечен успех 10. На 8.6.2005 година го одбрала магистерскиот труд на тема: Евалуација на инкорпорираниот флуор во тврдите забни ткива по апликација на флуор ослободувачки реставративни материјали”.

Докторска дисертација пријавила на 17. 10. 2007 година на Стоматолошкиот факултет, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ - Скопје. Дисертацијата на тема: „Проценка на кариостатскиот потенцијал и биокompatибилноста на материјали кои се користат во реставративната стоматологија“ ја одбранила на 20.1.2011 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Славјанка Оцаклиевска, проф. д-р Љупка Матовска, проф. д-р Миле Царчев, проф. д-р Ицко Ѓоргоски и проф. д-р Трпе Ристоски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област стоматолошки науки.

Во 1998 година го положила специјалистичкиот испит и се здобила со звањето специјалист по болести на забите и ендодонтот.

Во 2002 година е избрана во звањето помлад асистент на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во областа болести на забите и ендодонтот. Во 2007 година е избрана во звањето асистент на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во областа болести на забите и ендодонтот.

На 24 II 2014 година е избрана за научен соработник. Во моментот е доцент на Катедрата за болести на забите и ендодонтот од 20.IX 2016. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1126 од 2016 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр. 764, 803, 826, 850, 867, 909, 912, 945, 986, 987, 992, 997, 998, 1009, 1045, 1054, 1057, 1070 и 1110, 1126 и 1162 како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Стоматолошки факултет, кандидатката д-р Василка Ренцова изведува практична и теоретска настава (настава, вежби, теренска настава, итн.) на прв циклус студии на студиската програма за доктори по стоматологија и студиската програма за доктори по дентална медицина, студиската програма за стручни стоматолошки сестри и студиската програма за стручни забни техничари и на студиската програма на втор циклус студии за магистри на стоматолошки науки.

Исто така, изведува практична и теоретска настава на студиската програма за специјализации на Факултетот.

Ментор е на повеќе студентски теми презентирани на студентски конгреси во Републиката.

Кандидатката е коавтор на рецензиран учебник под наслов „Ендодонција“, рецензиран во Вилтен бр. 1057.

Научноистражувачка дејност

Од последниот избор, д-р Василка Ренцова има објавено вкупно 22 научни труда од стоматолошката област, од кои 1 научен труд во научно списание со импакт-фактор (фактор на влијание), 8 труда во меѓународни научни списанија и 13 труда во зборници од научни собири, коавтор е на учебник и има одржано 6 пленарни предавања како поканет предавач на домашни и меѓународни собири.

Во периодот од изборот во звањето научен соработник била учесник во националниот научноистражувачки проект „Застапеноста на оптималното орално здравје кај возрасното население на територијата на Р. Македонија”, одобрен од Наставно – научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје со Одлука бр. 02-2365/2 од 12.12.2014 година и во националниот научноистражувачки проект „Современи методи за конзервативна санација на деструирани заби”, одобрен од УКИМ, Стоматолошки факултет, Скопје, Одлука бр. 02-1853 од 17. 12. 2015 (09-64 од 13.1.2016 и 09-64/3 од 13.5.2016 од УКИМ).

За тековниот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања приложува 22 труда кои се цитирани во АНЕКС 2, кој следува. За рецензија ги приложува следниве трудови:

84. Sonja MihailApostolska, VasilkaPetreRendzova, NexhmijeAjeti, LindihanaEmini. Antibacterial efficacy of gaseous ozone and Nd:yag laser. in vivo study. FDI Poznan 2016, Int Dental Journal 66 (Suppl. 1): 111-163. Трудот е рецензиран во билтен 1162.
85. Sonja Apostolska, Vasilka R., Marina E., Vesna F.M. Restoration of a fractured tooth with esthetic fiber posts and composite crown: a case report. 1 st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society with International Participation, Ohrid 24-26 June 2016, Abstract book,92-93. Трудот е рецензиран во билтен 1162.
86. VasilkaRendzova, Sonja Apostolska, Marina Eftimoska, VesnaFilipovska. Microleakage of endodontically treated teeth restored with fiber posts. 1 st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society with International Participation, Ohrid 24-26 June 2016, Abstract book,66-67 (постер). Трудот е рецензиран во билтен 1162.
87. VasilkaRendzova Sonja Apostolska, Marina Eftimoska.The effect of two lining materials on share bond strength. FDI Madrid,Spain 2017, Int Dental Journal 66 (Suppl. 1): 111-163 (усна). Трудот е рецензиран во билтен 1162.
88. Lindihana E, Apostolska S, Rendzova V, Ajeti N. Determining the sealing ability of four root's canal filling techniques by micro-CT. 18th ESE Biennial Congress, Brussels, Belgium, September 2017,General endodontics abstracts 98-99 (постер). Трудот е рецензиран во билтен 1162.
89. Sonja Apostolska, ElizabetaGjorgievska, VasilkaRendžova, Marina Eftimoska, RadeŽivković and IvicaStančić. Adaptability of different canal sealers to the root canal

dentin-scanning electron microscopy analysis. Med Pregl 2017; LXX (5-6): 141-145. Трудот е рецензиран во билтен 1162.

90. Apostolska, V Rendzova, M Eftimoska, V Filipovska, S Elenchevski, N Janeva. Minimally invasive restorative treatment with direct composite veneers—case report. Serbian Dental Journal 2017, 64 (2), 88-93. Трудот е рецензиран во билтен 1162.
91. Sonja Apostolska, Marina Eftimoska, VasilkaRendžova, SašoElenčevski, NadicaJaneva, Aleksandra Popovac. Biodentine™ as a furcal perforation repair material—a case series. Medical Review 2017; LXX (7-8): 223-225. Трудот е рецензиран во билтен 1162.
92. Vasilka Rendzova, Sonja Apostolska, Marina Eftimoska, Saso Elencevski. The influence of pulp capping materials on bond strength to dentin. Medunarodni kongres doktora stomatologije 2018. Foca, RS, BIH, abstract book 56.
Целта на студијата била да се оцени влијанието на два различни лајнери на способноста за сврзување на композитната смола на дентинот со примена на самонагризувачки дентин атхезив. Вкупно тринаесет екстрахирани заби биле тестирани и поделени во три групи. Во примероците од групите А и Б се користеле Biodentine™, групата Б користела TheraCal LC и примероците од групата С не користеле лајнер (контрола група). Истражувањата покажале дека двата материјали кои се тестирале имале влијание врз способноста за сврзување на композитните смоли кога се користат како подлоги. TheraCal LC покажал подобра врска отколку Biodentine™ кога композитниот материјал се применувал во една сесија. Трудот има научноистражувачки и апликативен карактер.
93. Apostolska Sonja, RendzovaVasilka ,Eftimoska Marina, ElencevskiSaso, VesnaFilipovska. Conservative approach for diastema closure. Medunarodni kongres doktora stomatologije 2018. Foca, RS, BIH, abstract book 55
Целта на трудот била да се оцени фреквенцијата на застапеност на дијастема меѓу студентите на Стоматолошкиот факултет во Скопје, како и можностите за нејзино затворање со директни композитни реставрации.

Испитувањето е направено помеѓу студентите на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Кај некои од нив е направено парцијално, а кај други тотално затворање на дијастемата со цел да се добијат подобри естетски резултати. Добиените естетски резултати најдоа на исклучително одобрување и од стоматологот и од пациентите. Трудот има научноистражувачки и апликативен карактер.
94. Lindihana ,Emini, Sonja Apostolska, VasilkaRendzova, NexhmijeAjeti. Micro-ct assessment of the sealing ability of different root canal filling techniques. Medunarodni kongres doktora stomatologije 2018. Foca, RS, BIH, abstract book 48
Целта на овој труд била да се детерминира процентуалната застапеност на празнини во каналниот систем оптуриран со различни материјали за обтурација со методот на микро компјутерска томографија. Испитувањето било направено на 80 екстрахирани фронтални заби, поделени во две групи. Забите од првата група биле

обработени со стандардна техника на обработка и оптурирани со Thermanfil и GuttaFlow, додека забите од втората група биле обработени со ултрасонична техника и оптурирани со латерална кондензација или single cone-техника.

Резултатите покажале дека кај сите техники на оптурација се јавуваат празнини во полнењето, но најмал процент на празнини е забележан кај забите обтурирани со single cone-техниката. Трудот има научноистражувачки и апликативен карактер.

95. Мери Павлевска, М. Јанкуловска, М. Пеова, В. Ренцова, Б. Гетова. Ефектот на болните стоматолошки интервенции врз кардио-васкуларниот и ендокрино-метаболичкиот сртес-одговор при општа анестезија. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 148.

Целта на ова испитување била да се одреди влијанието на болката при стоматолошки интервенции на кардиоваскуларниот систем и нивото на гликоза во крвта под општа анестезија. Во испитувањето биле вклучени 20 пациенти на кои им била извршена стоматолошка санација под општа анестезија, со вклучена екстракција на заби, ендодонтски лекувања и препарација на кавитети. Пред и за време на интервенциите биле регистрирани висината на крвниот притисок и пулсот. Пред започнување и на крајот од стоматолошкиот третман била земена венска крв на која се одредуваше гликемијата. Резултатите покажале зголемување на систоличкиот крвен притисок, зголемување на вредностите на гликозата во крвта, додека при анализата на средните вредности на пулсот не биле забележани значајни промени. Трудот има апликативен карактер.

96. Ристоска С., Стефановска Е., Дирјанска К., Ренцова В., Митиќ К. Асоцијација помеѓу психосоцијалниот стрес и пародонталната болест-клиничко биохемиска студија. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 1194.

Целта на оваа студија била да се утврди дали стресот партиципира во појавата и прогресијата, како и во клиничката манифестација на пародонталната болест. За ова испитување биле проследени 88 пациенти (20-50 години) со хронична пародонтопатија во сите 3 клинички стадиуми. За детерминирање на стресот било извршено психолошко тестирање со Perceived Stress Questionnaire (PSQ) тестот. Нивото на серумскиот кортизол е одреден со RIA (Radioimmunoassay) методот, а концентрациите на саливарниот ИгА бил одреден со методот на единечна радијална имунодифузија по Mancini.

PSQ-тестот укажал дека постои умерено високо ниво на стрес кај сите испитаници во последните 2 години. Нивото на кортизол било во рамките на референтните вредности, но со статистички висока сигнификантност помеѓу испитаниците со локализирана и генерализирана форма на пародонтопатија, како генерално, така и во сите 3 клинички стадиуми. Од ова испитување може да се заклучи дека

емотивните стресни состојби партиципираат во прогресијата на пародонталната болест. Трудот има научноистражувачки и апликативен карактер.

97. Ефтимоска М., Филиповска В., Ренцова В., Апостолска С. Микропропустливоста на балк и конвенционални композити-компаративна анализа. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 200 (усна).

Целта на оваа студија била да се евалуира микропропустливоста на оклузалните, апроксималните или цервикалните сидови кај кавитетите со II класа препарација, реставрирани со два балк композити компарирани со еден конвенционален композит.

Испитувањето е правено на триесет свежо екстрахирани, некариозни заби на кои се испрепарирани кавитети - II класа поделени во три групи од по десет заби. Како атхезив бил користен Evetric® Bond (Ivoclar Vivdent). Кај првата група, забите биле реставрирани со конвенционален Те-econom plus (Ivoclar Vivdent), кај втората група бил аплициран X-tra fill bulk композит (Voco), а кај третата група- Tetric EvoFlow Bulk Fill (Ivoclar Vivdent), а како финален оклузален слој аплициран е Evetric (Ivoclar Vivdent) - нанохибриден композит. Добиените резултати покажале најслаба микропропустливост кај третата група примероци каде што се аплицирани Tetric EvoFlow Bulk Fill, во комбинација со Evetric. Трудот има научноистражувачки и апликативен карактер.

98. Ренцова В., Апостолска С., Ефтимоска М. Влијанието на материјалите за директно прекривање на пулпата на јачината на врската. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 204 (усна).

Целта на ова истражување било да се оцени влијанието на два различни материјала за директно прекривање на пулпата врз јачината на врската на композитот со дентинот при користење на двокомпонентен самонагризувачки дентин атхезив.

Испитувањето било направено на дваесет и седум екстрахирани молари кои биле пресечени оклузално со цел да се добие мазна површина на дентин.и биле поделени во три групи од по 9 заби. Кај примероците од групите А и Б бил аплициран материјал за директно прекривање на пулпата: во групата А - Biodentine™, во групата Б TheraCal LC, додека примероците од групата Ц служеле како контролна група. На вака подготвените примероци бил аплициран универзален самонагризувачки дентин атхезив и биле поставени композитни надградби со дебелина од 3мм и дијаметар од 3мм. Анализата на јачината на врската била правена со универзална машина за тестирање.

Добиените резултати покажале дека постои значајна разлика во јачината на врската помеѓу двете групи, со значително поголема сила на врзување кај групата Б. Трудот има научноистражувачки и апликативен карактер.

99. Апостолска С., Ренцова В., Ефтимоска М., Филиповска В. Можности за постендодонтска санација на забите-приказ на случај. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 202 (усна).

Целта на овој труд била да се прикажат нови терапевтски решенија со композитните материјали зајакнати со влакна за директна реставрација во случаи на поголема загуба на тврдите забни ткива.

По ендодонтската терапија на долен прв премолар бил аплициран атхезив (OneCoat, Coltene/Whaledent) и полимеризиран 20 секунди. Потоа во кавитетот бил поставен композит зајакнат со влакна (everX Posterior, GC, Tokio, Japan) во слоеви од 4 мм дебелина со полимеризација 20 секунди. Како завршен слој со дебелина од 2 mm бил поставен композит (BRILIANT EverGlow, Coltene/ Whaledent). Во приказот на случај, кај ендодонтско третираните заби, директната реставрација е направена во комбинација со композит зајакнат со влакна и стандарден композит за зајакнување на преостанатата структура на забот со што би се спречила фрактура на забот или коренот кои би довеле до неуспех на реставрацијата или губење на забот. Трудот има апликативен карактер.

100. Sanja Mancevska, Filip Koneski, Jasmina Pluncevic Gligoroska, Julijana Nikolovska, Vasilka Rendzova, Joseph Tecce. Factors Related to High Anxiety and Depression in Dentistry Students in the Republic of Macedonia. Iran J Public Health. 2016 Nov; 45(11):1515-1517 (IF: 0,76).

Целта на студијата беше да се идентификуваат различните фактори поврзани со високата анксиозност и депресија кај студентите по стоматологијата во Република Македонија. Спроведена е студија на ко-хорт од 236 студенти на возраст од 18 до 25 години од сите студиски години на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во текот на вториот семестар од 2012 до 2013 година. Студентите анонимно ги исполнија прашалниците за самооценување во однос на факторите кои предизвикуваат стрес поврзани со стоматолошкото образование.

Резултатите покажуваат дека високата анксиозност и депресија се намалуваат за време на прогресија на стоматолошката едукација. Резултатите од оваа студија силно сугерираат дека треба да бидат разгледани многу промени од страна на Факултетот во врска со програмата на Стоматолошкиот факултет во нашата земја. Трудот апликативен карактер.

101. Vasilka Rendzova, Sonja Apostolska, Marina Eftimoska, Biljana Džipunova, Vesna Filipovska. Work related musculoskeletal disorders among dentists at the university dental clinic in Skopje. Stomatološki glasnik Srbije. 2018; 65(2):89-96.

Целта на оваа студија била да се испита присуството на мускулно-скелетни нарушувања кај стоматолозите во универзитетската стоматолошка ординација во корелација со факторите на ризик.

Истражувањето било спроведено кај 78 стоматолози на возраст од 20 до 60 години, вработени во ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар. Прашањата вклучувале податоци за физичкиот и психосоцијалниот обем на работа, општото

здравје и појавата на мускулно-скелетни поплаки во последните 12 месеци, хронични поплаки, зачестеност и должина на паузите кои практикуваат навики и барањата за медицинска грижа.

Резултатите покажале дека процентот на застапеност на мускулно-скелетни нарушувања кај стоматолозите во јавното здравство е висок. Трудот има апликативен карактер.

102. Апостолска С, Ренцова В., Ефтимоска М., Филиповска – Мицевска В., Еленчевски С., Панчевска С. Современи материјали за постендодонтска санацијална средина/ Contemporary materials for post-endodontic restoration-case report. Macedonian Dental Review 2017; 40 (1-2); 30-36.

Кога има загуба на тврди забни ткива или заб, важно е повторно воспоставување на функцијата и естетиката, со минимален биолошки ризик. Ендодонтски лекуваните заби обично се ослабени заради губењето на забната структура. Честопати поголем дел од коронката на забот е деструирана, па најчеста ретесија за реставрација е апликацијата на колче во коренскиот канал. За изработка на директни и индиректни реставрации можат да се користат различни материјали, а развојот на композитно атхезивната технологија довела до развој на композити зајакнати со влакна, кои отвораат нови можности за решавање на естетските реставративни проблеми во стоматологијата. Влакната даваат цврстина и ја намалуваат можноста за фрактура на преостанатата забна структура, па често се применуваат во постендодонтската санација. Се користат како замена за дентинското ткиво во комбинација со обичен композит кој служи како замена за емајл. Трудот има апликативен карактер.

103. Ефтимоска М., Апостолска С., Ренцова В., Филиповска В. Антимикробна ефикасност на carisolv- - хистолошка анализа/Antimicrobial efficiency of carisolv-histological analysis.Macedonian Dental Review 2017; 40 (1-2); 119-133.

Цел на оваа студија била да се направи патохистолошка анализа за утврдување на бактериско присуство пред и по елиминација на кариес со Carisolv, компарирајќи го со конвенционалниот метод. Carisolv™ (MediTeam, Sweden) е материјал за хемомеханичко отстранување на кариес и се состои од Carisolv™ гел и од специфични никел-титаниумски рачни инструменти. Направени се две групи на екстрахирани заби – експериментална група (20 заби) и контролна група (20 заби). Кај експериментална група, кариесот е елиминиран со Carisolv™, а кај контролната група е користен класичен начин на кариес елиминација. Направена е патохистолошка анализа, а примероците се анализирали со светлосен микроскоп. Анализата на примероците овозможува прецизна визија за присуство, како и за точна локализација на бактериските колонии во дентинот. Трудот има научноистражувачки и апликативен карактер.

104. Eftimoska M., Rendzova V, Apostolska S, Elencevski S., Mancevska S., Filipovska V. Quantification and expression of certain genes during the reparatory dentinogenesis. *Physioacta* 2018, vol.12-No2;45-54.

Со оглед на важноста на репараторната дентиногенеза, целта на овој труд била да се изврши квантификација и изразување на одредени гени за време на овој процес. За оваа анализа биле користени 12 соодветно подготвени заби (директно обложени со Biodentine), како репрезентативни примероци, и 2 заба за контролни цели. Со серија специфични генски маркери можат да се следи одонтогената диференцијација на клетките на пулподентинскиот комплекс. Биле испитувани дентин сијалофосфопротеинот (DSPP), остеокалцин (OC) и колаген 1 (Col1). Со користење на RT-PCR методот на примероците на забите каде што се применувал Biodentine, се воспоставил поголем израз на DSPP, OC и Col1, кои играат важна улога во репаративната дентиногенеза. Се потврдува дека овој материјал го стимулира процесот на формирање на терциарниот дентин. Трудот има научен и апликативен карактер.

105. Билјана Ципунова, Сања Панчевска, Наташа Тошеска-Спасова, Горан Панчевски, Вера Радојкова-Николовска, Мирјана Поповска, Илијана Муратовска, Василка Ренцова. Интердисциплинарен пристап и план на терапија кај пациенти со олигодонција. *Архиви на јавно здравје* 2018, vol.10, No 2:14-19.

Целта на оваа студија била да се прикаже случај на 12-годишно девојче со олигодонција и преземените тераписки процедури за ортодонтско-протетска рехабилитација и воспоставување на нормална орофацијална функција. Врз основа на прикажаниот случај може да се заклучи дека оралната рехабилитација кај индивидуите со олигодонција е долготраен процес во кој се вклучени различни специјалисти. Третманот зависи од возраста, а раната дијагноза е круцијална. Превенцијата на кариес, ортодонтскиот третман, автотрансплантацијата, денталните импланти, избегнувањето на препарации на забите и парцијалните протетски надоместоци се препорачани методи. Трудот има апликативен карактер.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатката д-р Василка Ренцова активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Клиниката за болести на забите и ендодонтот при ЈЗУ Универзитетскиот стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“.

Кандидатката д-р Василка Ренцова во 2017 година била избрана за раководител на Катедрата за болести на забите и ендодонтот.

Член е на Уредувачкиот одбор на Македонски стоматолошки преглед од 2017 година.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на Македонското стоматолошко друштво како

организационен секретар од 2010 година до 2018, а од 2018 година е и претседател на Здружението по болести на забите и ендодонтот при МСД.

Била член на Организациониот одбор на 7 и 8 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество и член на Работното претседателство на сесија усни презентации 7 и 8 конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество- 2015 и 2018 година во Охрид.

Член е на Научниот одбор на здружението на специјалисти по болести на забите и ендодонтот.

Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Стоматолошкиот факултет во Скопје: комисии за упис на студенти на прв циклус студии, Наставен одбор, Одбор за постдипломски студии, Комисија за евалуација на факултетот, Комисија за евалуација на студиска програма за втор циклус на студии, член на Комисија за полагање на специјалистички испит како и член на Комисија за валоризација на кредити на пишан труд.

Исто така учествувала во Комисија за полагање на стручен испит за стекнување на лиценца за работа-Стоматолошка комора на Македонија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Василка Ренцова доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Стоматолошкиот факултет.

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО,
НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Василка Петре Ренцова

Институција: Стоматолошки факултет-Скопје

Научна област: дентална патологија

НАСТАВНО- ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТА	Поени														
	Одржување на прв циклус студии Прв циклус студии: 2014/15, 2015/16, 2016/17 ,2017/18 и зимски семестар 2018/19 Предмети: Претклиничка кариологија (2+3), Претклиничка ендодонција (1+3), Клиничка кариологија 1 (1+3), Клиничка кариологија 2 (1+5), Клиничка енодонција 1 (1+3)и Клиничка ендодонција 2 (0+5) Семестар: 9 часа неделно x 15 x2 групи = на семестар x 9 семестри Одржување на настава од прв циклус студии -студиска програма: стручни стоматолошки сестри <table><tr><td>учебна 2016/17, 2017/18, 2018/19</td><td></td></tr><tr><td>- Ергономија (1x30)x0,04</td><td></td></tr><tr><td>дентална патологија 2017/18, 2018/19 , (1x30) x 0.04</td><td></td></tr></table> -студиска програма: стручни забни техничари <table><tr><td>учебна 2016/17, 2017/18</td><td></td></tr><tr><td>– Ергономија (1x30)x0,04</td><td></td></tr><tr><td>учебна 2018/19</td><td></td></tr><tr><td>Реконструктивни дентални процедури</td><td></td></tr></table>	учебна 2016/17, 2017/18, 2018/19		- Ергономија (1x30)x0,04		дентална патологија 2017/18, 2018/19 , (1x30) x 0.04		учебна 2016/17, 2017/18		– Ергономија (1x30)x0,04		учебна 2018/19		Реконструктивни дентални процедури		72.9 3.6 2.4 2.4
учебна 2016/17, 2017/18, 2018/19																
- Ергономија (1x30)x0,04																
дентална патологија 2017/18, 2018/19 , (1x30) x 0.04																
учебна 2016/17, 2017/18																
– Ергономија (1x30)x0,04																
учебна 2018/19																
Реконструктивни дентални процедури																

	(1x30) x 0.04		1.2
	-студиска програма: доктори по стоматологија/дентална медицина		
	учебна 2016/17 - Ергономија [(1x30)x0,04]		1.2
	учебна 2017/18, 2018/19 Ергономија (1x15 +10)x0,04		1.2
	Одржување на настава од втор циклус студии		1.2
	Учебна 2016/17, Современи аспекти во конзервативната стоматологија (1x23) x0,05 =1.5		0.6
			1.15
	Консултации со студенти		
	Доктори по дентална медицина		0,36
	Ергономија-2016/17, 2017/ 20018, 2018/19 (x 60)x0.002		
	стручни стоматолошки сестри		0.04
	Ергономија-2016/17, 2017/ 20018 (x10)		0.04
	Дентална патологија- 2017/18, 2018/19 (x10)		
	Стручни забни техничари		0.12
	Ергономија-2016/17, 2017/ 20018 (x30)		
	Индивидуален проект (0,04)		3
	Ергономија (2016/17, 2017/18, 2018/19) 5 семестри x 15 студенти		
	Консултации со студенти во рамки на здравствена клиничка практика		4
	Стажанти од 2014 до 2018 - вкупно 20 стажанти(20 x0.2)		
	Одржана настава на специјализанти во високото образование (0,06)		1.2
	2016/2017 (0.06 x 20 часа)		
	Настава во летни школи и работилници		

	„Практична употреба на дентален микроскоп Leica 320” Скопје, март 2014 година.	1
	ВКУПНО ОД НАСТАВНО ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	96.41

НАУЧНО ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТ	Поени
	Учесник во национален научно- истражувачки проект „Застапеноста на оптималното орално здравје кај возрасното население на територијата на Р. Македонија” одобрен од Наставно–научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје (Одлука бр. 02-2365/2 од 12.12.2014 година).	3
	Учесник во национален научно-истражувачки проект „Современи методи за конзервативна санација на деструирани заби” одобрен од УКИМ, Стоматолошки факултет, Скопје (Одлука бр 02-1853 од 17. 12. 2015 (09-64 од 13. 1. 2016 и 09-64/3 од 13.5.2016 од УКИМ).	3
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование	
1	Sonja Apostolska, Elizabeta Gjorgievska, Vasilka Rendžova, Marina Eftimoska, Rade Živković and Ivica Stančić. Adaptability of different canal sealers to the root canal dentin-scanning electron microscopy analysis. Med Pregl 2017; LXX (5-6): 141-145. Трудот е рецензиран во билтен 1162.	3
2	Apostolska, V Rendzova, M Eftimoska, V Filipovska, S Elenchevski, N Janeva. Minimally invasive restorative treatment with direct composite veneers—case report. Serbian Dental Journal 2017, 64 (2), 88-93. Трудот е рецензиран во билтен 1162.	3

3	Sonja Apostolska, Marina Eftimoska, Vasilka Rendžova, Sašo Elenčevski, Nadica Janeva, Aleksandra Popovac. Biodentine™ as a furcal perforation repair material—a case series. Medical Review 2017; LXX (7-8): 223-225. Трудот е рецензиран во билтен 1162.	3
4	Билјана Џипунова, Сања Панчевска, Наташа Тошеска-Спасова, Горан Панчевски, Вера Радојкова-Николовска, Мирјана Поповска, Илијана Муратовска, Василка Ренцова. Интердисциплинарен пристап и план на терапија кај пациенти со олигодонција. Архиви на јавно здравје 2018, vol.10, No 2:14-19.	3
5	Vasilka Rendzova, Sonja Apostolska, Marina Eftimoska, Biljana Džipunova, Vesna Filipovska. Work related musculoskeletal disorders among dentists at the university dental clinic in Skopje. Stomatološki glasnik Srbije. 2018;65(2):89-96.	3
6	Eftimoska M., Rendzova V., Apostolska S., Elenčevski S., Mancevska S., Filipovska V. Quantification and expression of certain genes during the reparatory dentinogenesis. Physioacta 2018, vol.12-No2:45-54.	3
	Труд со оригинални научни резултати со импакт-фактор, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование⁹	
1	Sanja Mancevska, Filip Koneski, Jasmina Pluncevic Gligoroska, Julijana Nikolovska, Vasilka Rendzova, Joseph Tecce. Factors Related to High Anxiety and Depression in Dentistry Students in the Republic of Macedonia. <u>Iran J Public Health</u> . 2016 Nov;45(11):1515-1517 (IF: 0,76).	3,6+0,76
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови⁹	
1	Апостолска С., Ренцова В., Ефтимоска М., Филиповска – Мицевска В., Еленчевски С., Панчевска С. Современи материјали за постендодонтска санацијална средина/ Contemporary materials for post-endodontic restoration-case report. Macedonian Dental Review 2017; 40 (1-2); 30-36.	3

2	Ефтимоска М., Апостолска С., Ренцова В., Филиповска В. Антимикробна ефикасност на carisolv- - хистолошка анализа/Antimicrobial efficiency of carisolv-histological analysis. Macedonian Dental Review 2017; 40 (1-2); 119-133.	3
	Учество на научен стручен собир (усна, постер презентација) со апстракт објавен во зборник на конференција – меѓународна	
1	Sonja MihailApostolska, VasilkaPetreRendzova, NexhmijeAjeti, LindihanaEmini. Antibacterial efficacy of gaseous ozone and Nd:yag laser. in vivo study. FDI Poznan 2016, Int Dental Journal 66 (Suppl. 1): 111-163. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1162.	1,5
2	Sonja Apostolska, Vasilka R., Marina E., Vesna F.M. Restoration of a fractured tooth with esthetic fiber posts and composite crown: a case report. 1 st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society with International Participation, Ohrid 24-26 June 2016, Abstract book,92-93. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1162.	2
3	VasilkaRendzova, Sonja Apostolska, Marina Eftimoska, VesnaFilipovska. Microleakage of endodontically treated teeth restored with fiber posts. 1 st Congress of the Association of Prosthetic Dentistry - Macedonian Dental Society with International Participation, Ohrid 24-26 June 2016, Abstract book,66-67 (постер). Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1162.	1,5
4	VasilkaRendzova Sonja Apostolska, Marina Eftimoska.The effect of two lining materials on share bond strength. FDI Madrid,Spain 2017, Int Dental Journal 66 (Suppl. 1): 111-163 (усна). Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1162.	2
5	Lindihana E, Apostolska S, Rendzova V, Ajeti N. Determining the sealing ability of four root's canal filling techniques by micro-CT. 18th ESE Biennial Congress, Brussels, Belgium, September 2017,General endodontics abstracts 98-99 (постер). Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1162.	1,5
6	Мери Павлевска, М. јанкуловска, М. пеева, В Ренцова, Б. Гетова. Ефектот на болните стоматолошки интервенции врз кардио-васкуларниот и ендокрино-метаболичкиот сртес-одговор при општа анестезија. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 148.	2
7	Ристоска С., Стефановска Е., Дирјанска К., Ренцова В., Митиќ К. Асоцијација помеѓу психосоцијалниот стрес и пародонталната болест-клиничко биохемиска студија. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 1194 (усна).	2
8	Ефтимоска М., Филиповска В., Ренцова В., Апостолска С. Микропропустливоста на балк и конвенционални композити-	2

	компаративна анализа. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 200 (усна).	
9	Ренцова В., Апостолска С., Ефтимоска М. Влијанието на материјалите за директно прекривање на пулпата на јачината на врската. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 204 (усна).	2
10	Апостолска С., Ренцова В., Ефтимоска М., Филиповска В. Можности за постендодонтска санација на забите-приказ на случај. VIII конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2018, Охрид. Апстракти 202 (усна).	2
11	RendzovaVasilka ,Apostolska Sonja, Eftimoska Marina, ElencevskiSaso. The influence of pulp capping materials on bond strength to dentin. Medunarodni kongres doktora stomatologije 2018. Foca, RS, BiH, abstract book 56 (постер).	2
	Пленарни предавања на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	Симпозиум со меѓународно учество на здружение на специјалисти по болести на забите и ендодонтот. Ендодонтска терапија – можност за сочувување на природниот заб, Скопје, 2014.	3
	Семинар со меѓународно учество на Стоматолошкиот факултет, УКИМ, Скопје на тема Современи аспекти во конзервативната терапија, Скопје, ноември 2014.	3
	Поканет предавач на VII Конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество 2015, Охрид со тема „Менаџирање и превенција на дентинската преосетливост”.	3
	Симпозиум со меѓународно учество на здружение на специјалисти по болести на забите и ендодонтот „Клинички решенија при специфични ендодонтски состојби”, Скопје, октомври 2015 година.	3
	Симпозиум со меѓународно учество на стоматолошкото друштво на Албанците „Фармацевтска основа на современата стоматологија”, Кичево декември 2015 година.	3
	Поканет предавач на 8. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, 2018, Охрид.	3
	ВКУПНО ОД НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	72,86

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	НАЗИВ НА АКТИВНОСТ	Поени
	Коавтор на позитивно рецензиран учебник Сонја Еленчевска Апостолска, Василка Ренцова „Ендодонција", учебник со позитивна рецензија објавена во Билтен бр. 1057, 2014.	6
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
	Македонско стоматолошко друштво, организационен секретар, 2013 -2018	1
	Организационен одбор на 7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество	1
	Член на Научен одбор на здружението на специјалисти по болести на забите и ендодонтот	1
	Научен одбор на 8. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество	1
	Член на Работно претседателство- усни презентации, 7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, мај 2015, Охрид	1
	Член на Работно претседателство- усни презентации, 8. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, мај 2015, Охрид	1
	Член на комисија за полагање на државен испит	1
	Претседател на здружението по болести на забите и ендодонтот при МСД, 2018-	1
	Член на Уредувачкиот одбор на Македонски стоматолошки преглед од 2017	2
	FDI (World Dental Federation), regular member	1
	ERO (European Regional Organization) regular member	1
	Раководител на внатрешна организациона единица	3

	Раководител на катедра од 2017 година (решение бр. 02-2839/1 од 26.12.2017 год.)	
	Член на факултетска комисија Член на Комисија за одбрана на дипломски труд (10-3122/2 од 30.10.2018)	0,5
	Член на Наставен одбор (02-2470/1 од 29.11.2017 год.)	0,5
	Член на Наставно-научниот колегиум на студиската програма за втор циклус студии (02-2424/1 од 26.9.2018)	0,5
	Член на Комисија за евалуација на студиска програма за втор циклус студии (02-1255/1 од 27.4.2018)	0,5
	Член на Конкурсна комисија за запишување на студенти во учебната 2018/19 година (02-1242/1 од 27.4.2018)	0,5
	Член на Комисија за евалуација на факултетот (02-1254/1 од 27.4.2018)	0,5
	Член на Комисија за полагање на специјалистички испит (08-69/3 од 30.8.2018)	0,5
	Член на Комисија за валоризација на кредити на пишан труд (09-109/2 од 14. 2.2017) (10-596/2 од 22.3 2017)	0,5 0,5
	Член на Комисија за полагање на предиспитен завршен колоквиум(08-69/2 од 17.8.2018)	0,5
	Учество во изработка на национална програма од одредена област	
	Наставна програма за втор циклус студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје, 2018.	3
	Награда за научни постигнувања од струкова организација	
	Благодарница по повод 10 години од осамостојувањето на Македонското стоматолошко друштво, 2014.	3
	Благодарница за активно учество во организација на 7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, 2015	3

	ВКУПНО ОД СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ И ДЕЈНОСТ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	29

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	ПОЕНИ
НАСТАВНО–ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	96,41
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	72,86
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	29
ВКУПНО	198,27

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Соња Апостолска, претседател с.р
2. Проф. д-р Лидија Поповска, член с.р
3. Проф. д-р Илијана Муратовска член с.р

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и анализирајќи ја севкупната досегашна активност на кандидатката доц. д-р Василка Ренцова, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Василка Ренцова.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Василка Ренцова поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанти на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област дентална патологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, д-р Василка Ренцова да биде избрана во звањето вонреден професор во научната област дентална патологија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Соња Апостолска претседател с.р
2. Проф. д-р Лидија Поповска, член с.р
3. Доц. д-р Илијана Муратовска член с.р

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Василка Петре Ренцова
 (име, татково име и презиме)

Институција: Стоматолошки факултет, УКИМ, Скопје
 (назив на факултетот/институтот)

Научна област: дентална патологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,21 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10	Да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: Дентална патологија, медицински науки и здравство, подрачје стоматологија.	Да
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	Да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: <u>Iran J Public Health</u> . (IF: 0,76).	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Назив на електронската база на списанија: Web of Science 3. Наслов на трудот: Factors Related to High Anxiety and Depression in Dentistry Students in the Republic of Macedonia 4. Година на објава: 2016 Nov;45(11):1515-1517 1. Назив на научното списание: Medical Review. 2. Назив на електронската база на списанија: Index Medicus, Scopus, doiSerbia i Directory of Open Access Journals. 3. Наслов на трудот: Adaptability of different canal sealers to the root canal dentin-scanning electron microscopy analysis 4. Година на објава: 2017 1. Назив на научното списание: Medical Review 2. Назив на електронската база на списанија: Index Medicus, Scopus, doiSerbia i Directory of Open Access Journals. 3. Наслов на трудот: Biodentin etm as a furcal perforation repair material—a case series. 4. Година на објава: 2017 1. Назив на научното списание: Serbian Dental Journal 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, Google Scholar, ProQuest, Sciendo. 3. Наслов на трудот: Minimally invasive restorative treatment with direct composite veneers—case report. 4. Година на објава: 2017 1. Назив на научното списание: Serbian Dental Journal 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, Google Scholar, ProQuest, Sciendo.	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	3. Наслов на трудот: Work related musculoskeletal disorders among dentists at the university dental clinic in Skopje 4. Година на објава: 2018 1. Назив на научното списание Archives of public health 2. Назив на електронската база на списанија: Openaire, Google shoolar, BASE 3. Назив на трудот: Interdisciplinary approach and therapy plan in patients with oligodontia. 4. Година на објава: 2018	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание Physioacta 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 25 САД(1), Турција(1), Словенија(1), Србија(3), Германија(1), Бугарија,(1) Романија(2), Белорусија(1), Албанија(1), Црна Гора(1), БиХ(1), Српска БиХ(2), Македонија(9) 3. Назив на трудот : Quantification and expression of certain genes during the reparatory dentinogenesis 4. Година на објава: 2018 .	Да
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1. Назив на зборникот: Int Dental Journal (Suppl. 1) 2. Назив на меѓународниот собир: FDI Poznan. 3. Имиња на земјите: United Kingdom, Canada, USA, Brazil, Australia, Japan, Netherlands. 4. Наслов на трудот: Antibacterial efficacy of gaseous ozone and Nd:yag laser. in vivo study 5. Година на објава: 2016	Да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на зборникот: Int Dental Journal (Suppl. 1) 2. Назив на меѓународниот собир: FDI Madrid, Spain. 3. Имиња на земјите: United Kingdom, Canada, USA, Brazil, Australia, Japan, Netherlands. 4. Наслов на трудот: The effect of two lining materials on share bond strength 5. Година на објава: 2017 1. Назив на зборникот: General endodontics abstracts 2. Назив на меѓународниот собир: 18th ESE Biennial Congress, Brussels, Belgium. 3. Имиња на земјите: Belgium. 4. Наслов на трудот: Determining the sealing ability of four root's canal filling techniques by micro-CT. 5. Година на објава: 2017 1. Назив на зборникот: Книга на апстракти 2. Назив на меѓународниот собир: 8. Конгрес на МСД со меѓународно учество, Охрид, РМ 3. Имиња на земјите: Македонија, Хрватска, Словенија Италија, Бугарија, Србија, Турција, БиХ, БиХ-РС 4. Наслов на трудот: Ефектот на болните стоматолошки интервенции врз кардио-васкуларниот и ендокрино-метаболниот сртес-одговор при општа анестезија. 5. Година на објава: јуни 2018 1. Назив на зборникот: Книга на апстракти 2. Назив на меѓународниот собир: 8. Конгрес Конгрес на МСД со меѓународно учество, Охрид, РМ 3. Имиња на земјите: Македонија, Хрватска, Словенија Италија, Бугарија, Србија, Турција, БиХ, БиХ-РС 4. Наслов на трудот: Асоцијација помеѓу психосоцијалниот стрес и пародонталната болест-клиничко биохемиска студија 5. Година на објава: јуни 2018	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на зборникот: Книга на апстракти 2. Назив на меѓународниот собир: 8. Конгрес Конгрес на МСД со меѓународно учество, Охрид, РМ 3. Имиња на земјите: Македонија, Хрватска, Словенија Италија, Бугарија, Србија, Турција, БиХ, БиХ-РС 4. Наслов на трудот: Микропропустливоста на балк и конвенционални композити-компаративна анализа 5. Година на објава: јуни 2018 1. Назив на зборникот: Книга на апстракти 2. Назив на меѓународниот собир: 8 Конгрес на МСД со меѓународно учество, Охрид, РМ 3. Имиња на земјите: Македонија, Хрватска, Словенија Италија, Бугарија, Србија, Турција, БиХ, БиХ-РС 4. Наслов на трудот: Влијанието на материјалите за директно прекривање на пулпата на јачината на врската. 5. Година на објава: јуни 2018 1. Назив на зборникот: Книга на апстракти 2. Назив на меѓународниот собир: 8 Конгрес на МСД со меѓународно учество, Охрид, РМ 3. Имиња на земјите: Македонија, Хрватска, Словенија Италија, Бугарија, Србија, Турција, БиХ, БиХ-РС 4. Наслов на трудот: Можности за постендодонтска санација на забите-приказ на случај 5. Година на објава: јуни 2018	
4	Претходен избор во научно звање – научен соработник, на 24.II 2014, Билтен бр. 1070 од 1.II 2014 доцент, на 20.IX 2016, Билтен бр. 1126 од 1.VII 2016	Да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	Да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 5 (пет) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

1. Проф. д-р Соња Апостолска претседател с.р
2. Проф. д-р Лидија Поповска, член с.р
3. Доц. д-р Илијана Муратовска член с.р

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА 5 (ПЕТ) НАСТАВНИЦИ ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА И ПАРОДОНТОЛОГИЈА НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Стоматолошки факултет - Скопје, објавен во весниците „Вечер“ и „Лајм“ од 12. 11. 2018 година, за избор на 5 (пет) наставници во сите наставно-научни звања во наставно-научната област орална патологија и пародонтологија и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот бр. 02-3984/1, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Киро Ивановски, редовен професор, проф. д-р Мирјана Поповска редовен професор и проф. д-р Силвана Георгиева, редовен професор.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област, орална патологија и пародонтологија, во предвидениот рок се пријавија: н. сор. д-р Катарина Дирјанска, н. сор. д-р Вера Радојкова Николовска, н. сор. д-р Стевица Ристоска, н. сор. д-р Кристина Митиќ и н. сор. д-р Емилија Стефановска.

Н. СОР. Д-Р КАТАРИНА ДИРЈАНСКА

7. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Катарина Дирјанска е родена на 26.7 1961 година во Скопје. Средно образование завршила во гимназијата „Јосип Броз Тито“ во Скопје. Дипломирала на Стоматолошкиот факултет во Скопје во 1986 година, со просечен успех 8,00.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1995/1996 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 1997 година, со просечен успех 9,14. Во 2002 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Клиничко- биохемиска детекција на иницијалната пародонтална лезија“.

Докторска дисертација ја пријавила во 2005 година од областа на пародонтологијата. Дисертацијата на тема: „Улогата на слободните радикали во патогенетските механизми на пародонталната болест“ ја одбрала во 2009 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Киро Ивановски, проф. д-р Марија Накова, проф. д-р Ана Миновска и проф. д-р Бети Дејанова. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област орална патологија и пародонтологија. Во 1997 година е избрана во звањето помлад асистент на Стоматолошкиот факултет во Скопје во областа болести на устата и пародонтот.

Во моментот е научен соработник. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1070 од 2018 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр.678, 763, 826, 892,998 и 1070, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

8. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Стоматолошки факултет, кандидатот д-р Катарина Дирјанска изведува теоретска и практична настава на прв и втор циклус студии на студиската програма за доктори по дентална медицина, на студиската програма за стручни забни техничари и на студиската програма за стручни стоматолошки сестри- орални хигиенолози.

Кандидатката учествувала како член во Комисија за оцена на специјалистички испит. Кандидатката е коавтор на следниве учебни помагала: Орална биохемија – практикум и Клиничка пародонтологија 1 - практикум.

Научноистражувачка дејност

Д-р Катарина Дирјанска има објавено вкупно 71 научен труд од областа на пародонтологијата и оралната медицина.

Д-р Катарина Дирјанска учествувала како член во 1 научен проект.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Катарина Дирјанска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон” Скопје – Клиника за болести на устата и пародонтот, при што врши стручна дејност од областа на болестите на устата и пародонтот.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон” Скопје и Стоматолошка комора на Македонија.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Катарина Дирјанска има позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Стоматолошкиот факултет.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: **Катарина Лазар Дирјанска**

Институција: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ Скопје Стоматолошки факултет Скопје

Научна област: орална патологија и пародонтологија

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: <u>8,00</u> Просечниот успех на втор циклус изнесува: <u>9,14</u>	да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: орална патологија и пародонтологија	да
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	
	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1.Назив на научното списание: Journal of Macedonian Association of Physiologist and Anthoropologist Physioacta Vol.8 No.1	да

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
	2.Меѓународен уредувачки одбор: списанието е со меѓународен уредувачки одбор согласно со чл. 2, ст. 1, точка 24 б од Законот за високото образование 3. Наслов на трудот: Salivary flow and xerostomia in patients undergoing antihypertensive therapy 4. Година на објава: 2014година 1.Назив на научното списание: Journal of International Dental and Medical Research 2.Меѓународен уредувачки одбор: списанието е со меѓународен уредувачки одбор согласно со чл. 2, ст. 1, точка 24 б од Законот за високото образование 3. Наслов на трудот: Bacterial contamination of the toothbrushes 4. Година на објава: 2016 година 1.Назив на научното списание: Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences 2.Меѓународен уредувачки одбор: списанието е со меѓународен уредувачки одбор согласно со чл. 2, ст. 1, точка 24 б од Законот за високото образование 3. Наслов на трудот:The effects of NBH gingival gel application in the treatment of the erosive lichen planus: case report 4. Година на објава: 2016 година 1.Назив на научното списание Journal of Macedonian Association of Physiologist and Anthoropologist Physioacta 2.Меѓународен уредувачки одбор: списанието е со меѓународен уредувачки одбор согласно со чл. 2, ст. 1, точка 24 б од Законот за високото образование 3. Наслов на трудот: Complete dentures and salivary flow rate._ Macedonian Dental Review	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
	4. Година на објава: 2017 година 1.Назив на научното списание: Macedonian Dental Review 2.Меѓународен уредувачки одбор: списанието е со меѓународен уредувачки одбор согласно со чл. 2, ст. 1, точка 24 б од Законот за високото образование 3. Наслов на трудот: The influence of complete dentures on xerostomia and the concentration of salivary proteins 4. Година на објава: 2018 година	
4	Претходен избор во научен соработник – 24.2.2014 година; Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1070 од 3.2.2018 година	да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

ОБРАЗЕЦ 2

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Катарина Лазар Дирјанска

Институција: Стоматолошки факултет - Скопје

Научна област: Орална патологија и пародонтологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поеми

1	Одржување на настава од прв циклус студии	
	Орална микробиологија и имунологија стручни стоматолошки сестри од 2015/16 до 2017/18 (8 часа во семестар x 3 години)	0,96
2	Одржување настава од втор циклус	
	Ласер терапија во третманот на пародонталната болест (6 часа)	0,3
	Одржување настава втор циклус специјализанти по пародонтологија „Нов концепт на пародонталната хирургија” (6 часа)	0,3
3	Одржување на вежби	
	Болести на устата и пародонтот XI и XII семестар 1997 /1998 год. до 2006 / 2007 год. (2+4)	79,2
	Пародонтологија I XI семестар од 2007/2008 год. до 2018/2019 год. (1+3)	32,4
	Пародонтологија II XII семестар од 2007/2008год. до 2018/2019 год. (1+3)	32,4
	Превентивна стоматологија II од 2005/2006 год. до 2006/2007 год. (2+3)	5,4
	Орално здравје од 2007/2008 год. до 2011/2012 год. (2+3)	13,5
	Орална хигиена од 2011/2012 год. до 2017/2018 год. (2+3)	16,2
	Орална хигиена од 2017/2018 год. до 2018/2019 год. (1+1)	0,9
	Претклиничка пародонтологија од 2013/2014 год. до 2017/2018 год.(1+2)	4,5
	Орална Биохемија од 2006/2007 год. до 2017/2018 год. (3+3)	48,6
	Орална Биохемија од 2017/2018 год. до 2018/2019 год. (3+1)	0,9
	Орална Медицина и Патологија VII семестар од 2013/2014 год. до 2017/2018 год. (1+2)	9
	Фокалоза од 2009/2010 год. до 2013/2014 год. (2+1)	5,45

	Орална Биохемија стручни забни техничари од 2006/2007 год. до 2017/2018 год. (1+1)	5,4
	Пародонтологија стручни стоматолошки сестри од 2006/2007 год. до 2017/2018 год. (1+2)	10,8
	Орална Биохемија и физиологија стручни стоматолошки сестри од 2006/2007 год. до 2017/2018 год. (1+1)	5,4
4.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	3
5.	Подготовка на нов предмет	
	Подготовка на вежби по предметите: Орална биохемија Клиничка пародонтологија I Клиничка пародонтологија II Орална хигиена	2
6.	Консултации со студенти	
	Орална биохемија (2006/2007 -2017/2018) Претклиничка пародонтологија (2013/2014 до 2017/2018) Пародонтологија 1 (2007/2008 до 2018/2019 год) Орална хигиена (2011/2012 до 2017/2018)	4,8
7.	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика	8
8.	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	0,2
9.	Позитивно рецензиран практикум автор	4
	Вкупно	293,61

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Учесник во национален научен проект	
	„Застапеност на оптималното орално здравје кај возрастното население на територијата на Република Македонија”, одобрен од страна на Стоматолошкиот факултет во Скопје, 2014 година.	3
2	<i>Трудови со оригинални научни/сѝручни резултати, објавени во научно сѝисание кое ѝодлежи на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор</i>	
	1. Ivanovski K., Elencevski S., Pesevska S., Dirjanska K., Stefanovska E., Kokolanski V. Effect of educational attainment level on periodontal health and number of extracted teeth Stomatoloski informator broj 34 Novi Sad 2014: 5-10. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, бр. 1162 од 2018 год.	3
	2. Mindova S., Ivanovski K., Pesevska S., Pandilova M., Georgieva S., Stefanovska E., Ristoska S., Dirjanska K., Koneski F. Effects of smoking to the lipid profile in patients with periodontal disease. Macedonian Dental Review 2018:41(1-2):17-24. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, бр. 1180 од 2018 год.	3
	3. Kokolanski V., Trajkovikj Jolevska S., Isijanovska R., Ivanovski K., Dirjanska K., Sivadasan S. Knowledge and attitude towards pharmacovigilance and adverse drug resction reporting among dental medicine students in the Republic of Macedonia Macedonian Dental Review 2018:41(1-2):1-8.	3
	4. Pandilova M., Petrovic D., Ivanovski K., Georgieva S., Pesevska S., Korunoska-Stefkovska V., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E., Mitik K., Ristoska S. Optimal oral health within different age groups among the population of Republic of Macedonia. Macedonian Dental Review 2018:41(1-2):54-57. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје, бр. 1180 од 2018 год.	3
3.	<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/сѝручно сѝисание</i>	

	1. Пандилова М., Ивановски К., Георгиева С., Пешевска С., Конески Ф., Дирјанска К., Стефановска Е. Учество на слободни радикали и реактивни кислородни форми во патогенезата на пародонталната болест. Македонски стоматолошки преглед 2014:No.(1-2):62-73. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1162 од 2018 год.	1,8
	2. Георгиева С., Пандилова М., Дирјанска К., Ристоска С., Стефановска Е., Ивановски К. Клинички доктрини во профилаксата и менаџментот на оралните фокални инфекции кај пациенти со ризик. Македонски стоматолошки преглед 2015:No.(1-2):85-91. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1162 од 2018 год.	1,8
	3. Стефановска Е., Пандилова М., Георгиева С., Пешевска С., Ивановски К., Ристоска С., Миндова С., Дирјанска К. Озон терапија, нов модалитет во пародонтологија. Македонски Стоматолошки Преглед 2015:No.(1-2):77-84. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1162 од 2018 год.	1,8
4..	Трудови со оригинални научни/ стручни резултати, објавени во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји меѓународно	
	1. Nikolovska J., Petrovski D., Mindova S., Dirjanska K. Job satisfaction among dentists in Macedonia 18 Annual Congress Association of Dental Health in a Joint meeting, (Abstract). Malta 2013:46. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1141 од 2017 год.	3,0
	2. Пешевска С., Кафтанџиева А., Ивановски К., Миндова С., Ивановска М., Дирјанска К. Контаминација на четките за заби со микроорганизми. 5 Конгрес на микробиолозите на Македонија со меѓународно учество (Апстракти) Охрид 2014:162. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1162 од 2018 год.	3,0
	3. Дирјанска К., Ивановски К., Стефановска Е., Миндова С., Ристоска С. Улогата на оксидативниот сред во прогресијата на пародонталната болест. 7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Охрид 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1180 од 2018 год.	3,0
	4. Миндова С., Ивановски К., Пешевска С., Ристоска С., Дирјанска К., Стефановска Е.	3,0

	Како ефектите од пушењето влијаат на пародонталната болест.7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Охрид 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1180 од 2018 год.	
	5. Стефановска Е., Ивановски К., Поповска М., Ристоска С., Миндова С., Дирјанска К. Гингивално-флуидни маркери кај гингивална и пародонтална болест. 7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (Апстракти). Охрид 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, бр. 1180 од 2018 год.	3,0
	6.Dirjanska K., Ivanovski K., Filipce V. Correlation between the values of urea and creatinine, in saliva and serum in patients with chronic kidney disease.FDI World Dental Congress (Abstract) . Madrid 2017.	3,0
	7. Кокочева-Ивановска О., Георгиев З., Тодоровска Г., Дирјанска К.Влијанието на локалните фактори за појава на циркуларен кариес.1 .Конгрес на Здружението на специјалисти по детска и превентивна стоматологија на Македонија (Апстракти). Скопје 2018:69.	3,0
	Вкупно	41,4

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравство	
	Специјалист по болести на устата и пародонтот	2
2.	Учество во комисии и тела на државни органи и други органи	
	Член на Македонското стоматолошко друштво	1
	Член на Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот	1
	Член на Стоматолошката комора на Македонија	1
Дејности од поширок интерес		

1.	Председател на здружение поврзано со струката	2
2	Учество во комисии и тела на државни и други органи Учество во комисии за полагање на државен испит, доктори по дентална медицина, организирано од Стоматолошката комора на Македонија 2015, 2016 и 2017 и 2018г.	4
3.	Награда за научни постигнувања од струкова организација	
	Благодарница од Македонското стоматолошко по повод 10 години	3
	Вкупно	14

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	293,61
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	41,4
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	14
Вкупно	349,01

Рецензентска комисијата

1. Проф. д-р Ќиро Ивановски , с. р.
2. Проф. д-р Мирјана Поповска, с. р.
3. Проф. д-р Силвана Георгиева, с. р.

Н. СОР. ВЕРА РАДОЈКОВА НИКОЛОВСКА

Кандидатката н. сор. д-р Вера Радојкова Николовска е родена на 22. 3. 1963 година во Скопје, Република Македонија. Средно образование завршила во Скопје, на 19.5.1981 год. Со високо образование се стекнала на Стоматолошкиот факултет УКИМ во Скопје. Дипломирала на 25. 10.1988 година, со просечен успех 9,21.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1989 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Стоматолошкиот факултет при УКИМ во Скопје. Студиите ги завршила со просечен успех 9,64. На 12. 7. 2000 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Компаративни метрички анализи на длабочина на гингивалниот сулкус и пародонтален џеб”.

Докторска дисертација пријавила во 2004 година на Стоматолошкиот факултет при УКИМ во Скопје. Дисертацијата на тема: „Влијание на половите хормони врз пародонтално ткивната афекција” ја одбрала на 3.12.2008 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Марија Накова, проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Ана Миновска, проф. д-р Весела Малеска Ивановска и проф. д-р Лилјана Спасовска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област орална патологија со пародонтологија.

Во 1997 година е избрана во звањето помлад асистент на Стоматолошкиот факултет во Скопје, во областа болести на устата и пародонтот.

Во моментот е научен соработник. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1070 од 2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 677, 763, 826, 891, 998 и 1070, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Стоматолошки факултет, кандидатката д-р Вера Радојкова Николовска изведува теоретска и практична настава на прв и втор циклус студии на студиската програма за доктори по дентална медицина, на студиската програма за стручни забни техничари и на студиската програма за стручни стоматолошки сестри-орални хигиенолози.

Кандидатката учествувала како член во комисија за оцена/или одбрана на 1 специјалистички и 1 магистерски труд.

Кандидатот е автор на рецензиран учебник и практикум под наслов: Орална хигиена и Орална медицина и патологија (учебник-коавтор) и Клиничка пародонтологија 1 (практикум-автор).

Научноистражувачка дејност

Д-р Вера Радојкова Николовска во периодот од последниот избор има објавено вкупно 100 научни трудови од научната област, од кои 6 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 25 труда, во меѓународни научни списанија и 66 труда во зборници од научни собири и 3 учебници.

Д-р Вера Радојкова Николовска била учесник на 2 национални и 1 меѓународен научен проект.

Д-р Вера Радојкова Николовска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Клиниката за болести на устата и пародонтот при ЈЗУ Стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“. Врши стручна дејност-специјалист по болести на устата и пародонтот.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во Клиничкиот центар во Љубљана, Република Словенија.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Стоматолошкиот факултет при УКИМ - Скопје, Стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ и Стоматолошката комора.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката Вера Радојкова Николовска, во 2017/2018 година, доби позитивна оценка (9,73) од анонимно спроведената анкета на студентите на Стоматолошкиот факултет

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Вера Радојкова-Никовска
Институција: Стоматолошки факултет, УКИМ - Скопје
Научна област: ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА И ПАРОДОНТОЛОГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,21 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,64	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: орална патологија и пародонтологија, поле медицински науки и здравство, подрачје стоматологија.	ДА
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Contributions, Sec.Med.Sci 2. Назив на електронската база на списанија: Baidu Scholar, Case, Celdes, CNKI Scholar (China National Knowledge Infrastructure), CNPIEC, DOAJ (Directory of Open Access Journals), EBSCO (relevant databases), EBSCO Discovery Service, Elsevier – SCOPUS, Google Scholar, J-Gate,	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
	JournalTOCs, KESLI-NDSL (Korean National Discovery for Science Leaders), Naviga (Softweco), Primo Central (ExLibris), Publons, PubMed, ReadCube, ResearchGate, SCImago (SJR), Summon (Serials Solutions/ProQuest), TDNet, Ulrich's Periodicals Directory/ulrichsweb WanFang Data, WorldCat (OCLC) 7. Наслов на трудот: Perceived stress in dental practice 8. Година на објава: XXXIV 2,2013(135-141) 1. Назив на научното списание: Balk J Stom 2. Назив на електронската база на списанија: Baidu Scholar, Case, Celdes, CNKI Scholar, CNPIEC, EBSCO Discovery Service, Google Scholar, J-Gate, Journal TOCs, KESKY-NDSL, Naviga, Primo Central, Read Cube, Sherpa/RoMEO, Summon, TDOneWorldCat Cross ref, Sciendo 3.Наслов на трудот: Oral clinical findings in patients with chronic renal failure 4. Година на објава: 2013;17:37-43 1. Назив на научното списание: Romanian Journal of Oral Rehabilitation 2. Назив на електронската база на списанија: Index Copernicus 3.Наслов на трудот: Influence of hyaluronic acid in periodontal tissue regeneration 4. Година на објава: 2013:Vol.5 (3): 9-14 1. Назив на научното списание: RevChim(Bucharest) 2. Назив на електронската база на списанија: Chemical Abstracts, Current Contents and Analytical Abstracts, Index for scientific publications of ISI (Institute for Scientific Informations) y inc tute for Scientifat 3.Наслов на трудот: Study regard the use of Er:YAG laser for initial treatment of periodontal disease	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
	4. Година на објава: 66, No7,2015 1. Назив на научното списание: Acta Stomatologica Naissi 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, DOAJ, SCOPUS & EMcare, SCI mago Journal & Country Rank, ASN ELSEVIER SCOPUS & EM CARE 3. Наслов на трудот: The influence of estrogen on the gingival health among girls 4. Година на објава: Dec/Dec 2014,Vol30, br/No70, p 1393-1407 1. Назив на научното списание: Journal of international dental and medical research 2. Назив на електронската база на списанија: Scopus, Ebsco, Index Copernicus, SciVerse, ProQuest, Academic keys, AE Global index, Academia.edu, Mendeley, iScience. 3. Наслов на трудот: The effects of NBF gingival gel application in the treatment of recurrent oral ulcers: case report 4. Година на објава: 2016; 9(1):81-85	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови (5) 1. Назив на научното списание: Physioacta 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 25; Америка(1), Турција(1), Словенија(1), Србија(3), Германија(1), Бугарија(1), Романија(2), Белорусија(1), Албанија(1), Црна Гора(1), БиХ(1), Српска БиХ(2), Македонија(9) 3. Наслов на трудот: The importance of denticles in patients with cardiovascular disease 4. Година на објава: 2013, Vol.7-No.1(65-71)	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
	1.Назив на научното списание: Physioacta 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 25; Америка(1), Турција(1), Словенија(1), Србија(3), Германија(1), Бугарија(1), Романија(2), Белорусија(1), Албанија(1), Црна Гора(1), БиХ(1), Српска БиХ(2), Македонија(9) 3. Наслов на трудот: Changes in the incisors position during treatment of malocclusion class II division I 4. Година на објава: Physioacta, 2013, Vol.7-No.1(73-83) 1.Назив на научното списание: Mac dental rev. 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 31; Македонија(9), Хрватска (5), САД(1), Словенија(2), Турција(1), Бугарија(6), Норвешка(1), Велика Британија(2), Србија(4) 3. Наслов на трудот: Helicobacter pylori: possible oral or gastric affection 4. Година на објава: Associate number 2015, 90-109 1.Назив на научното списание: Mac dental rev. 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 31; Македонија(9), Хрватска (5), САД(1), Словенија(2), Турција(1), Бугарија(6), Норвешка(1), Велика Британија(2), Србија(4) 3. Наслов на трудот: Contemporary Aspects In Adult Ortodontics 4. Година на објава: Associate number 2015,122-137 1.Назив на научното списание: Physioacta 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 25; Америка(1), Турција(1), Словенија(1), Србија(3), Германија(1), Бугарија(1), Романија(2), Белорусија(1), Албанија(1), Црна Гора(1), БиХ(1), Српска БиХ(2), Македонија(9)	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
	3. Наслов на трудот: Comarative analysis of microbial quantification after aplication of chlorhexidine gel in chronic periodontitis 4. Година на објава: 2014;8(2):11	
3.3	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (5) 1.Назив на зборникот: Proceeding of Bass Congress 2014 2.Назив на меѓународниот собир: 19thBaSS Congress, Belgrade, Serbia, 2014 3.Имиња на земјите: Serbia. Macedonia, Romania, Albania, Greece, Bulgaria, Bosnia and Hercegovina 4. Наслов на трудот: Oral and periodontal changes associates with sex hormone levels 5. Година на објава: 2014 1.Назив на зборникот: Proceeding of Bass Congress 2014 2.Назив на меѓународниот собир: 19thBaSS Congress, Belgrade, Serbia, 2014 3.Имиња на земјите: Serbia. Macedonia, Romania, Albania, Greece, Turkie, Bulgaria, Bosnia and Hercegovina 4. Наслов на трудот: The role of estrogen hormones on maintaining gingival health 5. Година на објава: 2014 1.Назив на зборникот: Book of abstracts 2.Назив на меѓународниот собир: 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови
	3.Имиња на земјите: Serbia. Macedonia, Romania, Albania, Greece, Bulgaria, Slovenia, 4. Наслов на трудот: <i>Gingivitis desquamative chronica - case report</i> 5. Година на објава: 2015 1.Назив на зборникот: Proceeding of Bass Congress 2015 2.Назив на меѓународниот собир: 20th Congress of BaSS, 2015, Bucharest, Romania 3.Имиња на земјите: Serbia. Macedonia, Romania, Albania, Greece, Turkie, Bulgaria, Bosnia and Hercegovina 4. Наслов на трудот: The use of optical detection system in early detection of (pre)malignancies: a systematic review 5. Година на објава: 2015 1.Назив на зборникот: <u>Special Issue: Abstracts of the 105th, FDI World Dental Congress, September 2017</u> 2.Назив на меѓународниот собир: <u>105th, FDI World Dental Congress, Madrid, Spain, 2017</u> 3.Имиња на земјите: Spain, Macedonia, Italy, Brazil, France, Germany, Holland, Denmark, USA. 4. Наслов на трудот: The Effects of Estrogen Hormones on Periodontal Health in Menopause 5. Година на објава: 2017	
4	Претходен избор во научно звање – научен соработник, датум и број на Билтен: научен соработник на 24.II. 2014, Билтен бр.1070 од 1.II 2014	ДА
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

ОБРАЗЕЦ 2

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Вера Радојкова Николовска

Институција: Стоматолошки факултет, УКИМ - Скопје, Република Македонија

Научна област: орална патологија и пародонтологија

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред број	Назив на активноста:	Поени
	Одржување на настава	
	-од прв циклус	
	Стручни стоматолошки сестри	
	Орална патологија; 2015/16;2016/17;2017/18; 2018/19; 15* 0,04*4	2,4
	-од втор циклус	
	Патохистолошки и имунохистохемиски насоки во дијагностицирање на одредени орални заболувања 6*0,05	0,3
	-специјализанти	
	Пародонтологија 6*0,05	0,3
	Настава во школи и работилници -учесник (1)	
	Естетска пластична реконструктивна пародонтална хирургија; Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 12.04.2014 Скопје	1
	Современи терапевски пристапи кај пациенти со ризични заболувања; УКИМ - Стоматолошки факултет, 29.3.2014, Скопје	1

	Механички и биолошки аспекти на ендодонтската терапија, Здружение на специјалисти по болести на забите и ендодонтот, 27.09.2014, Скопје	1
	Естетска стоматологија – уметност и наука, 7. Меѓународен конгрес на нови технологии во стоматологијата, 10-12.11.2014, Скопје	1
	Современи аспекти во терапијата на ортодонтските аномалии; Здружение на специјалисти по ортодонција на Македонија, 25.10.2014, Стар Дојран	1
	Грешки во секојдневната стоматолошка практика; Стоматолошко здружение на Македонија, 8.11.2014, Куманово	1
	Трет Hands On курс - Нова парадигма во терапија на пародонтопатијата, Здружение на стоматолози „Етернитас“, 1.3.2014, Скопје	1
	Hands On курс Orthodontic miniscrew instalation on maxillary buccal region; Dental association Eternitas, 23.4.2014, Skopje	1
	Естетска реставрација од конзервативен и протетски аспект; Здружение на доктори по стоматологија - Струмица 2014	1
	19 th Congress of the BaSS, Belgrade, 24-27.4 2014	1
	Ендодонтска терапија-можност за зачувување на природниот заб; Здружение на специјалисти по болести на забите и ендодонтот, 25.5.2014, Скопје	1
	8. стоматолошки симпозиум Тиквеш 2014, 13.9.2014, Кавадарци	1
	Медицински аспекти на оралните заболувања; Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 29.11.2014 Скопје	1
	Хируршки аспекти во стоматологијата; Стоматолошко друштво на Албанците, Семинар со меѓународно учество, 16.3.2014, Гостивар	1
	4 th Eurasian Congress of health sciences, 26.9.2014, Ohrid	1
	20 th Congress of the BaSS; New interdisciplinary approaches in oral and general rehabilitation; Bucharest 23-26.4.2015	1
	Advances in oral diseases; 46th Professor Janez Plecnik Memorial Meeting, 3-4.12.2015, Ljubljana, Slovenia	1

	9. Стоматолошки симпозиум Тиквеш 2015, 12.9.2015, Кавадарци	1
	Биомеханика, функција и естетика; Здружение на специјалисти по ортодонција на Македонија, 3.10.2017, Велес	1
	Клинички решенија при специфични ендодонтски состојби; Здружение на специјалисти по болести на забите и ендодонтот, 3.10.2015, Скопје	1
	Современи хируршко-дијагностички концепти во стоматологијата; УКИМ - Стоматолошки факултет, 28.3.2015, Скопје	1
	Нови концепти во пародонталната хирургија и оралното здравје; Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 2.4.2016 Скопје	1
	ХПВ - инфекции и асоцирани болести; Здружение за хуман папилома вирус на Македонија, 6.5.2016, Скопје	1
	10. Стоматолошки симпозиум Тиквеш 2016, 17.9.2016, Кавадарци	1
	16 th Scientific Congress of BgDA , 9-11.6.2016, Burgas, Bulgaria	1
	Нови гледишта во пародонталната и оралната медицина; Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 19.11.2016 Скопје	1
	FDI World Dental Congress, Madrid, Spain, 29.8-1.9. 2017	1
	Мултифункционалниот пристап како најуспешно решение за проблемите во стоматологијата; УКИМ - Стоматолошки факултет, 28.10.2017, Скопје	1
	Гастроинтестинални заболувања и промени во усната празнина; Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 25.3.2017, Скопје	1
	22 nd Congress of the BaSS; Contemporary challenges in dentistry; 4-6.5. 2017; Thessaloniki, Greece	1
	Меѓународни симпозијум Савремени аспекти дијагностике и терапија оболења орофацијалне регија; 27.11.2017, Ниш, Србија	1
	Одржување на вежби (лабораториски, клинички или изработка на семинарски труд)	
	СТУДИСКА ПРОГРАМА: ДОКТОРИ ПО СТОМАТОЛОГИЈА/ДЕНТАЛНА МЕДИЦИНА	

Вежби I циклус студии: болести на устата и пародонтот; 1997/1998 до 2007/2008 (2 групи по 4 часа неделно)	79,2
Вежби I циклус студии: првентивна стоматологија 2; 2005/2006 и 2006/2007 (2 групи по 3 часа неделно)	5,4
Вежби I циклус студии: орално здравје 2007/2008 до 2011/2012 (2 групи по 3 часа неделно)	13,5
Вежби I циклус студии: орална хигиена 2011/2012 до 2017/2018 (2 групи по 2 часа неделно)	12,6
Вежби I циклус студии: орална хигиена 2017/2018 и 2018/2019 (2 групи по 1 час неделно)	1,8
Вежби I циклус студии: орална патологија 2007/2008 до 2013/2014 (5 групи по 2 часа неделно)	31,5
Вежби I циклус студии: орална патологија и медицина 1 2013/2014 до 2018/2019 (3 групи по 2 часа неделно)	16,2
Вежби I циклус студии: орална патологија и медицина 2 2013/2014 до 2018/2019 (3 групи по 3 часа неделно)	20,25
Вежби I циклус студии: пародонтологија 1 2007/2008 до 2018/2019 (1 група по 5 часа неделно)	27
Вежби I циклус студии: пародонтологија 2 2007/2008 до 2018/2019 (1 група по 3 часа неделно)	16,2
Вежби I циклус студии: претклиничка пародонтологија 2013/2014 до 2017/2018 (1 група по 2 часа неделно)	4,5
Вежби I циклус студии: фокалоза 2009/2010 до 2013/2014 (2 групи по 1 час неделно)	4,5
СТУДИСКА ПРОГРАМА: СТРУЧНИ ЗАБНИ ТЕХНИЧАРИ	
Вежби: Пародонтологија од учебната 2006/2007 до 2017/2018 (2 групи по 2 часа неделно)	21,6
Вежби: Пародонтологија од учебната 2017/2018 до 2018/2019 (1 група по 1 час неделно)	0,9

	СТУДИСКА ПРОГРАМА: СТРУЧНИ СТОМАТОЛОШКИ СЕСТРИ-ОРАЛНИ ХИГИЕНОЛОЗИ	
	Вежби: Пародонтологија од учебната 2006/2007 до 2017/2018 (1 групи по 2 часа неделно)	10,8
	Вежби: Орална патологија и медицина од учебната 2006/2007 до 2017/2018 (2 групи по 2 часа неделно)	21,6
	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика (0,06) *50	3
	Подготовка на нов предмет - предавања 1	
	Орална медицина и патологија 1 и 2	2
	Орална хигиена	1
	Клиничка пародонтологија	1
	Консултации со студенти ⁴ 0,002	
	Предмети: орална хигиена, орална патологија, претклиничка пародонтологија, клиничка пародонтологија; учебна година 2003/4 до 2017/18	4,8
	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика ⁵ 40*0,2	0,2 8
	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд	0,3
	1 кандидат	0,3
	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа	0,2
	1 кандидат	0,2
	Позитивно рецензиран универзитетски учебник - коавтор (6)	
	Орална патологија и медицина 1 и 2 М. Поповска, З. Белазелкоска 2013; Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1075 од 15. IV 2014 год.	6
	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум - автор (4)	
	Орална патологија и медицина 1 и 2-практикум М. Поповска, З. Белазелкоска, А. Атанасовска Стојановска, В. Радојкова-	4

	Николовска, К. Митиќ 2013; Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1075 од 15. IV 2014 год.	
	Клиничка пародонтологија - Катерина Дирјанска, Вера Радојкова Николовска, Стевица Ристоска, Соња Миндова, Емилија Стефановска, Кристина Митиќ во 2015 год.	4
	Пакет материјали за одреден предмет 1	
	Орална хигиена	1
	Орална медицина и патологија 1	1
	Орална медицина и патологија 2	1
	Клиничка пародонтологија 1	1
	Вкупно	359,85

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Одбранета магистерска работа: Компаративна метричка анализа на длабочина на гингивалниот сулкус и пародонтален џеб, 2000 год. (*4)	4
2.	Одбранета докторска теза: Влијание на половите хормони врз пародонтално ткивната афекција 2008 год. (*8)	8
3.	Учесник во национален научен проект „Асоцијација помеѓу орална и генитална афекција со ХПВ вирусот – причини за навремено вакцинирање: да или не“, одобрен и финансиран од УКИМ, 2016 год (*3) “Анализа и евалуација на состојбата на оралното здравје кај пациенти од ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св Пантелејмон” – Скопје, проектот на ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св Пантелејмон”, 2014 год. (*3)	6
4.	Учесник во меѓународен научен проект “Префабрикувани циркониумски колчиња со ретензивен коронарен облик за реставрација на ендодонтски третирани заби- ин витро процена на	5

	третманот” меѓународен научен проект помеѓу Р Македонија и Р Словенија 2016 год. (*5)	
5.	Монографија- “Влијание на половите хормони врз гингивалното здравје во периодот на пубертетската матурација” во 2013 год. (*8)	8
6.	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно списание кое нема импакт - фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование (*5)	
	Nada Pop-Jordanova, Vera Radojkova-Nikolovska, Silvana Markovska-Simoska Perceived stress in dental practice. Contributions, Sec.Med.Sci., XXXIV 2,2013(135-141)	4
	Mirjana Popovska, Ladislava Grchevska, Vladimir Popovski, Aneta Atanasovska-Stojanovska, Ana Minovska, Ana Belazelkoska, Vera Radojkova- Nikolovska, Kristina Mitik, Svetlana Strezovska. T-cell subpopulations in lesions of oral lichen planus. Contributions, Sec.Med.Sci., XXXIV 2,2013(143-149) Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј”бр.1075 од 15. IV.2014 год.	3
	A. Belazelkoska, M Popovska, G Spasovski, V Radojkova- Nikolovska, A Minovska, Z Belazelkoska, K Mitic. Oral clinical findings in patients with chronic renal failure. Balk J Stom,2013;17:37-43 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1075 од 15. IV.2014 год.	3
	Vera Radojkova-Nikolovska, Mirjana Popovska, Ana Minovska, Bruno Nikolovski, Biljana Kapusevska. Influence of hyaluronic acid in periodontal tissue regeneration. Romanian Journal of Oral Rehabilitation 2013:Vol.5 (3): 9-14. Трудот е рецензиран во Билтен на	3

	Универзитетот “Св.Кирил и Методиј”бр.1070 од 1. II.2014 год.	
	Popovska M., Ristoski M., Atanasovska-Stojanovska A., Minovska A., Radojkova-Nikolovska V., Kapusevska B., Mitic K., Zendeli-Bedzeti L., Spasovski S. Conventional versus laser therapy with aggressive periodontitis. Romanian Journal of Oral Rehabilitation 2013:Vol.5 (3): 49-56. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј”бр.1070 од 1. II.2014 год.	3
	Aleksova P, Radojkova-Nikolovska V. A review of calcifying nanoparticles CNPs Stomatological review 2013; 2(2)119-123 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр. 1181 од 30. XI.2018 год.	4,5
	Mirjana Popovska, Ladislava Grcevska, Aneta Atanasovska Stojanovska, Biljana Kapusevska, Ilijana Muratovska, Ana Minovska, Vera Radojkova Nikolovska, Kristina Mitik. Role of humoral mechanisms in etiology of lichen planus. Contributions, Sec.Med.Sci., XXXV 3,2014. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј”бр.1152 од 1. IX 2017 год.	3
	Ana Belazelkovska, Mirjana Popovska, Goce Spasovski, Jelka Masin-Spasovska, Svetlana, Cekovska, Aneta Atanasovska-Stojanovska, Kristina Mitic, Vera Radojkova-Nikolovska. Oral and Salivary Changes in Patients with Chronic Kidney Disease. BANTAO Journal 2014; 12(1): 95-100 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј”бр.1162 од од 1.VII 2016год.	3
	Bruno Nikolovski, Danica Popovic Monevska, Ana Minovska, Mirjana Popovska, Vera Radojkova Nikolovska. Techniques and Methods for Detection and Diagnosis of Oral Premalignant and Malignant Lesions. Maced Med Electr J. 2015 Nov 10; 2015; 50016:8.	3
	Aneta Atanasovska -Stojanovska, Mirjana Popovska, Ilijana Muratovska, Kristina Mitic, Emilija Stefanovska, Vera Radojkova-Nikolovska. Therapeutic effect of	3

	proaftol in treatment of recurrent aphtous stomatitis. Contributions. Sec. Med. Sci., XXXV 3, 2014, 195-202. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1152 од 1. IX. 2017 год.	
	Vera S. Radojkova-Nikolovska, Mirjana F. Popovska, Ana B. Minovska Biljana Lj. Dzipunova, Pavlina E. Aleksova, Aneta S. Atanasovska- Stojanovska, Ana I. Belazelkovska A, Bruno I. Nikolovski. The influence of estrogen on the gingival health among girls. Acta Stomatologica Naissi Dec/Dec 2014, Vol30,/No70, /p 1393-1407. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016год.	3
	Spasovski S, Belazelkoska Z, Popovska M, Atanasovska-Stojanovska A, Radojkova-Nikolovska V, Muratovska I, Toseska-Spasova N, Dzipunova B, Nikolovski B. Clinical therapeutic effects of the application of doxycycline in the treatment of periodontal disease. OA Maced J Med Sci electronic publication ahead of print, published on January 22, 2016 as http://dx.doi.org/10.3889/oamjms.2016.021 . 1407 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016год.	3
	Popovska M, Fidovski J, Mindova S, Dirjanska K, Ristoska S, Stefanovska E, Radojkova-Nikolovska V, Mitic K, Rusevska B. The effects of NBF gingival gel application in the treatment of the erosive lichen planus: case report. OA Maced J Med Sci electronic publication ahead of print, published on January 29, 2016 as http://dx.doi.org/10.3889/oamjms.2016.026 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1180 од 15.II 2018год.	3
	Biljana Kapusevska, Nikola Dereban, Mirjana Popovska, Julijana Nikolovska, Vera Radojkova Nikolovska, Efka Zabokova, Aneta Mijovska. Tehnology and the use of acrylics for provisional dentine protection. Contributions. Sec. Med. Sci., XXXV 3, 2013, 113-120. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1075 од 15. IV. 2014 год	3
	Mirjana Popovska, Goce Spasovski, Nikola Orovcanec, Svetlana Cekovska, Marija Simonceva, Lindita Bexeti Zendeli, Elka Masin Spasovska, Aneta Atanasovska	3

	Stojanovska, Vera Radojkova Nikolovska, Kristina Mitik. Oral findings in end-stage renal disease. Contributions. Sec. Med. Sci., XXXV3, 2013, 86-91. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1075 од 15. IV. 2014 год	
	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование (8 + и.ф.)	
	Ana Minovska, Mirjana Popovska, Vera Radojkova Nikolovska, Ilijana Muratovska, Eugenia Popescu, Doriana Agop Forna. Resurfacing of perioral wrinkles in correlation with individual dental aesthetic outcome Materiale plastice, 52; No 3, 2015 (IF 0.824) Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1160 од 29.XII. 2017	5,62
	Mirjana Popovska, Vera Radojkova-Nikolovska, Ana Minovska, Doriana Agop Forna , Ilijana Muratovska, Norina Consuela Forna Etiopathogenetic Biochemical Mechanism Involved in Oral Lichen Planus Revista de Chemie,2015,66(11):1786-1790 (IF 0,810) Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1160 од 29.XII. 2017	5,61
	Ana Minovska, Mirjana Popovska, Vera Radojkova Nikolovska, Daniela Cvetanovska Stojcheva , Eugenia Popescu, Doriana Agop Forna. Study regard the use of Er:YAG laser for initial treatment of periodontal disease RevChim(Bucharest);66, No7,2015. (IF 0.810)	5,61
	Popovska M, Radojkova-Nikolovska V, Minovska A, Mijoska A. Ethiopatogenetic cellular mechanisms in oral lichen Planus. International Journal of Sciences and Research 2015;4(11):1985-1989. (IF=5.611)	10,411
	Dzipunova B, Tosenska-Spasova B,Radojkova-Nikolovska V, Popovska M, Peeva M, Ambarkova V. Decision for extraction as on orthodontic problem. IOSR Journal of	6,376

	dental and medical sciences 2017;16(12):61-64. (IF = 1,576)	
	Popovska M, Fidovski J, Radojkova-Nikolovska V, Dimova C, Popovska L, Mijoska A, Toseska Spasova N, Dzipunova B. The effects of NBF gingival gel application in the treatment of recurrent oral ulcers: case report. Journal of international dental and medical research 2016; 9(1):81-85. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр. 1126 од) (IF=0,105)	4,905
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови (5)	
	Aleksova P, Radojkova-Nikolovska V.The importance of denticles in patients with cardiovascular disease. Physioacta, 2013,Vol.7-No.1(65-71) Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр. 1181 од 30.XI.2018)	4,5
	Dzipunova B, Toseska Spasova N, Radojkova-Nikolovska V.Changes in the incisors position during treatment of malocclusion class II division I. Physioacta, 2013,Vol.7-No.1(73-83) Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1070 од 03.II.2014 год.	4
	Kokoceva- Ivanovska O, Radojkova-Nikolovska V, Zabokova-Bilbilova E, Ambarkova V, Simjanovska Lj.The level of calcium and phosphate in the initial lesion of a circular caries before and after the topical fluoride treatment. Physioacta, 2013,Vol.7-No.1(85-91) Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр. 1072	3
	Nikolovski B.Radojkova-Nikolovska V, Popovska M, Simjanovska Lj.Implementation of antibiotics in dental implants – yes or no? Physioacta, 2013,Vol.7-No.1(93-102) Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1075.	3

	Popovska M, Krstevska V, Krstevska O, Atanasovska-Stojanovska A, Radojkova-Nikolovska V, Minovska A, Goga Cmeka V, Muratovska I, Mitic K, Belazelkoska A, Kapusevska B, Pandilova M, Srezovska S. Oral and dental status in patients with planocellular carcinoma originating from the oral cavity, oropharynx or hypopharynx during radiotherapy. Physioacta, 2013, Vol.7-No2(73-83) Трудот е рецензиран во Билтен бр.1075.	3
	Sahmedin S, Popovska M, Radojkova-Nikolovska V. Comarative analysis of microbial quantification after aplication of chlorhexidine gel in chronic periodontitis. Physioacta, 2014;8(2):11.	4
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание (3)	
	Popovska Mirjana, Osmani Jusufi Zana, Vera Radojkova Nikolovska Helicobacter pylori: possible oral or gastric affection. Mac dental rev. year XXXVIII Associate number 2015, 90-109.	2,4
	Dzipunova B, Toseska Spasova N, Radojkova Nikolovska V, Popovska M, Popovik Monevska D, Muratovska I. Contemporary Aspects In Adult Ortodontics. Mac dental rev. year XXXVIII Associate number 2015,122-137. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016.	1,8
	Dzipunova B, Toseska-Spasova B,Radojkova-Nikolovska V, Popovska M, Popovic Monevska D, Muratovska I. The use and meaning of interproxillary traction in orthodontic therapy. Mac dent rev. year XXXVIII Associate number 2015 10-19. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016.	1,8
	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји (5)	
	Vera Radojkova-Nikolovska. Oral and periodontal changes associates with sex hormone levels 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014: 22 (пленарно предавање)	

	V Stojanovska, J Bajevska, V Radojkova-Nikolovska, V Spirov, L Simjanovska. Comparison of adhesive bond strength between hard dental tissues and bases of calcium hydroxide 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:127	3
	B Nikolovski, A Minovska, M Popovska, D Popovic-Monevska, V Radojkova-Nikolovska. Association between dental implants and oral cancer: clinical cases and systematic literature review 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:52	3
	M Popovska, V Radojkova-Nikolovska, G Spasovski, B Kapusevska, B Nikolovski. Oral findings in end stage renal disease 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:58 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1167 од 16.IV 2018.	3
	V Radojkova-Nikolovska, M Popovska, A Minovska, V Stojanovska, B Nikolovski. The role of estrogen hormones on maintaining gingival health 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:156	3
	V Radojkova-Nikolovska, B Dzipunova, A Atanasovska Stojanovska, P Aleksova, O Kokoceva Ivanovska, Role of the components of extra cellular matrix in periodontal tissue regeneration 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:156 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1091 од 31.XII.2014 год.	3
	B Nikolovski, A Minovska, D Cvetanovska -Stojceva, N Toseska -Spasova, V Radojkova-Nikolovska Autogenous options for soft-tissue management for optimal esthetics 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:157 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	A Atanasovska Stojanovska, M Popovska, I Muratovska, V Radojkova-Nikolovska, K Mitic Evaluation of treatment in a moderate periodontal disease: conservative vs. surgical-modified Widman flap 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:159 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1162 од 1.II.2018 год.	3

	M Popovska, V Radojkova-Nikolovska, A Atanasovska Stojanovska, B Kapusevska, S Spasovski. Tissue hormonal immune response in patients with juvenile and rapidly progressive periodontitis 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:167 Трудот е рецензиран во Билтен бр.1162 од 1.II.2018 год.	3
	B Nikolovski, Lj Simjanovska, A Belazelkoska, P Aleksova, V Radojkova Nikolovska A case of oral squamous cell carcinoma around dental implants 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:175 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр. 1181 од 30.XI.2018 год.	3
	N Toseska-Spasova, B Dzipunova, V Radojkova Nikolovska, K Toseska - Trajkovska, Z Spasov. Eating disorders in orthodontic practice 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:89 Трудот е рецензиран во Билтен бр.1162 од 1.II.2018 год.	3
	Lj Simjanovska, K Jakimovic Tasevska, V Radojkova Nikolovska, A Redzepi, P Aleksova. Removing a soft tissue changes as a result of irritation factors 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:195 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр. 1181 од 30.XI.2018 год.	3
	P Aleksova, V Radojkova Nikolovska, M Popovska, Lj Simjanovska, F Sali. Prevalence of pulp stones in association with dental arches in molars 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:232 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр. 1181 од 30.XI.2018 год.	3
	P Aleksova, V Radojkova Nikolovska, M Popovska, D Velevska-Stefkovska, F Sali. Prevalence of pulp stones in the first and the second molars in mandible 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:233 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр. 1181 од 30.XI.2018 год.	3
	O Kokoceva Ivanovska, M Jankulovska, A Kulishevski, Lj Simjanovska, V Radojkova Nikolovska. The influence of fluoride on the clinical development of the early childhood caries	3

	19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:281	
	B Dzipunova, N Toseska -Spasova, V Radojkova Nikolovska, M Peeva, N Gigovska. Adult orthodontics- possibilities in multidisciplinary approach 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:305 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1091 од 31.XII.2014 год.	3
	B Dzipunova, N Toseska -Spasova, V Radojkova Nikolovska, Lj Simjanovska, S Pancevska Correlation between maxilar, occlusal and mandibular plane in treated patients with distoocclusion 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:305 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1091 од 31.XII.2014 год.	3
	V Radojkova Nikolovska, E Mihailova, I Iliev, B Nikolovski, B Micevski. Hipodontia- etiology and multidisciplinary management 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, Abstract book, 2014:308	3
	<i>Radojkova-Nikolovska B, Popovska M, Minovska A, Dzipunova B, Tosevska Spasova N, Stojanovska-Atanasovska A, Stojanovska V, Muratovska I, Aleksova P, B Nikolovski Gingivitis desquamative chronica - case report 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 582</i> Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	<i>Aleksova P. Veleska-Stevkovska D., Radojkova-Nikolovska V. Classification of the dental calcifications according to the composition with clinical implications 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 594</i> Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј” бр. 1181 од 30.XI.2018 год.	3
	<i>Aleksova P., Veleska-Stevkovska D. Radojkova-Nikolovska V., Simjanovska Lj. Nonrestored teeth - provocateurs of pain? 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of</i>	3

	abstracts 588 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ бр. 1181 од 30.XI 2018 год.	
	Zana Jusufi Osmani, Popovska M, Vera Radojkova-Nikolovska, Kristina Mitić, Biljana Džhipunova, Natasa Toseska Spasova, Vera Stojanovska, Bruno Nikolovski Helicobacter pylori in supragingival plaque and saliva: is it diagnostic value for gastric infection 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 586 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Popovska M, Minovska A, Radojkova-Nikolovska V, Atanasovska-Stojanovska A Muratovska I Kapuševska B, Mitic K, Ivanovska M. Salivary humoral mechanisms in bullous lichen planus 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 576 Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152 од 1.IX.2017 год.	3
	Azizi F, Popovska M, Radojkova-Nikolovska V, Kapusevska B, Džipunova B, Toseska Spasova N, Stojanovska V, Nikolovski B Solo crowns and periodontal health 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 574 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Durmishi S, Popovska M Minovska, Vera Radojkova-Nikolovska, Toseska Spasova Natasa, Marija Ivanovska Stojanovska, Bruno Nikolovski Influence of solcodental adhesive paste on epithelisation process at periodontal separation 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 572 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Spasovski S, Belazelkoska Z, Radojkova Nikolovska V, Popovska M, Sahmedin S. Clinical effects of the application of doxycycline in the treatment of periodontal disease	3

	7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 570	
	Natasa Toseska-Spasova, Biljana Dzipunova, Vera Radojkova-Nikolovska, Aneta Atanasovska-Stojanovska, Ljuba Simjanovska, Katerina Tosheska-Trajkovska, Zoran Spasov Interrelation between vertical skeletal variables and lower incisor position variables in patients with anterior mandibular crowding 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 516 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Stojanovska V1., Popovska L2., Muratovska I2., Popovska M2., Radojkova-Nikolova V2., KapusevskaB2., Atanasova-Stojanovska A2., Zabokova-Bilbilova E1.,Toseska-Spasova N. In vitro sem analysis of internal adaptation for pulpal protection under composite restoration 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 528 Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот “Св.Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Natasa Toseska-Spasova, Biljana Dzipunova, Mirjana Popovska, Vera Radojkova-Nikolovska, Vera Stojanovska, Ilijana Muratovska, Katerina Tosheska-Trajkovska Carriere distalizer. 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 514 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Dzipunova B, Panchevska S, Panchevski G, Toseska-Spasova N, Radojkova-Nikolovska V, Muratovska I. Oral rehabilitation in patients with oligodontio: case report 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 512 Трудот е рецензиран во Билтенот на	3

	Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1126 од 1.VII 2016 год.	
	<i>Dzipunova B, Toseska-Spasova N, Radojkova-Nikolovska V, Popovska M, Simjanovska Lj</i> <i>Mandibular plane inclination in patients with distoocclusion</i> <i>7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 510</i> Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	<i>Dzipunova B, Toseska-spasova N, Radojkova-Nikolovska V, Popovska M, Muratovska I, Peeva M</i> <i>Cranial base characteristics in patients with distoocclusion</i> <i>7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 508</i> Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1126 од 1.VII 2016	3
	Nikolovski B, Cvetanovska Stojhceva D, Aleksandrovska A, Minovska A, Radojkova-Nikolovska V, Fixed prosthetics over implant-tooth support – survival rate over 4 years of follow up <i>7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 480</i>	3
	Bruno Nikolovski, Ana Minovska, Danica Popovic Monevska, Mirjana Popovska, Vera Radojkova Nikolovska, Daniela Cvetanovska Stojceva. VELSCOPE® - new method in early detection of oral mucosal changes <i>7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 330</i>	3
	<i>Sahmedin Sali, Mirjana Popovska, Vera Radojkova Nikolovska, Spiro Spasovski, Jasmin Fidoski</i> <i>Comparative analyze of the microbial quantification during using of periochip chlorhexidine gluconate in chronic periodontal disease.</i> <i>7th</i>	3

	<i>Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 318</i>	
	<i>Daniela Cvetanovska Stojcheva, Ana Minovska, Ana Aleksandrovska, Bruno Nikolovski, Vera Radojkova Nikolovska. Gummy smile surgical Er:YAG laser assisted correction - fast way to final aesthetics in the upper front region. 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 262</i>	3
	Radojkova-Nikolovska Vera. Association between rheumatoid arthritis and periodontal disease. <i>7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015, Book of abstracts 226</i> (пленарно предавање)	
	Bruno Nikolovski; Ana Minovska; Danica Popovic-Monevska; Mirjana Popovska; Vera Radojkova-Nikolovska. Gummy smile: differential diagnosis and management 20 th Congress of BaSS, 2015, Bucharest, Romania : Volume of Abstracts 202	3
	Vera Nikolovska; Vera Stojanovska; Ilijana Muratovska; Natasa Toseska-Spasova; Aneta Atanasovska Stojanovska. Effect of menopause on periodontium in women 20 th Congress of BaSS, 2015, Bucharest, Romania : Volume of Abstracts 219 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Aneta Atanasovska Stojanovska; Sashka Todoroska; Mirjana Popovska; Vera Radojkova Nikolovska; Ilijana Muratovska. Therapy approach in treatment of combined endo-perio lesion 20 th Congress of BaSS, 2015, Bucharest, Romania: Volume of Abstracts 247 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1152 од 1.IX 2017 год.	3
	Vera Radojkova-Nikolovska; M Popovska; A Minovska; B Dzipunova; B Nikolovski The role of progesterone on pregnancy gingivitis. 20 th Congress of BaSS, 2015, Bucharest, Romania: Volume of Abstracts 313 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Bruno Nikolovski; Ana Minovska; Danica Popovic-Monevska; Mirjana Popovska; Vera Radojkova-	3

	Nikolovska The use of optical detection system in early detection of (pre)malignancies: a systematic review 20th Congress of BASS, 2015, Bucharest, Romania : Volume of Abstracts 379	
	Mirjana Popovska; Ana Minovska; Aneta Atanasovska Stojanovska; Kristina Mitic; Vera Radojkova-Nikolovska. Oral clinical findings at patients with dyspeptic difficulties. 20th Congress of BASS, 2015, Bucharest, Romania : Volume of Abstracts 398 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1162 од 1.II 2018 год.	3
	Mirjana Popovska; Sahmedin Sali; Aneta Atanasovska Stojanovska; Vera Radojkova-Nikolovska; Ilijana Muratovska. Chlorhexidine gluconate application and its influence in patients with periodontitis. 20th Congress of BASS, 2015, Bucharest, Romania : Volume of Abstracts 402 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1152 од 1.9 2018 год.	3
	Popovska M, Mitic K, Radojkova-Nikolovska V, Zendeli-Bedzeti L, Muratovska I, Atanasovska-Stojanovska A, Antovska V, Dimitrovski G, Micevska M. Vlijanijeto na odredeni seksualni naviki vrz HPV oralna afekcija. Symposium: HPV infections and associated diseases 6 th May, 2016. Volume of Abstracts 13	3
	Џипунова Б, Тошеска-Спасова Н, Кирков А, Радојкова-Николовска В, Поповска М. Комбинирани ортодонтски и ортогнатохируршки третман на прогенија. 3-ти конгрес на здружение на специјалисти по ортодонција при МСД со меѓународно учество, мај 12-15, 2016 год, Охрид. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Тошеска-Спасова Н, Џипунова Б, Поповска М, Радојкова-Николовска В, Атанасовска-Стојановска А. Контраверзи околу екстракциите во ортодонцијата. 3-ти конгрес на здружение на специјалисти по ортодонција при МСД со меѓународно учество, мај 12-15, 2016 год, Охрид Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј“ бр.1126 од 1.VII 2016 год.	3
	Vera Radojkova Nikolovska, Mirjana Popovska, Ana Minovska, Aneta Atanasovska Stojanovska, Bruno Nikolovski; The Effects of Estrogen Hormones on	4,389

	Periodontal Health in Menopause, International Dental Journal 2017; 67 (Suppl. 1): 135–198(162) <u>Special Issue: Abstracts of the 105th, FDI World Dental Congress, September 2017</u> Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св.Кирил и Методиј” бр.1162 од 1.II 2018 год. (IF 1,389)	
	Mirjana Popovska, Vera Radojkova Nikolovska, Bruno Nikolovski, Lindita Zendeli-Bexheti, Spiro Spasovski, Kristina Mitic, Oral Findings in Patients with Dyspeptic Disturbances. International Dental Journal 2017; 67 (Suppl. 1): 135–198(155) <u>Special Issue: Abstracts of the 105th, FDI World Dental Congress, September 2017</u> (IF 1,389)	4,389
	Bruno Nikolovski, Vera Radojkova-Nikolovska, Ana Minovska, Mirjana Popovska, Danica Popovik-Monevska. Non-Invasive Techniques for Detection of Oral Premalignant and Malignant Lesions. International Dental Journal 2017; 67(Suppl. 1): 199-247 (208) <u>Special Issue: Abstracts of the 105th, FDI World Dental Congress, September 2017</u> (IF 1,389)	4,389
	Ilijana Muratovska, Vera Stojanovska, Vera Radojkova Nikolovska, Lidija Popovska, Vlado Vankovski. Shear Testing of Composite Restorations in Deep Cavity Preparations. International Dental Journal 2017; 67 (Suppl. 1): 2–67(47) <u>Special Issue: Abstracts of the 105th, FDI World Dental Congress, September 2017</u> (IF 1,389) Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” бр.1160 од 29.XII 2017 год.	4,389
	Radojkova-Nikolovska V. How a periodontalinfection might trigger rheumatoid arthritis 22 nd Bass Congress 2017 Thessaloniki Greece, Book of Abstracts p 39 (пленарно предавање)	
	Toseska-Spasova N , Dzipunova B, Radojkova-Nikolovska V, Stavreva N, Spasov Z. Orthodontic management in medically compromised patients. 22 nd Bass Congress 2017 Thessaloniki Greece, Book of Abstracts p73-74	3
	Nikolovski B, Minovska A, Popovic-Monevska D, Popovska M, Radojkova-Nikolovska V. Possibilities of the tissue autofluorescence in detection of oral mucosal changes. 22 nd Bass Congress 2017 Thessaloniki Greece, Book of Abstracts p 114	3

	Radojkova Nikolovska V, Popovska M, Minovska A, Muratovska I, Nikolovski B. The role of estrogen on gingival health in pregnancy. 22 nd Bass Congress 2017 Thessaloniki Greece, Book of Abstracts p 252	3
	Radojkova-Nikolovska V, Popovska M, Dzipunova B, Toseska Spasova N, Stojanovska V. Treatment of gingivitis desquamative chronica. 22 nd Bass Congress 2017 Thessaloniki Greece, Book of Abstracts p 252	3
	Nikolovski B, Minovska A, Radojkova Nikolovska V, Cvetanovska Stojceva D, Aleksandrovska A. Implant-supported front tooth replacement. 22 nd Bass Congress 2017 Thessaloniki Greece, Book of Abstracts p 321	3
	Nikolovski B, Radojkova Nikolovska V, Minovska A, Popovska M, Popovic Monevska D. Dental implants in cancer treated patients. 22 nd Bass Congress 2017 Thessaloniki Greece, Book of Abstracts p 321	3
	Popovska M, Radojkova-Nikolovska V, Grcev A, Kapusevska B, Atanasovska-Stojanovska A, Spasovski S. Serum immune mechanisms in the pathogenesis of oral lichen planus. Third Balkan congress for maxillofacial surgery. Second national congress of MAMFS. Ohrid, Macedonia, 2014; Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1167 од 16.IV 2018 год.	3
	Popovska M, Radojkova-Nikolovska V, Grcev A, Kapusevska B, Muratovska I, Mitic K, Nikolovski B. Tissue humoral immune response in lesions of oral lichen planus. Third Balkan congress for maxillofacial surgery. Second national congress of MAMFS. Ohrid, Macedonia, 2014; Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ бр.1167 од 16.IV 2018 год.	3
	Nikolovski B, Popovic Monevska D, Minovska A, Popovska M, Radojkova Nikolovska V. Oral squamous cell carcinoma in dental implants reconstruction. Third Balkan congress for maxillofacial surgery. Second national congress of MAMFS. Ohrid, Macedonia, 2014;	3
	Рецензија на научен/стручен труд 0,2	
	Рецензент на трудови во Physioacta (5), Vox Dentarii(1), Macedonian Pharmaceutical Bulletin(1)	1,4
	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество (3)	

	Vera Radojkova-Nikolovska. Oral and periodontal changes associates with sex hormone levels 19 th BaSS Congress, Belgrade, Serbia, 2014:	3
	Radojkova-Nikolovska Vera. Association between rheumatoid arthritis and periodontal disease. 7th Macedonian dental congress with international participation Ohrid 2015	3
	Radojkova-Nikolovska V. How a periodontal infection might trigger rheumatoid arthritis; 22 nd Bass Congress 2017 Thessaloniki Greece	3
	Radojkova-Nikolovska V. Dental management of patients with radiotherapy to the head and neck cancers; 16 th Scientific Congress of Bulgarian Dental Association, June 9-11,2016, Burgas,Bulgaria.	3
	Радојкова Николовска Вера. ХПВ асоцирани орални лезии; Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, Симпозиум со меѓународно учество Скопје 19. ноември 2016	3
	Радојкова Николовска Вера. Дентални протоколи после зрачење на пациенти со малигноми; “Современи принципи и протоколи во стоматологијата”, Симпозиум со меѓународно учество, 4.3.2017 год, Прилеп, Р Македонија	3
	Radojkova-Nikolovska V. Influence of estrogen hormones on periodontal health, 4th Eurasian Congress of health sciences, 26.09.2014, Ohrid	3
	Радојкова Николовска Вера. Афинитет на ХПВ кон орална лигавица; Симпозиум со меѓународно учество -ХПВ инфекции и асоцирани болести, 6.5.2016, Скопје	3
	Вкупно	349,488

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени

	Учество во промотивни активности на факултетот/институтот	0,5	
	Денови на наука при УКИМ во Скопје - 2013,2014, 2015, 2016 год.	2	
	Воведување нова лабораториска/клиничка или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството - првпат во државата воведена метода	4	
	одредување на концентрацијата на ПгЕ ₂ во гингивален флуид;	4	
	одредување на саливарна концентрација на половиот хормон тестостерон;	4	
	одредување на саливарна концентрација на половиот хормон прогестерон;	4	
	одредување на саливарна концентрација на половиот хормон естрадиол.	4	
	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	2	
	1998 год. специјализација по болести на устата и пародонтот	2	
Дејности од поширок интерес			
	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание	0,5	
	Заменик главен уредник на Vox Dentarii		0,5
	Член на уредувачки одбор на меѓународно научно/стручно списание	1	
	Balkan Journal Dental Medicine		1
	Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	0,5	
	Организационен одбор 24 Студентски конгрес 2017 Охрид		0,5
	Модератор на усна презентација на 24. Студентски конгрес, 2017, Охрид		0,5
	Член на комисија за постерска презентација на 24. Студентски конгрес, 2017, Охрид		0,5
	Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/ стручен собир		
	Член на Научен одбор на 18 th Bass Congress Skopje 2013		1
	Модератор на усна и постерска презентација на 18 th Bass Congress Skopje 2013		1

	Модератор на 4th Eurasian Congress of Health Sciences September 26, 2014 Ohrid Macedonia	1
	Награда за научни постигнувања од струкова организација - самостоен 3	
	Благодарница за посебни заслуги во развојот и унапредувањето на МСД од Македонско стоматолошко друштво по повод 10 години од осамостојување	3
	Благодарница за посебни заслуги од Бугарската дентална асоцијација, 2016	3
	Студиски престој во странство - до три месеци 0,5	
	Клинички Центар-Љубљана, Словенија 2015 год	0,5
	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект 0,5	
	„Асоцијација помеѓу орална и генитална афекција со ХПВ вирусот – причини за навремено вакцинирање: да или не“, одобрен и финансиран од УКИМ, 2016 год	0,5
	“Анализа и евалуација на состојбата на оралното здравје кај пациенти од ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св Пантелејмон” – Скопје, проектот на ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св Пантелејмон”, 2014 год.	0,5
	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект - соработник 1	
	“Префабрикувани циркониумски колчиња со ретентивен коронарен облик за реставрација на ендодонтски третирани заби- ин витро процена на третманот”, меѓународен научен проект помеѓу Р Македонија и Р Словенија, 2016 год.	1
	Член на факултетска комисија ¹² 0,5	
	Комисија-листа на посредници; одлука 03-1092/2 од 20.9.2013 год.	0,5
	Комисија за заштита на вработените на Стоматолошкиот факултет во Скопје од вознемирување на работно место- одлука.	0,5
	Центар за кариера на Стоматолошки факултет во Скопје- одлука 07-1482	0,5
	Комисија за етички прашања при СКЦ „Св. Пантелејмон” 02-818/1 од 1.7.2013 год.	0,5

	Член на Управен одбор на здружение поврзано со струката	0,3
	Член на научен одбор на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот (2014-2018)	0,3
	Учество во комисии и тела на државни и други органи	1
	Учество во комисии за полагање на државен испит доктори по дентална медицина, организирано од Стоматолошката комора на Македонија 2014, 2015, 2016, 2017 и 2018г.	5
	Член на Македонското стоматолошко друштво	1
	Член на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот	1
	Член на Стоматолошката комора на Македонија	1
	Член на БаСС	1
	Вкупно	45,8

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	359,85
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	349,488
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	45,8
Вкупно	755,138

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ќиро Ивановски с.р
2. Проф. д-р Мирјана Поповска с.р
3. Проф. д-р Силвана Георгиева с.р

Н. СОР. СТЕВИЦА РИСТОСКА

Кандидатката д-р Стевица Ристоска е родена на 13.11.1965 година, во Скопје. Средно образование завршила во Скопје, 1984 година. Со високо образование се стекнала на Стоматолошкиот факултет, во 1989 година. Дипломирала на 29.12.1989 година, со просечен успех 8,69.

Кандидатката активно се служи со англискиот јазик.

Во учебната 1995/1996 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во ноември 1997 година, со просечен успех 9,42. На 17.4. 2006 година го одбрала магистерскиот труд на тема „Стрес и динамика на пародонталната болест“.

Докторска дисертација пријавила во октомври 2008 година на Стоматолошкиот факултет. Дисертацијата на тема: „Проценка на влијанието на матриксметалопротеиназите врз деструктивните процеси на ткивата во тек на пародонталната болест“ ја одбрала на 21.08. 2011 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Марија Накова, проф. д-р Мирјана Поповска, проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Ќиро Ивановски, проф. д-р Сашо Панов. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област орална патологија и пародонтологија.

Во јануари 2014 година е избрана во звањето научен соработник на Стоматолошкиот факултет во Скопје во областа орална патологија и пародонтологија.

Во моментот е научен соработник. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1070 од јануари 2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтен бр.846,891, 940 и 1070 од јануари 2014 год.,како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

9. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатката д-р Стевица Ристоска изведува практични вежби и теоретска настава (настава, вежби итн.) на прв и втор циклус студии на студиската програма за доктори по дентална медицина, на студиската програма за стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози, како и на студиската програма за стручни забни техничари.

Научноистражувачка дејност

Д-р Стевица Ристоска има објавено вкупно 30 научни трудови од областа орална патологија и пародонтологија, од кои 11 труда, во меѓународни научни списанија, 5 труда во меѓународни научни публикации и 14 труда во зборници од научни собири.

Д-р Стевица Ристоска учествувала како член во 1 научен проект.

Учествувала во изготвување на практикум по предметите Орална биохемија и Клиничка пародонтологија.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Стевица Ристоска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Клиниката за болести на устата и пародонтот при ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје. Врши стручна дејност- лекар специјалист по болести на устата и пародонтот. Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стучни комисии и работни групи на Стоматолошкиот факултет при УКИМ - Скопје, Стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ и Стоматолошката комора.

Оценка од самоевалуација

Во рамките на самоевалуацијата на Стоматолошкиот факултет, во студентската анкета која го оценува академскиот кадар, кандидатката позитивно е оценета во периодот од 2013/2014 до 2017/2018 со средна оценка 9,92.

ОБРАЗЕЦ 1

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: СТЕВИЦА РИСТОСКА

Институција: СТОМАТОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ – УКИМ- СКОПЈЕ

Научна област: ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА И ПАРОДОНТОЛОГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,69 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,42	
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: орална патологија и пародонтологија, Поле: медицински науки и здравство, Подрачје: стоматологија.	ДА
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Архиви на јавното здравје 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, SCImago 3. Наслов на трудот: Влијанието на вкупните семејни приходи врз пародонталното здравје. Ивановски К., Пандилова М., Коколански В., Дирјанска К., Миндова С., Стефановска Е., Ристоска С. 4. Година на објава: 2013; vol. 5 No. 2 (18-25).	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
2.	1. Назив на научното списание: Journal of International Dental and Medical Research 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, Scopus, SCImago Journal & Country Rank, Index Copernicus 3. Наслов на трудот: Bacterial contamination of the toothbrushes. Snezana Pesevska, Kiro Ivanovski, Sonja Mindova, Ana Kaftandzieva, Stevica Ristoska, Emilija Stefanovska, Maja Pandilova, Silvana Georgieva, Katarina Dirjanska, Ivana Pop Janeva, Filip Koneski. 4. Година на објава: 2016;9 (1), pp(6-12)	ДА
3.	1. Назив на научното списание: Acta Stomatologica Naissi, 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, DOAJ, Scopus& EM care, SCImago Journal& Country Rank 3. Наслов на трудот: Mediators detected in gingival fluid and saliva as biomarkers of periodontal disease. Stefanovska E., Zabokova-Bilbilova E., Ivanovski K., Pandilova M., Georgieva S., Ristoska S 4. Година на објава: June 2015, Vol 31, No. 71 p. 1473-1485.	ДА
4.	1. Назив на научното списание: OA Maced J Med Sci. electronic publication 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, SCImago Journal& Country Rank, Scopus 3. Наслов на трудот: The effects of NBF gingival gel application in the treatment of the erosive lichen planus: Case report. Popovska M., Fidovski J., Mindova S., Dirjanska K., Ristoska S., Stefanovska E., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K., Rusevska B. 4. Година на објава: published on January 29, 2016 : (1-6).	ДА
5.	1. Назив на научното списание: Acta Stomatologica Naissi 2. Назив на електронската база на списанија: EBSCO, DOAJ, Scopus& EM care, SCImago Journal& Country Rank 3. Наслов на трудот: Laser analgesic during orthodontic therapy. Pesevska S., Kesic Lj., Ivanovski K., Pandilova M., Georgieva S., Mindova S., Ristoska S., Stefanovska E., Curcieva Cuckova G., Apostolova G., Maneva M., Koneski F. 4. Година на објава: Dec 2017, Vol. 33, No. 76 p. 1763-1771.	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1.Назив на научното списание: Macedonian Dental Review 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): (29) 9 (Македонија), 5 (Хрватска), 5 (Бугарија), 1 (SAD), 1(Турција), 2 (Словенија), 2 (Обединето Кралство), 3 (Србија), 1(Норвешка). 3. Наслов на трудот: Optimal oral health within different age groups among the population of Republic of Macedonia. Pandilova M., Petrovic D., Ivanovski K., Georgieva S., Pesevska S., Korunovska-Stefkovska V., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E., Mitik K., Ristoska S. 4. Година на објава: 2018; 41 (1-2):54-57	ДА
	1. Назив на научното списание Stomatoloski vjesnik 2. Меѓународен уредувачки одбор (14): 1 (Јордан),8 (Хрватска), 1 (Канада), 1 (САД), 1 (Норвешка), 1 (Србија), 1(Македонија). 3. Наслов на трудот Periodontal health and oral findings in patients with intellectual disabilities. Stefanovska E., Zabokova-Bilbilova E., Pesevska S., Mindova S., Ristoska S. 4. Година на објава 2015; 4 (2): 85-91	ДА
	1. Назив на научното списание Physioacta 2. Меѓународен уредувачки одбор (25), 9(Македонија), 1 (Словенија), 3(Србија), 1 (Турција), 1 (САД), 1 (Германија), 1 (Црна Гора), 3(БиХ),1 (Белорусија), 1 (Албанија), 2 (Романија), 1 (Бугарија). 3. Наслов на трудот Salivary flow and xerostomia in patients undergoing antihypertensive therapy. Ivanovski K., Pandilova M., Pesevska S., Georgieva S., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E., Ristoska S., Velickovski B.	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава 2014; Vol. 8-No1 (41-49).	
	1. Назив на научното списание Macedonian Dental Review 2. Меѓународен уредувачки одбор (29), 9 (Македонија), 5 (Хрватска), 5 (Бугарија), 1 (SAD), 1(Турција), 2 (Словенија), 2 (Обединето Кралство), 3 (Србија), 1(Норвешка). 3. Наслов на трудот Effects of smoking to the lipid profile in patients with periodontal disease. Mindova S., Ivanovski K., Pesevska S., pandilova M., Georgieva S., Stefanovska E., Ristoska S., Dirjanska K., Koneski F. 4. Година на објава 2018; 41 (1-2):17-24.	ДА
	1. Назив на научното списание Macedonian Dental Review 2. Меѓународен уредувачки одбор (29), 9 (Македонија), 5 (Хрватска), 5 (Бугарија), 1 (SAD), 1 (Турција), 2 (Словенија), 2 (Обединето Кралство), 3 (Србија), 1 (Норвешка). 3. Наслов на трудот Optimal oral health within different age groups among the population of Republic of Macedonia. Pandilova M., Petrovic D., Ivanovski K., Georgieva S., Pesevska S., Korunovska-Stefkovska V., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E., Mitik K., Ristoska S. 4. Година на објава 2018; 41 (1-2): 54-57	ДА
3.5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
	1. Назив на зборникот: Abstract Book, „Dental science in everyday practice”	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	2. Назив на меѓународниот собир: 7th Macedonian Dental Congress with International Participation 3. Имиња на земјите: Македонија, Србија, Турција, Албанија, Романија, Бугарија 4. Наслов на трудот: Ристоска С., Ивановски К., Поповска М., Георгиева С., Стефановска Е., Миндова С., Ренцова В. Корелации помеѓу ткивните нивоа на ММП-1 и клиничките параметри кај пациенти со агресивна пародонтопатија. 5. Година на објава: Охрид, 11-14 јуни 2015год.	
	1. Назив на зборникот: Proceedings 2. Назив на меѓународниот собир : 19th Congress of the BaSS-Balkan Stomatological Society Belgrade 3. Имиња на земјите: Македонија, Србија, Турција, Албанија, Романија, Бугарија 4. Наслов на трудот: Stefanovska E., Georgieva S., Ristoska S., Zendeli-Bedzeti L., Zabokova-Bilbilova E: Evidence for the early onset of periodontal disease following cytokines levels in gingival fluid. 5. Година на објава: Белград 2014 год.	ДА
4	Претходен избор во научно звање – научен соработник, датум и број на Билтен: јануари 2014, билтен бр. 1070	ДА

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат: Стевица Методија Ристоска****Институција: Стоматолошки факултет при УКИМ-Скопје****Научна област: орална патологија и пародонтологија****НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност: Одржување на настава	
1.	Прв циклус студии- ССС Орална биохемија и физиологија 2015/16, 2016/17, 2017/18год.	2,4
2.	Прв циклус студии стручни стоматолошки сестри по предметот Орална хигиена 2015/16, 2016/17, 2017/18	2,4
3.	Втор циклус студии за доктори по дентална медицина „Фармакотерапија во стоматологијата” (6 часа), 2017/18	0,3
4.	Втор циклус теоретската настава за специјализанти по пародонтологија, „Системска антибиотска терапија во третманот на пародонталната болест” (6 часа), 2017/18	0,3

Ред. број	Назив на активност: Одржување на вежби (лабораториски, клинички)	Поени
1.	2003/04 до 2007/08 год. Болести на устата и пародонтот (2 гр по 4 часа неделно)	43,2
2.	2007/ 2008 год. до 2018/2019 год Пародонтологија I во XI семестар (1 група по 5 часа неделно)	32,4
3.	Пародонтологија II во XII семестар (1 група по 3 часа неделно).	32,4

4.	2005/06 и 2006/07 – превентивна стоматологија II (2 групи по 3 часа)	5,4
5.	учебната 2006/07 до 2017/18 орална биохемија (3 групи по 3 часа),	48,6
6.	- 2017/18 до 2018/19 орална биохемија (3 групи по 1 час неделно)	1,8
7.	- учебната 2007/08 до 2011/12 – орално здравје (2 групи по 3 часа)	13,5
8.	- учебната 2011/12 и 2017/18 - орална хигиена	16,5
9.	- учебната 2017/18 и 2018/19 –орална хигиена (2 групи по 1 час)	1,8
10.	- учебната 2013/14 до 2017/18 претклиничка пародонтологија (1 група по 2 часа)	4,5
11.	- 2013/14 до 2017/18 – орална медицина и патологија I (7 семестар, 1 група по 2 часа)	9
12.	- учебната 2009/10 до 2013/14 – фокалоза (2 групи по 1 час)	5,45
13.	Студиска програма Стручни забни техничари - учебната 2006/07 до 2017/18 - орална биохемија (1 група по 1 час) - учебната 2006/07 до 2017/18 - пародонтологија (1 група по 2 часа).	5,4 10,8
14.	Студиска програма: Стручни стоматолошки сестри/ Орални хигиенолози - учебната 2006/07 до 2017/18 Орална биохемија и физиологија (1 група по 2 часа неделно)	21,6

15.	- учебната 2006/07 до 2017/18 Пародонтологија (1 група по 2 часа).	10,8
16.	Консултации со студенти	
	Орална биохемија, Орална хигиена, Претклиничка пародонтологија, Клиничка пародонтологија 2003/04 до 2017/18	4,8
17.	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика	
	(40x0,2)	8
18.	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	
	Кандидати 50 x 0,06	3
	Подготовка на нов предмет	
	Орална биохемија Клиничка пародонтологија	2
	Пакет материјали	
	Орална биохемија Клиничка пародонтологија	2
19.	Настава во школи и работилници	
	„Естетска пластична реконструктивна пародонтална хирургија”- Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 12.4. 2014година	1
	„iTOP INTRODUCTORY” – VII Меѓународен конгрес на „Нови технологии во стоматологијата”, Дом на АРМ, 10-12 октомври 2014год. Скопје (раководител, инструктор)	1,5
	„Медицински аспекти на оралните заболувања” – Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 29.11.2014 година	1
	„Нови дијагностички методи во оралната медицина и патологија” - Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 28.11. 2015 година	1
	„Нови гледишта во пародонталната и оралната медицина”- Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот 19.11. 2016 год.	1
	„Терапевтски можности во секојдневната стоматолошка пракса” – Здружение на општи стоматолози при МСД, 3.12.2016 година	1

	„Гастроинтестинални заболувања и промени во усната празнина” - Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот 25.3.2017 година	1
	„Мултифункционалниот пристап како успешно решение за проблемите во стоматологијата” – Стоматолошки факултет Скопје 28.10.2017 год.	1
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје, 16.05.2015 год.	1,5
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Велес, 20.6.2015 година.	1,5
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје 19.12.2015 год.	1,5
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје, 21.05.2016 год.	1,5
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје, 24.06.2016 год.	1,5
	iTOP- individually Trained Oral Prophylaxis for dental professionals, Curaden, Белград, ноември, 2017 год.	1
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје, 04.05.2018 год.	1,5
20.	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа (1x 0,1)	0,1
	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум	
	-автор „Клиничка пародонтологија” – практикум, Стоматолошки факултет, Скопје, 2015 год.	4

	Вкупно	310,95

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Учесник во национален научен проект	Поени
1.	„Застапеност на оптималното орално здравје кај возрасното население на територијата на Република Македонија”, одобрен од страна на Стоматолошкиот факултет во Скопје, 2014 година. Проектот е финансиран од Тамидентал ДОО-Скопје, застапник на Сугаргох за Р. Македонија	3
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование.	
	Ивановски К., Пандилова М., Коколански В., Дирјанска К., Миндова С., Стефановска Е., Ристоска С. Влијанието на вкупните семејни приходи врз пародонталното здравје. Архиви на јавното здравје 2013; vol. 5 No. 2 (18-25). Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1162 од 1 февруари 2018 год. при УКИМ.	3
	Stefanovska E., Zabokova-Bilbilova E., Ivanovski K., Pandilova M., Georgieva S., Ristoska S. Mediators detected in gingival fluid and saliva as biomarkers of periodontal disease. Acta Stomatologica Naissi, June 2015, Vol 31, No. 71 p. 1473-1485. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1162 од 1 февруари 2018 год. при УКИМ.	3
	Popovska M., Fidovski J., Mindova S., Dirjanska K., Ristoska S. , Stefanovska E., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K., Rusevska B.	

	The effects of NBF gingival gel application in the treatment of the erosive lichen planus: Case report. OA Maced J Med Sci. electronic publication, published on January 29, 2016 : (1-6). Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Pesevska S., Kesic Lj., Ivanovski K., Pandilova M., Georgieva S., Mindova S., Ristoska S., Stefanovska E., Curcieva Cuckova G., Apostolova G., Maneva M., Koneski F. Laser analgesic during orthodontic therapy. Acta Stomatologica Naissi Dec 2017, Vol. 33, No. 76 p. 1763-1771. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Stefanovska E., Zabokova-Bilbilova E., Pesevska S., Mindova S., Ristoska S. Periodontal health and oral findings in patients with intellectual disabilities. <i>Stomatološki vjesnik</i> 2015; 4(2):85-91. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Snezana Pesevska, Kiro Ivanovski, Sonja Mindova, Ana Kaftandzieva, Stevica Ristoska, Emilija Stefanovska, Maja Pandilova, Silvana Georgieva, Katarina Dirjanska, Ivana Pop Janeva, Filip Koneski. Bacterial contamination of the toothbrushes. Journal of International Dental and Medical Research 2016; 9(1), pp. (6-12). Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
	Ivanovski K., Pandilova M., Pesevska S., Georgieva S., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E., Ristoska S., Velickovski B. Salivary flow and xerostomia in patients undergoing antihypertensive therapy. Physioacta 2014; Vol. 8-No1 (41-49). Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1078 при УКИМ.	3

	Kiro Ivanovski, Snezana Pesevska, Stevica Ristoska , Katarina Dirjanska, Sonja mindova, Maja Pandilova, Silvana Georgieva, Emilija Stefanovska, Violeta Filipce, Sonja Apostolska, Marina Eftimoska. The impact of antihypertensive medications on quantitative and qualitative characteristics of saliva. Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences, September-October 2015, RJPBSC 6(5) pNo.1356-1364.	3
	Mindova S., Ivanovski K., Pesevska S., Pandilova M., Georgieva S., Stefanovska E., Ristoska S. , Dirjanska K., Koneski F. Effects of smoking to the lipid profile in patients with periodontal disease. Macedonian Dental Review. 2018; 41 (1-2):17-24. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Pandilova M., Petrovic D., Ivanovski K., Georgieva S., Pesevska S., Korunovska-Stefkovska V., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E., Mitik K., Ristoska S. Optimal oral health within different age groups among the population of Republic of Macedonia. Macedonian Dental Review. 2018; 41 (1-2): 54-57. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Tmava-Dragusha A., Elencevski S., Pancevska S., Bundevska J., Grcev A., Ivanovski K., Popovski B., Dirjanska K., Ristoska S. The influence of complete dentures on xerostomia and the concentration of salivary proteins. Macedonian Dental Review, 2018; 41 (1-2): 47-53.	3
	Трудови со оригинални научни резултати објавени во научно/стручно списание	
	Ренцова В., Апостолска С., Ристоска С. Дентинска хиперсензитивност – етиологија и терапија. Макед Стоматол Прегл 2013; (1-2): 104-116. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1110 од ноември 2015 год. при УКИМ.	2,4
	Ренцова В., Апостолска С., Ристоска С. , Ефтимоска М., Еленчевски С., Панчевска С. Инкорпорирање на флуор во дентин по апликација на три флуороослободувачки реставративни материјали IN VITRO. Макед. стоматол. Прегл 2014; (1-2): 30-38. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1110 од ноември 2015 год. при УКИМ.	1,8
	Ренцова В., Апостолска С., Ефтимоска М., Емини Л., Ристоска С. Ефектот на ND:YAG ласерот во третман на	

	дентинската преосетливост. Макед. стоматол прегл 2015; (вонреден број 2015): 25-34. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1110 од ноември 2015 год. при УКИМ.	1,8
	Стефановска Е., Пандилова М., Георгиева С., Пешевска С., Ивановски К., Ристоска С. , Миндова С., Дирјанска К. Озон терапија, нов модалитет впародонтологија. Макед Стоматол Прегл 2015; (1-2): 77-84. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15ноември 2018 год. при УКИМ.	1,8
	Георгиева С., Пандилова М., Дирјанска К., Ристоска С. , Стефановска Е., Ивановски К. Клинички доктрини во профилаксата и менаџментот на оралните фокални инфекции кај пациенти со ризик. Макед Стоматол Преглед 2015 ; XXXVIII број (1-2): 85-91. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1162 од год. при УКИМ.	1,8
	Труд со оригинални научни/стручни резултати објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
	Rendzova V., Apostolska S., Ristoska S. , Eftimoska M. Pulp reaction to glass ionomer cements and dentin adhesives. Third Balkan Congress for Maxillofacial Surgery, (Book of abstracts); Ohrid, Macedonia, 24-27 april 2014: 37. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1110 од ноември 2015 год. при УКИМ.	3
	Stefanovska E., Georgieva S., Ristoska S. , Zendeli-Bedzeti L., Zabokova-Bilbilova E: Evidence for the early onset of periodontal disease following cytokines levels in gingival fluid. 19th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade: 2014:67-68.	3
	Георгиева С., Перковска-Бибановска М., Пандилова М., Ристоска С. Примена на Fidelis III ND:YAG ласерот во хируршкиот третман на оралните мукогингивални промени: Приказ на случаи. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015.	3
	Ренцова В., Апостолска С., Јаниќевиќ-Ивановска Д., Ефтимоска М., Колоска В., Ристоска С. Компарација на физичките и хемиските карактеристики на материјали за директно прекривање на пулпата. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество	

	(апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1110 од ноември 2015 год. при УКИМ.	3
	Ристоска С. , Ивановски К., Поповска М., Георгиева С., Стефановска Е., Миндова С., Ренцова В. Корелации помеѓу ткивните нивоа на ММП-1 и клиничките параметри кај пациенти со агресивна пародонтопатија. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Миндова С., Ивановски К., Пешевска С., Стефановска Е., Ристоска С. , Николовска Ј., Апостоловска Г. Анализа на клиничките ефекти од Paradentot во третманот на пародонталната болест. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Стефановска Е., Ивановски К., Поповска М., Ристоска С. , Миндова С., Дирјанска К. Гингивално-флуидни маркери кај гингивална и пародонтална болест. VII ^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Дирјанска К., Ивановски К., Стефановска Е., Миндова С., Ристоска С. Улогата на оксидативниот стрес во прогресијата на пародонталната болест. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Миндова С., Ивановски К., Пешевска С., Ристоска С. , Стефановска Е., Николовска Ј., Апостоловска Г. Ефектот на аспирииската терапија врз пародонталниот статус. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Поповска М., Стефановска Е., Миндова С., Ристоска С. , Зендели- Беџети Л. Нано-оксидансите во третманот на оралните заболувања. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3

	Пешевска С., Ивановска М., Ивановски К., Кафтанчиева А., Миндова С., Ристоска С. , Стефановска Е. Ефикасност на антимикробните раствори во одржувањето на четките за заби. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Mindova S., Ristoska S. , Stefanovska E. Periodontal disease as a risk factor for teeth extraction. 6 kongres stomatologa Vojvodine (zbornik radova): 16-17 maj 2015. Novi Sad, Srbija. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	4
	Миндова С., Поповска М., Ивановски К., Пешевска С., Ристоска С. , Дирјанска К., Стефановска Е. Како ефектите од пушењето влијаат на пародонталната болест. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти), Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Миндова С., Ивановски К., Георгиева С., Ристоска С. , Стефановска Е. Грижата за оралното здравје кај трудници. 3. конгрес на Здружението на специјалисти по ортодонција при МСД со меѓународно учество (книга на апстракти): 12-15 Мај, 2016 Охрид, Македонија (192). Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1180 од 15 ноември 2018 год. при УКИМ.	3
	Предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
	„Асоцијација помеѓу психосоцијалниот стрес и пародонталната болест- клиничко-биохемиска студија”. 8. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-24 септември 2018 год.	3
	Учество на научен/стручен собир со реферат, постерска презентација	
	„Корелации помеѓу ткивните нивоа на ММП-1 и клиничките параметри кај пациенти со агресивна пародонтопатија”. VII ^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 11-14 јуни 2015 год.	0,5

	„Ортодонтски менаџмент на пародонтално афектирани возрасни пациенти”. 8ми Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 21-24 септември 2018 год.	0,5
	Вкупно	92,6

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Член на организационен или програмски одбор на научен/стручен собир	Поени
	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	
	Специјалист по болести на устата и пародонтот	2
	Модератор на симпозиум во организација на Стоматолошкиот факултет „Рана детекција на оралните преканцерозни лезии,” 24.11.2018	1
Дејности од поширок интерес		
	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
	Член на комисија за полагање на државен испит при Стоматолошката комора на Македонија (јануари 2018, декември 2018)	2
	Член на Одборот за доверба и соработка со јавноста на Стоматолошкиот факултет од 2018 год.	1
	Член на Македонското стоматолошко друштво	1
	Член на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот	1
	Член на Управниот одбор на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот при МСД (2014-2018год.)	1

	Член на Стоматолошката комора на Македонија	1
	Член на организационен одбор на 7. Меѓународен конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество Охрид, 2015 год.	1
	Изготвување и пријавување на научен /образовен национален проект	
	Застапеност на оптималното орално здравје кај возрасното население на територијата на Република Македонија”, одобрен од страна на Стоматолошкиот факултет во Скопје.	0,5
	Награда за научни достигнувања од струкова организација	
	Благодарница од МСД 2015 год.	3
	Вкупно	14,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	310,95
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	92,6
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	14,5
Вкупно	418,05

Рецензентска комисијата

1. Проф. д-р Ќиро Ивановски с.р
2. Проф. д-р Мирјана Поповска с.р
3. Проф. д-р Силвана Георгиева с.р

Н. СОР. КРИСТИНА МИТИЌ

Кандидатката д-р Кристина Митиќ е родена на 26.6.1971 година, во Скопје. Средно образование завршила во училиштето за средно образование „Никола Карев“ во Скопје. Со високо образование се стекнала на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Дипломирала во 1995/1996 година, со просечен успех 9,34.

Кандидатката активно се служи со англискиот, српскиот и хрватскиот јазик. Во учебната 1998-1999 се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршила во 2007 година, со просечен успех 9,85. Во 2007 година го одбрала магистерскиот труд на тема:

„Циклоспорин А – индуциран реактивен гингивален одговор“.

Докторска дисертација пријавила на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во 2007 година. Дисертацијата на тема: „Пролиферативни и апоптотични промени кај гингивалните разраснувања стимулирани од циклоспорин“ ја одбрала во 2011 година, пред Комисија во состав: проф.д-р Марија Накова, проф.д-р Киро Ивановски, проф.д-р Златанка Белазелкоска, проф.д-р Миљана Толовска и проф.д-р Мирјана Поповска. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област болести на устата и пародонтот.

На Катедрата за болести на устата и пародонтот при Стоматолошкиот факултет во Скопје, во 2014 година е избрана во звањето научен работник во сите научни звања по група предмети од областа орална патологија и пародонтологија. Во моментот е научен работник на Катедрата за болести на устата и пародонтот при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1070 од 2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 846 од 2004 година, бр.891 од 2006 година, бр.940 од 2008 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатката д-р Кристина Митиќ изведувала теоретска и практична настава на прв и втор циклус студии на студиската програма за доктори по дентална медицина, вежби на студиската програма за доктори по дентална медицина, на студиската програма за стручни забни техничари(СЗТ) и на студиската програма за стручни стоматолошки сестри(ССС)-орални хигиенолози.

Кандидатката учествувала како член во Комисија за одбрана на 1 дипломски труд.

Кандидатката е автор на рецензиран практикум под наслов: „Клиничка пародонтологија“ I.

Научно-истражувачка дејност

Д-р Кристина Митиќ, во периодот од последниот избор, има објавено вкупно 54 научни труда од научна област, од кои 3 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 16 труда во меѓународни научни списанија и 35 труда во зборници од научни собири.

Д-р Кристина Митиќ била учесник во 1 национален и во 2 меѓународни научни проекта.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Кристина Митиќ активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Клиниката за болсети на устата и пародонтот при ЈЗУ Стоматолошки клинички центар „Св.Пантелејмон“. Врши стручна дејност специјалист по болести на устата и пародонтот.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престој во Рим, Италија.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи при Стоматолошкиот факултет, УКИМ-Скопје, Стоматолошкиот клинички центар „Свети Пантелејмон“- Скопје и Стоматолошката комора - Скопје.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Кристина Митиќ, во учебната 2017/2018 доби позитивна оценка (9,63) од анонимно спроведената анкета на студентите на Стоматолошкиот факултет.

ОБРАЗЕЦ 1 **ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,** **НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Кристина Наумче Митиќ

Институција: Стоматолошки факултет - УКИМ, Скопје

Научна област: ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА И ПАРОДОНТОЛОГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН **ПРОФЕСОР**

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,34 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,85	
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: орална патологија и пародонтологија, поле медицински науки и здравство, подрачје стоматологија.	ДА
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Contributions. Sec.Med. Sci. 2. Назив на електронската база на списанија: Baidu Scholar, Case, Celdes, CNKI Scholar (China National Knowledge Infrastructure), CNPIEC, DOAJ (Directory of Open Access Journals), EBSCO (relevant databases), EBSCO Discovery Service, Elsevier – SCOPUS, Google Scholar, J-Gate, JournalTOCs, KESLI-NDSL (Korean National Discovery for Science Leaders), Naviga (Softweco), Primo Central (ExLibris), Publons, PubMed, ReadCube, ResearchGate, SCImago (SJR), Summon (Serials Solutions/ProQuest), TDNet, Ulrich's Periodicals Directory/ulrichsweb WanFang Data, WorldCat (OCLC) 3. Наслов на трудот: Oral findings in end-stage renal disease. 4. Година на објава: 2013; XXXIV: 3. 1. Назив на научното списание: BANTAO Journal 2. Назив на електронската база на списанија: Baidu Scholar,	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Case, CNKI Scholar (China National Knowledge Infrastructure) CNPIEC – cnpLINKer, Dimensions,DOAJ (Directory of Open Access Journals),EBSCO (relevant databases), EBSCO Discovery Service, Google Scholar, Japan Science and Technology Agency (JST), J-Gate, JournalGuide, JournalTOCs, KESLI-NDSL (Korean National Discovery for Science Leaders), Microsoft Academic, Naviga (Softweco), Primo Central (ExLibris), ProQuest (relevant databases), Publons, QOAM (Quality Open Access Market), ReadCube, SCImago (SJR),SCOPUS,Summon (Serials Solutions/ProQuest),TDNet, Ulrich's Periodicals, Directory/ulrichsweb, WanFang Data, WorldCat (OCLC). 3.Наслов на трудот: Apoptosis and gingival tissue. 4.Година на објава: 2013;11(2):70-75. 1. Назив на научното списание: J Interdiscipl Med Dent Sci. 2. Назив на електронската база на списанија: Index Copernicus, Google Scholar,Open J Gate, China National Knowledge Infrastructure (CNKI), RefSeek, Hamdard University, EBSCO A-Z,OCLC- WorldCat,Geneva Foundation for Medical Education and Research. 3.Наслов на трудот: Gingival tissue and apoptosis. 4.Година на објава: 2014;Vol 2(5):141-146. 1. Назив на научното списание: Oa Maced J Med Sci. 2. Назив на електронската база на списанија: Scopus data base, SCImago Journal Rank,CWTS Journal Indicators. 3. Наслов на трудот: The effect of NBF gel application in the treatment of the erosive lichen planus: Case report. 4. Година на објава: 2016, 1-6.	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: JSM Dental Surgery. 2. Назив на електронската база на списанија: CNKI Scholar, Polska Bibliografia Naukowa, Directory of research journals indexing, PubsHub, Academyc Keys, Sherpa RoMeo, Google Scholar. 3. Наслов на трудот: The role of dental plaque in development of drug-induced gingival overgrowth (DGO). 4. Година на објава: 2017;2(3):1020. 1. Назив на научното списание: Open Access Maced J Med Sci. 2. Назив на електронската база на списанија: Scopus data base, SCImago Journal Rank, CWTS Journal Indicators. 3. Наслов на трудот: Therapeutic challenge in a severely atrophic mandible. 4. Година на објава: 2018	
3.2	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови 1. Назив на научното списание: Макед.Стом.Преглед 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 31; Македонија(9), Хрватска (5), САД(1), Словенија(2), Турција(1), Бугарија(6), Норвешка(1), Велика Британија(2), Србија(4) 3. Наслов на трудот: Пушењето како ризик фактор при изработка на протетички реставрации над импланти. 4. Година на објава: 2016.	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1.Назив на научното списание: Oa Maced J Med Sci 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): 31; Македонија(9), Хрватска (5), САД(1), Словенија(2), Турција(1), Бугарија(6), Норвешка(1), Велика Британија(2), Србија(4) 3.Наслов на трудот: The effect of NBF gel application in the treatment of the erosive lichen planus:Case report. 4. Година на објава:2016	
3-5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји 1.Назив на зборникот: Книга на апстракти 2.Назив на меѓународниот собир: 7^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество 3.Имиња на земјите: Хрватска, Словенија, Србија, Турција, Босна и Херцеговина, Италија, Бугарија. 4. Наслов на трудот: Влијанието на имуносупресивните медикаменти на пролиферативната активност на оралниот гингивален епител. 5. Година на објава: 2015 1.Назив на зборникот: Book of abstract 2.Назив на меѓународниот собир: 20th BaSS Congres 3.Имиња на земјите: Албанија,Босна и Херцеговина, Бугарија, Кипар,Македонија, Грција, Црна Гора,Романија, Србија, Турција 4. Наслов на трудот: Oral clinical findings at patients with dyspeptic difficulties. 5. Година на објава: 2015	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1.Назив на зборникот: Book of abstract 2.Назив на меѓународниот собир: 19th BaSS Congres 3.Имиња на земјите: Албанија,Босна и Херцеговина,Бугарија, Кипар,Македонија, Грција, Црна Гора,Романија, Србија, Турција 4.Наслов на трудот: Therapeutical efficiency of chlorhexidine-gel in gingival inflammation at patients with chronic periodontitis. 5. Година на објава: 2015 1.Назив на зборникот: Book of abstract 2.Назив на меѓународниот собир: Albanian Dental Society Congress „Managing Challenges in Dentistry” 3.Имиња на земјите: Македонија,Албанија,Хрватска 4. Наслов на трудот: Oral mucositis in patients with chematological therapy. 5. Година на објава: 2016 1.Назив на зборникот: International Dental Journal 2.Назив на меѓународниот собир: 105th FDI World Dental Congress 3.Имиња на земјите: САД, Бразил, Израел,Кина, Данска. 4. Наслов на трудот: Oral findings in patients with Dyspeptic disturbances. 5. Година на објава: 2017	

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат: Кристина Наумче Митиќ****Институција: Стоматолошки факултет****Научна област: орална патологија и пародонтологија****НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Одржување на настава	
	Прв циклус студии за стручни стоматолошки сестри по предметот Орална хигиена (15 часа),2015/16,2016/17,2017/18	2,4
	Прв циклус студии за стручни стоматолошки сестри по предметот Хистологија и ембриологија (15 часа),2015/16,2016/17,2017/18	2,4
	Втор циклус студии за доктори по дентална медицина по предметот Патохистолошки и имунохистохемиски насоки во дијагностицирање на одредени на орални заболувања (6 часа), 2017/18	0,3
	Втор циклус специјализанти по пародонтологија, Пародонтопатија (6 часа), 2017/18	0,3
2	Одржување на вежби-ДДМ	
	Болести на устата и пародонтот (2 групи по 4 часа неделно), 2005/2006, 2006/2007, 2007/2008, (8x15x0,03x6)	21,6
	Пародонтологија I во XI семестар,(1 група по 5 часа неделно), 2007/2008 год. до 2018/2019 год.:(1x5x0,03x15x12)	32,4

	Пародонтологија II во XII семестар (1 група по 3 часа неделно), 2007/2008 год. до 2018/2019 год.;(1x3x0,03x15x12)	32,4
	Превентивна стоматологија II (2 групи по 3 часа), 2005/06 и 2006/07; (2x3x15x0,03x2)	5,4
	Орална патологија 2 (3 групи по 3 часа), 2006/07 до 2017/2018; (3x3x10x0,03x12)	32,4
	Орално здравје (2 групи по 3 часа), 2007/08 до 2011/12; (2x3x15x0,03x5)	13,5
	Орална хигиена (2 групи по 2 часа), 2011/12 и 2017/18; (2x2x15x0,03x7)	16,2
	Орална хигиена (2 групи по 1 час), 2017/18 и 2018/19; (2x1x15x0,03x2)	1,8
	Претклиничка пародонтологија(1 група по 2 часа), 2013/14 до 2017/18; (1x2x15x0,03x5)	4,5
	Орална медицина и патологија1 (3 групи по 2 часа), 2013/14 до 2017/18;(3x2x15x0,03x5)	16,2
	Фокалоза (2 групи по 1 час), 2009/10 до 2013/14; (2x1x15x0,03x5)	5,45
3	Одржување на вежби-СЗТ	
	Пародонтологија (2 групи по 2 часа), 2006/07 до 2017/18;(2x2x15x0,03x12)	21,6
	Пародонтологија од учебната 2017/2018 до 2018/2019 (1 група по 1 час)(1x1x15x0,03x2)	0,9
4	Одржување на вежби-ССС/орални хигиенолози	
	Пародонтологија 2006/07 до 2017/18 (1 група по 2 часа), (2x1x15x0,03x12)	10,8
	Орална медицина и патологија од 2006/07 до 2017/18 (2 група по 2 часа), (4x1x15x0,03x12)	21,6

5	Консултација со студенти	
	Предмети: Орална хигиена, Орална патологија, Претклиничка пародонтологија, Клиничка пародонтологија Учебна година: од 2005/06 до 2017/2018 Бр.на студенти 40; (4x40x12x0,002)	4,8
6	Консултација со студенти во рамките на здравствената клиничка практика 40 x 0,2	8
7	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика (50x0,006)	3
8	Подготовка на нов предмет Орална медицина и патологија I, Орална медицина и патологија II, Клиничка пародонтологија	3
9	Член на комисија за оцена или одбрана на дипломска работа	0,1
	Настава во школи и работилници	
10	„Естетска и пластична реконструктивна пародонтална хирургија”. Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот Скопје, 2014	1
11	„Нови дијагностички методи во оралната медицина и пародонтологијата”. Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, Скопје, 2015.	1
12	Симпозиум „Ендодонтски и реставративни третмани на заби”. Здружение на специјалисти по детска и превентивна стоматологија, Скопје 2016.	1
13	Симпозиум „Нови концепти во пародонталната хирургија и оралното здравје”, Здружение на специјалисти по болести на устата Скопје 2016.	1
14	Симпозиум со меѓународно учество „Нови гледишта во пародонталната и оралната медицина”, Здружение на специјалисти по болести на устата, Скопје 2016.	1
	Симпозиум со меѓународно учество „Гастроинтестинални заболувања и промени во	1

15	усната празнина”, Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, Скопје, 2017.	
16	Симпозиум со меѓународно учество „Дезинфекција и стерилизација у стоматологији”, Белград, Србија, 2017.	1
17	Симпозиум со меѓународно учество „Регенеративна дентална медицина на основу матичних челија”, Белград, Србија, 2017.	1
18	„Како да го подобрите квалитетот на живот на вашите пациенти кои страдаат од дентинска хиперсензитивност”, Oral Health Network for professional education and development, 2017, Скопје.	1
	Позитивно рецензиран универзитетски учебник	
19	Автор во изработка на практикум: „Клиничка пародонтологија”, Стоматолошки факултет Скопје, 2014.	4
20	Пакет материјали По предметите: Орална медицина и патологија I, Орална медицина и патологија II, Клиничка пародонтологија	3
	ВКУПНО ОД НАСТАВНО ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	277.05

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активностa:	Поени
1	Одбранета магистерска работа „ Циклоспорин А – индуциран реактивен гингивален одговор “	4
2	Одбранета докторска теза „ Пролиферативни и апоптотични промени кај гингивалните разраснувања стимулирани од циклоспорин “	6
3	Учесник во национален научен проект	
	„Асоцијација помеѓу орална и генитална афекција со ХПВ вирусот – причини за навремено вакцинирање:	

	да или не?, Стоматолошки факултет и УКИМ, 2014, Скопје.	3
4	Учесник во меѓународен проект	
	„Префабрикувани циркониумски колчиња со ретензивен коронарен облик на реставрација на ендодонтски третирани заби-Ин витро процена на третманот”. Стоматолошки факултет, УКИМ и Министерство за образование и наука, Скопје, 2016	5
	Assistance to the Ministry of Education and Science, Implementation of the legislation on mutual recognition of professional qualifications, Latanzio, Skopje, 2017	5
5	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование,	
1	Popovska M., Spasovski G., Orovcane N., Cekovska S., Simoncevska M., Bexeti- Zendeli, Masin-Spasovska E., Atanasovska-Stojanovska A., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K. Oral findings in end-stage renal disease. Contributions. Sec.Med. Sci.,XXXIV 3, 2013.	3
2	Mitic K. , Popovska M., Masin-Spasovska E., Atanasovska-Stojanovska A., Belazelkovska A., Spasovski G. Apoptosis and gingival tissue. BANTAO Journal 2013;11(2):70-75. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1162.	3
3	Mirjana Popovska, Ristovski M., Atanasovska – Stojanovska A., Minovska A., Radojkova -Nikolovska V., Kapusevska Biljana , Mitic. K. , Zendeli-Bedzeti L., Spasovski S. Conventional versus laser-assisted therapy with aggressive periodontitis. Romanian Journal of Oral Rehabilitation, Vol. 5, 2013. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1167.	3

4	Atanasovska-Stojanovska A., Popovska M., Muratovska I., Mitic K. , Stefanovska E., Radojkova-Nikolovska V. Therapeutic effect of proaftol in treatment of recurrent aphthous stomatitis. Contributions. Sec.Med. Sci.,XXXV 3, 2014. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152.	3
5	Belazelkoska A., Popovska M., Cekovska S., Mitic K. Association between oral changes and salivary and blood urea levels in patients on renal replacement therapy. Medicus 2014,Vol.19(1):35-41.	3
6	Popovska M., Grcevska L., Atanasovska-Stojanovska A., Kapusevska B., Muratovska I., Minovska A., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K. Role of humoral mechanisms in etiology of lichen planus. Contributions. Sec.Med. Sci.,XXXV 3, 2014. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152.	3
	Mitic K. , Popovska M., Belazelkoska A., Jovanovic R. Gingival tissue and apoptosis. J Interdiscipl Med Dent Sci 2014;Vol 2(5):141-146.	3
7	Belazelkoska A., Popovska M., Masin-Spasovska E., Cekovska S., Atanasovska-Stojanovska A., Mitic K. , Radojkova-Nikolovska V. Oral and salivary changes in patients with chronic kidney disease. BANTAO Journal 2014; 12(1): 95-100. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1162.	3
8	Popovska M., Fidovski J., Mindova S., Dirjanska K., Ristoska S., Stefanovska E., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K. , Rusevska B. The effect of NBF gel application in the treatment of the erosive lichen planus:Case report. Oa Maced J Med Sci 2016, 1-6. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1180.	3
9	Mitic K. , Kaftandzieva S., Janev E., Josifov D., Ambarkova V., Mijovska A. The role of dental plaque in development of drug –induced gingival overgrowth(DGO). JSM Dental Surgery 2017;2(3):1020.	3
	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или	

6	друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование,	
1	Kapusevska B., Dereban N., Kasami N., Popovska M., Popovski V., Andonovska M., Mitic K. , Tosevska N. Periodontal changes to the abutments of fixed partial dentures. J of advances in Biology (JAB) 2014;Vol 5(3):661-665. (IF=1,561). Трудот е рецензиран во Билтен бр.1167.	6,36
2	Janev E., Janeva N., Mitic K. , Konevski F. Optimal aesthetic solution for hypodontia in frontal maxilla with interdisciplinary approach. Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Science 2016;7(6):1737-1742. (IF=0,35)	5,15
3	Mitic K. , Kaftandzieva A., Popovska M., Ivanovski K., Pandilova M., Georgieva S., Pesevska S., Atanasovska-Stojanovska A., Kapusevska B., Janev E., Mijovska A. Probiotics and oral health. Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Science 2017;8(3):1021-1029. (IF=0,35)	5,15
7	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови,	
1	Ambarkova V., Shan A.F., Batra M., Ishrat A., Mitic K. , Kapusevska B. Dental caries experience among 15 year old school children from Macedonia and India. Aperito J of Oral Health 2015,1:6.	3
2	Panchevska S., Panchevski G., Djipunova B., Toshevska –Spasova N., Mitic K. , Panchevski I. Evaluation of the usage of digital photography in everyday practice. Physioacta 2018;12(2):131-136.	3
3	Pandilova M., Petrovic D., Ivanovski K., Georgieva S., Pesevska S., Korunovska-Stefkovska V., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E., Mitik K. , Ristoska S. Optimal oral health within different age groups among the population of Republic of Macedonia. Macedonian Dental Review 2018;1-2,41:54-57. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1180.	3
8	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно списание,	

	Мијоска А., Капушевска Б., Бајевска Ј., Бајрактарова-Валјакова Е., Ставрева Н., Симјановска Љ., Марковска-Арсовска М., Митиќ К. , Јуруковска-Шотаровска В., Јовановски С. Пушењето како ризик фактор при изработка на протетички реставрации над импланти. Макед.Стом.Преглед 2016, 2:18-40. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1170.	1,8
9	Труд со оригинални научни/стручни резултати, објавен во зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
1	Popovska M., Radojkova-Nikolovska V., Nikolovski B., Zendeli-Bexheti L., Spasovski S., Mitic K. Oral findings in patients with Dyspeptic disturbances. Abstracts of the 105 th FDI World Dental Congress, International Dental Journal 2017;67 (Supl. 1): 135-198. (IF =1.389)	4,389
2	Popovska M., Nikolovski B., Radojkova-Nikolovska V., Atanasovska-Stojanovska A., Mitic K. , Muratovska I., Spasovski S. Role of humoral mechanisms in etiology of lichen planus. 4 th Eurasian Congress of Health sciences, Ohrid, 2014.	3
3	Atanasovska-Stojanovska A., Popovska M., Muratovska I., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K., Popovik D. Diabetes an periodontal disease-two way relationship (diagnosis and therapy prototocols). 4 th Eurasian Congress of Health sciences, Ohrid, 2014.	3
4	Popovska M., Radojkova-Nikolovska V., Grcev A., Kapusevska B., Muratovska I., Mitic K. , Nikolovski B. Tissue humoral immune response in lesions of oral lichen planus. Third Balcan Congress for maxillofacial surgery, Ohrid, 2014. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1167.	3
5	Sahmedin S., Popovska M., Muratovska I., Mitic K. , Aleksova P. Therapeutical efficiency of chlorhexidine-gel in gingival inflammation at patients with chronic periodontitis. Book of abstracts, 19 th BaSS Congres, 2015, Belgrade.	3
6	Atanasovska-Stojanovska A., Popovska M., Muratovska I., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K. Evaluation of treatment in a moderate periodontal disease:conservative vs. surgical-midified widman flap.	3

	Book of abstracts, 19 th BaSS Congres, 2015, Belgrade. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1162.	
7	Mitic K. , Popovska M., Atanasovska-Stojanovska A., Belazelkoska A., Bajraktarova E. Collagen production at patients with cyclosporine therapy. Book of abstracts, 19 th BaSS Congres, 2015, Belgrade. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1162	3
8	Belazelkoska A., Popovska M., Cekovska S., Mitic K. , Nikolovski B. Oral and salivary changes in patients with ranal failure. Book of abstracts, 19 th BaSS Congres, 2015, Belgrade.	3
9	Bajraktarova-Valjakova E., Guguvcevski L., Bajraktarova Misevska C. Mitic K. , Grozdanov A. Degree of conversion of the composite cements using fourier transform infrared spectroscopy (FTIR). Book of abstracts, 19 th BaSS Congres, 2015, Belgrade. Трудот е рецензиран во билтен бр.1162.	3
10	Popovska M, Radojkova Nikolovska V, Atanasovska Stojanovska A, Kapushevska B, Spasovski S. Tissue hummoral immune response in patient with juvenile and rapidly progressive periodontitis Book of abstracts, 19 th BaSS Congres, 2015 Belgrade, Serbia.Трудот е рецензиран во билтен бр.1162.	3
11	Mitic K. , Popovska M., Belazelkoska A., Mijoska A. Oral mucositis in patients with chematological therapy. Book of abstracts, 20 th BaSS Congres, 2015, Bucharest.	3
12	Mijoska A., Kapusevska B., Jurukovska V., Mitic K. Surface treatments for improving zirconia ceramic bonding. Book of abstracts, 20 th BaSS Congres, 2015, Bucharest. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1123.	3
13	Mitic K. , Popovska M, Atanasovska Stojanovska A, Belazelkovska A,Bajraktarova E. Collagen production at patients with ciclosporine therapy.19 th BaSS Congres, 2014, Belgrade, Serbia. Трудот е рецензиран во билтен бр.1162.	3
14	Popovska M., Minovska A., Atanasovska-Stojanovska A., Mitic K. , Radojkova-Nikolovska V.Oral clinical findings at patients with dyspeptic difficulties. Book of abstracts, 20 th BaSS Congres, 2015, Bucharest. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1162.	3

15	80. Капушевска Б., Дереван Н., Митиќ К. , Петровски Д., Бафтијари Ф., Ставрева Н., Јуруковска В. Изработка и терапија со меки оклузални вметнувачи (шини) во секојдневната стоматолошка практика. Книга на апстракти 7 ^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1123.	3
16	Мијоска А., Капушевска Б., Јуруковска В., Митиќ К. Употреба на лајнер за бондирање на цирконијата. Книга на апстракти 7 ^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1123.	3
17	Белазелкоска А., Митиќ К. , Николовски Б., Јусуфи Г., Костадиновска Е. Антиоксидативниот саливарен статус и пародонталниот статус. Книга на апстракти 7 ^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015.	3
18	Мијоска А., Капушевска Б., Поповска М., Јуруковска В., Митиќ К. , Ставрева Н. Предности и недостатоци на коронки од циркониум керамика. Книга на апстракти 7 ^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1123.	3
19	Поповска М., Миновска А., Радојкова-Николовска В., Атанасовска-Стојановска А., Муратовска И., Капушевска Б., Митиќ К. , Ивановска М. Саливарни хуморални механизми кај булозниот лихен планус. Книга на апстракти 7 ^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015. Трудот е рецензиран во билтен бр.1152.	3
20	Osmani Z.J., Popovska M., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K. , Dzhipunova B., Toseska-Spasova N., Stojanovska V., Nikolovski B. Helicobacter pylori in supragingival plaque and saliva: is it diagnostic value for gastric infection. VII Macedonian Dental Congress with International Participation, Ohrid 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1126.	3
21	Митиќ К. , Поповска М., Белазелковска А., Стефановска Е. Влијанието на имunosupресивните медикаменти на пролиферативната активност на оралниот гингивален епител. Книга на апстракти, 7.	3

	конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015.	
	Митиќ К. , Поповска М., Капушевска Б., Мијовска А. Орален статус кај пациенти со целијакија. Книга на апстракти 7 ^{ми} Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1123.	3
22	Панчевска С., Панчевски Г., Митиќ К. , Ципунова Б., Тошеска–Спасова Н., Јовановски С. Дигитална фотографија во стоматологија: клиничко значење и можности. Книга на апстракти 7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015.	3
23	Митиќ К. , Кафтанчиева А., Поповска М. Пробиотици и орално здравје. Книга на апстракти 7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1126.	3
24	Mijoska A., Kapushevska B., Popovska M., Jurukovska V., Mitic K. , Stavreva N. Advantages and disadvantages of zirconia-based crowns. VII Macedonian Dental Congress with International Participation, Ohrid, 2015. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1123.	3
25	Mitic K. Popovska M. Oral mucositis in patients with chematological therapy. 6th International Congress „Managing challenges in dentistry” Struga, 2016.	3
26	Поповска М., Митиќ К. , Радојкова-Николовска В., Зендели-Беџети Л., Муратовска И., Атанасовска-Стојановска А., Антовска В., Димитров Г., Мицевска М. Влијанието на одредени сексуални навики врз ХПВ- орална афекција. Зборник на апстракти, Симпозиум: ХПВ- инфекции и асоцирани болести, Скопје, 2016.	3
27	Mitic K. , Mijovska A., Janev E., Ambarkova V., Bajraktarova E. Celiac disease and oral cavity. Book of abstracts, 22 th BaSS Congres, 2017, Thessaloniki, Greece. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1170.	3
28	Mijoska A., Stavreva N., Zabokova -Bilbilova E., Gigovski N., Korunoska –Stefkovska V., Mitic K. Chemical treatment for improving intraoral cementation of	3

	zirconia. 16. Kongres stomatologa Srbija sa međunarodnim učešćem, Beograd 2017.	
29	Mitic K. Immunosuppressive therapy and periodontal tissues. 16 Kongres stomatologa Srbije sa međunarodnim učešćem, Beograd 2017.	3
10	Рецензија на научен/стручен труд	
	The influence of complete dentures on xerostomia and the concentration of salivary proteins. (Macedonian Dental Review)	0,2
	Evaluation of oral health in children of school age from the republic of Macedonia.(Macedonian Dental Review)	0,2
11	Пленарно предавање на научен/стручен собир со меѓународно учество	
1	Immunosuppressive therapy and periodontal health. 4 th Eurasian Congress of Health Sciences, Ohrid, 2014, (поканет предавач)	3
2	Ксеростомија и нејзиниот ефект на оралното здравје. Симпозиум „Медицински аспекти на оралните заболувања”, 2014 (поканет предавач)	3
3	5 th Пан-Албански Стоматолошки конгрес, Приштина, Косово, 2017. (поканет предавач)	3
4	Премалигни орални лезии. 8- Конгрес на стоматолозите со меѓународно учество „Зад здравата насмевка-наука и уметност”, Охрид, 2018, (поканет предавач)	3
5	„Фармацевтска основа на современата стоматологија” организирано од Стоматолошкото друштво на Албанците, Кичево, 2015. (поканет предавач)	3
6	„Пробиотици и орално здравје”. 7- Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015.	3
7	„Поливалентна современа стоматолошка дијагноза и терапија”, Гостивар, 2016, (поканет предавач)	3
8	Immunosuppressive therapy and periodontal tissues. 16 kongres stomatologa Srbije sa međunarodnim učešćem Beograd, Sava Centar, 2017.	3

	ВКУПНО ОД НАУЧНО - ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	193,249

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број		Поени
1	Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството	2
2	Учество во промотивни активности на Факултетот „Денови на образование и наука”, 2015	0,5
	Модератор на усна и постер презентација на 7. Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015.	1
	Модератор на усна и постерска презентација на 18 th Bass Congress Skopje, 2013	1
	Модератор на 4th Eurasian Congress of Health Sciences, Ohrid, 2014 Macedonia	1
	Модератор на 6th International Congress, 2016, Struga.	1
	Модератор на постерска сесија на 23. Интернационален конгрес на студентите по стоматологија, Охрид, 2016	1
	Модератор на постерска сесија на 24 Интернационален конгрес на студентите по стоматологија, Охрид, 2017	1
	Модератор на постерска сесија на 25 Интернационален конгрес на студентите по стоматологија, Охрид, 2018	1
	Модератор на Симпозиумот „Гастроинтестинални заболувања и промени во усната празнина” организиран од МСД - Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, Скопје 2017.	1
	Модератор на усна и постерска презентација на 8. Конгрес на Стоматолозите со меѓународно учество, Охрид, 2018	
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС		
10	Награда за научни постигнувања	1

	Учесник во тим на 23 Интернационален конгрес на студентите по стоматологија, Охрид, 2016, Прва награда за постерска презентација	
11	Награда за научни постигнувања од струкова организација Благодарница за посебни заслуги во развојот и унапредувањето на МСД по повод 10 години од осамостојувањето	3
12	Изготвување и пријавување на научен/образовен национален проект соработник	0,5
13	Изготвување и пријавување на научен/образовен меѓународен проект соработник 2x1	2
14	Член на Управен одбор на здружение поврзано со струката	
	Потпретседател на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот	0,3
15	Учество во комисии и тела на државни и други органи	
16	Учество во комисии за полагање на државен испит, доктори по дентална медицина, организирано од Стоматолошката комора на Македонија 2016,2017,2018	3
17	Член на Македонското стоматолошко друштво Член на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот Член на Стоматолошката комора	0,9
18	Член на Управен одбор на здружение поврзано со струката од 2014/2018	1,5
	ВКУПНО ОД ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	23,7

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	277,05
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	193,249
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	23,7

ВКУПНО	493,999

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Киро Ивановски с.р
2. Проф. д-р Мирјана Поповска с.р.
3. Проф. д-р Силвана Георгиева с.р

Н. СОР. ЕМИЛИЈА СТЕФАНОВСКА

Кандидатката д-р Емилија Стефановска е родена на 1. 1. 1972 година во Штип. Средно образование завршила во МУЦ Д-р „Панче Караџов“ во Скопје. Со високо образование се стекнала на Стоматолошкиот факултет Скопје во 1997 година. Дипломирала на Стоматолошкиот факултет во Скопје во 1997 година, со просечен успех 8,60. Кандидатката активно се служи со англискиот и српскиот јазик. Во учебната 1998/1999 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Стоматолошкиот факултет во Скопје. Студиите ги завршила во 2000 година, со просечен успех 10,00. На 29.5. 2007 година го одбрала магистерскиот труд на тема: „Проценка на оралното здравје кај децата со ментална хендикепираност“. Докторска дисертација пријавила во 2009 година од областа пародонтологија. Дисертацијата на тема: „Инфламаторните цитокини и нивната улога во модулирањето на клиничката експресија на плак-индуцираната гингивална инфламација“ ја одбрала на ден 6.6.2011 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Златанка Белазелкоска, проф. д-р Киро Ивановски, проф. д-р Марија Накова, проф. д-р Мирјана Поповска и проф. д-р Ицко Ѓорѓоски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област пародонтологија и орална медицина. На 24. 2. 2014 година е избрана во звањето научен соработник од областа пародонтологија со орална медицина. Во моментот е научен соработник. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1070 од 2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 863 од 2004 година, бр. 891 од 2006 година, бр. 940 од 2008 година и бр. 1070 од 2014 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на Стоматолошкиот факултет, кандидатката д-р Емилија Стефановска изведува теоретска и практична настава на прв циклус студии на студиските програми за доктори на дентална медицина, стручни стоматолошки сестри - орални хигиенолози и стручни забни техничари. Била ментор на вкупно 6 студентски теми, презентирани на студентските конгреси на стоматолозите. Исто така е ментор на голем број стажанти кои го реализираат задолжителниот стаж, ментор на турниси на голем број специјализанти, како и коментор на два кандидати на специјализација по пародонтологија. Кандидатката учествувала како рецензент во комисија за оцена на еден магистерски труд.

До изборот во звањето научен соработник, кандидатката е коавтор на стручната книга „Јавно -здравствени аспекти на пародонталната болест“. Автор е на интерната скрипта, практикум со наслов „Клиничка пародонтологија –прв дел.

Научно - истражувачка дејност

Д-р Емилија Стефановска има објавено вкупно 42 научни труда, од кои 1 труд во научно списание со импак фактор, 14 труда во списанија кои се индексирани во најмалку една електронска база на списанија достапни на интернет, 5 труда со оригинални научни/стручни резултати, објавени во научно списание кое подлежи на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор, 4 труда со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание и 18 труда објавени во зборник на рецензирани трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји. Била член на еден национален и на еден интернационален проект со меѓународно учество. Активно учествувала со усни и постерски презентации на научно-стручни собири со домашно и меѓународно учество. До првиот избор за помлад асистент има објавено 4 стручни труда (со ред. бр. од 1-4) кои се рецензирани во Билтенот бр.863 од 2004 година на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Трудовите под реден број 5-11, пријавени за избор во звањето асистент, се рецензирани во Билтенот на УКИМ број 891 од март 2006 година. Трудовите со реден број 13- 16 за избор во звањето асистент по група предмети од научната област болести на устата и пародонтот се рецензирани во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, број 940 од 2008 година. Трудовите под реден број 12-63, за избор во звањето научен работник на Катедрата за болести на устата и пародонтот, се рецензирани во Билтенот на УКИМ број 1070 од јануари 2014 година.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Емилија Стефановска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на ЈЗУ Универзитетски стоматолошки клинички центар „Св. Пантелејмон“ во Скопје, како лекар специјалист. Членува во научни, организациони и програмски одбори на конгреси, во земјата и во странство. Учествува во комисии и тела на државни и други органи, делегат

во Собрание на Стоматолошката комора на Македонија, како и во комисиите на сесии на конгреси со меѓународно учество.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Емилија Стефановска во учебната 2017/2018 година доби позитивна оценка (10) од анонимно спроведената анкета на студентите на Стоматолошкиот факултет.

ОБРАЗЕЦ 1 ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО, НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат: Емилија Стефановска

Институција: Стоматолошки факултет - УКИМ, Скопје

Научна област: ОРАЛНА ПАТОЛОГИЈА И ПАРОДОНТОЛОГИЈА

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 8,60 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 10,00	ДА
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира	ДА

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Назив на научната област: орална патологија и пародонтологија, поле-медицински науки и здравство, подрачје- стоматологија.	
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	ДА
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Acta Stomatologica Naissi 2. Назив на електронската база на списанија: EPSCO, Scopus 4. Наслов на трудот: Mediators detected in gingival fluid and saliva as biomarkers of periodontal disease. Stefanovska E., Zabokova-Bilbilova E., Ivanovski K., Pandilova M., Georgieva S., Ristoska S. 5. Година на објава: June 2015, Vol 31, No. 71 p. 1473-1485.	ДА
	1. Назив на научното списание: <i>Stomatoloski vjesnik</i> 2. Назив на електронската база на списанија: EPSCO 3. Наслов на трудот: Gingival health in patients with fixed orthodontic appliances. Stefanovska E., Ivanovski K., Zabokova-Bilbilova E 4. Година на објава: 2013; 2(2):105-111	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: <i>Contributions, Sec. Med. Sci.,MASA</i> 2. Назив на електронската база на списанија: <i>EPSCO, SCImago Journal Rank.</i> 3.Наслов на трудот: Therapeutic effect of proaphtol in treatment of recurrent aphtous stomatitis. Atanasovska-Stojanovska A., Popovska M., Muratovska I., Mitic K., Stefanovska E., Radojkova Nikolovska V. 4. Година на објава: <i>XXXV(3),2014</i>	
	1. Назив на научното списание: <i>Contributions, Sec. Med. Sci.,MASA</i> 2. Назив на електронската база на списанија: <i>EPSCO, SCImago Journal Rank.</i> 3.Наслов на трудот: White Spot Lesions: Prevention and Management during the Orthodontic Treatment. Zabokova-Bilbilova E., Muratovska I., Stojanovska V., Stefanovska E., Dimova C 4. Година на објава: <i>2014; XXXV(2):161-167.</i>	
	1. Назив на научното списание: OA Maced J Med Sci. Electronic publication 2. Назив на електронската база на списанија: <i>Scopus, Scimago Journal Rank.</i> 3.Наслов на трудот: The effects of NBF gingival gel application in the treatment of the erosive lichen planus: Case report. Popovska M.,Fidovski J., Mindova S., Dirjanska K., Ristoska S., Stefanovska E., Radojkova-Nikolovska V.,Mitic K., Rusevska B.	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: January 29, 2016 : (1-6).	
	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови	
3.2	1.Назив на научното списание: Stomatoloski informator; 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): (21); 7 (Belgrad),1, (Panchevo), 4 (Novi Sad),1 (Nis), 1 (Belorusija),1 (Segedin), 1 (London), 1 (Zrenjanin), 1 (Friedeburg), 1 (Makedonija).1 (Kempton), 1 (Timișoara). 3. Наслов на трудот: Effect of educational attainment level periodontal health and number of extracted teeth. Ivanovski K.,Elencevski S., Pesevska S., Dirjanska K., Stefanovska E., Kokolanski V. 4.Година на објава: 2014; IX (34):1-54.	
	1.Назив на научното списание: Macedonian Dental Review 2.Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): (29);9 (Makedonija), 5 (Hrvatska),5 (Bugarija), 1 (SAD), 1 (Turcija), 2 (Slovenija), 2 (Obedinoto Kralstvo), 3 (Srbija), 1 (Norveska). 3. Наслов на трудот: Optimal oral health within different age groups among the population of Republic of Macedonia. Pandilova M.,Petrovic D., Ivanovski K., Georgieva S., Pesevska S., Korunovska-Stefkovska V., Mindova S., Dirjanska K.,Stefanovska E., Mitik K.,Ristoska S. 4. Година на објава: 2018; 41 (1-2): 54-57.	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	1. Назив на научното списание: Physioacta 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): (25); 9, (Македонија), 3 (Србија), 1 (Бугарија), 1 (САД), 1 (Турција), 1 (Германија), 1 (Црна гора, 3 (Босна и Херцеговина), 1 (Белорусија), 1 Албанија, 2 Романија 3. Наслов на трудот: Salivray flow and xerostomia in patients undergoing antihypertensive therapy. Ivanovski K., Pandilova M., Pesevska S., Georgieva S., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E. Ristoska S., Velickovski B. 4. Година на објава: 2014; Vol. 8-No1 (41-49).	
	1. Назив на научното списание: Macedonian Dental Review 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): (29);9 (Makedonija), 5 (Hrvatska), 5 (Bugarija), 1 (SAD), 1 (Turcija), 2 (Slovenija), 2 (Obedinoto Kralstvo), 3 (Srbija), 1 (Norveska). 3. Наслов на трудот: . Effects of smoking to the lipid profile in patients with periodontal disease Mindova S., Ivanovski K. Pesevska S., pandilova M., Georgieva S., Stefanovska E., Ristoska S., Dirjanska K., Koneski F. 4. Година на објава: 2018; 41 91-2):17-24.	
	1. Назив на научното списание: Apolonia, Albanian Dental Journal 2. Меѓународен уредувачки одбор (вкупен број членови, број и припадност по земји): (12);7 (Makedonija), 2 (Hrvatska), 2 Kosovo, 1 Albanija 3. Наслов на трудот: The impact of fixed orthodontic appliances in periodontal healthto young patients. Georgieva S., Ivanovski K., Pandilova M., Stefanovska E., Korunovska Stefkovska V.	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	4. Година на објава: No 33, November 2015.	
3-5	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	
	1.Назив на зборникот: Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade, 2014 2.Назив на меѓународниот собир: 19th Congress of the Balkan Stomatological Society 3.Имиња на земјите:Србија, Македонија, Романија, Турција, Босна и Херцеговина,Албанија 4. Наслов на трудот: Evidence for the early onset of periodontal disease following cytokines levels in gingival fluid. 5. Година на објава: 2014	
	1.Назив на зборникот: Balkan Stomatological Society(Proceedings) Belgrade, 2014 2.Назив на меѓународниот собир: 19th Congress of the Balkan Stomatological Society 3.Имиња на земјите: Србија, Македонија Романија,Македонија, Турција, Босна и Херцеговина 4. Наслов на трудот Interproximal plaque control in patients with fixed orthodontic appliances. Stefanovska E., Ivanovski K., Atanasovska-Stojanovska A., Zabokova-Bilbilova E 6. Година на објава: 2014	
4	Претходен избор во научно звање – научен соработник, датум и број на Билтен: јануари 2014, Билтен бр. 1070	
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	ДА

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат: Емилија Стојан Стефановска****Институција: Стоматолошки факултет - Скопје****Научна област: пародонтологија и орална медицина****НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1	Одржување на настава	
	Прв циклус студии за стручни стоматолошки сестри по предметот Орална хигиена (15 часа), 2015/16, 2016/17, 2017/18	2,4
	Прв циклус студии за стручни стоматолошки сестри по предметот Орална медицина (15 часа), 2015/16, 2016/17, 2017/18	2,4
	Втор циклус студии за доктори по дентална медицина по предметот Пародонтологија и Ласерска терапија во третманот на пародонталната болест	0,3
	втор циклус специјализанти по пародонтологија, „Епидемиологија на пародонталната болест” (6 часа), 2017/18	0,3
2	Одржување на вежби-ДДМ	
	Болести на устата и пародонтот (2 групи по 4 часа неделно), 2005/2006 год., 2006/2007 год., 2007/2008;	21,6
	Пародонтологија I во XI семестар (1 група по 5 часа неделно), 2007/2008 год. до 2018/2019 год.	32,4

	Пародонтологија II во XII семестар (1 група по 3 часа неделно), 2007/2008 год. до 2018/2019 год.	32,4
	Превентивна стоматологија II (2 групи по 3 часа), 2005/06 и 2006/07 год.	5,4
	Орална патологија (3 групи по 3 часа), 2006/07 до 2017/2018год.	32,4
	Орално здравје (2 групи по 3 часа), 2007/2008 до 2011/2012	13,5
	Орална хигиена (2 групи по 2 часа), 2011/12 и 2017/18;	16,2
	Орална хигиена (2 групи по 1 час), 2017/18 и 2018/19;	1,8
	Претклиничка пародонтологија(1 група по 2 часа), 2013/14 до 2017/18;	4,5
	Орална медицина и патологија (5 групи по 2 часа), 2013/14 до 2017/18	16,2
	Фокалоза (2 групи по 1 час), 2009/10 до 2013/14	5,45
3	Одржување на вежби-СЗТ	
	Пародонтологија (2 групи по 2 часа), 2006/07 до 2017/18	21,6
	Пародонтологија од учебната 2017/2018 до 2018/2019 1 група по 1 час)	0,9
4	Одржување на вежби-ССС/орални хигиенолози	
	Пародонтологија (1 група по 2 часа	10,8
	Орална медицина и патологија (1 група по 2 часа)	21,6

5	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	
	Кандидати 50x 0,06	3
6	Подготовка на нов предмет	
	Орална медицина и патологија 1 Орална медицина и патологија 2 Клиничка пародонтологија	3
7	Консултација со студенти	
	Предмети: Орална хигиена, Орална патологија, Претклиничка пародонтологија, Клиничка пародонтологија Учебна година: 2013/14, 2014/2015, 2015/2016, 2016/2017 и 2017/2018 Бр.на студенти 40;	1,6
8	Консултација со студенти во рамките на здравствената клиничка практика 40 x 0,002	8
9	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика	
	Кандидати 50 x 0,06	3
10	Член на комисија за оцена или одбрана на магистерски труд	
	„ Аналгетски и антиинфламаторен ефект на ласерот во тек на ортодонтскиот третман”; арх. бр. 62-176712 од 05.07.2018 година	0,3
11	Позитивно рецензирана збирка задачи или практикум	
	Клиничка пародонтологија,практикум, Стоматолошки факултет, Скопје 2015 год.	4
12	Настава во школи и работилници	

	„Естетска и пластична реконструктивна пародонтална хирургија”. Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот Скопје, 2014 год.	1
	„Медицински аспекти на оралните заболувања”, Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот Скопје, 2014 год.	1
	„Нови дијагностички методи во оралната медицина и пародонтологија”, Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 2015 год.	1
	„Терапевтски можности во секојдневната клиничка пракса”, МСД, 2016 год.	1
	„Нови гледишта во пародонталната и оралната медицина”, Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 2016 год.	1
	„ Мултифункционален пристап како најуспешно решение за проблемите во стоматологијата”, Стоматолошки факултет, Скопје, 2017 год.	1
	„Гастроинтестинални заболувања и промени во усната празнина” Здружение на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 2017 год.	1
	Basic level in iTOP education; VII Меѓународен конгрес на нови технологии во стоматологијата: „Естетска стоматологија-уметност и наука”, 10-12. 10. 2014 год., Дом на АРМ-Скопје.	1,5
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје, 16.5.2015 год.	1,5
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Велес, 20.6.2015 год.	1,5
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје 19.12.2015 год.	1,5
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје, 21.5.2016 год.	1,5

	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје, 24.6.2016 год.	1,5
	iTOP- individually Trained Oral Prophylaxis for dental professionals, Curaden, Белград, ноември, 2017 год.	1
	Basic level in iTOP education. CEO, Curadent International. Тамидентал, Скопје, 04.05.2018 год.	1,5
13	Пакет материјали за одреден предмет	
	Орална медицина и патологија 1 Орална медицина и патологија 2 Клиничка пародонтологија	3

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	Учесник во меѓународен научен проект	
	Јавна агенција за научно истражување на Република Словенија и Стоматолошки факултет во Скопје, Република Македонија, со наслов: „Префабрикувани циркониумски колчиња со ретентивен коронарен облик за реставрација на ендодонтски третирани заби- ин витро проценка на третманот”, 2016 година.	5
2	Учесник во национален научен проект	
	„Застапеност на оптималното орално здравје кај возрастното население на територијата на Република Македонија”, одобрен од страна на Стоматолошкиот факултет во Скопје, 2014 година, со одлука на Научно-наставнички совет бр. 02-2365/2	3
3	<i>Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот и кое е индексирено во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет</i>	

	Ивановски К., Пандилова М., Коколански В., Дирјанска К., Миндова С., Стефановска Е., Ристоска С. Влијанието на вкупните семејни приходи врз пародонталното здравје. Архиви на јавното здравје 2013; vol. 5 No. 2 (18-25). EBSCO, SCImago Journal Rank.Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Stefanovska E., Zabokova-Bilbilova E., Ivanovski K., Pandilova M., Georgieva S., Ristoska S. Mediators detected in gingival fluid and saliva as biomarkers of periodontal disease. Acta Stomatologica Naissi, June 2015, Vol 31, No. 71 p. 1473-1485.EPSCO, Scopus. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Atanasovska-Stojanovska A., Popovska M., Muratovska I., Mitic K., Stefanovska E., Radojkova Nikolovska V. Therapeutic effect of proaphtol in treatment of recurrent aphtous stomatitis. <i>Contributions, Sec. Med. Sci., MASA, XXXV(3), 2014.</i> EBSCO, SCImago Journal Rank. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1152.	3
	Stefanovska E., Ivanovski K., Zabokova-Bilbilova E: Gingival health in patients with fixed orthodontic appliances. <i>Stomatoloski vjesnik 2013; 2(2):105-111.</i> EBSCO Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1072 од 2014 год.	3
	Zabokova-Bilbilova E., Stefanovska E., Ivanovski K: Correlation between dental health status and saliva. <i>Stomatoloski vjesnik 2013; 2(2):99-105.</i> EBSCO Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1072 од 2014 год.	3
	Zabokova-Bilbilova E., Muratovska I., Stojanovska V., Stefanovska E., Dimova C: Distribution of White Spot after Debonding in Orthodontic Patients. <i>Stomatološki vjesnik 2014; 3(1):27-33.</i> EBSCO. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1111 од 2015 год.	3
	Stefanovska E., Ivanovski K., Atanasovska-Stojanovska A., Zabokova-Bilbilova E., Zendeli-Bedzeti L:	

	Interproximal plaque control in patients with fixed orthodontic appliances. <i>Stomatološki vjesnik</i> 2014; 3(1):35-41. EBSCO Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Zabokova-Bilbilova E., Popovska L., Kapusevska B., Stefanovska E. : White Spot Lesions: Prevention and Management during the Orthodontic Treatment. <i>Contributions, Sec. Biol. Med. Sci., MASA</i> , 2014; XXXV(2):161-167. EBSCO, SCImago Journal Rank. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1111 од 2015 год.	3
	Atanasovska-Stojanovska A., Stefanovska E. , Popovska M., Muratovska I., Zabokova-Bilbilova E.: The relationship between periodontal health and diabetes mellitus - type 1. <i>Stomatološki vjesnik</i> 2015; (4):11-18. EBSCO Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1152.	3
	Stefanovska E. , Zabokova-Bilbilova E., Pesevska S., Mindova S., Ristoska S.: Periodontal health and oral findings in patients with intellectual disabilities. <i>Stomatološki vjesnik</i> 2015; 4(2):85-91. EBSCO Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Kiro Ivanovski, Snezana Pesevska, Stevica Ristoska, Katarina Dirjanska, Sonja Mindova, Maja Pandilova, Silvana Georgieva, Emilija Stefanovska , Violeta Filipce, Sonja Apostolska, Marina Eftimoska. The impact of antihypertensive medications on quantitative and qualitative characteristics of saliva. <i>Research Journal of Pharmaceutical, Biological and Chemical Sciences</i> , September-October 2015, RJPBSC 6(5) No.1356. Thomson Reuters. Целта на оваа студија е да се одредат квантитативните и квалитативните карактеристики на плунката кај пациенти со антихипертензивна терапија. Биле вклучени 60 пациенти, од кои 30 ја сочинувале контролната група и 30 субјекти со антихипертензивна медикација. Била колекционирана нестимулирана плунка по методата на Navazesh. Биохемискиот анализатор INTEGRA 400- Roche бил користен за детерминирање на	3

	вкупните саливарни протеини, уреа, албумин, K^+, Na^+ и Ca^{2+}. Резултатите укажуваат дека вкупното количество плунка кај експерименталната група е значајно намалено, а се зголемени вредностите на K^+, Na^+ и уреа. Вкупните протеини биле несигнификантно зголемени, како и количеството на Ca^{2+} и албумините. Авторите заклучуваат дека антихипертензивната терапија влијае врз саливарната композиција што може да доведе до пореметување на оралната хомеостаза.	
	Snezana Pesevska, Kiro Ivanovski, Sonja Mindova, Ana Kaftandzieva, Stevica Ristoska, Emilija Stefanovska, Maja Pandilova, Silvana Georgieva, Katarina Dirjanska, Ivana Pop Janeva, Filip Koneski. Bacterial contamination of the toothbrushes. Journal of International Dental and Medical Research 2016; 9(1), pp. 6-12). EBSCO, Scopus. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Popovska M., Fidovski J., Mindova S., Dirjanska K., Ristoska S., Stefanovska E., Radojkova-Nikolovska V., Mitic K., Rusevska B. The effects of NBF gingival gel application in the treatment of the erosive lichen planus: Case report. OA Maced J Med Sci. electronic publication, published on January 29, 2016 : (1-6). Scopus, Scimago Journal Rank. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1180 од 2018 година.	3
	Pesevska S., Kesic Lj., Ivanovski K., Pandilova M., Georgieva S., Mindova S., Ristoska S., Stefanovska E., Curcieva Cuckova G., Apostolova G., Maneva M., Koneski F. Laser analgesic during orthodontic therapy. Acta Stomatologica Naissi Dec 2017, Vol. 33, No. 76 p. 1763-1771. EPSCO, Scopus. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор и за годината и кое е индексирano во најмалку една електронска база на	

	сѣисанија со иѣрурови досѣаѣна на инѣернеѣ	
	Zabokova-Bilbilova E., Stefanovska E. , Muratovska I., Kapusevska B., Kovachevska I: Clinical study on the effect of chlorhexidine mouth rinse in improving oral health in orthodontic patients with fixed orthodontic appliances. Sylwan 2015; 159:432-447. Thomson Reuters „Web of Science” I.F.o,4 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје бр. 1111 од 2015 год.	5,2
4	Трудови со оригинални научни/сѣручни резулѣаѣи, објавени во научно сѣисание кое ѣоглежи на рецензија и кое има меѣународен уредувачки одбор	
	Ivanovski K., Elencevski S., Pesevska S., Dirjanska K., Stefanovska E. , Kokolanski V. Effect of educational attainment level on periodontal health and number of extracted teeth. Stomatoloski informator 2014; IX (34):1-54. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Ivanovski K., Pandilova M., Pesevska S., Georgieva S., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E. , Ristoska S., Velickovski B. Salivray flow and xerostomia in patients undergoing antihypertensive therapy. Physioacta 2014; Vol. 8-No1 (41-49). EBSCO, Scopus. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Georgieva S., Ivanovski K., Pandilova M., Stefanovska E. , Korunovska Stefkovska V. The impact of fixed orthodontic appliances in periodontal health to young patients. Apolonia, Albanian Dental Journal, No 33, November 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј” во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3

	Mindova S., Ivanovski K., Pesevska S., pandilova M., Georgieva S., Stefanovska E. , Ristoska S., Dirjanska K., Koneski F. Effects of smoking to the lipid profile in patients with periodontal disease. Macedonian Dental Review. 2018; 41 91-2):17-24. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1180 од 2018 година.	3
	Pandilova M., Petrovic D., Ivanovski K., Georgieva S., Pesevska S., Korunovska-Stefkovska V., Mindova S., Dirjanska K., Stefanovska E. , Mitik K., Ristoska S. Optimal oral health within different age groups among the population of Republic of Macedonia. Macedonian Dental Review. 2018; 41 (1-2): 54-57. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1180 од 2018 година.	3
5	<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/стручно списание</i>	
	Стефановска Е. , Пандилова М., Георгиева С., Пешевска С., Ивановски К., Рistosка С., Миндова С., Дирјанска К. Озон терапија, нов модалитет в пародонтологија. Макед. стоматол прегл 2015; 1-2: (77-84). Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	1,8
	Пандилова М., Ивановско К., Георгиева С., Пешевска С., Конески Ф., Дирјанска К., Стефановска Е. Учество на слободните радикали и реактивните кислородни форми во патогенезата на пародонталната болест. Макед. стоматол. преглед XXXVII број 1-2, 2014. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	1,8
	Георгиева С., Пандилова М., Дирјанска К., Рistosка С., Стефановска Е. , Ивановски К. Клинички доктрини во профилаксата и менаџментот на оралните фокални инфекции кај пациенти со ризик. Макед. стоматол. преглед ; XXXVIII број 1-2, 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	1,8

	Ивановски К., Георгиева С., Пандилова М., Пешевска С., Миндова С., Стефановска Е. , Коколански В. Информираната согласност во македонската стоматолошка практика. Македонски стоматолошки преглед XXXVI број 1-2 2013. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	1,8
6	<i>Трудови со оригинални научни резултати, објавени во зборник на рецензирани трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји</i>	
	Ристоска С., Ивановски К., Поповска М., Георгиева С., Стефановска Е. , Миндова С., Ренцова В. Корелации помеѓу ткивните нивоа на ММП-1 и клиничките параметри кај пациенти со агресивна пародонтопатија. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1126 од 2016 година.	3
	Миндова С., Ивановски К., Пешевска С., Стефановска Е. , Ристоска С., Николовска Ј., Апостоловска Г. Анализа на клиничките ефекти од Paradentot во третманот на пародонталната болест. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Миндова С., Поповска М., Ивановски К., Пешевска С., Ристоска С., Дирјанска К., Стефановска Е. Како ефектите од пушењето влијаат на пародонталната болест. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Стефановска Е. , Ивановски К., Поповска М., Ристоска С., Миндова С., Дирјанска К. Гингивално-флуидни маркери кај гингивална и пародонтална болест. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на	3

	Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1180 од 2018 година.	
	Дирјанска К., Ивановски К., Стефановска Е. , Миндова С., Ристоска С. Улогата на оксидативниот стрес во прогресијата на пародонталната болест. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1180 од 2018 година.	3
	Миндова С., Ивановски К., Пешевска С., Ристоска С., Стефановска Е. , Николовска Ј., Апостоловска Г. Ефектот на аспирииската терапија врз пародонталниот статус. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтен на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Поповска М, Стефановска Е. , Миндова С., Ристоска С., Зендели-Беџети Л. Нано-оксидансите во третманот на оралните заболувања. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1180 од 2018 година.	3
	Пешевска С., Ивановска М., Ивановски К., Кафтанџиева А., Миндова С., Ристоска С., Стефановска Е. Ефикасност на антимицробните раствори во одржувањето на четките за заби. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид 11-14 јуни 2015. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Mindova S., Ristoska S., Stefanovska E. Periodontal disease as a risk factor for teeth extraction. 6 kongres stomatologa Vojvodine (zbornik radova): 16-17 maj 2015. Novi Sad, Srbija. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1180 од 2018 година.	4
	Pesevska S, Apostolova E, Curcieva-Cuckova G, Gavrilovic I, Mindova S, Stefanovska E. Dynamic and characteristic of pain after initial archwire placement in	

	orthodontic patients undergoing analgesic therapy. 3 congress of the Macedonian Orthodontic Society with international participation, May 12-15, 2016 Ohrid, Macedonia Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Миндова С., Ивановски К., Георгиева С., Ристоска С., Стефановска Е. Грижата за оралното здравје кај трудници. 3. Конгрес на Здружението на специјалисти по ортодонција при МСД со меѓународно учество (книга на апстракти): 12-15 Мај, 2016 Охрид, Македонија (192). Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Zabokova-Bilbilova E., Stefanovska E. , Muratovska I., Stojanovska V., Spirov V: Long-term changes of white spot lesions after orthodontic treatment. 19 Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade: 2014:290. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1111 од 2015 година.	3
	Zabokova-Bilbilova E., Stefanovska E. , Sotirovska-Ivkovska A., Georgiev Z., Spirov V: Protective effect of ACP-CPPF for enamel decalcification in orthodontics. 19th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade: 2014:71. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1111 од 2015 година.	3
	Stefanovska E. , Georgieva S., Ristoska S., Zendeli-Bedzeti L., Zabokova-Bilbilova E: Evidence for the early onset of periodontal disease following cytokines levels in gingival fluid. 19th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade: 2014:67-68. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Stefanovska E. , Ivanovski K., Atanasovska-Stojanovska A., Zabokova-Bilbilova E. Interproximal plaque control in patients with fixed orthodontic appliances. 19 Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade: 2014. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Atanasovska-Stojanovska A., Stefanovska E. , Tosevska N., Stojanovska V., Daci A. Therapeutic effects of proaftol in treatment of stomatitis aphthosa recurrens. 19 th Congress	

	of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade:2014 Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1126.	3
	Georgieva S., Pandilova M., Zendeli-Bedzeti L., Stefanovska E. , Georgieva A. The influence of systemic risk factors of the periodontal health.19 Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade:2014. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
	Zendeli-Bedzeti L., Georgieva S., Perkovska-Bibanovska M., Stefanovska E. , Todorovska S. Gender differences of radiographic and clinical parameters among patients with periodontitis.19 th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade:2014. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје бр. 1162 од 2018 година.	3
7	Предавање на научен/сѝручен собир со меѓународно учесѝво	
	Стефановска Е. , Ивановски К., Поповска М., Ристоска С., Миндова С., Дирјанска К. Гингивално-флуидни маркери кај гингивална и пародонтална болест. 8- Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015 година.	3
	Стефановска Е. , Дохчев С., Георгиева С., Ристоска С., Митиќ К. Можна асоцираност помеѓу пародонталната болест и хроничната инфламација на простата 8. Конрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2018 година.	3
8	Учесѝво на научен/сѝручен собир со рефератѝ - ѝосѝерска ѝрезентѝација	
	Stefanovska E. , Georgieva S., Ristoska S., Zendeli-Bedzeti L., Zabokova-Bilbilova E: Evidence for the early onset of periodontal disease following cytokines levels in gingival fluid. 19th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade: 2014:67-68.	0,5
	Stefanovska E. , Ivanovski K., Atanasovska-Stojanovska A., Zabokova-Bilbilova E. Interproximal plaque control in patients with fixed orthodontic appliances.	0,5

	19 th Congress of the Balkan Stomatological Society (Proceedings) Belgrade:2014.	
	Стефановска Е., Ивановски К., Поповска М., Ристоска С., Миндова С., Дирјанска К. Гингивално-флуидни маркери кај гингивална и пародонтална болест. VII конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество (апстракти): Охрид, 11-14 јуни 2015.	0,5

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
1	<i>Завршена специјализација од областа на медицинските науки и здравството</i>	
	Специјалист по болести на устата и пародонтот	2
	Модератор на симпозиум во организација на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот „Медицински аспекти на оралните заболувања“, Скопје, 29.11.2014 год.	1
	Член на Работно претседателство на 7. Меѓународен конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2015	1
	Член на Работно претседателство на 8. Меѓународен конгрес на стоматолозите на Македонија со меѓународно учество, Охрид, 2018	1
	Член на Македонското стоматолошко друштво	1
	Член на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот	1

	Дејности од поширок интерес	
1	<i>Направа за научни постигнувања</i>	

	Учесник во тим на 25. Интернационален конгрес на студентите по стоматологија, Охрид, 2018, прва награда, постерска презентација	1
	Благодарница од МСД, 2015 год.	3
2	<i>Изјошвување и пријавување на научен /образовен национален проект</i>	
	„Застапеност на оптималното орално здравје кај возрасното население на територијата на Република Македонија”, одобрен од страна на Стоматолошкиот факултет во Скопје, 2014 година.	0,5
3	<i>Изјошвување и пријавување на научен /образовен меѓународен проект</i>	
	Јавна агенција за научно истражување на Република Словенија и Стоматолошки факултет во Скопје, Република Македонија, со наслов: „ Префабрикувани циркониумски колчиња со ретентивен коронарен облик за реставрација на ендодонтски третирани заби- ин витро проценка на третманот”, 2016 година.	1
4	<i>Учество во комисии и ишла на државни и друѓи органи</i>	
	Учество во комисии за полагање на државен испит, доктори по дентална медицина, организирано од Стоматолошката комора на Македонија 2015, 2016 и 2017 и 2018г.	4
5	<i>Член на Управен одбор на здружение поврзано со сирекаша</i>	
	Член на УО на Македонското стоматолошко друштво, 2010-2014 год.	0,3
	Член на УО на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 2014-2018	0,3
6	<i>Член на орган на професионална комора</i>	
	Делегат во Собрание на Стоматолошката комора на Македонија	0,3
	Секретар на Здружението на специјалисти по болести на устата и пародонтот, 2018-2022	0,3

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	286,55
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	142,9
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	17,7
Вкупно	447,42

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Киро Ивановски с.р
2. Проф. д-р Мирјана Попова с.р
3. Проф. д-р Силвана Георгиева с.р

Заклучок и предлог

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатите, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Катарина Дирјанска, д-р Вера Радојкова Николовска, д-р Стевица Ристоска, д-р Кристина Митиќ и д-р Емилија Стефановска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатите од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Катарина Дирјанска, д-р Вера Радојкова Николовска, д-р Стевица Ристоска, д-р Кристина Митиќ и д-р Емилија Стефановска поседуваат научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно - стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнуваат сите услови да бидат избрани во звањето вонреден професор во научната област орална патологија и пародонтологија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, д-р Катарина Дирјанска, д-р Вера Радојкова Николовска, д-р Стевица Ристоска, д-р Кристина Митиќ и д-р Емилија Стефановска да бидат избрани во звањето вонреден професор во научната област орална патологија и пародонтологија.

Рецензентска комисија

1. Проф. д-р Ќиро Ивановски с.р
2. Проф. д-р Мирјана Поповска с.р.
3. Проф. д-р Силвана Георгиева с.р

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ОРАЛНА ХИРУРГИЈА
НА СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 14.11.2018 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област орална хирургија, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет, бр. 02-4015/1, донесена на 13-та редовна седница одржана на 21.12.2018 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: проф. д-р Борис Величковски, проф. д-р Јордан Јанев и проф. д-р Александар Грчев.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област орална хирургија, во предвидениот рок се пријави д-р Марија Пеева Петреска, вонреден професор на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

10. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатката д-р Марија Пеева Петреска е родена на 4.1.1965 година во Скопје.

Средно образование завршила во Скопје во 1982 година. Со високо образование се стекнала на Стоматолошкиот факултет при Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" во Скопје. Дипломирала на Стоматолошкиот факултет во 1987 година, со просечен успех 9,54.

Кандидатката активно се служи со англискиот и има пасивно познавање од германскиот јазик.

Во учебната 1992 година се запишала на втор циклус (магистерски) студии на Стоматолошкиот факултет. Студиите ги завршила со просечен успех 9,87 и во 2002 година го одбрала магистерскиот труд на тема: "Проценка на хемодинамските и електрокардиографските параметри кај пациенти со кардиоваскуларни заболувања во тек на оралнохируршки интервенции".

Докторска дисертација пријавила на Стоматолошкиот факултет во 2003 година. Дисертацијата на тема: "Влијанието на плазма богата со тромбоцити на коскената регенерација на хумани дефекти во виличните коски" ја одбрала во 2007 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Јордан Јанев, проф. д-р Борис Величковски, проф. д-р Весна Јаневска, доц. д-р Владимир Миленков и проф. д-р Владимир Поповски. Со тоа се стекнала со научниот степен доктор на науки од научната област орална хирургија.

Во 2008 година е избрана во звањето насловен доцент, во 2011 година во звањето доцент и во 2014 година е избрана во звањето вонреден професор во областа орална хирургија. Во моментот е вонреден професор. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр.1075 од 15.4.2014 година.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од почетокот на кариерата, објавени во Билтените на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" број 615, 677, 713, 763, 816, 892, 914, 930, 945, 990, 998, 1010, 1052 и 1054, како

и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатката од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

11. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТКАТА ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, кандидатката д-р Марија Пеева Петреска, изведува теоретска настава и вежби на прв циклус студии на студиската програма за студенти по дентална медицина и на Високата школа за високо стручни забни техничари и орални хигиенолози, како и настава на II и III циклус на студии на доктори по дентална медицина. Кандидатката била ментор на 8 специјалистички трудови, како член во комисија учествувала за оцена/или одбрана на 23 специјалистички испити, 5 магистерски труда и на 4 докторски дисертации.

Кандидатката е коавтор на рецензиран учебник под наслов "Дентална имплантологија", Стоматолошки факултет Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“, Скопје, 2013. Активно работи на едукацијата на докторите на специјализација од областа орална хирургија. Била ментор на тринаесет студентски теми по орална хирургија, од кои седум се наградени. На студентските конгреси учествувала и со пленарни предавања од актуелната проблематика во доменот на оралната хирургија и имплантологија. Д-р Марија Пеева Петреска имала учество и во изработката на програмите за специјализација од областа на оралната хирургија и наставните програми за супспецијализација од областа на оралната имплантологија.

Научноистражувачка дејност

Д-р Марија Пеева Петреска учествувала во изработката на стотина научни трудови од областа на оралната хирургија, денталната имплантологија, регенеративната медицина и стоматологија, од кои некои стручно-научни трудови се објавени во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), голем број трудови се објавени во меѓународни научни списанија и преостанатите трудови во национални научни списанија, зборници од научни собири и предавања. Автор е на две стручни монографии: “Коскени супституенти и биолошки медијатори за аугментација на денто-алвеоларниот скелет” и “Дентален менаџмент при оралнохируршки интервенции кај пациенти со кардиоваскуларни заболувања”.

Д-р Марија Пеева Петреска била раководител на еден национален проект "Локални ефекти при употреба на Оралсепт® (бензидамин хидрохлорид)" и еден меѓународен научен проект во кој ја има улогата и на национален координатор, со наслов "Коскена аугментација на виличните коски со нова генерација на композитни супституенти". Кандидатката била ментор на еден завршен магистерски труд, а во постапка на изработка се три магистерски труда под нејзино менторство, како и една докторска дисертација.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Марија Пеева Петреска активно е вклучена во стручно-апликативната работа на Катедрата за орална хирургија при Стоматолошкиот факултет во Скопје и Клиниката за орална хирургија при УСКЦ "Св. Пантелејмон". На Катедрата за орална хирургија, на која работи како вонреден професор, своите стручни и научни интереси ги насочува кон современите техники на аугментативните постапки со различни графт материјали кои се во употреба во оралната хирургија и имплантологија и таа истите почнува да ги користи уште во деведесетите години, кога за прв пат аплицира коскен супституент со корална структура во коскен дефект по цистектомија. Д-р Пеева во 2004 година за прв

пат во Македонија ја воведува методата на припрема и изолација на тромбоцитно богата плазма од автологна крв за локална апликација во виличните коски. За прв пат во Македонија ја изведува и воведува во клиничката пракса, неинвазивната метода на т.н. корнектомија, за превенција од повреда на содржината на мандибуларниот канал при оперативни екстракции на импактирани трети молари.

Во текот на изминатите години посетувала голем број едукативни програми и активно учествува во организирање и изведување на курсеви и семинари од областа на оралната хирургија и имплантологијата во нашата земја, како лиценциран едукатор за Ankylos имплантен систем. Кандидатката вонреден проф. Марија Пеева Петреска остварила експертски активности како рецензент на меѓународни списанија и учествува во уредувачки одбори. Дава свој придонес и во публикациите на Стоматолошкиот факултет во Скопје по повод педесетгодишнината на постоењето на Факултетот и во публикациите на Стоматолошката комора на Македонија во врска со стратешкиот план за развојот на стоматологијата во земјава во следните дваесет години.

Стручно усовршување во странство остварила со студиски престои на Катедрата за максилофацијална хирургија при Медицинскиот факултет во Љубљана, Република Словенија, под менторство на проф. д-р Наташа Ихан Хрен. Едномесечен студиски престој имала на Emory University Atlanta, USA и на Euromed Clinic во Furth, Germany, каде што се запознава со најсовремените техники на работа во областа на имплантологијата и оралната хирургија.

Особена активност кандидатката покажува во дејностите од поширок интерес. Таа го положила испитот од областа на здравствениот менаџмент, на кој му претходела стручна обука од шест недели, како дел од проектот на Медицинскиот факултет во Скопје и Владата на Република Македонија, со што се стекнала со вештини и знаења кои ги користи при извршувањето на функцијата раководител на Клиниката за орална хирургија при УСКИЦ "Св. Пантелејмон". Активно е вклучена во работата на стручни комисии и работни групи за стручен наод и мислења, Комисијата за стручни прашања, Комисијата за прием на стручен кадар во установата и ги изготвува правилниците за работа на Клиниката за орална хирургија. Претседател е на регионален одбор на Општина Центар и делегат е во Собранието на Стоматолошката комора на Македонија од 2018 година.

Во периодот од 2009 до 2017 година е претседател на Здружението на специјалисти по орална хирургија на Македонија при Македонското стоматолошко друштво, за кое време ја организираше и реализираше стручно-научната програма на осум меѓународни симпозиуми и го организираше Првиот македонски конгрес за имплантна и орална хирургија. Од декември 2017 година е член на Научниот одбор на Здружението.

Вклучена е во работата на стручни комисии и тела на Стоматолошкиот факултет како член на ННС, Кадровскиот и Наставниот одбор и колегиумот за II и III циклус студии. Кандидатката била член на седум рецензентски комисии за избор на лица во наставно-научно звање.

Оценка од самоевалуација

Кандидатката д-р Марија Пеева Петреска доби позитивна оценка од анонимно спроведената анкета на студентите на Стоматолошкиот факултет.

За рецензија на овој избор, кандидатката ги пријави следниве трудови:

1. I.Muratovska, A.Atanasovska-Stojanovska, **M. Peeva-Petreska**, I.Kovacevska, V.Stojanovska Oral health status in type 1 diabetic adolescents. 19th Congress of the BaSS, Belgrade, April 24-27, 2014. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.
2. Велеска-Стевковска Д., **Пеева-Петревска М.**, Алексова П., Пешевска С. LASER-LOK технологија и микротопографија на имплантни површини. VII Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 11-14 јуни 2015, 475. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.
3. **Peeva Petreska M.**, B.Velickovski, D.Veleska-Stevkovska, E.Janev. Clinical considerations to the implant therapy in patients with periodontitis. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, Abs book pp. 7 oral presentation. Ohrid, Macedonia april 2014. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.
4. B.Velickovski., **Peeva Petreska M**, M.Kacarska. Coronectomy-a technique to protect the inferior alveolar nerve: a case report. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, Abs book 8 pp. oral presentation. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.
5. D.Veleska-Stevkovska, Popovski V., **Peeva Petreska M.**, B.Velickovski. „Evaluation of the interferon levels during oral surgical intervention. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, oral presentation Abs book 11 pp. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.
6. D.Veleska-Stevkovska, Popovski V., **Peeva Petreska M.**, B.Velickovski. „Evaluation of the interferon levels during oral surgical intervention,, 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, oral presentation Abs book 11 pp. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.
7. D.Veleska-Stevkovska, **M.Peeva-Petreska**, P.Aleksova, B.Velickovski „Success rates criteria for implantology systems”, 19th Congress of the Balkan Stomatological Society, BaSS, april 24-27, 2014 Belgrade, Serbia, poster presentation, Book of Abstracts, pp:179. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016
8. E.Janev., **Peeva Petreska M.**, Josifov D. Mini implants new standard protocol treatment in total edentulous mandibular. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, oral presentation., Abs book 13 pp. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.
9. Велеска-Стевковска Даниела, **Пеева-Петреска Марија**, Алексова Павлина. „Синовиолетова светлина и хемостаза” (усна презентација), 7 Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид(2015), Книга на апстракти, р:373. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016
10. **Марија Пеева-Петреска**, Даниела Велеска-Стевковска, Сашо Еленчевски, Филип Конески, Диме Сапунџиев, „Превентивни и терапевтски концепти на бисфосфонатната остеонекроза на виличните коски” (2015) МСП, 2:88-120. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 1.9.2017 година
11. Велеска-Стевковска Даниела, Апостолова Гордана, **Пеева-Петреска Марија**, Величковски Борис, Писевска-Чолакова Наташа (2016) „Актуелизирање на ефикасноста на карниевитот раствор во третманот на одонтогените кератоцити”, МСП, 2:67-86. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 1.9.2017 година
12. Velickovski Boris, **Peeva-Petreska Marija**, Veleska-Stevkovska Daniela, Kacarska Marina (2015) „Coronectomy-prevention from injury of the inferior alveolar nerve (n.alveolaris inferior)”,

International Journal of Clinical Case Reports, Vol.5, No.14, pp:1-5. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016 година.

13. **Marija Peeva- Petreska**, Daniela Veleska-Stevkovska, Kiro Ivanovski (2016) „Ten years follow-up after dental implant therapy in patient with a chronic periodontitis: a case report”, International Journal of Clinical Case Reports, Vol.6.No.14, 1-7. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016 година.
14. Даниела Велеска-Стевковска, **Пеева-Петреска Марија**, Апостолова Гордана, Величковски Борис, Писевска-Чолакова Наташа (2016) „Хемиска киретажа со фиксативни средства во третманот на одонтогените кеартоцисти” усна презентација, Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 73, Скопје. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016
15. Б. Величковски, М. Кацарска, **М. Пеева-Петреска**, Д. Велеска–Стевковска, Г. Апостолова (2016) „Хетеротопна одонталгија – дијагностичка и тераписка дилема” усна през, Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 52, Скопје. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 1.9.2017 година.
16. К. Митровска, А. Гиговска, **М. Пеева Петреска**- Конзервативен третман како прв избор на терапија на хронични периапикални лезии, постер през. Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 135, Скопје (2016).

Адекватна проценка и донесување одлука за терапискиот пристап кон хроничните периапикални процеси, не секогаш се практикува во секојдневната пракса, на што потсетуваат авторите на овој труд. Со соодветна повеќесеансна техника на ендодонтски третман, успешно се санира оваа патологија. Во трудот се прикажани успешно ендодонтски санирани дифузни и грануломатозни хронични периапикални промени кај повеќекорени заби во долната и горната вилица и случаи кај кои бил неопходен хируршки пристап поради варијации во морфологијата на забите.

17. А. Гиговска Арсова, **М. Пеева Петреска**, Н. Гиговски, Митровска К. "Продолжување на клиничка коронка – протетски и естетски индикации" постер през. Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 139, Скопје (2016).

Авторите, преку приказ на серија клинички случаи на пациенти со кратка клиничка коронка, укажуваат на индикациите и изборот на терапискиот пристап кон решавање на овој естетски и функционален проблем, кој може успешно да биде надминат со хируршки пристап или со употреба на ласер. Притоа, треба внимателно да се процени гингивалниот биотип и длабочината на сулкусот. Апликацијата на хируршки завој постоперативно се практикува во одделни случаи, најчесто при хируршки третман.

Доколку е потребна постава на коронка, се препорачува таа да се изработи по период од најмалку 45-60 дена од интервенцијата.

18. **М. Пеева-Петреска**, Б. Величковски, Д. Велеска–Стевковска. Периоперативна примена на антибиотици во оралната хирургија и имплантологијата. Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество. Книга на апстракти, стр: 48, јуни 2016. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 1.9.2017 година.

19. **M. Peeva-Petreska**, D. Veleska-Stevkovska, G. Apostolova, B. Velickovski, F. Koneski (2017), „Local effects of the use of bezydamine in oral surgery”, Apolonia, No:35-36, pp:17-24. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 1.9.2017 година.
20. Dzipunova B., Tosheska Spasova N., Radojkova Nikolovska V., Popovska M., **Peeva Petreska M.**, Ambarkova V. Decision for extraction as an orthodontic problem. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences Vol 16 Issue 12 Ver IV pp 61-64. dec 2017.

Ортодонтските аномалии како честа клиничка појава бараат мултидисциплинарен пристап во терапијата, што особено се однесува на донесување одлука за најсоодветно време кога и на кои заби треба да се изврши екстракција. Повеќегодишното клиничко искуство, поткрепено со научната и стручна литература, говори во прилог на синхронизирана терапија кај тескобните состојби на забите, во услови кога со фиксниот ортодонтски апарат во најкраток временски интервал ќе се постигне континуиран и правилен забен низ. Авторите прикажуваат неколку комплицирани клинички случаи на пациенти кај кои успешно е завршена ортодонтско-хируршката терапија.

21. Veleska-Stevkovska D., **Peeva-Petreska M.**, Velickovski B., Apostolova G., Aleksova P., Koneski P. (2018) „Immunology biomarkers in oral surgery”, Physioacta, Vol:12, No.2, pp:25-34.

При изведување на оралнохируршката интервенција, хируршката траума предизвикува низа локални и системски промени кај домаќинот. Првичниот одговор се карактеризира со брзо производство и ослободување на различни ендогени медијатори. Авторите на овој труд ги анализираат серумските нивоа на IFN- α и IFN- γ во периоперативниот период, како и релацијата помеѓу серумските нивоа на интерфероните со полот и возраста, временскиот интервал на интервенцијата и можните постоперативни компликации. Вредностите кај испитуваните групи покажале статистички значајно зголемување. Организмот, сепак успева да го задржи локално произведениот медијатор, што е добар знак на постоперативниот тек на испитаниот примерок. Брзото зголемување на постоперативните нивоа на IFN покажа висока чувствителност што е причина за потенцирање на неговата одговорност во системскиот имунолошки одговор на организмот и е соодветен индикатор на ткивната траума.

22. Apostolova G., **Peeva-Petreska M.**, Veleska-Stevkovska D., Mindova S., Pisevska Colakova N., Markovic-Temelkova S. (2018) „Assesment of mineralization of oral surgical defects in patients with diabetes mellitus according to HbA1C” Physioacta, Vol:12, No.2, pp:35-43.

Авторите на овој труд го анализираат процесот на коскеното ремоделирање, кој е активен метаболички процес во кој учествуваат остеокластите и остеобластите. Балансот помеѓу коскената ресорпција и коскената формација може да се проследи преку циркулирачките протеини (формативни и ресорптивни маркери). Авторите во оваа студија ги анализираат вредностите на ресорптивниот коскен маркер CTX (carboxy-terminal collagen crosslinks) и неговото можно влијание врз минерализацијата на оралнохируршките коскени дефекти кај пациенти со дијабетес. Во период од 12 месеци беа проследени серумските вредности на CTX и процентот на релативно коскено зараснување на вилични дефекти. Серумските вредности на CTX кај испитаници со дијабетес укажуваат на намалена активност на коскениот метаболизам без влијание врз динамиката на пораст на коскената густина на дефектите.

23. Janev E., Janeva N., **Peeva Petreska M.**, Mitic K. Therapeutic challenge in a severely atrophic mandible. Open Access Maced J Med Sci.OAMJMC Vol 6 No 3. 2018 March. Трудот е рецензиран во Билтен бр. 1170, од 1.6.2018.
24. **Peeva-Petreska M.**, Kotevska K., Gigovska-Arsova A., Janev E., Dzipunova B., Veličkovski B. A large dentigerous cyst of the mandible – a case report (2018) MDR Macedonian Dental Review, No 1-2,41, pp 25-30 (2018).

Авторите презентираат случај на 70-годишен пациент со голема радикуларна циста во долната вилица, која го зафаќа пределот на брадата и латерално се протега до премоларните регии од двете страни на мандибулата. Кај пациентот екстрахирани се повеќе радикакси во долната вилица, меѓу кои и забот причинител. Поради големината на цистата, изведена е марсупијализација а потоа испирање со Карниев раствор. Изработен бил и оптуратор кој пациентот го носел во следните 12 месеци, по што е изведена уште една хируршка интервенција, откако големината на осеалниот дефект значително се намалила. Преку хронолошка ртг и клиничка фотодокументација, авторите во трудот даваат целосен приказ за успешна хируршка терапија на големи одонтогени цисти.

25. Velkoska E., **Peeva-Petreska M.**,Pisevska-Colakova N., Apostolova G., Zekiri B., Velkoska-Kukunesoska G., Dragovik V., Popovska M. Spontaneous versus guided bone regeneration of bone defects in the jaws., MDR Macedonian Dental Review, No 1-2, 41, pp 9-17 (2018)

Во трудот, авторите ја актуализираат проблематиката на спонтанна наспроти водена коскена регенерација, преку презентација на свој клинички материјал. Дилемата кога и дали е потребна водена регенерација во виличните дефекти, во стручната јавност во последните десетина години е поделена поради злоупотребата и неадекватната апликација на графт материјалите. Проценката на големината на дефектот, општата здравствена состојба на пациентот, како и локалните услови се фактори кои секој клиничар треба да ги има во предвид. Најпосле и задолжителната бариерна колагена мембрана е задолжителна, доколку се постави грануларна форма на супституент, посебно во услови кога има големо оштетување на вестибуларната коскена ламина.

26. Gjorovska M., Kacarska M., **Peeva M.**, Cholakova Pisevska N. Scar treatment with ER:YAG laser. Pp 14, page 239. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018

Авторите презентираат случај на пациентка кај која по оперативна интервенција во предел на долната премоларна и моларна регија, има фиброзно зараснување кое предизвикува потешкотии при изработка на мобилна протетска надокнада. Со ербиум ласер, постојниот цикатрикс успешно се отстранува и се менува соодносот на подвижна и неподвижна гингива, со што се создаваат оптимални услови за протезирање. Трудот има аплкативно-стручен карактер.

27. Cholakova Pisevska N., Velkoska E., Apostolova G., **Peeva-Petreska M.**, Kacarska M. Dilema:spontaneous vs guided bone regeneration in bone defects after cystectomy-case report poster presentation 15, page 241, 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018

Авторите прикажуваат два клинички случаја на пациенти со радикуларни цисти, локализирани во горната и долната вилица. По енуклеација на цистичната формација со големина 40mmx40mm во пределот на максилата, кај првиот пациент е поставен коскен супституент, додека кај вториот пациент со циста со помала димензија во

мандибулата, по хируршката интервенција следува период на спонтанa коскена регенерација. Пациентите се проследени рентгенолошки и клинички во период од 12 месеци, при што авторите забележале коскена регенерација во двата случаја, но денситетот, односно густината на новоформираната коскена формација кај пациентот со аплициран графт материјал е поголема, што сугерира дека кај поголеми коскени дефекти, посебно ако се локализирани во максиларната регија како регија со помала коскена густина, пожелно е да се употреби коскен супституент. Трудот има клиничко значење.

28. **Peeva Petreska M.** Veleska –Stevkovska D., Janev E. Complications in implant surgery-etiology and treatment. Abstr. Book page 141 Oral presentation. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018

Компликациите во денталната имплантологија се многубројни и чести, на што не потсетуваат авторите во овој труд преку приказ на сопствен клинички материјал. Тие се делат на рани и доцни компликации и може да се јават како резултат на несоодветно поставена индикација, лошо планирање на интервенцијата, локално инсуфициентна коска, неправилна хируршка техника на работа, повреда на соседни анатомски структури и протетски компликации поради несоодветна позиција на имплантот, трауматска оклузија или периимплантитис. Трудот има клинички и апликативен карактер.

29. Pavlevska M. Jankulovska M., **Peeva M.**, Rendzova V., Getova B. The effect of painful dental interventions on the cardiovascular and endocrine metabolic stress response in case of general anesthesia. Abstr. Book page 124 Oral presentation. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.

Авторите ги прикажуваат кардиоваскуларните промени од аспект на промена на крвниот притисок и ритам, како и серумското ниво на катехоламини во тек на стоматолошки интервенции кај пациенти кои се под општа анестезија. На овие параметри влијае подеднакво периоперативниот стрес, но значајни разлики се забележани при појава на болка, во услови кога не е постигната целосна аналгезија. Ваквите промени се многу значајни кај пациенти кои имаат нарушени функции на кардиоваскуларниот систем, бидејќи можат да предизвикаат сериозни компликации и усложнување на клиничката состојба кај ваквите болни. Трудот има клиничко значење.

30. Janev E., Velickovski B., **Peeva Petreska M.**, Josifov D., Toshevska S. Platelet rich fibrin with β -tricalcium phosphate in treatment of osseal bone defects. Abstr. Book page 134 Oral presentation. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.

Биолошките медијатори, како што се факторите на раст, кои се изолираат од тромбоцитно богатата плазма, ја забрзуваат мекоткивната и коскената регенерација и како такви самостојно или комбинирано со други графт материјали, се аплицираат во коскени дефекти во виличните коски. Авторите во низа клинички случаи по цистектомии, оперативни екстракции на заби и предимплантациски аугментативни процедури го презентираат нивниот позитивен ефект. Трудот има научен и апликативен карактер.

31. Pavlevska M. Jovanovski M., **Peeva M.**, Getova B., Radevska E. The fracture of the alveolar ridge-a case report. Poster pres.127. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.

Трауматските повреди на забите и алвеоларните гребени се честа појава, посебно во детската и адолесцентната возраст. Цел на трудот е да се прикаже конзервативен третман на фрактура на максиларен дел од алвеоларниот гребен во пределот на инцизивите. Кај 5 годишно девојче, со трауматски повреди, на РТГ наод е утврдено дека се работи за фрактура на максиларниот дел на алвеоларниот гребен во пределот на млечните инцизиви. Фракурираниот дел се луксирал во вестибуло-орален правец и била забележана дислокација на забите со нарушена оклузија. Била направена репозиција на фракурираниот дел, била нормализирана оклузијата и е направена имобилизација со жичано композитна шина во период од 4 недели. Пациентката била редовно контролирана. По отстранување на имобилизацијата, оклузијата била нормална, а фракурираниот алвеоларен гребен и забите стабилизирани. Соработката со пациентот, правилната репозиција на фракурираниот фрагмент и забите и добрата имобилизација се услов за правилен третман на вакви трауматски повреди. Трудот има клиничко значење.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат : **Марија Ангел Пеева Петреска**
 (име, татково име и презиме)

Институција: **Стоматолошки факултет во Скопје**

(назив на факултетот/институт)

Научна област: **орална хирургија**

	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнето ст на општите услови да/не
	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус * Просечниот успех на прв циклус изнесува: 9,54 Просечниот успех на втор циклус изнесува: 9,87	да

	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнето ст на општите услови да/не
	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира Назив на научната област: стоматологија, поле: орална хирургија. Одбранета докторска теза:, “Влијанието на плазма богата со тромбоцити на коскената регенерација на хумани дефекти во виличните коски” Стоматолошки факултет во Скопје, Универзитет "Св. Кирил и Методиј", 2007	
	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	да
	Marija Peeva- Petreska , Daniela Veleska-Stevkovska, Kiro Ivanovski (2016) „Ten years follow-up after dental implant therapy in patient with a chronic periodontitis: a case report”, International Journal of Clinical Case Reports, Vol.6.No.14, 1-7 (Билтен бр.1131, од 30.09.2016 г.).	
	Velickovski Boris, Peeva-Petreska Marija , Veleska-Stevkovska Daniela, Kacarska Marina (2015) „Coronectomy-prevention from injury of the inferior alveolar nerve (n.alveolaris inferior)”, International Journal of Clinical Case Reports, Vol.5, No.14, pp:1-5 (Билтен бр.1131, од 30.09.2016 г.).	
	Marija Peeva-Petreska , Daniela Veleska-Stevkovska, Gordana Apostolova, Boris Velickovski, Filip Koneski (2017)„Local effects of the use of bezydamine in oral surgery”, Apolonia, No:35-36, pp:17-24 (Билтен бр.1152, од 01.09.2017 г.)	
	Dzipunova B., Tosheska Spasova N., Radojkova Nikolovska V., Popovska M., Peeva Petreska M. , Ambarkova V. Decision for extraction as an orthodontic problem. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences Vol 16 Issue 12 Ver IV pp 61-64. dec 2017	
	Peeva-Petreska M. , Kotevska K., Gigovska-Arsova A., Janev E., Dzipunova B., Veličkovski B. A large dentigerous cyst of the mandible – a case report (2018) MDR Macedonian Dental Review, No 1-2,41, pp 25-30 (2018)	
	Velkoska E., Peeva-Petreska M. ,Pisevska-Colakova N., Apostolova G., Zekiri B., Velkoska-Kukunesoska G., Dragovik V., Popovska M.	

	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнето ст на општите услови да/не
	Spontaneous versus guided bone regeneration of bone defects in the jaws., MDR Macedonian Dental Review, No 1-2, 41, pp 9-17 (2018)	
	Janev E., Janeva N., Peeva Petreska M. , Mitic K. Therapeutic challenge in a severely atrophic mandible. Open Access Maced J Med Sci.OAMJMC Vol 6 No 3 2018 Martch (IF=0.55)	
	Veleska-Stevkovska D., Peeva-Petreska M. , Velickovski B., Apostolova G., Aleksova P., Koneski P. (2018) „Immunology biomarkers in oral surgery”, Physioacta, Vol:12, No.2, pp:25-34	
	Apostolova G., Peeva-Petreska M. , Veleska-Stevkovska D., Mindova S., Pisevska Colakova N., Markovic-Temelkova S. (2018) „Assesment of mineralization of oral surgical defects in patients with diabetes mellitus according to HbA1C” Physioacta, Vol:12, No.2, pp:35-43	
	Зборник на рецензирани научни трудови, презентирани на меѓународни академски собири каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји	да
	B.Velickovski., Peeva Petreska M. , M.Kacarska. Coronectomy-a technique to protect the inferior alveolar nerve: a case report. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, Abs book 8 pp. oral presentation. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.	
	Veleska-Stevkovska Daniela, Popovski Vladimir, Peeva-Petreska Marija , Velickovski Boris „Evaluation of interferon levels during oral surgical interventions” , 3rd Balkan Congress for Maxillofacial surgery, 24.04.2014, Ohrid, <i>oral presentation</i> , Book of Abstracts, pp:11. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.	
	E.Janev., Peeva Petreska M. , Josifov D. Mini implants new standard protocol treatment in total edentulous mandibular. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, oral presentation., Abs book 13 pp. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1170, од 1.6.2018.	
	Marija Peeva-Petreska , Boris Velickovski, Veleska-Stevkovska Daniela, Janev Edvard „Clinical considerations to the implant therapy in patients with periodontitis” 3rd Balkan Congress for Maxillofacial surgery, 24.04.2014, Ohrid, <i>oral presentation</i> , Book of Abstracts, pp: 7 (Билтен бр.1131, од 30.9.2016).	
	I.Muratovska, A.Atanasovska-Stojanovska, M. Peeva-Petreska , I.Kovacevska, V.Stojanovska Oral health status in type 1 diabetic	

	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнето ст на општите услови да/не
	adolescents. 19th Congress of the BaSS, Belgrade, April 24-27, 2014. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016	
	D.Veleska-Stevkovska, M.Peeva-Petreska , P.Aleksova, B.Velickovski „Success rates criteria for implantology systems”, 19 th Congress of the Balkan Stomatological Society, BaSS, april 24-27, 2014 Belgrade, Serbia, <i>poster presentation</i> , Book of Abstracts, pp:179. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.	
	Велеска-Стевковска Даниела, Пеева-Петревска Марија , Алексова Павлина (2015) „Синовиолетова светлина и хемостаза” (усна презентација), 7 Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, Книга на апстракти, р:373. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.	
	Велеска-Стевковска Даниела, Пеева-Петревска Марија , Алексова Павлина, Пешевска Снежана (2015) „Laser-Lok технологија и микротопографија на имплантни површини” (постер презентација), 7 Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид, Книга на апстракти, р:475. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.	
	Даниела Велеска-Стевковска, Пеева-Петреска Марија , Апостолова Гордана, Величковски Борис, Писевска-Чолакова Наташа (2016) „Хемиска киретажа со фиксативни средства во третманот на одонтогените кеортоцисти” <i>усна</i> презентација, Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 73, Скопје. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.	
	Марија Пеева-Петреска , Борис Величковски, Даниела Велеска – Стевковска. Периоперативна примена на антибиотици во оралната хирургија и имплантологијата. Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество. Книга на апстракти, стр: 48, јуни 2016. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 1.9.2017 година	
	К. Митровска, А. Гиговска, М. Пеева Петреска - Конзервативен третман како прв избор на терапија на хронични периапикални лезии, постер през Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 135, Скопје (2016).	

	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнето ст на општите услови да/не
	А. Гиговска Арсова, М. Пеева Петреска , Н. Гиговски, Митровска К. "Продолжување на клиничка коронка – протетски и естетски индикации" постер през Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 139, Скопје (2016).	
	Peeva Petreska M. Veleska –Stevkovska D., Janev E. Comlications in imlant surgery-etiology and treatment. Abstr. Book page 141 Oral presentation. 8th Congress od dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	
	Pavlevska M. Jovanovski M., Peeva M , Getova B., Radevska E. The fracture of the alveolar ridge-a case report. Poster pres.127. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018	
	Gjorovska M., Kacarska M., Peeva M. , Cholakova Pisevska N. Scar treatment with ER: YAG laser. Pp 14, page 239. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	
	Janev E., Velickovski B., Peeva Petreska M. , Josifov D., Toshevska S. Platelet rich fibrin with β -tricalcium phoshate in treatment of osseal bone defects. Abstr. Book page 134 Oral presentation. 8th Congress od dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	
	Pavlevska M.Jankulovska M., Peeva M. , Rendzova V., Getova B. The effect of ainful dental intervations on the cardiovascular and endocrine metabolic stress resonse in case of general aesthesia. Abstr. Book page 124 Oral presentation. 8th Congress od dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	
	Cholakova Pisevska N., Velkoska E., Apostolova G., Peeva-Petreska M. , Kacarska M. Dilema:spontaneous vs guided bone regeneration in bone defects after cystectomy-case report poster presentation 15, page 241, 8th Congress od dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	
	Претходен избор во научно звање – вонреден професор, Датум: Билтен бр.1075 од 15.4.2014 година.	да
	Има способност за изведување на високообразовна дејност	да

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ**

Кандидат: **Марија Ангел Пеева Петреска**
(име, татково име и презиме)

Институција: **Стоматолошки факултет Скопје**
(назив на факултетот/институтот)

Научна област: **Орална хирургија**

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред.б р.	Назив на активноста	поен и
	Одржување на настава (прв циклус студии):	
	Предавања предмет: претклиничка орална хирургија, VII семестар (15+30), (2014- 2018)	1
	Предавања предмет: орална хирургија I , VIII семестар (30 + 45) (2014-2018)	2
	Предавања предмет: орална хирургија II, IX семестар (15 + 45) (2014-2018)	1
	Предавања предмет: Дентална имплантологија (студенти по дентална медицина) (15+15) 2014/2018	1
	Предавања предмет: Импантологија за стручни забни техничари (15+15) IV сем. 2014-2018 зимски сем. Импантологија за стручни стоматолошки сестри (15+15) 2014-2018 зимски сем.;	1 1
	Настава од II циклус студии: Современи терапевски концепти во оралната хирургија – 10 часа 2014/2018 година.	2.5
	Настава од II циклус студии: Етика во биомедицински истражувања 2014-2018	2.5
	Настава од II циклус студии: Актуелности во орофацијалната регија 2014-2018	2.5

	Настава од III циклус студии: Инфекции во орофацијалната регија; Коскени супституенти и биоматеријали за регенерација на виличните коски; Мекоткивни и дентоалвеоларни повреди; Хронични периапикални лезии и вилични цисти; 2014-2018	3
	Одржување на вежби:	
	Вежби I циклус студии: орална хирургија - претклиника (1+2), VII сем. 2014-2018 г.,	9
	Вежби I циклус студии: орална хирургија - клиника (1+2), VIII сем. 2014-2018 г.,	19.8
	Вежби имплантологија, доктори по дентална медицина, X семестар (15+15), (2014-,2018 г.) 2 групи	4.5
	Вежби имплантологија, високо стручни забни техничари, IV семестар, (15+30) (2014-2018 г.) 2 групи	9
	Одржување на менторска настава за здравствена клиничка практика 2014-2018	9
	Консултации со студенти во рамките на здравствена клиничка практика (2014-2018)	0.84
	Ментор и едукатор на здравствена едукација (специјализанти) од 2014-2018	12.96
	Подготовка на нов предмет - етика во биомедицински истражувања, современи концепти во оралната хирургија, дентална имплантологија, орална хирургија, претклиничка орална хирургија -вежби (имплантологија)	5.5
	Член на комисија за оцена или одбрана на специјалистичка работа 2014-2018	4.6
	Пакет материјали за одреден предмет: ОХ I, ОХ II, претклиничка орална хирургија, имплантологија, етика во биомедицински истражувања, современи концепти во оралната хирургија – II циклус студии	6
	Интерна скрипта од предавања: Пеева Петреска М. , Протокол при оро-антрални комуникации, Орално-хируршки аспекти кај пациенти со ризик, Хронични периапикални процеси, Хируршки протокол за постава на дентални импланти, Компликации во денталната имплантологија	20

	Вкупно:	117.7

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. Број	Назив на активноста:	поени
	Одбранети докторска теза: "Влијанието на плазма богата со тромбоцити на коскената регенерација на хумани дефекти во виличните коски,, Стоматолошки факултет, Универзитет „Св Кирил и Методиј,, - Скопје, 2007 година. Трудот е рецензиран во Билтенот на Унив. "Св.Кирил и Методиј" бр. 930 од 2007	
	Одбранети магистерска теза: "Проценка на хемодинамските и електрокардиографските промени кај пациенти со кардиоваскуларни заболувања во тек на оралнохируршки интервенции" . Стоматолошки факултет, Универзитет „Св Кирил и Методиј,,. Скопје 2002. Трудот е рецензиран во Билтенот на Универзитетот "Св. Кирил и Методиј" бр. 826 од 2003	
	Ментор на магистерски труд: Клиничка и радиографска проценка на коскена формација со безграфтна техника на елевација на максиларен синус –Ф. Касапи 2018	2
	Раководител и национален координатор на меѓународен научен проект: Пеева-Петреска М., Величковски Б., Велеска-Стевковска Д., Јанев Е.,„Коскена аугментација на виличните коски со нова генерација на композитни супституенти” „Bone augmentation with new generation of composite bone substitutes” (билатерален проект, вклучени странски учесници) (2015-2016 г). Билтен бр. 1152, од 01.09.2017 година	15
	Раководител на национален научен проект: Пеева-Петреска М., Велеска-Стевковска Д., Величковски Б., Апостолова Г. „Локални ефекти при употреба на Оралсепт ® (бензидамин хидрохлорид)” (2016) г. (Билтен бр. 1152, од 01.09.2017 година)	6
	Трудови со оригинални научни резултати, објавени во научно/слично списание:	
	Марија Пеева-Петреска, Даниела Велеска-Стевковска, Сашо Еленчевски, Филип Конески, Диме Сапунџиев."Превентивни и терапевтски концепти на бисфосфонатната остеонекроза на виличните	1.2

	коски” (2015) МСП, 2:88-120. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 01.09.2017 година	
	Велеска-Стевковска Даниела, Апостолова Гордана, Пеева-Петреска Марија , Величковски Борис, Писевска-Чолакова Наташа (2016) "Актуелизирање на ефикасноста на карниевитот раствор во третманот на одонтогените кератоцити”, МСП, 2:67-86. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 01.09.2017 година	1.2
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание кое нема импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank, MathSciNet (Mathematical Reviews), Zentralblatt fur Mathematik и Реферативный журнал "Математика" или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование (5)	
	Velickovski Boris, Peeva-Petreska Marija , Veleska-Stevkovska Daniela, Kacarska Marina (2015) „Coronectomy-prevention from injury of the inferior alveolar nerve (n.alveolaris inferior)”, International Journal of Clinical Case Reports, Vol.5, No.14, pp:1-5.Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.09.2016 година.	3
	Marija Peeva- Petreska , Daniela Veleska-Stevkovska, Kiro Ivanovski (2016) „Ten years follow-up after dental implant therapy in patient with a chronic periodontitis: a case report”, International Journal of Clinical Case Reports, Vol.6.No.14, 1-7. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.09.2016 година.	4
	Marija Peeva-Petreska , Daniela Veleska-Stevkovska, Gordana Apostolova, Boris Velickovski, Filip Koneski (2017)„Local effects of the use of bezydamine in oral surgery”, Apolonia, No:35-36, pp:17-24. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1152, од 01.09.2017 година.	3
	Veleska-Stevkovska D., Peeva-Petreska M. , Velickovski B., Apostolova G., Aleksova P., Koneski P. (2018) „Immunology biomarkers in oral surgery”, Physioacta, Vol:12, No.2, pp:25-34	3
	Apostolova G., Peeva-Petreska M. , Veleska-Stevkovska D., Mindova S., Pisevska Colakova N., Markovic-Temelkova S. (2018) „Assesment of mineralization of oral surgical defects in patients with diabetes mellitus according to HbA1C” Physioacta, Vol:12, No.2, pp:35-43.	3
	Dzipunova B., Tosheska Spasova N., Radojkova Nikolovska V., Popovska M., Peeva Petreska M. , Ambarkova V. Decision for extraction as an orthodontic problem. IOSR Journal of Dental and Medical Sciences Vol 16 Issue 12 Ver IV pp 61-64. dec 2017	3

	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое има меѓународен уредувачки одбор во кој учествуваат членови од најмалку три земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува две третини од вкупниот број на членови (5)	
	Peeva-Petreska M. , Kotevska K., Gigovska-Arsova A., Janev E., Dzipunova B., Veličkovski B. A large dentigerous cyst of the mandible – a case report (2018) MDR Macedonian Dental Review, No 1-2,41, pp 25-30 (2018)	3
	Velkoska E., Peeva-Petreska M. ,Pisevska-Colakova N., Apostolova G., Zekiri B., Velkoska-Kukunesoska G., Dragovik V., Popovska M. Spontaneous versus guided bone regeneration of bone defects in the jaws., MDR Macedonian Dental Review, No 1-2, 41, pp 9-17 (2018)	3
	Труд со оригинални научни резултати објавен во научно списание кое има импакт-фактор за годината во која е објавен трудот, во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование (8+i.F)	
	Janev E., Janeva N., Peeva Petreska M. , Mitic K. Therapeutic challenge in a severely atrophic mandible. Open Access Maced J Med Sci.OAMJMC Vol 6 No 3 2018 March (IF=0.55)	5.35
	Айсџиракџи објавени во зборник на конференција (меѓународна):	
	I.Muratovska, A.Atanasovska-Stojanovska, M. Peeva-Petreska, I.Kovacevska, V.Stojanovska Oral health status in type 1 diabetic adolescents. 19th Congress of the BaSS, Belgrade, April 24-27, 2014. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.09.2016	1
	B.Velickovski., Peeva Petreska M. , M.Kacarska. Coronectomy-a technique to protect the inferior alveolar nerve: a case report. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, Abs book 8 pp. oral presentation. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.09.2016.	1.5
	Peeva Petreska M. , B.Velickovski, D.Veleska-Stevkovska, E.Janev. Clinical considerations to the implant therapy in patients with periodontitis. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, Abs book pp. 7. oral presentation. Ohrid, Macedonia april 2014.Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.09.2016	1.5
	D.Veleska-Stevkovska, Popovski V., Peeva Petreska M. , B.Velickovski. „Evaluation of the interferon levels during oral surgical intervention,,. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, oral presentation Abs book 11 pp. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.09.2016.	1.5

	E.Janev., Peeva Petreska M. , Josifov D. Mini implants new standard protocol treatment in total edentulous mandibular. 3td Balkan Congress for maxillofacial surgery, oral presentation., Abs book 13 pp. april 2014 Ohrid. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1170, од 1.06.2018	1.5
	D.Veleska-Stevkovska, M.Peeva-Petreska , P.Aleksova, B.Velickovski „Success rates criteria for implantology systems”, 19th Congress of the Balkan Stomatological Society, BaSS, april 24-27, 2014 Belgrade, Serbia, poster presentation, Book of Abstracts, pp:179. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.09.2016	1
	Велеска-Стевковска Даниела, Пеева-Петреска Марија , Алексова Павлина. „Синовиолетова светлина и хемостаза” (усна презентација), 7 Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид(2015), Книга на апстракти, р:373.Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016.	1.5
	Велеска-Стевковска Д., Пеева-Петреска М. , Алексова П., Пешевска С. LASER-LOK технологија и микротопографија на имплантни површини. VII Конгрес на стоматолозите од Македонија со меѓународно учество, Охрид 11-14 јуни 2015, 475. Трудот е рецензиран во Билтен бр.1131, од 30.9.2016	1
	Даниела Велеска-Стевковска, Пеева-Петреска Марија , Апостолова Гордана, Величковски Борис, Писевска-Чолакова Наташа (2016) „Хемиска киретажа со фиксативни средства во третманот на одонтогените кеартоцисти” усна презентација, Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 73, Скопје (Билтен бр.1131, од 30.9.2016).	1.5
	А. Гиговска Арсова, М. Пеева Петреска , Н. Гиговски, Митровска К. "Продолжување на клиничка коронка – протетски и естетски индикации" постер през Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 139, Скопје(2016).	1
	К. Митровска, А. Гиговска, М. Пеева Петреска- Конзервативен третман како прв избор на терапија на хронични периапикални лезии, постер през Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 135, Скопје (2016).	1
	Cholakova Pisevska N., Velkoska E., Apostolova G., Peeva-Petreska M., Kacarska M. Dilema:spontaneous vs guided bone regeneration in bone defects after cystectomy-case report poster presentation 15, page 241, 8th Congress od dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	1
	Gjorovska M., Kacarska M., Peeva M., Cholakova Pisevska N. Scar treatment with ER:YAG laser. Pp 14, page 239. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	1
	Peeva Petreska M. Veleska –Stevkovska D., Janev E. Comlications in imlant surgery-etiology and treatment. Abstr. Book page 141 Oral presentation. 8th Congress od dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018	1.5

	Pavlevska M.Jankulovska M., Peeva M. , Rendzova V., Getova B. The effect of ainful dental intervations on the cardiovascular and endocrine metabolic stress resonse in case of general aesthesia. Abstr. Book page 124 Oral presentation. 8th Congress od dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	1.5
	Janev E., Velickovski B., Peeva Petreska M. , Josifov D., Toshevska S. Platelet rich fibrin with β -tricalcium phoshate in treatment of osseal bone defects. Abstr. Book page 134 Oral presentation. 8th Congress od dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018.	1.5
	Pavlevska M. Jovanovski M., Peeva M. , Getova B., Radevska E. The fracture of the alveolar ridge-a case report. Poster pres.127. 8th Congress of dentists from Macedonia with intern. Participation, Ohrid sept 2018	1
	Пленарни предавања на научен сѝручен собир со меѓународно учесѝво:	
	Даниела Велеска -Стевковска, Марија Пеева- Петреска, Снежана Пешевска „Современи насоки и препораки за апликација на ласерската енергија кај периимплантитите”, <i>предавање</i> на Симпозиумот на Здружението на орални хирурзи на Македонија „Превенција и тераписки пристап кон компликациите во оралната хирургија и имплантологија”, 5 април 2014, Скопје, РМакедонија Пеева- Петреска М., Велеска- Стевковска Д., „Естетски аспекти во денталната имплантологија”, <i>предавање</i>, VII меѓународен конгрес на нови технологии во стоматологијата-Естетска стоматологија уметност и наука, Стоматолошка комора на Македонија, Дом на АРМ, 10-12 октомври 2014, Скопје Б.Величковски., Пеева М. Повреда на долен алвеоларен нерв при екстракција на импактирани долни трети молари. Симпозиум на ЗСОХМ со интернационално учество, Превенција и тераписки пристап кон компликациите во оралната хирургија и имплантологија, април 2014 . Марија Пеева-Петреска, Борис Величковски, Даниела Велеска – Стевковска (2016) „Периоперативна примена на антибиотици во оралната хирургија и имплантологијата”, <i>плeнарно предавање</i>, Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 48, Скопје.	3 3 3

	Борис Величковски, Марина Кацарска, Марија Пеева-Петреска, Даниела Велеска–Стевковска, Гордана Апостолова (2016) „Хетеротопна одонталгија – дијагностичка и терапевска дилема”, <i>џленарно ѓредавање</i>, Прв македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Книга на апстракти, стр: 52, Скопје. Veleska- Stevkovska Daniela, Peeva- Petreska Marija, Velickovski Boris, Apostolova Gordana, Petrovska Milena „Osteoimmunology and microbial load of dental implants” International Conference –Kosovar Days of Dentistry, Dental Association of R.Kosovo, 6-8.12.2016, Prishtina Marija Peeva Petreska „Basic and advanced considerations in implant surgery ” Implantologica Basica 3, Hotel Solun, Skopje, 30.11-3.12.2017. Даниела Велеска Стевковска, Марија Пеева Петреска, Јасна Петровска, Виктор Стефановски (2017) „Доцни компликации од неадекватен оралнохируршки и ортодонтски третман”, <i>ѓредавање</i> на VIII симпозиум на Здружението на специјалисти по орална хирургија на Македонија, 29.11. 2017, Скопје. Пеева Петреска М., Велеска-Стевковска Д., Величковски Б, Јанев Е., Георгиев С., Стефановски В. „Минимално инвазивни техники на аугментација кај атрофирани алвеоларни гребени,, , 8-ми меѓународен симпозиум на ЗСОХМ при МСД, Гевгелија 2017. Пеева Петреска М.,, Превенција и хируршки третман на инсуфициентна алвеоларна коска,, Меѓународен симпозиум на специјалисти по стоматолошка протетика при МСД, Скопје 30.9.2017	3 3 3 3 3 3

		3
	Пленарни предавања на научен/стручен собир: Д. Велеска-Стевковска, М. Пеева-Петреска , Б. Величковски, П. Алексова „Критериуми за успех на современите имплантолошки системи” трудот е презентирани како <i>предавање</i> на Симпозиумот „Мултидисциплинарен приод на реставративната стоматологија”, одржан на 1.3 и 2.3.2014 година во Битола и Штип, РМакедонија	2
Вкупно поени		109.25

СТРУЧНО - ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Експертски активности евалуација, стручна ревизија, супервизија, вешти наод и мислење, стручно мислење, систематизација, методологија: - Рецензент на Macedonian Journal of Medical Sciences - Рецензент на Int. Journal of Dental science and medicine–Acta stomatologica Croatia - Рецензент на Македонски Стоматолошки Преглед; - Рецензент на Macedonian Dental Review - Член на комисија за извршување стручно-аналитички работи – измени на студиска програма за трет циклус на студии 02-2484 – 2016 година - Член на комисија за стручно мислење според одлука на деканот 02-346211/2018 - Член на комисија за признавање на специјализации и субспецијализации за дејноста орална хирургија од Министерство за здравство 10-967 - Член на комисија за полагање испит на Медицински факултет –Скопје 10-2319/2 - Член на комисија за конзилијарен преглед 03-1136/2 - Член на комисија за селекција на здравствен работник –УСКЦ 04-1443/2 - Член на комисија за полагање на специјалистички испит 2014-2018 (12) - Член на комисија за валоризација на кредити на пишан труд за семинар во III и IV семестар (3)	25

Член на комисија за избор во звање: Член на рецензентска комисија за избор на наставници во сите наставно-научни звања 02-896,02-401,02-9681, 07-452, 02-8741, 02-87511	1
Автор на брошура за пациенти во областа на медицинските науки и здравството Информативна брошура за дентални импланти Ankylos за пациенти 2014	1
Воведување на нова лабораториска/клиничка метода или јавноздравствена метода во областа на медицинските науки и здравството: - Клиничката методологија за изолација и апликација на тромбоцитно богата плазма за забрзана коскена регенерација на виличните коски - Клиничка метода за превенција на повреда на долниот алвеоларен нерв со сепарација на коронарниот од коренскиот дел кај длабоко импактирани заби-Коронектомија, - Препарација на коскено лежиште и апликација на коскени графт материјали во оралната хирургија и имплантологијата	12
Учество на промотивни активности на факултетот: - сертифициран едукатор од областа на имплантологијата (DENSPLY-Friadent-DeguDent,) за Македонија од 2006 - 2018 година (одржување на курсеви) - соработка помеѓу Стоматолошкиот факултет во Скопје и Стоматолошкиот факултет во Љубљана, Р. Словенија;	1
Клиничка или научно-апликативна студија во областа на медицинските науки и здравството: Локални ефекти при употреба на бензидамин во оралната хирургија-ЈЗУ Универзитетски Клинички центар "Св.Пантелејмон" и Реплекфарм 2016	2
Завршена специјализација во областа на медицинските науки и здравството : орална хирургија	2
Стручни активности од областа на јавното здравство и соодветна област: изработка на програма за превенција на ширење на инфективни болести, изработка на протоколи за работа во операциона сала, протокол за извршување дејност во имплантолошкиот дел ЈЗУ-УСКЦ 2018	3
Вкупно	47

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание:	

-Член на уредувачки одбор на Македонски стоматолошки преглед - Стоматолошки факултет - Скопје	0.5
<i>Претседател (пошпретседател) на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:</i> - Претседател на Првиот Македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Скопје, 2-4.6.2016 - Потпретседател на 8 Конгрес на МСД, Охрид 2018	2 2
<i>Уредник на зборник на трудови на научен/стручен собир:</i> Зборник на трудови на Првиот македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Скопје, 2-4.6.2016	1
<i>Член на организационен или програмски одбор на меѓународен научен/стручен собир:</i> - претседател, член на Управниот и Научниот одбор на ЗСОХМ од 2010- 2017 ; - претседател на организациски одбор на меѓународни стручни симпозиуми на Здружението на специјалисти по орална хирургија на Македонија и модератор на симпозиумите (2014, 2015,2016,2017) -модератор на две сесии за имплантологија и орална хирургија на Првиот македонски конгрес за орална и имплантна хирургија со меѓународно учество, Скопје, 2-4.6.2016 - член на организацискиот одбор на 6. Конгрес на МСД со меѓународно учество, Охрид 2012 - член на научниот одбор на 7. Конгрес на МСД со меѓународно учество,Охрид 2015 - модератор на две сесии за имплантологија и орална хирургија на 7. Конгрес на МСД со меѓународно учество, Охрид, 2015 - модератор на две сесии за имплантологија и орална хирургија на 8. Конгрес на МСД со меѓународно учество, Охрид, 2018	12
<i>Учество во комитети и тела на државни и други органи:</i> - Член на ННС, 2014-2018 - Член на колегиумот за втор циклус студии, 2014-2018 - Член на колегиумот за трет циклус студии, 2014 – 2018 - Член на Наставен одбор, 2014-2018 - Член на Кадровски одбор, 2014-2018 - Член на испитна комисија за полагање на државен испит 2014/2018	10

- Член на комисија за стручни прашања при ЈЗУ Стоматолошки клинички центар (вештачења), 2014-2018 - Член на Собрание на СКМ, 2018 - Член на Комисија за нострификација на специјализации и дипломи од Министерството за здравство, 2018 - Член на комисија за извршување на стручен надзор извршен од Стоматолошката комора на барање на Министерството за здравство на Р Македонија - 2018 год.	
Награди за научни досијинувања од струкова организација: - Благодарница за посебни заслуги во развојот и унапредувањето на МСД од Македонско стоматолошко друштво по повод 10 години од осамостојување - Благодарница за активна партиципација во реализација на Конгресот на стоматолозите од МСД -2015 година	3 3
Учество во изработка на национална програма од одредена област: -Учество во изработка на наставни предметни програми за специјализација по Орална хирургија, 2014 -Учество во изработка на наставна програма за докторски студии по предметот Орална хирургија, Стоматолошки факултет, 2017;	3 3
Раководител на внатрешна организациона единица: Раководител на клиниката за орална хирургија при Стоматолошкиот клинички центар „Св. Пантелејмон” во периодот од 2017-2018	3
Вкупно	42.5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	117,7
НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	109,25
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	47
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	42,5
Вкупно:	316,45

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатката, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Марија Пеева Петреска.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатката од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Марија Пеева Петреска поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избрана во звањето редовен професор во научната област орална хирургија.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Стоматолошкиот факултет во Скопје, д-р Марија Пеева Петреска да биде избрана во звањето **редовен професор** во научната област орална хирургија.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Борис Величковски с.р.**
- 2. Проф. д-р Јордан Јанев с.р.**
- 3. Проф. д-р Александар Грчев с.р.**

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКПИСОТ ЗА УЧЕБНИК (ВТОРО ДОПОЛНЕТО ИЗДАНИЕ)
ТЕХНОЛОГИЈА НА ФИКСНИ ПРОТЕЗИ (МОСТОВИ) ОД АВТОРОТ
БИЛЈАНА КАПУШЕВСКА
(СОРАБОТНИЦИ: НАТАША СТАВРЕВА, ВЕСНА ЈУРУКОВСКА ШОТАРОВСКА,
ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА, АНЕТА МИЈОСКА, БУДИМА ПЕЈКОВСКА
ШАХПАСКА, МАРЈАН ПЕТКОВ И ДРАГАН ПЕТРОВСКИ)

(заеднички дел од рецензијата)

Назив на учебникот	ТЕХНОЛОГИЈА НА ФИКСНИ ПРОТЕЗИ (МОСТОВИ)
Назив на предметната програма	Содржините од учебникот се наменети како основна литература по предметот Претклиничка фиксна протетика, наменет за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, интегрирани студии од прв и втор циклус (6-годишни студии) VI семестар и студентите од студиската програма за додипломски студии на стручни забни техничари од III семестар при Стоматолошкиот факултет во Скопје, како и за студентите од студиската програма од втор циклус стручни специјалистички студии за забни техничари и специјалистички студии за дентална медицина.
Назив на студиската програма	За студиската програма на студентите по дентална медицина, прв и втор циклус студии по стоматологија, специјалистички студии дентална медицина и студентите од Програмата за додипломски студии на стручни забни техничари, потоа стручни специјалистички студии за забни техничари при Стоматолошкиот факултет во Скопје.
Фонд на часови настава и ЕКТС	Фондот на часови по предметот Претклиничка фиксна протетика (делот мостови) изнесува 45 (15+30), 5 ЕКТС на Катедрата за стоматолошка протетика.
Име и презиме на авторот	Билјана Капушевска и соработници
Усогласеност со наставата	Содржината на учебникот кореспондира со наставната програма за теоретска настава на студентите од студиските програми од дентална медицина, интегрирани студии од прв и втор циклус (6-годишни студии), специјалистички студии дентална медицина и студентите од додипломски студии на стручни забни техничари и стручни специјалистички студии за забни техничари при Стоматолошкиот факултет.
Време и акт на изборот на рецензентите	На 13. редовна седница на Наставно-научниот совет одржана на 21.12.2018 година, со Одлука бр.12-3878/2 од 21.12.2018 година одредени се рецензенти за ТЕХНОЛОГИЈА НА ФИКСНИ ПРОТЕЗИ (МОСТОВИ) од

	проф. д-р Јадранка Бундевска и проф. д-р Гордана Ковачевска
Дали се работи за прво издание или не	Второ дополнето издание
Општи податоци за учебникот	ТЕХНОЛОГИЈА НА ФИКСНИ ПРОТЕЗИ (МОСТОВИ) се состои од 14 поглавја наменети за студентите од студиските програми од дентална медицина, интегрирани студии од прв и втор циклус (6-годишни студии), специјалистички студии по дентална медицина и студентите од додипломски студии на стручни забни техничари и стручни специјалистички студии за забни техничари при Стоматолошкиот факултет. Целата материја е обработена и изложена на вкупно 219 страници А4-формат. Содржината на учебникот е напишана на осмислен начин, надополнета со многу прецизни и јасни слики, шеми и илустрации.

Рецензенти,
Проф. д-р Јадранка Бундевска с.р.
Проф. д-р Гордана Ковачевска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКПИСОТ ЗА УЧЕБНИК (ВТОРО ДОПОЛНЕТО ИЗДАНИЕ)
ТЕХНОЛОГИЈА НА ФИКСНИ ПРОТЕЗИ (МОСТОВИ) ОД АВТОРОТ
БИЛЈАНА КАПУШЕВСКА

(СОРАБОТНИЦИ: НАТАША СТАВРЕВА, ВЕСНА ЈУРУКОВСКА ШОТАРОВСКА,
 ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА, АНЕТА МИЈОСКА, БУДИМА
 ПЕЈКОВСКА ШАХПАСКА, МАРЈАН ПЕТКОВ И ДРАГАН ПЕТРОВСКИ)

(посебен дел од рецензијата од проф. д-р Гордана Ковачевска)

Краток опис на содржината	Содржината на учебникот е систематизирана во 14 поглавја: Поглавје 1. Терапија на дефектите на забните низи со дентални мостови Поглавје 2. Класификација (поделба) на денталните мостови Поглавје 3. Врските на телото на мостот и начин на поврзување на врските со телото на мостот Поглавје 4. Основни принципи за планирање на денталните мостови Поглавје 5. Добивање на работен модел за изработка на мост Поглавје 6. Техничка изработка на едноделно леани мостови фасетирани со композитни маси Поглавје 7. Подготовка за леење и леење на мостовите Поглавје 8. Отворање на киветата, обработка и полирање на металните конструкции Поглавје 9. Изработка на дентални мостови припремени за целосно фасетирање со композитни маси Поглавје 10. Моделирање на циркуларен мост Поглавје 11. Моделирање на металкерамички мостови Поглавје 12. Изработка на алтернативни мостови Поглавје 13. Крилни и екстензивни мостови Поглавје 14. Општи карактеристики, поделба и изработка на безметални керамички системи Како посебно поглавје е Библиографија Содржината на учебникот проследена во сите поглавја е напишана на македонски јазик, едноставен, јасен и разбирлив за студентите. Учебникот е збогатен со 318 слики и шеми, со што наставната материја станува лесна и разбирлива за секој студент.
Оцена на учебник за усогласеност со предметната програма	Содржините од учебникот се наменети како основна литература по предметот Претклиничка фиксна протетика, наменет за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, интегрирани студии од прв и втор циклус (6-годишни студии) VI семестар и студентите од студиската програма за додипломски студии на стручни забни техничари од III семестар при

	Стоматолошкиот факултет во Скопје, како и за студентите од студиската програма од втор циклус стручни специјалистички студии за забни техничари и специјалистички студии за дентална медицина.
Оцена на учебникот	Предвидените методски единици на соодветниот предмет, а проследени во дадените поглавја и делови на учебникот, напишани се на осмислен начин, надополнети со прецизни, јасни, шематски прикази и илустрации што ја дообјаснува обработената материја. Сублимираното, стручно и разбирливо презентирање на методските единици, кои се богато илустрирани, го прави материјалот лесно достапен за студентот, со можност за полесно совладување на материјата. Од аспект на горенаведеното, општата педагошка оцена за овој учебник е дека напoлно соодветствува за едукација на студентите од сите посочени студиски програми за додипломска и постдипломска настава.
Категоризација	Учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување на трудот	Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на наставната програма за теоретскиот дел по предметот Претклиничка фиксна протетика, наменет за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, интегрирани студии од прв и втор циклус (6-годишни студии) VI семестар и студентите од студиската програма за додипломски студии стручни забни техничари од III семестар при Стоматолошкиот факултет во Скопје, како и за студентите од студиската програма од втор циклус на стручни специјалистички студии за забни техничари и специјалистички студии за дентална медицина. Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации и шеми го прават овој учебник соодветен и лесен за совладување. Заради сето ова, чест и задоволство е да се биде рецензент на ваков учебник, кој ќе им овозможи на студентите и на сите оние на кои им претставува поле на интерес. Од сето горенаведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како учебник по предметот Претклиничка фиксна протетика, наменет за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина интегрирани студии од прв и втор циклус (6-годишни студии) VI семестар и студентите од студиската програма за додипломски студии на стручни забни техничари од II семестар при Стоматолошкиот факултет во Скопје, како и за студентите од студиската програма од втор циклус стручни специјалистички студии за забни техничари и

	специјалистички студии за дентална медицина при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од автори: Билјана Капушевска и соработниците: Наташа Ставрева, Весна Јурукоска Шотароска, Емилија Бајрактарова, Ваљакова, Анета Мијоска, Будима Пејковска Шахпаска, Марјан Петков и Драган Петровски.
Предлози за потребни корекции	Нема.

Рецензент
Проф. д-р Гордана Ковачевска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
НА РАКПИСОТ ЗА УЧЕБНИК (ВТОРО ДОПОЛНЕТО ИЗДАНИЕ)
ТЕХНОЛОГИЈА НА ФИКСНИ ПРОТЕЗИ (МОСТОВИ) ОД АВТОРОТ
БИЛЈАНА КАПУШЕВСКА

(СОРАБОТНИЦИ: НАТАША СТАВРЕВА, ВЕСНА ЈУРУКОВСКА ШОТАРОВСКА,
 ЕМИЛИЈА БАЈРАКТАРОВА ВАЉАКОВА, АНЕТА МИЈОСКА, БУДИМА
 ПЕЈКОВСКА ШАХПАСКА, МАРЈАН ПЕТКОВ И ДРАГАН ПЕТРОВСКИ)

(посебен дел од рецензијата од проф.д-р Јадранка Бундевска)

Краток опис на содржината	Учебникот „Технологија на фиксни протези (мостови)“ е напишан на македонски јазик, во согласност со речникот за протетички термини. Методските единици се прегледно и јасно изложени на јазик наменет за студентите од прв и втор циклус студии. Секоја методска единица, покрај текстуалната содржина, е збогатена со слики и илустрации. Содржината на учебникот е следна: Поглавје 1. Терапија на дефектите на забните низи со дентални мостови Поглавје 2. Класификација (поделба) на денталните мостови Поглавје 3. Врските на телото на мостот и начин на поврзување на врските со телото на мостот Поглавје 4. Основни принципи за планирање на денталните мостови Поглавје 5. Добивање на работен модел за изработка на мост Поглавје 6. Техничка изработка на едноделно леано мостови фасетирани со композитни маси Поглавје 7. Подготовка за леење и леење на мостовите Поглавје 8. Отворање на киветата, обработка и полирање на металните конструкции Поглавје 9. Изработка на дентални мостови припремени за целосно фасетирање со композитни маси Поглавје 10. Моделирање на циркуларен мост Поглавје 11. Моделирање на металкерамички мостови Поглавје 12. Изработка на алтернативни мостови Поглавје 13. Крилни и екстензивни мостови Поглавје 14. Општи карактеристики, поделба и изработка на безметални керамички системи Како посебно поглавје е Библиографија.
Оцена на учебникот за	Содржината на учебникот е во корелација со предметната програма за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, интегрирани студии од прв и втор циклус (6-годишни студии) VI семестар и студентите од студиската програма за додипломски студии на стручни забни техничари од III семестар при

усогласеност со предметната програма	Стоматолошкиот факултет во Скопје, како и за студентите од студиската програма од втор циклус стручни специјалистички студии за забни техничари и специјалистички студии за дентална медицина.
Оцена на учебникот	Поаѓајќи од горенаведениот краток опис на содржината, учебникот може да се оцени дека се сврстува во учебник кој е напишан темелно и осмислено и е надополнет со прецизни и јасни илустрации што ја дообјаснуваат обработената материја. Имајќи ги предвид сите наведени карактеристики на учебникот, кој е основа за осознавање на основните принципи на работа на Одделот за стоматолошка протетика – фиксна протетика, тој се сврстува во материја која е интересна и потребна не само за студентите за кои е наменет, туку и за сите стоматолози. Овој учебник наполно кореспондира со наставната содржина предвидена за едукација на предвидените студенти.
Категоризација	Учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување на трудот	Ракописот содржи материјал кој по обемот и содржината во целост одговара на наставната програма по предметите Претклиничка фиксна протетика и Технологија на фиксни протези (мостови), наменет за студентите на Стоматолошкиот факултет кои ја слушаат наставата за прв циклус студии во VI семестар по стоматологија и студентите од студиската програма за додипломски студии на стручни забни техничари од III семестар при Стоматолошкиот факултет во Скопје. Адаптираноста на стилот на пишување со јасност и прецизност, како и надополнувањето со бројни илустрации и шеми го прават овој учебник соодветен и лесен за совладување. Заради сето ова, чест и задоволство е да се биде рецензент на ваков учебник, кој ќе им овозможи на студентите полесен и интересен начин на совладување на главните постулати од полето на претклиничка фиксна протетика. Од сето горенаведено, мојот заклучок е дека овој учебник заслужува да биде позитивно рецензиран и затоа предлагам да биде објавен и отпечатен како учебник по предметот Претклиничка фиксна протетика и Технологија на фиксни протези (мостови), за студентите на студиската програма за доктори по дентална медицина, интегрирани студии од прв и втор циклус (6-годишни студии) VI семестар и студентите од студиската програма за додипломски студии на стручни забни техничари од III семестар при Стоматолошкиот факултет во Скопје, како и за студентите од студиската програма од втор циклус стручни специјалистички студии за забни

	техничари и специјалистички студии за дентална медицина на Стоматолошкиот факултет Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, од авторот проф. д-р Билјана Капушевска со соработниците.
Предлози за потребни корекции	Нема.

Рецензент
Проф. д-р Јадранка Бундевска с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ „ТОКСИКОЛОГИЈА НА ХРАНА“ ОД АВТОРИТЕ
ПРОФ. Д-Р ЗОРАН КАВРАКОВСКИ И ПРОФ. Д-Р ВЕСНА РАФАЈЛОВСКА**

Врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет од 1.11.2018, бр.02-1673/1, за членови на Рецензентската комисија за рецензирање на учебникот **Токсикологија на храна** од авторите: **проф. д-р Зоран Кавраковски и проф. д-р Весна Рафајловска**, наменет за студентите на **Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје**, првенствено за предметот Токсикологија на храната, како и делумно за предметите Безбедност на храната и анализа на ризик, Адитиви во храната, Влијание на прехранбената индустрија врз животната средина и Амбалажни материјали и системи за пакување, избрани се: д-р Елеонора Винкелхаузен, редовен професор во пензија, Технолошко-металуршки факултет – Скопје, и д-р Томо Ристов, редовен професор во пензија, Фармацевтски факултет – Скопје.

По добивањето на ракописот и неговото детално разгледување и анализа, до Наставно-научниот совет на Технолошко-металуршкиот факултет во Скопје, рецензентите го поднесуваат следниов

ИЗВЕШТАЈ

II. ОПШТ ДЕЛ

Основни податоци за ракописот

Назив на ракописот:	Токсикологија на храна
Назив на предметната програма:	Трет циклус студии: 1. Токсикологија на храната 2. Безбедност на храната и анализа на ризик Втор циклус студии: 1. Адитиви во храната 2. Влијание на прехранбената индустрија врз животната средина 3. Амбалажни материјали и системи за пакување
Назив на студиската програма:	Трет циклус студии: 1. Технологија (ТЕХ) Втор циклус студии 1. Прехранбена технологија и биотехнологија, модул: прехранбена технологија (ПТ) и модул: биотехнологија (Б) 2. Управување со квалитет и безбедност на храната (УКБХ)

	3. Инженерство на животна средина (ИЖС)
Фонд на часови и ЕКТС-кредити (доколку ракописот е наменет за повеќе предмети, да се наведат сите предмети):	Трет циклус студии: 1. Токсикологија на храната, избран, 7,5 ЕКТС, ТЕХ, I и II семестар 2. Безбедност на храната и анализа на ризик, избран, 7,5 ЕКТС, ТЕХ, I и II семестар Втор циклус студии: 1. Адитиви во храната, избран, 5 ЕКТС, ПТ, II семестар 2. Влијание на прехранбената индустрија врз животната средина, 5 ЕКТС, ИЖС, I семестар 3. Амбалажни материјали и системи за пакување, избран, 5 ЕКТС, ПТ и УКБХ, I семестар
1. Предметот Токсикологија на храната, на студиската програма Технологија (ТЕХ), на трет циклус студии на Технолошко-металуршкиот факултет, е избран предмет со број на ЕКТС-кредити 7,5 и се слуша во I и II семестар. 2. Предметот Безбедност на храната и анализа на ризик, на студиската програма Технологија (ТЕХ), на трет циклус студии на Технолошко-металуршкиот факултет, е избран предмет со број на ЕКТС-кредити 7,5 и се слуша во I и II семестар. 3. Предметот Адитиви во храната, на студиската програма Прехранбена технологија и биотехнологија, модул: прехранбена технологија (ПТ), на втор циклус студии на Технолошко-металуршкиот факултет, е избран предмет со број на ЕКТС-кредити 5 и се слуша во II семестар. 4. Предметот Влијание на прехранбената индустрија врз животната средина, на студиската програма Инженерство на животна средина (ИЖС), на втор циклус студии на Технолошко-металуршкиот факултет, е избран предмет со број на ЕКТС-кредити 5 и се слуша во I семестар. 5. Предметот Амбалажни материјали и системи за пакување, на студиската програма Прехранбена технологија и биотехнологија, модул: прехранбена технологија (ПТ), и студиската програма Управување со квалитет и безбедност на храната (УКБХ), на втор циклус студии на Технолошко-металуршкиот факултет, е избран предмет со број на ЕКТС-кредити 5 и се слуша во I семестар.	
Реден број на изданието:	прво издание
Општи податоци за ракописот:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 269 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 19 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 133 слики и 6 табели.

РЕЦЕНЗЕНТИ

4. Д-р Елеонора Винкелхаузен, ред. проф. во пензија, с.р.

5. Д-р Томо Ристов, ред. проф. во пензија, с.р.

III. ПОСЕБЕН ДЕЛ ОД РЕЦЕНЗЕНТОТ: ПРОФ. Д-Р ЕЛЕОНОРА ВИНКЕЛХАУЗЕН

Краток опис на содржината:	Ракописот „Технологија на храна“ е поделен во 19 поглавја, вклучувајќи ја литературата. Поглавје 1. Основни поими во токсикологија. Претставени се основните поими во токсикологијата, како и поделбата на токсикологијата врз основа на проучувањето на предметот, полето, целиот орган или механизмот на истражувањето. Поглавје 2. Историја на токсикологија. На прегледен начин е претставен развојот на токсикологијата и применувањето на хемикалиите низ вековите до денес. Поглавје 3. Идентификација и класификација на хемикалиите. Во ова поглавје е претставен регистарот на CAS-броеви за идентификување на хемикалиите. Тука се дадени и основите според кои хемикалиите се класифицираат во токсикологијата. Поглавје 4. Токсичност, доза, одговор. Објаснети се поимите токсичност, доза-летална доза 50, одговор-ефект и биорасположивост за хемикалиите. Поглавје 5. Изложеност и начин на внес на хемикалиите во организмот. Претставени се начините за внес на хемикалиите во организмот, и тоа: перорално, со консумирање на контаминирана храна или вода, со инхалација, преку респираторниот систем или дермално. Поглавје 6. Механизми на токсично дејство и ефекти на хемикалиите во организмот. Објаснети се механизмите на токсичното дејство на хемикалиите во организмот, и тоа со: директна хемиска реакција, нарушување или оштетување на клеточната структура, инхибиција на активноста на ензимите, појава на секундарно токсично дејство, формирање слободни радикали и нарушување на ендокрината функција во организмот. Објаснети се и ефектите на хемикалиите, како што се: толеранција, адитивност, синергизам, потенцирање и антагонизам. Поглавје 7. Физиолошка класификација на токсичен ефект/одговор. Претставена е класификацијата на хемикалиите што е направена според физиолошкиот токсичен ефект врз определени системи во организмот, и тоа: хемотоксичност, кардиотоксичност, гастроинтестинална токсичност, пулмотоксичност, хепатотоксич-

ност, нефротоксичност, невротоксичност, дермотоксичност, репродуктивна токсичност, ендокринотоксичност и имунотоксичност.

Поглавје 8. Хемиска изложеност и биомаркери на токсичен ефект. Детално е претставен процесот на изложеност на организмот при непосредниот контакт со контаминентите, најчесто хемикалите или контаминираниот медиум. Дефиниран е поимот биомаркер или биолошки маркер како одговор на интеракцијата меѓу биолошките системи и потенцијалната опасност. Истовремено, претставена е и поделбата на биомаркерите во три меѓусебно поврзани групи, и тоа: биомаркери на изложеност, биомаркери на одговор/ефект и биомаркери на чувствителност.

Поглавје 9. Инструментални методи за детекција, идентификација и квантификација на хемикалите во храната. Во ова поглавје, претставени се методите кои се користат за детекција, идентификација и квантификација на хемикалите во храната. Објаснети се хемиските методи, физичките и физичко-хемиските методи, како и биолошките, биохемиските и имунолошките методи.

Поглавје 10. Проценка на ризик при изложеност на хемикалии од храна. Објаснет е поимот проценка на ризик, кој претставува логичен и научно утврден процес со кој се дефинира веројатноста за појава на можни несакани ефекти при изложеност на организмот на хемикалии. Проценката на ризикот се изведува преку четири основни фази, и тоа: идентификација на опасноста, карактеризација на опасноста, проценка на изложеност и карактеризација на ризикот.

Поглавје 11. Ендогени токсични хемикалии од растително и животинско потекло. Во ова поглавје се објаснети ендогените токсични хемикалии од растително потекло, како што се: алкалоидите, ензимските инхибитори, глукозинолатите, кумарините, лектините, цијаногените гликозиди, фитоестрогените, токсичните аминокиселински деривати, токсичните липиди, оксалатите, флуороацетатите, птеридиум токсините, сапонините, грејанотоксините и токсините од габи. Од ендогените токсични хемикалии од животинско потекло, претставени се лактозата, фитанската киселина, авидинот протеин од белката на јајцето и токсините од водните животни.

Поглавје 12. Контаминенти од животната средина. Контаминетите на храната од животната средина, т.е. хемикалиите кои се емитуваат во најразлични облици од индустријата, земјоделството, моторните возила, природните катастрофи и хаварии, претставени се во ова поглавје. Објаснети се токсиколошките ефектите на металите, анјоните, диоксини, фураните, бифенилите и полицикличните ароматични јаглеводороди.

Поглавје 13. Микотоксини – природни контаминенти во храна. Претставени се природните контаминенти во храната-микотоксините, кои според дејството во организмот и болестите што ги предизвикуваат се класифицираат на хепатоксини, невротоксини, нефротоксини, естрогени токсини, цитотоксини, имунотоксини, респираторни и гастроинтестинални токсини.

Поглавје 14. Пестициди во храна. Во ова поглавје, детално се објаснети механизмот на дејствување, токсиколошките ефекти и здравствените ризици на претставници од најчесто користените пестицидите во продукцијата на храната, како што се инсектицидите, хербицидите, фунгицидите, родентицидите и фумигантите.

Поглавје 15. Контаминенти кои се формираат ненамерно во процесите на преработка на храната. Претставени се карактеристиките и здравствениот ризик на токсичните супстанции кои се формираат во храната при нејзината преработка, на пример ацеталдехидот, етил карбаматот, бензопиренот, бактериските ендо- и егзотоксини, биогени амините, *N*-нитрозоамините, акриламидот, хлорпропанолите, хетероцикличните ароматични амини, полинезаситените и транс-масните киселини.

Поглавје 16. Токсични супстанции во материјалот за пакување храна. Објаснети се карактеристиките на полимерните материјали како најчесто применувани во пакувањето на храната. На систематски начин се објаснети здравствените ризици и токсиколошките ефекти на компонентите од полимерните материјали кои мигрираат во храната.

Поглавје 17. Адитиви во храната. Во ова поглавје се претставени карактеристиките и ризикот од употреба на најчесто користените адитиви од групата на бои, конзерванси, антиоксиданси, засладувачи, засилувачи на вкус и секвестранти.

	Поглавје 18. Витамини. Дадени се главните карактеристики на витамините, вредностите за потребниот дневен внес и можните промени во организмот при изложеност на зголемени дози на витамините растворливи во маснотии, А, D, Е и К, како и на водорастворливите витамини од групата В и витаминот С. Поглавје Литература. Во ова поглавје е претставена литературата која е користена во подготвувањето на ракописот. Таа се состои од вкупно 94 библиографски единици и 16 интернет-бази на податоци.
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Ракописот е целосно усогласен со предметот Токсикологија на храната. Некои поглавја, според својата содржина, се усогласени со дел од други наставни предмети, така што ракописот може да биде полезен и за оние што ги слушаат предметите Безбедност на храната и анализа на ризик, Адитиви во храната, Влијание на прехранбената индустрија врз животната средина и Амбалажни материјали и системи за пакување.
Предлози за потребни корекции:	Предлозите за корекции и забелешките се доставени до авторите и тие се земени предвид при конечното оформување на ракописот.
Оцена на ракописот:	Ракописот „Токсикологијата на храна“ е стручно подготвен и претставува конструктивна целина со логичен редослед на изложување на материјата која се обработува. Авторите на концизен и соодветен начин ги разработуваат посебните поглавја од ракописот со што им овозможуваат на студентите да се стекнат со нови знаења од оваа област. Ракописот е, исто така, значаен и за понатамошен развој и обука во струката.
Категоризација:	учебник
Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден за објавување содржи 269 страници (формат А4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 19 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 133 слики и 6 табели. Врз основа на изнесенетите податоци за ракописот, тој може да се користи како учебник за предметот Токсикологија на храната, но може да е полезен и за сродни предмети. Него може да го користат и

	студенти од други факултети, инженери и сите оние што имаат интерес за оваа област.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како **учебник** по предметот **Токсикологија на храната**, примарно наменет за студентите на **Технолошко-металуршкиот факултет** при УКИМ во Скопје.

РЕЦЕНЗЕНТ

Д-р Елеонора Винкелхаузен, редовен професор во пензија, с.р.

Технолошко-металуршки факултет, УКИМ, Скопје

Посебен дел од рецензентот: ПРОФ. Д-Р ТОМО РИСТОВ

Краток опис на содржината:	Ракописот „Технологија на храна“, содржински и функционално е поделен во 19 поглавја, вклучувајќи ја и литературата. Текстот е лесно разбирлив, со експлицитно објаснување на оваа комплексна проблематика. Во ракописот, обработените се основните поими и историскиот развој на токсикологијата (Поглавје 1 и 2). Исто така, претставени и објаснети се: • начините за идентификација и класификација на хемикалиите (Поглавје 3); • поимите за токсичност, доза и одговор (Поглавје 4); • начините за внес на хемикалиите во организмот (Поглавје 5); • механизмите на токсичното дејство и ефектите на хемикалиите (Поглавје 6); • класификацијата на хемикалиите според физиолошкиот токсичен ефект врз определени системи во организмот (Поглавје 7); • процесот на изложеност на организмот при непосредниот контакт со хемикалиите и поделбата на биомаркерите (Поглавје 8); • инструменталните методи за детекција, идентификација и квантификација на хемикалиите во храната (Поглавје 9); • проценка на ризикот при изложеност на хемикалиите од храната (Поглавје 10); • карактеристиките и здравствениот ризик на ендегените токсични хемикалии со потекло од растенијата и животните (Поглавје 11); • карактеристиките и токсиколошките ефекти на контаминентите на храната од животната средина (Поглавје 12); • микотоксините – природни контаминенти во храната (Поглавје 13); • токсиколошките ефекти и здравствените ризици на пестицидите кои се употребуваат во продукцијата на храната (Поглавје 14);

	• карактеристиките и здравствениот ризик на контаминентите-токсичните супстанции кои се формираат при преработката на храната (Поглавје 15); • токсичните супстанции од материјалите за пакување, со посебен акцент на полимерните амбалажни материјали (Поглавје 16); • карактеристиките и здравствениот ризик на адитивите кои се употребуваат во производството на храната (Поглавје 17); • карактеристиките на липосолубилните и хидросолубилните витамини, како и здравствените ризици при при изложеност со витамини (Поглавје 18). Во поглавјето Литература претставени се библиографски единици (94) и интернет-бази на податоци (16).
Оцена за усогласеноста со предметната програма:	Содржината на ракописот Технологија на храна во целост е усогласен со предметната програма Токсикологија на храната. Исто така, ракописот е усогласен и со одредени поглавја од содржината на предметните програми на студиските програми од областа на храната и технологијата на втор и трет циклус студии на Технолошко-металуршкиот факултет при УКИМ во Скопје.
Предлози за потребни корекции:	/
Оцена на ракописот:	Ракописот „Токсикологија на храна“ е напишан на високо стручен, едноставен и истовремено разбирлив начин. По концепција, структура, обем и сеопфатност, ракописот во целост го презентира проблемот што е предмет на обработка. Стилот на пишување е прикладен како за студентите, така и за секој заинтересиран за ова подрачје од токсикологијата, пред сè за стручњациите кои професионално се занимаваат со истражување на проблемот со токсикологијата на храната.
Категоризација:	учебник

Заклучок со предлог за оправданоста за објавување:	Ракописот кој е предаден на рецензија содржи 269 страници (формат A4), напишани на компјутер, со големина на фонтот 12. Текстот е поделен во 19 поглавја (вклучувајќи ја литературата) и содржи 133 слики и 6 табели.

Врз основа на изнесеното, чест ми е и задоволство овој ракопис да го поддржам и да го предложам да се отпечати како **учебник по предметот Токсикологија на храната**, примарно наменет за студентите на **Технолошко-металуршкиот факултет** при УКИМ во Скопје. Учебникот „Токсикологија на храна“ е особено корисен и за студентите на Фармацевтскиот факултет во Скопје, како и за студентите на другите факултети кои во рамките на наставната програма ги обработуваат содржините од областа на токсикологијата, безбедноста и квалитетот на храната или нутриционизмот. Исто така, тој може да биде корисен и од експертите и од сите други кои во професионалната или научноистражувачка работа на каков било начин се вклучени во производството на храната, безбедноста на храната и во превентивните основи за заштита на животот и здравјето на луѓето.

Рецензент

Д-р Томо Ристов, редовен професор во пензија, с.р.

Фармацевтски факултет, УКИМ, Скопје

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА „МУЛТИРЕЗИДУАЛНА АНАЛИЗА НА β -АГОНИСТИ ВО БИОЛОШКИ МАТРИКСИ СО ПРИМЕНА НА LC-MS/MS МЕТОД“ ОД КАНДИДАТОТ РИСТО УЗУНОВ, ПРИЈАВЕНА НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ВЕТЕРИНАРНА МЕДИЦИНА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, со Одлука број 0202-1833/3 донесена на седницата одржана на 6.11.2018 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатот Ристо Узунов, ДВМ, со наслов „Мултирезидуална анализа на β -агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод“, во состав: проф. д-р Велимир Стојковски (претседател), проф. д-р Зехра Хајрулаи-Муслиу (ментор), проф. д-р Анета Димитровска (член), виш. науч. сор. Елизабета Димитријевска - Стојковиќ (член) и науч. сор. Билјана Стојановска - Димзоска (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина му го доставува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатот Ристо Узунов, со наслов „Мултирезидуална анализа на β -агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод“ е напишана на 171 страница, компјутерски обработен текст со фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12. Има наведено 52 слики, 41 табела и 124 библиографски единици, при што најмногу се наведени научни трудови, а исто така и статии, книги, но и интернет-ресурси.

Докторската дисертација е напишана во 9 глави соодветно систематизирани, односно одредените глави се поделени со точки и потточки, со наслови и поднаслови. На овој начин е обезбедено систематизирано следење на материјата која се обработува.

Во ВОВЕД (Глава 1), кандидатот ги наведува најзначајните информации за употреба на хормоните како промотори на раст. Понатаму се наведени несаканите ефекти кои се појавуваат кај луѓето по консумирање на храна од животинско потекло која содржи остатоци од промоторите за раст (стилбени и нивни деривати, анаболички стероиди, тиреостатици, β -агонисти). Поради сето тоа, Европската Унија ја забрани употребата на овие супстанции кај животните кои се користат во исхраната на луѓето со Директива 96/22/ЕС од 1996 година, а со Директивата 96/23/ЕС, Европската Унија ги утврди мерките кои земјите треба да ги преземат со цел следење на овие супстанции кај животните. Значајноста и комплексноста за успешно управувањето со програмите за мониторинг и контрола на присуство на остатоци и контаминенти во живи животни и храната од животинско потекло од животни од Република Македонија, како и нагласувањето од

потребата за постоење на воспоставен систем за следење на целокупниот производствен процес на храната и на нејзините изворни компоненти се дел од оваа глава.

Во ПРЕГЛЕД НА ЛИТЕРАТУРА (Глава 2), кандидатот прави поделба на 10 точки и 3 потточки. На овој начин е овозможено системски преглед на значајните информации поврзани со општите карактеристики на β -агонистите. Во точка 1, за историскиот осврт на употребата на хормоните како промотори на раст во сточарското производство има наведено подолга историја на нивната употреба. Уште во триесеттите години на минатиот век, сточарите сфатиле дека кравите даваат повеќе млеко доколку кај нив се инјектира материјал добиен од хипофизата кај кравите. Исто така, со откривањето на хемиската структура на овој хормон, тој почнал да се произведува синтетички како резултат на што во раните 50-ти години на минатиот век, сточарите почнале да ги користат синтетичките естрогени за зголемување на растот кај говедата и пилињата. Некои автори објавиле податоци за модулација на растот на животните хранети со кленбутерол. Кленбутеролот кој се администрирал орално кај говеда, кокошки, свињи и овци предизвикал зголемување на мускулната маса и намалување на масното ткиво, а во некои случаи дошло до зголемување на телесната тежина и зголемено искористување на храната. Покрај тоа е наведено дека во наредните години неколку други β -агонисти (циматерол, рактопамин, салбутамол) биле користени во исхраната на различни видови домашни животни, а ефектите кои ги предизвикале биле слични со оние на кленбутеролот. И покрај тоа што не се сметаат за хормони, во деведесеттите години, β -агонистите биле воведени како ветеринарни лекови и промотори на раст.

Во точка 2 од Глава 2 е опишана хемиската структура на β -агонистите, при што е наведено дека β -агонистите се деривати на катехоламините, како што се епинефрин и норепинефрин, а нивната структура ја сочинува шесточлен ароматичен прстен, хидроксилна група врзана за β -јаглерод, позитивно наелектризиран азот во страничниот ланец на етиламин и супституент на алифатичниот азот. Покрај тоа, наведено е дека според хемиската структура, β -агонистите можат да се класифицираат во 3 групи: анилини (кленбутерол), резорциноли (тербуталин, фенотерол) и феноли (салбутамол, рактопамин, ритодрин). Исто така, опишани се најпознатите претставници на β -агонистите кои се употребуваат како промотори на раст, и тоа: кленбутерол, салбутамол, тербуталин, рактопамин, цимбутерол, зилпатерол итн.

Во точка 3 е опишан механизмот на дејство на β 2-адренергичните агонисти во организмот кои делуваат преку серија биохемиски реакции индуцирани со врзување на овие супстанции за специфични β 2-адренергични рецептори лоцирани на клеточните мембрани во ткивата на цицачите. β 2-адренергичните рецептори се директно поврзани со L типот калциумови канали и овој комплекс е поврзан со Gs-протеинот со чија активација започнуваат биохемиските реакции. Покрај тоа, наведено е дека еден од најочигледните ефекти на орално администрирани β -агонисти кај говеда, свињи и овци е зголемување на мускулната маса. Поради тоа што постнаталниот раст на скелетните мускули првенствено е резултат на хипертрофија, со администрација на β -агонисти се очекува зголемување на синтезата на мускулни протеини, нивно намалено разградување или комбинација од двете што придонесува до стимулирано зголемување на мускулната маса. Од друга страна, во масното ткиво, β -агонистите значително го стимулираат адипоцитниот деградационен липиден метаболизам. Активирањето на β -адренергичните рецептори предизвикува зголемување на cAMP, што ја активира протеин киназата A, што, пак, ја фосфорилира липазата. Покрај тоа, β -агонистите доведуваат до забрзување на пулсот, дилатација на коронарните крвни садови, релаксација на бронхијалната мускулатура и мускулатурата на матката, го стимулираат лачењето на инсулин, гликогенолизата и гликогеногенезата во црниот дроб, како и гликогенолизата во скелетната мускулатура.

Во точка 4 од Глава 2 е опишан метаболизмот на β -агонистите, кој опфаќа апсорпција, дистрибуција, биотрансформација и елиминација. Истражувањата покажуваат дека β -агонистите имаат висока орална биорасположливост, добра орална апсорпција и значителна екстраваскуларна дистрибуција од администрираната доза, бидејќи врзувањето за протеините на плазмата на повеќето β -агонисти е занемарливо. Главно, апсорпцијата на повеќето β -агонисти се одвива во гастроинтестиналниот тракт. Истражувањата кај стаорци покажале дека мабутеролот се апсорбира по целата должина на тенките црева, тербуталинот се апсорбира во дванаесетпалачното црево кај луѓето, додека салбутамолот се апсорбира добро во целиот желудечно-цревен тракт кај луѓето. Елиминација после оралната администрација се одвива главно преку биотрансформација, додека после интравенска апликација, елиминацијата главно се одвива преку бубрезите, односно урината. Покрај тоа, наведено е дека β -агонистите се излачуваат и преку млекото, плунката, жолчката и фецесот. Исто така е нагласено дека биотрансформацијата на кленбутеролот кај говедата се одвива преку два главни метаболички патишта, и тоа N-оксидација на примарниот амин и оксидативно цепање на бочниот синцир, проследено со коњугација на глицинот. Покрај тоа, со сулфатната N-коњугација се произведува еден минорен уринарен метаболит SCL кој што е застапен и во фецесот.

Во точка 5 од Глава 2 наведена е употреба на β -агонистите во терапевтски цели и како промотори на раст, при што се опишани литературни податоци кои укажуваат на тоа дека во хуманата медицина β -агонистите се користат за терапија на хроничен бронхит, хронична обструктивна белодробна болест и астма поради нивниот миорелаксирачки ефект. Во ветеринарната медицина, овие супстанции се користат во терапевтски цели како бронходилататори при белодробни заболувања и бронхоспазам, како срцеви тоници, а покрај тоа и како токолители при превенција на предвремено породување на крави и кобили, на тој начин што доведуваат до релаксација на мускулите на матката и инхибиција на контракциите. Треба да се има предвид дека долготрајната употреба на β -агонисти може да резултира со десензибилизација која е предизвикана од намалување на бројот на рецептори.

Во точка 6 од Глава 2, опишана е употребата на β -агонистите како промотори на раст кој резултира со акумулирање во ткивата на домашните животни во вид на остатоци. Тие се акумулираат во црниот дроб, белите дробови, мускулите, бубрезите, како и секреторните органи, како што се панкреасот и надбубрежните жлезди, а покрај тоа и во ретината и другите обоени ткива (влакна, пердуви). Периодот во кој остатоците од овие супстанции може да се детектираат зависи од видот, полот, возраста, телесната маса, администрираната доза, времето на експозиција како и видот на самото ткиво. Исто така, наведени се голем број истражувања за остатоците од овие супстанции во ткивата на домашните животни. Понатаму е опишана подетално, и тоа во зависност од времетраењето на третманот со β -агонистите, акумулацијата во внатрешните органи, при што е наведено дека акумулацијата во црниот дроб, белите дробови, бубрезите и слезенката е 20-90 пати повисока во однос на плазмата, додека во мускулите и масното ткиво акумулацијата е повисока за 3-15 пати. При тоа, генерално, може да се заклучи дека остатоците од β -агонисти, по прекин на третманот, најкратко може да се детектираат во плазмата и урината, подолго во ткивата, а најдолго во ретината, влакната и пердувите.

Во точка 7 се наведени несаканите ефекти кај луѓето, при што детално е опишано дека месото контаминирано со β -агонисти претставува ризик за здравјето на луѓето и особено придонесува за срцеви заболувања и зголемен крвен притисок. Во зависност од концентрацијата на β -агонисти во месото кое што е конзумирано од страна на луѓето, симптомите може да бидат акутни и хронични. Понатаму се опишани и хронични случаи при исхрана на луѓето со храна која содржи остатоци од β -агонисти при што се јавуваат голем број на несакани ефекти како што се: вртоглавица, замор, поспаност, импотенција, намалено либидо, намалена функција на миокардот, затајување на срцето, лупање на

срцето, аритмија, тахикардија, ангина пекторис, неконтролирани грчеви на мускулатурата, зголемено ниво на гликоза во крвта, ниско ниво на калиум во крвта, промена на расположението, несоница, потење, а поретко и алергии проследени со отежнато дишење, осип на лицето, усните, јазикот или грлото, како и депресија, забрзана работа на срцето, жолтица.

Во точка 8 детално се опишани законските регулативи во Европската Унија и во Република Македонија кои се однесуваат на употребата на β -агонистите и мерките за контрола на овие супстанции. Исто така, во оваа точка наведено е дека овие супстанции во ЕУ, во Република Македонија и во некои други земји се забранети и дека имаат строга контрола, но и дека постојат земји во светот во кои дел од овие супстанции се дозволени за употреба кај домашните животни. Покрај тоа, во оваа точка се опишани вредностите за MRL, MRPL и препорачаните концентрации кои се многу битни при воспоставувањето и валидацијата на аналитичките методи за контрола на овие супстанции. Поради тоа што станува збор за супстанции кои се забранети за употреба кај фармските животни β -агонистите немаат максимално дозволено ниво (MRL - Maximum residue limit - Максимално дозволени концентрации) на остатоци во ткивата, освен за мускул, црн дроб и бубрези кај говеда и копитари. Според Одлуката на Комисијата 2002/657/EC, за забранетите супстанции, се определува MRPL (minimum required performance limit) вредност, но бидејќи за β -агонистите овие вредности не се сè уште утврдени, се користат препорачани концентрации, објавени од страна на Европските референтни лаборатории во 2007 година, со цел да се хармонизираат перформансите на аналитичките методи.

Со оглед на нивната значајност во организмот, кандидатот, исто така, во точка 9 ја наведува и контролата на безбедноста на храната во однос на присуство на β -агонисти при што нагласува дека согласно со Директивата 96/23/EC, сите земји членки во ЕУ мора да освојат и реализираат Национален мониторинг-план за специфични групи на остатоци. Секоја држава мора да ја довери задачата за реализацијата на мониторинг планот на централен јавен оддел или тело, кое ќе биде одговорно за изготвување на национален план, координирање на активностите на централни и регионални одделенија одговорни за следење на различни остатоци, собирање на податоци и испраќање на резултатите од мониторингот до Европската комисија секоја година. Исто така наведено е дека Националниот мониторинг план за безбедноста на храната во РМ го организира Агенцијата за храна и ветеринарство врз основа на годишна програма за мониторинг, која ја донесува Владата на Република Македонија на предлог на директорот на Агенцијата за храна и ветеринарство (Закон за безбедност на храна, Службен весник на РМ бр. 157, 2010, стр. 38), а според Правилникот за начинот на вршење на мониторинг и контрола на присуството на резидуи и контаминенти во живите животни и храната од животинско потекло, начинот на вршење на официјалните контроли и постапките за мониторинг и контрола на резидуи и недозволени супстанции и мерките кои се преземаат во случај на сомнение и на позитивен наод на присуство на резидуи и недозволени супстанции (Службен весник на РМ бр. 80/2011) кој е во согласност со Директивите на Советот 96/23/EC и 96/22/EC, како и одлуките 97/747EC и 98/179/EC (Службен весник на РМ бр. 80/2011).

Во точка 10, детално се опишани најновите сознанија за утврдување на β -агонистите во животинските ткива. Квантитативната и квалитативната анализа на β -агонисти може да се врши со брзи методи (тенкослојна хроматографија-TLC, гасна хроматографија со масена спектрометрија GC-MS, течна хроматографија (HPLC), течна хроматографија со масена спектрометрија (LC-MS) или течна хроматографија тандем масена спектрометрија (LC-MS/MS). ELISA-методот може да се користи само за квалитативна идентификација на β -агонистите. Од сите претходно наведени техники, течна хроматографија тандем масена спектрометрија (LC-MS/MS) е најприменувана техника која покажува висока сензитивност за β -агонистите.

Во ЦЕЛИ И ЗАДАЧИ НА ИСТРАЖУВАЊЕТО (Глава 3), наведени се следниве цели на ова истражување: (1) оптимизација на соодветен аналитички метод за екстракција на β -агонисти од урина, мускул и црн дроб, со цел добивање на елуат кој ќе ги содржи целните аналити, а ќе се постигне со примена на колони за цврсто-фазна екстракција; (2) оптимизација и валидација на потврден LC-MS/MS метод за определување на β -агонисти во урина, мускул и црн дроб според барањата на Одлуката на Комисијата 2002/657/ЕС; (3) споредба на валидационите параметри од два типа колони за пречистување со цел утврдување на поефикасни колони кои би се користеле во рутинска анализа на примероци; (4) споредба на добиените резултати од валидацијата со резултатите добиени во светски рамки; (5) споредба на добиените резултати од анализираните примероци со резултатите добиени во светски рамки; (6) анализа на примероци урина, мускул и црн дроб од животни кои се користат во исхраната на луѓето, мострирани во периодот од 2014-2016 година од страна на официјални ветеринари, како дел од годишниот мониторинг план за резидуи и контаминенти со цел проценка на безбедноста на храната во однос на присуство на β -агонисти. Примероците од урина се од животни од фармите од Р Македонија, за разлика од примероците мускул и црн дроб кои се со потекло од фармите од Р Македонија и од увоз; (7) примена на методите за определување на β -агонисти во рутинска контрола на примероци од урина, мускули и црн дроб со цел спроведување на државниот мониторинг план; (8) зајакнување на капацитетот на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, за поуспешно спроведување на анализите во однос на безбедноста на храната.

Во МАТЕРИЈАЛИ И МЕТОДИ (Глава 4), детално се опишани сите активности кои се спроведуваа во текот на работењето. Најнапред е наведен бројот на примероци за секој матрикс поединечно во текот на 3 години, при што биле анализирани вкупно 525 примероци, од кои 274 примероци урина, 150 примероци мускул и 101 примерок црн дроб. Исто така, опишани се подготовките на стандардни раствори како и подготовките на стандардни раствори за секој матрикс посебно и тоа за црн дроб, мускул и урина. Понатаму детално е опишана процедурата за подготовка на примероците (урина, црн дроб и мускул), со примена на колони за цврсто-фазна екстракција, хроматографски услови и условите на масениот детектор кои се постигнати после оптимизација на методот како и дизајнот на студијата врз основа на валидациските параметри кои детално се опишани според Одлуката на Комисијата на ЕУ (2002/657/ЕС). Општите критериуми според кои се врши валидацијата се основаат на параметрите за линеарност, специфичност/селективност, лимит на одлучување - ССа, способност за докажување – ССб, точност, прецизност и контрола на квалитет. Во посебен дел од оваа глава, детално се наведени сите статистички анализи, кои се применети за добивање на резултатите.

Петтата глава се однесува на РЕЗУЛТАТИ од истражувањето. Во овој дел, кандидатот јасно, прецизно и системски ги опишува резултатите во 9 точки: (1) Оптимизација на LC-MS/MS методот; (2) Линеарност на методот за определување на β -агонисти во урина, црн дроб и мускул; (3) Специфичност и селективност на методот (4)

Определување на ССа и ССб во урина, црн дроб и мускул; (5) Точност на методот за матрикс урина, црн дроб и мускул; (6) Прецизност на методот за матрикс урина, црн дроб и мускул; (7) Споредба на ефикасноста на два типа колони за цврсто-фазна екстракција преку параметрите прецизност и точност (7.1) Споредба на параметрите прецизност и точност од два типа колони за цврстофазна екстракција кај матрикс црн дроб, мускул и урина (8) Контрола на квалитет (9) Анализа на примероци.

Во ДИСКУСИЈАТА (Глава 6), кандидатот најнапред ги опишува валидациските студии за проценување на линеарноста, специфичноста, точноста, прецизноста, ССа и ССβ, споредба на ефикасноста на два типа колони за цврсто-фазна екстракција преку параметрите прецизност и точност и контрола на квалитет. За проценување на овие валидациски параметри, идентификација и квантификација на аналитите извршени се врз основа на ретенционото време, продукт јоните добиени со фрагментација на главниот јон, како и врз основа на критериумите пропишани во Одлуката на Комисијата 2002/657/ЕС (ЕС, 2002). Пред да се започне со валидација на методот биле оптимизирани MS/MS условите и хроматографските услови. Со оптимизација на MS/MS условите биле определени условите на масениот детектор врз основа на кои биле одредени главните јони и продукт јоните. Покрај тоа, со оптимизација на хроматографските услови биле определени: соодветната мобилна фаза, градиентот, протокот и температурата на колоната. При валидацијата на методот биле опфатени следните параметри: линеарност на методот, специфичност и селективност, определување на ССа и ССβ, точност и прецизност на аналитичкиот метод. Овие параметри на валидација биле евалуирани за сите аналити и во сите три матрикси опфатени со оваа истражување. Изборот на соодветни интерни стандарди се извршени врз основа на референтните методи и врз основа на литературните податоци, а нивната употреба доведува до зголемување на прецизноста и точноста на методот. Споредбата на добиените резултати е направена со пропишаните критериуми во Одлуката на Комисијата 2002/657/ЕС, како и со литературните податоци, па врз основа на споредбената анализа донесени се заклучоци за секој параметар поединечно и направена е проценка дали тој е соодветен или несоодветен, односно дали ги исполнува или не ги исполнува критериумите.

На крај, кандидатот дава општ заклучок за мониторингот на β-агонисти во урина, мускул и црн дроб во периодот од 2014 до 2016 година со цел проценка на безбедноста на храната во однос на присуство на претходно наведените супстанции. За таа цел, во текот на истражувањето биле анализирани 274 примероци урина, 150 примероци мускул и 101 примерок црн дроб или вкупно 525 примероци. Сите примероци биле анализирани после оптимизација и валидација на аналитичкиот метод, со цел да се добијат точни и прецизни резултати. Во анализираниите примероци не се детектирани β-агонисти во концентрација над утврдената вредност за ССа, односно немало несообразни примероци, што практично значи дека резултатите укажуваат на нулта инциденца на нелегална или случајна употреба на β-агонисти и дека примероците се слободни од овие штетни супстанции. Добиените резултати во оваа истражување се споредливи со резултатите добиени од мониторингот на β-агонистите во ЕУ во периодот 2014-2016 година, при што од 116477 испитани примероци несообразни биле 70 примероци или 0,06 %, а при тоа овие супстанции биле детектирани во осум земји членки на ЕУ, додека во останатите 20 земји присуството на овие супстанции не е детектирано. Овие податоци детално се објавени во извештаите на European Food Safety Authority (EFSA). Со истражувањата спроведени во оваа докторска дисертација, кандидатот дава општ заклучок на добиените резултати кои покажаа дека забраната за овие соединенија во РМ се почитува и второ, им дава доверба на потрошувачите дека животинските производи кои стигнуваат до масата се ослободени од овие штетни остатоци. Следењето на овие забранети супстанции продолжува и понатаму како дел од националниот мониторинг-план за контрола на остатоци од ветеринарни лекови, за да се обезбеди нивна постојана контрола и да се спречи нивна злоупотреба и појава на негативни последици по човековото здравје.

Од особена важност е тоа што кандидатот успеа да наведе релевантни податоци од литературата, да изврши споредба со сопствените резултати, но и да изврши сопствено толкување на добиените резултати во истражувањето. Тоа му послужи како основа за донесување на сопствени заклучоци.

Во Глава 7, ЗАКЛУЧОЦИ, наведени се седум јасни и прецизни заклучоци, кои произлегуваат од поставените цели. Заклучоците се добро формулирани, објективни и може да се констатира дека претставуваат адекватен одговор на поставените цели.

Во Глава 8, ПРЕГЛЕД НА ЛИТЕРАТУРА, кандидатот ја наведува комплетната користена и цитирана литература при изработката на докторската дисертација, изразена во 124 библиографски единици.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатот Ристо Узунов, со наслов „Мултирезидуална анализа на β -агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод“, претставува оригинално научно истражување во областа од безбедност на храната.

Докторската дисертација на кандидатот Ристо Узунов, со наслов „Мултирезидуална анализа на β -агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува условите и стандардите за изработка на докторски труд.

Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатот, пред одбраната на докторскиот труд, ги објави (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Risto Uzunov, Zehra Hajrulai-Musliu, Velimir Stojkovski, Elizabeta Dimitrieska Stojkovic, Biljana Stojanovska Dimzoska, Pavle Sekulovski, Dean Jankuloski. Development and Validation of LC-MS/MS Method for Determination of Ten Beta Agonists in Bovine Urin. Kafkas Univ Vet Fak Derg, 25 (1), 55-60, DOI : 10.9775/kvfd.2018.20324, IF 0.465, 2019
2. Risto Uzunov, Zehra Hajrulai-Musliu, Elizabeta Dimitrieska Stojkovic, Biljana Stojanovska Dimzoska, Pavle Sekulovski, Velimir Stojkovski. Use of ELISA for Preliminary Screening of 19 Nortestosterone Anabolic Steroid in Cattle Meat in Republic of Macedonia, Kafkas Univ Vet Fak Derg, 19 (1), 173-177, DOI: 10.9775/kvfd.2012.7527, IF 0.465, 2013.
3. Risto Uzunov, Zehra Hajrulai-Musliu, Vlatko Ilieski, Biljana Stojanovska Dimzoska, Elizabeta Dimitrieska Stojkovic, Pavle Sekulovski, Velimir Stojkovski. Validation methods for the determination of β agonists residues in feed, , 15th International Feed Technology Symposium “FEED-TO-FOOD” / COST FEED FOR HEALTH joint Workshop, 03-05.10, Novi Sad, Serbia, 2012.

Заклучок и предлог

Во предложената докторска дисертација, кандидатот Ристо Узунов воспоставува и разработува селективна, прецизна и точна, валидирана аналитичка метода за определување на β -агонисти во биолошки матрикси. При тоа, опфатени се голем број на примероци и направени се голем број на анализи, сè со цел мониторинг на β -агонисти во биолошки матрикси. Истражувањата од ваков карактер за првпат се направени во Република Македонија. Тоа самото по себе му дава значење и посебно место на ова истражување во ветеринарната медицина и во безбедноста на храната како за животните,

така и за луѓето. Врз основа на наодите на ова истражување, се добива јасна слика за состојбата со безбедноста на храната од животинско потекло во Република Македонија, а овој труд претставува еден исчекор во истражувањето и проблематиката во полето на аналитиката на β -агонистите во биолошките матрикси. Врз основа на изнесеното, Комисијата смета дека трудот „Мултирезидуална анализа на β -агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод“, поднесен од кандидатот Ристо Узунов, претставува оригинален научен труд, кој дава повеќе сознанија како за фундаменталната наука, така и за практиката, и претставува моќна алатка во насока на контрола на присуството на β -агонистите во животинските ткива. Од тие причини, Комисијата со задоволство му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје, за поднесениот труд „Мултирезидуална анализа на β -агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод“, од Ристо Узунов, да го прифати извештајот од оцената на докторската дисертација и да одреди датум за јавна одбрана.

Со оглед на претходно наведеното, Комисијата за оцена му предлага на Наставно-научниот совет на Факултетот за ветеринарна медицина, **да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатот Ристо Узунов со наслов „Мултирезидуална анализа на β -агонисти во биолошки матрикси со примена на LC-MS/MS метод“.**

Комисија

проф. д-р Велимир Стојковски(претседател), с.р.

проф. д-р Зехра Хајрулаи-Муслиу (ментор), с.р.

проф. д-р Анета Димитровска (член), с.р.

в.н. сор. Елизабета Димитриевска-Стојковиќ (член), с.р.

н.сор. Билјана Стојановска-Димзоска (член), с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ОД ПОДРАЧЈЕТО НА ДРАМСКИТЕ УМЕТНОСТИ ОБЛАСТ: СЦЕНСКИ ГОВОР СО ТЕХНИКА НА ГЛАС НА ТУРСКИ ЈАЗИК НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ДРАМСКИ УМЕТНОСТИ ВО СКОПЈЕ

На конкурсот за избор на наставник во звањето вонреден професор по предметот Сценски говор со техника на глас на турски јазик, објавен во весниците „Коха“ и „Нова Македонија“ од 26.10.2018 година, како единствен кандидат се пријави м-р Атила Клине.

Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности во Скопје на 10. редовна седница одржана на 15.11.2018 година, со Одлука бр. 0202-694/5, формира Рецензентска комисија за избор на наставник во звањето вонреден професор по предметот Сценски говор со техника на глас на турски јазик, во состав:

1. ред. проф. м-р Елјеса Касо
2. ред. проф. д-р Тихомир Стојановски
3. ред. проф. м-р Зоја Бузалковска

Врз основа на приложената документација на кандидатот, Рецензентската комисија го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ ЗА КАНДИДАТОТ м-р Атила Клине

Кандидатот **Атила Клине** е роден на 30.10.1958 година во Гостивар. Во 1978 година се запишал на Факултетот за драмски уметности во Скопје, на Катедрата за драмски актери. Дипломирал во 1982 година во класата на проф. Вукан Диневски. Истата година станал редовен член на Турскиот театар.

Атила Клине во репертоарот на Турскиот театар, од 1982 година па до денес, има одиграно повеќе од седумдесет (70) улоги, од кои повеќето се главни улоги.

Претставите во кои Атила Клине ги остварувал своите возбудливи актерски дострели со успех учествувале и на европските театарски фестивали во Италија, Австрија, Словенија, Турција, Босна и Херцеговина, Хрватска, Србија, Црна Гора и во Франција.

Публиката и критиката со аплаузи и пофалби го прифаќале, на сите овие фестивали, специфичниот актерски израз на Атила Клине. За своето исклучително актерско остварување Мемет во истоимената претстава од Ирфан Белур, во режија на Наум

Пановски, Атила Клинче ја добил наградата „Млад борец“ за најдобриот млад актер на 27. МТФ „Војдан Чернодрински“.

Во 2002 година, Асоцијацијата на медиумите на турски јазик во Република Македонија му ја доделила наградата за најдобар актер во 2002 година.

Веќе во следната година ја добил наградата за најдобро актерско остварување на 38 МТФ „Војдан Чернодрински“, за улогата на „Човекот“ во претставата „Куќа на граница“ од Славомир Мрожек, во режија на гостинот режисер од Република Турција, Јуцел Ертен.

Атила Клинче во својот широк актерски опус еднакво е успешен кога се работи за главните ликови во класичната драмска литература и во модерната домашна драма.

Атила Клинче, без сомнение, спаѓа во најзначајните актерски имиња од средната генерација актери во современата македонска театарска уметност.

Во својата богата актерска кариера, Атила Клинче соработувал со најеминентните режисерски имиња од Републиката и надвор од неа.

Креативниот профил на Атила Клинче опфаќа и интерес за уметнички менаџмент во театарот. Во последниве години, со доаѓањето на чело на Турскиот театар, Атила Клинче покажа колку несебично треба да се вложува во младите кадри во театарот. Во овие тешки времиња за културата, Атила Клинче, со својата љубов и способност, успеа да направи репертоар во кој ги спои со голема умешност сите генерации актери во театарот, отворајќи им ги ширум вратите на младите.

Со неговата голема посветеност и како актер и како директор, денеска Турскиот театар е добитник на највисоката републичка награда „11 Октомври“, како и на наградата „13 Ноември“.

Атила Клинче, веднаш по дипломирањето, свесен за важноста на сценскиот говор на сцената, една учебна година престојувал на Универзитетот Хаџеттепе на Државниот конзерваториум во Анкара, Република Турција, со посебна програма, изучувајќи ги тајните на сценскиот говор.

Педагошката активност Атила Клинче ја започнува во учебната 2005/06 година, како асистент по предметот Сценски говор со техника на глас на студентите кои посебно-стручните предмети ги слушаат на турски јазик.

На 4 март 2011 магистрирал на „Универзитетот Св. Кирил и Методиј“, на Институтот за македонска литература, и се здобил со назив магистер по културологија, со просечна оценка 8,8.

УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Од дипломирањето до сега, има одиграно околу седумдесетина улоги, од кои повеќето му се главни и централни улоги: Манулач во „Зона Занфирова“, С. Сремац во режија на Д. Станковски, 1980; Мемет во претставата „Мемед“ од Ирфан Бељуљ во режија на Н. Пановски, 1982; граоначалник во „Том Соер, од Марк Твен, режија: Шерафеттин Неби, 1985; Фентон во „Весели жени Виндзорски“, режија: К. Ангеловски, 1985; Ќани во

„Рашела“ од Шерафеттин Неби, режија: Н. Пановски, 1985; Јулка во „Протекција“ од Б. Нушич, режија: Б. Ставрев, 1986; службеник „Убиј ме душичке“ од А. Несин, режија: С. Билал, 1986; конобал во „Капетан Џон Пиплфокс“ од Д. Радович, режија: К. Ангеловски, 1987; „Коштана“ од Б. Танкович, режија: К. Ли́ла, и помошник на режисерот 1987; др. Танби во „Дневникот на стравот“ од Џеват Карахасан, режија: А. Сопи, 1988; Парлак во „Женички“ од Т. Џуценоглу, 1987; Магбет во „Магбет“ од В. Шекспир, режија: Р. Бурхан, 1988; „Белото циганче“ од В. Подгорец, режија: А. Алексов, 1989; „Клементовиот пад“ од Д. Јанчар, режија: К. Ли́ла, 1989; судија во „Кавкаски круг со креда“ од Б. Брехт, режија: Ј. Ертен, 1989; Живко во „Живко живее не живее“ од А. Несин, режија: К. Ишик, 1990; Винстон „Остров“ А. Фугард, режија: Ј. Ертен, 1990; полицаец во „Картонска кутија“ од И. Бељур, режија: Б. Брезовец, 1991; Хаџи Бекташи Вели во „Јунус Емре“ од Р. Билгинер, режија: Р. Алниачик, и помошник на режисерот 1991, Цар Едип во „Смртта на Питија“ од М. Стефановиќ, 1992; синот во „Мајка Елиф“ од Т. Офлазоглу, режија: К. Ли́ла, 1992; „Зошто“ од Ш. Спасе, режија: Серафин Фалко, 1992; Сеит во „Стари фотографии“ од Д. Сумер, режија: Д. Наумовски, 1992; „Ве молам не допирајте“ од Х. Танер, режија: И. Хурмузоглу и помошник на режисерот 1993; „Шабан, спасител на татковината“ од Х. Танер, режија: З. Сипахи, 1993; Атила во „Дас капитал“ од Б. Димитров и С. Миленковски, режија: С. Миленковски, 1993; Цибра во „Тетовирани Души“ од Г. Стефановски, режија: В. Христов, 1994; „Келавиот Мехмет“ од У. Тамер, режија: К. Ли́ла, 1994; Аладин во „Будење“ од Б. Беговска, режија: Д. Наумовски, 1994; Леарт во „Кралот Хамлет“, од Шекспир, режија: Б. Брезовец, 1995; „Како да се спаси Асије“, 1996; газдата во „Луна парк“ од У. Ајваз, режија: К. Ли́ла, 1997; „Идиот“ од Ф.М.Достоевски, режија: Б. Ставрев, 1998; синот во „РРР“, од Ј. Плевнеш, режија: М. Улусој, 1999; сојтари во „Лудиор Ибрахим“, Т. Офлазоглу, режија: В. Милчин, 1999; Рустем во „Хуррем Султан“ од Орхан Асена, режија: К. Ли́ла и помошник на режисерот, 2001; Парталковски во „Министерот и јас“, во режија на Д. Наумовски; „Бунт во домот за старци“ од В. Андоновски, режија: Д. Станковски, 2001; човекот во „Кука на граница“ од С. Мрожек, режија: Ј. Ертен, 2002; гласникот во „Антигона“ од Софокле, режија: К. Коџатурк, 2002; Енкиду во „Епот за Гилгамеш“, режија: Д. Пројковски, 2004; Креон во „Цар Едип“ од Софокле, режија: Љ. Ѓеоргиевски, 2004; Антонио во „Бура“ од В. Шекспир, А. Поповски, 2004; „Тимон од Атина“ од Вилијам Шекспир, режија: Б.Брезовец, 2005; Омер Хајјам и меноџо во „Мевлана“ од Т. Нар, режија: Б. Сечкин, 2011; Наили во „Кога лисјата паѓаат“ од Р. Н. Ѓунтекин, режија: С. Билал, 2012; Тезеус и Оберон во „Сон на летната ноќ“ од Шекспир во режија на Алесандар Поповски.

Бил член на жирито на Фестивалот на античка драма „Стоби“-Велес во 2016 година. Во 2017 година работел како асистент по режија на претставата „Ромео и Јулија“, во продукција на Националниот театар од Истанбул, Р Турција. Во 2018 година, како асистент на режија во театарската претстава „Ромео и Јулија“, во режија на Дејан Пројковски, ја добива највисоката театарска награда-театарскиот „Оскар“ на Турската академија „АФИФЕ ЗАЛЕ“.

Освен горе аведените театарски претстави, има учествувало и во следниве филмски и телевизиски проекти: „Пред дождот“ од Милчо Манчевски, „Тетовирање“ од Столе Попов, „Пусто турско“ од Коле Ангеловски, „Прашина“ од Милчо Манчевски, „Бог да ги бие шпионите“ од Ацо Алексов.

Во телевизиските серии ги остварил следниве улоги: Таткото на турското семејство во серијата „Наше маало“, во режија на Е. Френкел, Р. Јазадиски, Џ. Маркс и Р. Абазии, (1999-2004.); Министер за надворешни работи, во мегатурската серија „Збогум Румелија“, режија: С. Акар, во продукција на АДАМ ФИЛМ, Р Турција, (2007-2009.); Адвокат, во турската серија „Балканска свадба“, режија: С. Акар, во продукција на АДАМ ФИЛМ, Р. Турција (4 епизоди, 2009.); Мартин, во турската серија „Последно лето“, Р Турција, (4 епизоди, 2012), „Големиот Прогон - Кавказ“, режија: Мехмет Ада Оздекин - минисерија - 4 епизоди од 120 минути.

Во текот на својата кариера ги добил следниве награди:

- во 1982 година ја добил првата награда од „Млад борец“ за најдобар актер за главната улога во претставата „Мемет“ од И. Бељур, во режија на Н. Пановски;
- 1982 година, наградата „Млад актер“ на МТФ „Војдан Чернодрински“ за главната улога Мемет во претставата „Мемет“, во режија на Н. Пановски;
- 2003 година, Актер на годината прогласен од турските медиуми;
- 2005 година, за најдобро актерско остварување на МТФ „Војдан Чернодрински“ во Прилеп, за главната улога-таткото во претставата „Кука на граница“ од С. Мрожек, режија: Ј. Ертен;
- 2004 година, најдобар странски актер во Призрен, Р Косово, за главната улога во претставата „Кука на граница“ од С. Мрожек, режија: Ј. Ертен.
- државната награда „11 Октомври“ во 2016 година за највисоко признание за животно дело во областа на науката, уметноста, стопанството и другите дејности од јавен интерес на Република Македонија.

ПЕДАГОШКА ДЕЈНОСТ

Неговата посветена педагошка дејност од 2005 до денес е причина поради која бројни дипломирани актери од Факултетот за драмски уметности во Скопје, успешно работат на значајни театарски, телевизиски и филмски проекти од македонската и светската продукција и биле високо вреднувани на домашни и на меѓународни фестивали. Кандидатот особено се истакнува со својата сериозност, аналитичност и посветеност во педагошката дејност, како и во актерската уметност и во уметничкиот менаџмент на театарот, при што успешно и несебично се залага со сиот свој интелектуален и уметнички капацитет да им создаде нови можности на младите кадри во театарот.

ЗАКЛУЧОК

Земајќи ги предвид успешните ангажмани, во уметничката, научната и педагошката сфера на кандидатот Атила Клине, Комисијата високо ги вреднува постигнатите резултати и едногласно му препорачува на Наставно-научниот и уметнички совет на Факултетот за драмски уметности да го избере м-р Атила Клине за наставник по предметот Сценски говор со техника на гласот, со познавање на турски јазик, во звањето вонреден професор.

Членови на Комисијата

- 1. Ред. проф. м-р Елјеса Касо, с.р.**
- 2. Ред. проф. д-р Тихомир Стојановски, с.р.**
- 3. Ред. проф. м-р Зоја Бузалковска, с.р.**

ОБРАЗЕЦ

**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ**

Кандидат: Атила Мехмеднафи Клииче

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за драмски уметности-Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: сценски говор со техника на глас

НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
1.	Сценски говор со техника на глас 5 (летен семестар 2013) часа 2*15*0,04	1,2
2.	Сценски говор со техника на глас 6 (зим. семестар 2013) часа 2*15*0,04	1,2
3.	Сценски говор со техника на глас 7 (лет. семестар 2014) часа 1*15*0,04	0,6
4.	Сценски говор со техника на глас 8 (зим. семестар 2014) часа 1*15*0,04	0,6
5.	Сценски говор со техника на глас 1 (лет. семестар 2015) часа 3*15*0,04	1,8
6.	Сценски говор со техника на глас 2 (зим. семестар 2015) часа 3*15*0,04	1,8
7.	Сценски говор со техника на глас 3 (лет. семестар 2016) часа 3*15*0,04	1,8
8.	Сценски говор со техника на глас 4 (зим. Семестар 2016) часа 3*15*0,04	1,8

9.	Сценски говор со техника на глас 5 (лет. семестар 2017) часа 2*15*0,04	1,2
10.	Сценски говор со техника на глас 6 (зим. семестар 2017) часа 2*15*0,04	1,2
11.	Сценски говор со техника на глас 7 (лет. семестар 2018) часа 1*15*0,04	0,6
12.	Сценски говор со техника на глас 5 (летен сем. вежби 2013) часа 2*15*0,03	0,9
13.	Сценски говор со техника на глас 6 (зим. сем. вежби 2013) часа 2*15*0,03	0,9
14.	Сценски говор со техника на глас 7 (лет. семестар 2014) часа 1*15*0,03	0,45
15.	Сценски говор со техника на глас 8 (зим. сем. вежби 2014) часа 1*15*0,03	0,45
16.	Сценски говор со техника на глас 1 (лет. сем. вежби 2015) часа 2*15*0,03	0,9
17.	Сценски говор со техника на глас 2 (зим. сем. вежби 2015) часа 2*15*0,03	0,9
18.	Сценски говор со техника на глас 3 (лет. Сем. вежби 2016) часа 1*15*0,03	0,45
19.	Сценски говор со техника на глас 4 (зим. сем. вежби 2016) часа 1*15*0,03	0,45
20.	Сценски говор со техника на глас 5 (лет. сем. вежби 2017) часа 2*15*0,03	0,9
21.	Сценски говор со техника на глас 6 (зим. сем. вежби 2017) часа 2*15*0,03	0,9
22.	Сценски говор со техника на глас 7 (лет. сем. вежби 2018) часа 1*15*0,03	0,45
	Вкупно	21,45

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени

СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Јавно изведено или претставено уметничко дело во облик познат во јавноста – одиграни улоги	Поени
1.	Тезеус и Оберон во „Сон на летната ноќ“ од Шекспир во режија на Алесандар Поповски.	8
2.	„Балканот не е мртов“ во режија на А. Поповски.	8
3.	„Големијот Прогон-Кавказ“, режија Мехмет Ада Оздекин - мини серија - 1. епизода од 120 минути (2015 год.)	8
4.	„Големијот Прогон-Кавказ“, режија Мехмет Ада Оздекин- мини серија - 2. епизода од 120 минути (2015 год.)	8
5.	„Големијот Прогон-Кавказ“, режија Мехмет Ада Оздекин- мини серија - 3. епизода од 120 минути (2015 год.)	8
6.	„Големијот Прогон-Кавказ“, режија Мехмет Ада Оздекин- мини серија - 4. епизода од 120 минути (2015 год.)	8
	Вкупно	48

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност: Истражувачки проекти и промотивни активности на Факултетот	Поени
1.	Учесник/соработник во издавање на книгата „Отсјај“ за критиките на Н.У.Турски театар на театарскиот критичар Иван Ивановски.	1
2.	Член на жирито на Фестивалот на античка драма „СТОБИ“-Велес, - 2016	1
	Вкупно	2.00

ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС

Р. бр.	Назив на активност:	Поени
1.	Главен и одговорен уредник на монографија „Со сигурни чекори до целта“ - 65 год. од постоењето Н.У. Турски театар - 2015.	3

2.	Член на основачкиот совет на Меѓународниот универзитет „Визион“ од 2014 година.	0,5
3.	Директор на НУ Турски театар - Скопје, 2008 - 2017 година	6
4.	Државната награда „11 Октомври“ во 2016 година за највисоко признание за животно дело во областа на науката, уметноста, стопанството и другите дејности од јавен интерес на Република Македонија	5
	Вкупно	14,50

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	21,45
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	-
СТРУЧНО-УМЕТНИЧКА ДЕЈНОСТ	48,00
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	2,00
ДЕЈНОСТИ ОД ПОШИРОК ИНТЕРЕС	14,50
Вкупно	85,95

Членови на Комисијата

1. Ред. проф. м-р Елјеса Касо, с.р.
2. Ред. проф. д-р Тихомир Стојановски, с.р.
3. Ред. проф. м-р Зоја Бузалковска, с.р.

ПРЕГЛЕД

на прифатени теми за изработка на магистерски трудови (јануари 2019)

на Факултетот за електротехника и информациски технологии

1. Вградливи микрокомпјутерски системи

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Ема Радевска	Вградлив систем со графички кориснички интерфејс за управување со комерцијална печка за храна	Embedded system with graphical user interface for commercial food-stove control	Проф. д-р Јосиф Ќосев

2. Комуникациски и информациски технологии

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Ќамил Дема	Современи навигациски системи со осврт кон нивните регулаторни и сигурносни аспекти	Contemporary Navigation Systems with Reference to Their Regulatory and Security Aspects	Проф. д-р Александар Ристески
2	Надица Ризова	Анализа на инфраструктурата и сообраќајот на софтверско дефинираните Интернет мрежи	Infrastructure and traffic analysis of software defined Internet networks	Проф. д-р Тони Јаневски
3	Марјан Локоски	Мрежна виртуелизација за софтверски дефинирани податочни центри	Network virtualization for software defined data centers	Проф. д-р Тони Јаневски

3. Автоматика, роботика и системско инженерство

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Андреј Георгиевски	Систем за детекција и следење на возила во близина на автономно возило на отворен пат	Nearby Vehicle Detection and Tracking System for Autonomous Cars in an Open Road Environment	Проф. д-р Миле Станковски
2	Столе Јовановски	Современи управувачки алгоритми за водење на беспилотно летало – дрон во конфигурација на мултикоптер	Advanced Control Algorithm for Unmanned Aerial Vehicle – Drone in Multicopter Configuration	Проф. д-р Миле Станковски

4. Електроенергетски системи

ред. бр.	студент	тема на македонски јазик	тема на англиски јазик	предложен ментор
1	Елена Талеска	Оптимално поставување на системи за складирање на енергија во електроенергетски мрежи со обновливи извори на енергија	Optimal Placement of Energy Storage Systems in Power Networks with Renewable Distributed Generation	Проф. д-р Мирко Тодоровски
2	Кате Алексовска	Анализа на доверливоста на среднонапонските дистрибутивни мрежи со примена на симулацијата Монте Карло	Medium-Voltage Distribution System Reliability Evaluation Using the Monte Carlo Simulation	Проф. д-р Мирко Тодоровски

5. Применета математика и актуарство

Ред. бр.	Студент	Тема на македонски јазик	Тема на англиски јазик	Предложен ментор
1	Милена Пржеска	Алгоритми за повеќекритериумска оптимизација на комплексни системи	Algorithms for Multiobjective Optimization of Complex Systems	проф. д-р Соња Геговска-Зајкова

6. Проектен менаџмент

Ред. бр.	Студент	Тема на македонски јазик	Тема на англиски јазик	Предложен ментор
1	Ивана Каралиева	Улогата на комуникацијата во проектниот менаџмент	The role of communication in Project management	проф. д-р Вангел Фуштиќ
2.	Татјана Аџиевска	Анализа на организацискиот проектен менаџмент во глобалните компании	Analysis of Organizational Project Management in Global Organizations	проф. д-р Атанас Илиев
3.	Катерина Поповска	Менаџмент на ризик во Малопротажни бизнис проекти со акцент на правните ризици	Retail Projects Risk Management with emphasis to the Legal Risks	проф. д-р Вангел Фуштиќ
4.	Никола Стевковски	Современи аспекти на проектниот менаџмент и можности за нивна примена во компаниите во Република Македонија	Contemporary Aspects of Projects Management and Possibilities for their Application in the Companies in the Republic of Macedonia	проф. д-р Атанас Илиев
5	Ана Стојановска	Модели и методи за менаџмент на квалитет базирани на вештачка интелигенција	Models and Methods for Quality Management based on Artificial Intelligence	проф. д-р Атанас Илиев

7. Метрологија и менаџмент на квалитет

Ред. бр.	Студент	Тема на македонски јазик	Тема на англиски јазик	Предложен ментор
1	Тодор Тангуровски	Заземјување на неутрална точка и испитување на нисконапонски Електрични мрежи	Grounding of the Neutral Point and Inspection of the Low-voltage Electrical Networks	Проф. д-р Владимир Димчев

РЕФЕРАТ
ЗА ИЗБОР НА НАСТАВНИК ВО СИТЕ НАСТАВНО-НАУЧНИ ЗВАЊА ВО
НАСТАВНО-НАУЧНАТА ОБЛАСТ ПЧЕЛАРСТВО
НА ФАКУЛТЕТОТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСКИ НАУКИ И ХРАНА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна, објавен во весниците „Вечер“ и „Коха“ од 26.10.2018 година, за избор на наставник во сите наставно-научни звања во наставно-научната област пчеларство, и врз основа на Одлуката на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна, бр. 02-829/2, донесена на 26.11.2018 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Хрисула Кипријановска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Небојша Недик, вонреден професор на Земјоделскиот факултет во Белград, Србија и д-р Соња Србиновска, редовен професор на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на наставник во сите наставно-научни звања во научната област пчеларство, во предвидениот рок се пријави д-р Александар Узунов, доцент на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

12. БИОГРАФСКИ ПОДАТОЦИ И ОБРАЗОВАНИЕ

Кандидатот д-р Александар Узунов е роден на 10.12.1975 година, во Скопје. Средно образование завршил во СУЦ „Браќа Миладиновци“ - Скопје во учебната 1993/1994 година. Со високо образование се стекнал на Земјоделскиот факултет во Скопје, на 9.1.2002 година.

Во учебната 2003/2004 година се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Студиите ги завршил во 2007 година, со просечен успех 9,86. На 24.4.2007 година го одбрал магистерскиот труд на тема: „Разновидност на медоносните пчели (*Apis mellifera* L.) на територијата на Република Македонија“.

Докторска дисертација на тема: „Биолошки и производни карактеристики на автохтоната медоносна пчела (*Apis mellifera macedonica*) на територијата на Република Македонија“ пријавил на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, а ја одбрал на 23.1.2013 година, пред Комисија во состав: проф. д-р Хрисула Кипријановска, проф. д-р Алеш Грегорц, д-р Ралф Бихлер (Ralph Böhler), проф. д-р Сретен Андонов и проф. д-р Мирче Наумовски. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област пчеларство.

На 12.6.2013 година е избран во звањето доцент на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, во областа пчеларство. Од 5.1.2015 до 27.12.2017 година работел како истражувач на FP7-

проектот „Sustainable Management of Resilient Bee Populations“ во Институтот за пчеларство во Кирхајн, Германија.

Во моментот е доцент во областа пчеларство на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1053, стр. 361 од 30.4.2013 година.

Кандидатот активно се служи со англискиот и германскиот јазик.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

13. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ, Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје, кандидатот д-р Александар Узунов изведува настава, вежби, лабораториски вежби и теренска настава на прв циклус студии, на предметите: Пчеларство, Пчеларство и опрашување на овошни растенија, Пчелни производи, Основи на сточарско производство и Општо сточарство, и на втор циклус, на предметите: Генетика и селекција – одбрани поглавја (Пчеларство), Одгледувачки програми – одбрани поглавја (Пчеларство), Репродукција – одбрани поглавја (Пчеларство), Технологија на одгледување на медоносните пчели, Производство на пчелни производи и Медоносни растенија.

Кандидатот учествувал како член во комисија за оцена/или одбрана на две дипломски работи и еден магистерски труд.

Кандидатот е коавтор на рецензиран учебник под наслов „Пчелни производи“.

Научноистражувачка дејност

Д-р Александар Узунов има објавено вкупно 22 научни труда од областа на пчеларството и сточарството, од кои 11 научни труда во научни списанија со импакт-фактор (фактор на влијание), 10 труда во стручно-научно-популарни списанија и еден труд во зборник од меѓународен научен сбор. Д-р Александар Узунов учествувал со пленарно предавање на девет национални научно-стручни собири, три меѓународни научно-стручни собири, а учествувал и со шест секциски предавања на меѓународни научно-стручни собири. Кандидатот учествувал со пет постер реферати на научно-стручни собири, а има објавено 25 апстракти во зборници на меѓународни конференции и 10 апстракти во зборници на национални конференции од областа на пчеларството.

Д-р Александар Узунов бил раководител на еден национален, односно бил член на три меѓународни научни проекти од областа на пчеларството.

Стручно-применувачката дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Александар Узунов активно е вклучен во стручно-применувачката работа на Факултетот за земјоделски науки и храна. Коавтор е на поглавја во две книги од областа на пчеларството, а кандидатот остварил три експертски активности во два проекта на Европската комисија од областа на пчеларството, како и подготовка на три студии од областа на пчеларството и сточарството.

Бил претседател на организациски одбор на научно-стручен собир, а бил и член на организациски одбор на меѓународен научно-стручен собир од областа на пчеларството. Учествовал во промотивните активности на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје. Од 2016 година, д-р Александар Узунов е член на уредувачкиот одбор на стручното списание од областа на пчеларството-„Српски пчелар“. Автор и изведувач е на софтверски пакет за пресметување на вредности за тест параметри при селекција на медоносните пчели.

Кандидатот покажува активност во дејностите од поширок интерес. Активно е вклучен во работата на стручни комисии и работни групи при Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје:

- Комисија за уредување на интернет-страница.

Во изборниот период, д-р Александар Узунов учествувал во изготвување и пријавување на еден научен (билатерален) проект на МОН и еден меѓународен научен проект од областа на пчеларството.

Оценка од самоевалуација

Кандидатот д-р Александар Узунов редовно добива позитивни оценки од анонимно спроведените анкети на студентите на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Александар Узунов.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Александар Узунов поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето вонреден професор во научната област пчеларство.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Наставно-научниот совет на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, д-р Александар Узунов да биде избран во звањето **вонреден професор** во научната област пчеларство.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Хрисула Кипријановска, с.р.

Проф. д-р Небојша Недик, с.р.

Проф. д-р Соња Србиновска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 1
ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО,
НАСТАВНО-СТРУЧНО И СОРАБОТНИЧКО ЗВАЊЕ

Кандидат:

Александар Тодор Узунов

Институција:

Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје

Научна област: ПЧЕЛАРСТВО

ОПШТИ УСЛОВИ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВОНРЕДЕН
ПРОФЕСОР/НАУЧНО ЗВАЊЕ – ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
1	Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно има остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус *	Да
2	Научен степен – доктор на науки од научната област за која се избира. Назив на научната област: Пчеларство	Да
3	Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација согласно со ЗВО во последните пет години пред објавувањето на конкурсот за избор	Да
3.1	Научно списание во кое трудовите што се објавуваат подлежат на рецензија и кое е индексирано во најмалку една електронска база на списанија со трудови достапна на интернет, како што се: Ebsco, Emerald, Scopus, Web of Science, Journal Citation Report, SCImago Journal Rank или друга база на списанија која ќе ја утврди Националниот совет за високо образование 1. Назив на научното списание: Journal of Apicultural Research	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Назив на електронската база на списанија: Scopus Назив на трудот: Multi-country loss rates of honey bee colonies during winter 2016/2017 from the COLOSS survey. Година на објава: 2018; 57:3, 452-457. 2. Назив на научното списание: Journal of Apicultural Research Назив на електронската база на списанија: Scopus Назив на трудот: The influence of genetic origin and its interaction with environmental effects on the survival of Apis mellifera L. colonies in Europe. Година на објава: 2014; 10.3896/IBRA 1.53.2.03. 3. Назив на научното списание: Journal of Apicultural Research Назив на електронската база на списанија: Scopus Назив на трудот: Effect of genotype & environment on parasite and pathogen levels in one apiary - A case study. Година на објава: 2014; 10.3896/IBRA 1.53.2.14. 4. Назив на научното списание: Journal of Apicultural Research Назив на електронската база на списанија: Scopus Назив на трудот: Occurrence of parasites and pathogens in honey bee colonies used in a European genotype - environmental - interactions experiment. Година на објава: 2014; 10.3896/IBRA 1.53.2.04. 5.	

Ред. број	ОПШТИ УСЛОВИ	Исполнетост на општите услови да/не
	Назив на научното списание: Journal of Apicultural Research Назив на електронската база на списанија: Scopus Назив на трудот: Population dynamics of European honey bee genotypes under different environmental conditions. Година на објава: 2014; 10.3896/IBRA 1.53.2.05.	
4	Претходен избор во наставно-научно звање – доцент, датум и број на Билтен: бр. 1053, стр. 361 од 30.04.2013 год.	Да
5	Има способност за изведување на високообразовна дејност	Да

* На лицата кои имаат заснован работен однос на Универзитетот или на некој од универзитетите во Република Македонија во моментот на стапување во сила на Законот за високото образование (Службен весник на Република Македонија бр.82/2018), нема да се применуваат одредбите од Законот кои се однесуваат на просекот, односно дека лицата треба да имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно имаат остварено просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот и вториот циклус. Во овој случај, полето под реден број 1 не се пополнува.

** За кандидатот/ите кој има повеќе од 5 (пет) научни труда во референтна научна публикација, рецензентската комисија научните труда ќе ги наведе, ќе ги оцени и ќе ги вреднува во Образец 2.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Хрисула Кипријановска, претседател, с.р.

Проф. д-р Небојша Недиќ, с.р.

Проф. д-р Соња Србиновска, с.р.

ОБРАЗЕЦ 2**КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И
НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ****Кандидат: Александар Тодор Узунов**

(име, татково име и презиме)

Институција: Факултет за земјоделски науки и храна - Скопје

(назив на факултетот/институтот)

Научна област: пчеларство**НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ**

Ред. број	Назив на активност:	Поени
Одржување на предавања		
1	Основи на сточарско производство (3+2) кбх, гц, ез, ол, п, ае, пзп летен семестар 2017/2018	1,2
2	Пчелни производи (4+2), пзп ап, пзп рп, п, кбх, аб летен семестар 2017/2018	1,2
3	Пчеларство и опрашување на овошни растенија (3+2), заш., ол летен семестар 2017/2018	0,9
4	Основи на сточарско производство (3+2) кбх, гц, ез, ол, п, ае, пзп, дисп летен семестар 2013/2014	0,9
5	Пчеларство и опрашување на овошни растенија (3+2), ол летен семестар 2013/2014	0,9
6	Пчелни производи (4+2), пзп, п летен семестар 2013/2014	1,2
7	Пчелни производи (3+2), пзп рп, пзп ап зимски семестар 2013/2014	0,9
8	Пчеларство (3+2), аб, еко, п летен семестар 2013/2014	0,9

9	Генетика и селекција - одбрани поглавја (60 часа, пчеларство) 2017/2018	1,5
10	Одгледувачки програми - одбрани поглавја (60 часа, пчеларство) 2017/2018	1,5
11	Репродукција - одбрани поглавја (60 часа, пчеларство) 2017/2018	1,5
12	Технологија на одгледување на медоносни пчели 2017/2018 (60 часа)	1,5
13	Медоносни растенија 2017/2018 (60 часа)	1,0
14	Производство на пчелни производи 2017/2018 (60 часа)	1,5
Одржување на вежби		
15	Основи на сточарско производство (3+2) кбх, гц, ез, ол, п, ае, пзп летен семестар 2017/2018	0,9
16	Општо сточарство (0+2), аб зимски семестар 2014/2015	0,5
17	Основи на сточарско производство (3+2) кбх, гц, ез, ол, п, ае, пзп, дисп летен семестар 2013/2014	0,5
18	Пчеларство и опрашување на овошни растенија (3+2), ол летен семестар 2013/2014	0,5
19	Пчелни производи (4+2), пзп, п летен семестар 2013/2014	0,6
20	Пчелни производи (3+2), пзп рп, пзп ап зимски семестар 2013/2014	0,5
21	Општо сточарство (0+2), аб зимски семестар 2013/2014	0,5
Настава во школи и работилници (раководител)		
22	Континуирана обука на тема „Алтернативен пристап за контрола на крлежот во летниот период“, 16.2.2018, II работилница во организација на Програма за зачувување на природата, Винаца, Македонија.	1,5
23	Четврта меѓународна SMARTBEES работилница, 16 - 18 мај 2018 година, во организација на SMARTBEES-проектот, Луковица, Словенија.	1,5
24	Трета меѓународна SMARTBEES работилница 6 до 8.7.2017, во организација на SMARTBEES-проектот, Пулави, Полска.	1,5
25	Континуирана обука на тема „Алтернативен пристап за контрола на крлежот (<i>Varroa destructor</i>) во летниот период“, 26.5.2017, I работилница во организација на Програма за зачувување на природата, Пехчево, Македонија.	1,5

26	Втора меѓународна работилница „Проценка на одгледувачки вредности и селекција на медоносни пчели“, 9 и 10.11.2016, во организација на SMARTBEES-проектот, Малта.	1,5
27	Прва меѓународна работилница „Современи одгледувачки концепти за подобрување на локалните популации на медоносни пчели“, 1 и 2.12.2015, во организација на SMARTBEES-проектот, Кирхајн, Германија.	1,5
Одржување на теренска настава		
28	Посета на пчеларник и погон за преработка и пакување на пчелни производи, 7.5.2018, Кочани и Скопје.	0,2
Консултации со студенти		
29	Консултации со студенти, 2013/2014, 2014/2015 (зимски семестар), 2017/2018 (летен семестар)	0,5
Член на комисија за оцена и одбрана на дипломска работа		
30	Дипломска работа на Мартин Габел, септември 2017, Philipps-Universität Marburg, 35043 Марбург, Германија (Brutentnahme und Brutunterbrechung als alternative Behandlungsmethoden der Honigbiene (Apis mellifera L.) gegen die Varroamilbe (Varroa destructor ANDERSON & TRUEMAN)).	0,1
31	Дипломска работа на Мартин Габел, септември 2017, Philipps-Universität Marburg, 35043 Марбург, Германија (Brutentnahme und Brutunterbrechung als alternative Behandlungsmethoden der Honigbiene (Apis mellifera L.) gegen die Varroamilbe (Varroa destructor ANDERSON & TRUEMAN)).	0,1
Член на комисија за оцена или одбрана на магистратура		
32	Магистерски труд на дипл. инж. Технолог Јана Таскова „Поленски атлас од позначајните медоносни растенија во источниот регион на Република Македонија“, 2014, ФЗНХ.	0,3
Научно-популарна или наставно-историска статија во стручно-методско списание		
33	A. Uzunov , E. W. Brascamp, R. Büchler, The Basic Concept of Honey Bee Breeding Programs, Bee World, 94:3, 84-87, DOI: 10.1080/0005772X.2017.1345427	1,0
34	R. Büchler, A. Uzunov , Selecting for varroa Resistance in German Honey Bees, October 2016 Bee World 93(2):49-52, DOI: 10.1080/0005772X.2016.1252178.	1,0
35	Meixner M., Buchler R. Costa C., Andonov S., Bienkowska M., Bouga M., Filipi J., Hatjina F., Ivanova E., Kezic N., Kryger P., Le Conte Y., Panasiuk B., Petrov P., Ruottinen L., Uzunov A. , Wilde	1,0

	J., Looking for “the Best Bee”. An experiment about interactions between origin and environment of honey bee strains in Europe, June 2015, American Bee Journal 155(6):663-666.	
Позитивно рецензиран универзитетски учебник		
36	Пчелни производи, Хрисула Кипријановска и Александар Узунов , Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Факултет за земјоделски науки и храна, 2015, Скопје.	6
	Вкупно	39,8

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активност:	Поени
Учесник во меѓународни научни проекти		
1	„Sustainable Management of Resilient Bee Populations“ -SMARTBEES. , Seventh Framework Programme FP7, KBBE program (2013.1.3-02, Grant Agreement number 613960). 2015-2018.	5,0
2	"Restructuring of the honey bee chain and Varroa resistance breeding & selection programme", EurBeST consortium "European honey Bee breeding and Selection Team". No. AGRI-2017-EVAL-05, EU Directorate - General for Agriculture and Rural DEvelopment. 2018-2021.	5,0
3	"Honey bee colony losses in Austria and Macedonia: risk analysis and economic impact". Билатерален проект Македонија - Австрија, Министерство за образование и наука. 2016-2018.	5,0
Раководител на национален научен проект		
4	„Алтернативен пристап за контрола на крлежот (Varroa destructor) во летниот период“, Програма за зачувување на природата, Swiss Agency for Development and Cooperation (SDC), 2017-2018.	6,0
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор		
5	Kiprijanovska H., Lazarevska S., Golubovski M., Uzunov A. 2018. First report on the presence of	5,5

	Megaselia rufipes (Meigen, 1804) and Megaselia praeacuta (Schmitz, 1919) in honey bee colonies in the Republic of Macedonia, Journal of Apicultural Research, прифатен за објавување на 06.07.2018.	
6	Brodschneider R., Gray A., Adjlane N., Ballis A., Brusbardis A., Charrière J.D., Chlebo R., Coffey M. F., Dahle B., de Graaf D. C., Dražić M. M., Evans G., Fedoriak M., Forsythe I., Gregorc A., Grzęda U., Hetzroni A., Kauko L., Kristiansen P., Martikkala M., Martín-Hernández R., Medina-Flores C. A., Mutinelli F., Raudmets A., Ryzhikov V. A., Simon-Delso N., Stevanovic J., Uzunov A. , Vejsns F., Wöhl S., Zammit-Mangion M. & Daníhlík J. (2018) Multi-country loss rates of honey bee colonies during winter 2016/2017 from the COLOSS survey, Journal of Apicultural Research, 57:3, 452-457, DOI: 10.1080/00218839.2018.1460911.	5,5
7	Roy M Francis, Esmaeil Amiri, Marina D Meixner, Per Kryger, Anna Gajda, Sreten Andonov, Aleksandar Uzunov , Grazyna Topolska, Leonidas Charistos, Cecilia Costa, Stefan Berg, Malgorzata Bienkowska, Maria Bouga, Ralph Büchler, Winfried Dyrba, Fani Hatjina, Evgeniya Ivanova, Nikola Kezic, Seppo Korpela, Yves Le Conte, Beata Panasiuk, Hermann Pechhacker, George Tsoktouridis and Jerzy Wilde (2014, Special Issue - Short note) Effect of genotype & environment on parasite and pathogen levels in one apiary - A case study. Journal of Apicultural Research, 10.3896/IBRA 1.53.2.14.	5,5
8	Marina D Meixner, Ralph Büchler, Cecilia Costa, Roy M Francis, Fani Hatjina, Per Kryger, Aleksandar Uzunov and Norman L Carreck (2014, Special Issue - Guest Editorial) Honey bee genotype and the environment. Journal of Apicultural Research, 10.3896/IBRA 1.53.2.01.	5,5
9	Marina Doris Meixner, Roy Mathew Francis, Anna Gajda, Per Kryger, Sreten Andonov, Aleksandar Uzunov , Grazyna Topolska, Cecilia Costa, Esmaeil Amiri, Stefan Berg, Malgorzata Bienkowska, Maria Bouga, Ralph Büchler, Winfried Dyrba, Kalinka Gurgulova, Fani Hatjina, Evgeniya Ivanova, Mateja Janes, Nikola Kezic, Seppo Korpela, Yves Le Conte, Beata Panasiuk, Hermann Pechhacker, George Tsoktouridis, Giacomo Vaccari and Jerzy Wilde	5,5

	(2014, Special Issue) Occurrence of parasites and pathogens in honey bee colonies used in a European genotype - environmental - interactions experiment. Journal of Apicultural Research, 10.3896/IBRA 1.53.2.04.	
10	Uzunov A. , Meixner M. D., Kiprijanovska H., Andonov S., Gregorc A., Ivanova E., Bouga M., Dobi P., Büchler R., Francis R. and Kryger P. (2014, Special Issue) Genetic structure of <i>Apis mellifera macedonica</i> population based on microsatellite DNA polymorphism. Journal of Apicultural Research, 10.3896/IBRA 1.53.2.10.	5,5
11	Uzunov A. , Costa C., Panasiuk B., Meixner M., Kryger P., Hatjina F., Bouga M., Andonov S., Bienkowska M., Conte Y., Wilde J., Gerula D., Kiprijanovska H., Filipi J., Petrov P., Ruottinen L., Pechhacker H., Berg S., Dyrba W., Ivanova E. and Büchler R. (2014, Special Issue) Swarming, defensive and hygienic behaviour in honey bee colonies of different genetic origin in a pan-European experiment. Journal of Apicultural Research, 10.3896/IBRA 1.53.2.06.	5,5
12	Fani Hatjina, Cecilia Costa, Ralph Büchler, Aleksandar Uzunov , Maja Drazic, Janja Filipi, Leonidas Charistos, Lauri Ruottinen, Sreten Andonov, Marina D Meixner, Malgorzata Bienkowska, Gerula Dariusz, Beata Panasiuk, Yves Le Conte, Jerzy Wilde, Stefan Berg, Maria Bouga, Winfried Dyrba, Hrisula Kiprijanovska, Seppo Korpela, Per Kryger, Marco Lodesani , Hermann Pechhacker, Plamen Petrov and Nikola Kezic (2014, Special Issue) Population dynamics of European honey bee genotypes under different environmental conditions. Journal of Apicultural Research, 10.3896/IBRA 1.53.2.05.	5,5
13	Roy M Francis, Per Kryger, Marina Meixner, Maria Bouga, Evgeniya Ivanova, Sreten Andonov, Stefan Berg, Malgorzata Bienkowska, Ralph Büchler, Leonidas Charistos, Cecilia Costa, Winfried Dyrba, Fani Hatjina, Beata Panasiuk, Hermann Pechhacker, Nikola Kezić, Seppo Korpela, Yves Le Conte, Aleksandar Uzunov and Jerzy Wilde (2014, Special Issue) The genetic origin of honey bee colonies used in the COLOSS Genotype-Environment Interactions Experiment: a	5,5

	comparison of methods. Journal of Apicultural Research, 10.3896/IBRA 1.53.2.02.	
14	Ralph Büchler, Cecilia Costa, Fani Hatjina, Sreten Andonov, Marina D Meixner, Yves Le Conte, Aleksandar Uzunov , Stefan Berg, Malgorzata Bienkowska, Maria Bouga, Maja Drazic, Winfried Dyrba, Per Kryger, Beata Panasiuk, Hermann Pechhacker, Plamen Petrov, Nikola Kezić, Seppo Korpela and Jerzy Wilde (2014, Special Issue) The influence of genetic origin and its interaction with environmental effects on the survival of Apis mellifera L. colonies in Europe. Journal of Apicultural Research, 10.3896/IBRA 1.53.2.03.	5,5
15	Pihler I., Kiprijanovska H., Plavska N., Krajcinovic M., Uzunov A. , Kryger P., Nedic N. (2014) Population-genetical characteristics of the bee population of Vojvodina. Genetika 01/2014, 64(1):219-226.	3,95
Трудови со оригинални научни резултати, објавени во стручно-научно-популарно списание		
16	M. Alice Pinto, Aleksandar Uzunov , Ralph Büchler, Kaspar Bienefeld (2017) O Programa de Seleção e Melhoramento Genético do SMARTBEES - na Europa e em Portugal - O Testemunho de uma Experiência de Dois Anos, Nº 96 April/June 2017, Revista o Apicultor, Portugal.	1,2
17	Neves C. J., Ventura P., Uzunov A. , Büchler R., Bienefeld K., Pinto M. A. 2017. Instalado e Avaliado pelo Instituto Politécnico de Bragança: Resultados de um Ano de Avaliação - Apiário Teste do Smartbees, Nº 96 April/June 2017, Revista o Apicultor, Portugal.	1,2
18	Gabel M., Uzunov A. , Wallner K., Büchler R. 2017. „Mach mal Pause“, Untersuchungen zu Brutpause und Bannwabe gehen in die nächste Runde, Bienen & Natur, pp.14-16, Issue 7, 2017, Germany	1,6
19	Nedić N., Büchler R., Uzunov A. 2017. Selection of queens towards honey bees' productivity improvement. Farmers Agricultural Calendar 2017, Belgrade, Serbia.	1,6
20	Gabel M., Büchler R., Uzunov A. 2016. Mach mal Pause - Versuchsergebnisse zur Brutunterbrechung	1,6

	stimmen optimistisch. ADIZ • die biene • Imkerfreund, 9-11, 07.2016	
21	Büchler R., Uzunov A. 2016. Mach mal Pause Varroa-Bekämpfungsstrategie neu ausrichten!, Imkerfreund, 03.2016, Deutschland	1,8
22	Pinto A., Uzunov A. , Büchler R., Bienefeld K. 2015. Projeto SMARTBEES – Uma Nova Abordagem Para Criar Abelhas Europeias Vigorosas, O Apicultor, year 24, No 89, Jul./Sep. 2015.	1,8
23	Uzunov A., Büchler R. (2016) Smartbees - Aufbau eines Europäischen Zuchtnetzwerkes, Bienenpflege 11, pp.457-458.	1,8
24	Martin Gabel, Aleksandar Uzunov , Ralph Buchler (2018) Biotechnisch durch die Saison (Teil 1), Deutsches Bienen-Journal 6/2018, Deutschland.	1,6
25	Martin Gabel, Aleksandar Uzunov , Ralph Buchler (2018) Biotechnisch durch die Saison (Teil 2), Deutsches Bienen-Journal 7/2018, Deutschland.	1,6
Труд со оригинални научно-стручни резултати, објавен во зборник на трудови од научно/стручен собик каде што членовите на програмскиот или научниот комитет се од најмалку три земји		Trud so originalni nau~ni/s tru~ni rezultati, objaven vo zbornik na trudovi od nau~en/s tru~en sobir kade {to ~lenovite na programs kiot ili nau~niot komitet se od

		najmalku tri zemji
26	Andonov S., Vukovic V., Uzunov A. (2014) Validation of Repeatability Models in Genetic Evaluation of Reproductive Traits in Pigs. Proceedings, 10th World Congress of Genetics Applied to Livestock Production, 17 - 22 August, 2014, Vancouver, BC, Canada.	2,4
Рецензија на научен/стручен труд		
27	Genetic diversity of the endemic honeybee: <i>Apis mellifera unicolor</i> (Hymenoptera: Apidae) in Madagascar (2014).	0,2
28	Is the sugar shake test a better tool to detect phoretic mites of <i>Varroa destructor</i> than the soupy water washing test? (2018)	0,2
Пленарни предавања на научен-стручен собир		
29	Lokale Anpassung als ein wichtiges Merkmal für die Zucht von Honigbienen in Europa (COLOSS - GEI internat. Versuch)., Carnica-Schutzkongress, FS Goldebrunnhof, 16 September, 2017.	2,0
30	Vorteile regional angepasster Bienen und deren Konsequenzen für die Auslese vitaler Bienen in Europa, DIB-Züchtertagung, 22. März 2015, Drübeck, Deutschland.	2,0
31	SMARTBEES Selektion vitaler Völker, Deutscher Imkerbund Züchtertagung, 11-12 March.2016, Zachenberg, Germany.	2,0
32	Activities for conservation and improvement of <i>A. m. macedonica</i> , Scientific-practical conference for beekeeping in Republic of Macedonia, 14th December 2103, Skopje, Macedonia.	2,0
33	<i>A. m. macedonica</i> - colony development, ethology and tolerability to diseases in the conditions in Republic of Macedonia, Scientific-practical conference for beekeeping in Republic of Macedonia, 14th December 2103, Skopje, Macedonia.	2,0
34	Practical experience in commercial honey bee queens production by usage of different mating	2,0

	boxes. Scientific-practical conference "Dalmatina", 16 and 17 November 2013, Split, Croatia.	
35	SMARTBEES & Concept and elements of honey bee breeding program, Beijing, China, 10 October 2017.	2,0
36	Odgajivacke aktivnosti za zastitu i poboljsanje autohtone populacije <i>Apis mellifera macedonica</i> u Republici Makedoniji, 1 Znanstveno posvetovanje o cebelah in cebelarstvu, 13.02.2014, Ljubljana, Slovenija.	2,0
37	Uzunov A., Buchler R. Breeding Vital European Honey Bees (SMARTBEES project), VI Lubelska Konferencja Pszczelarska, I Międzynarodowe Sympozjum Pszczelarskie Pszczela Wola, 6 - 8 Fberuary 2015, Pszczelarstwo, wielofunkcyjna aktywność.	2,0
Пленарни предавања на научен-стручен собир со меѓународно учество		
38	Plenary Session - Round Table „Bee health and breeding better bees“, 45th International Apicultural Congress – Apimondia 2017, 29 September – 04 October 2017, Istanbul, Turkey.	3,0
39	Activities for genetic improvement of A. m. mellifera within the SMARTBEES project, 2016 CONFERENCE “THE DARK BEE PROJECT” CONFERENCE CENTRE ‘De Werelt’ in Lunteren, Netherlands October 20th to October 23th, 2016.	3,0
40	Local breeding programs in practice, SMARTBEES EUROPEAN PROJECT WORKSHOP, 9th June 2018, Athens, Greece.	3,0
Секциски предавања на научно/стручен собир со меѓународно учество		
41	Initiating breeding programs for genetic improvement and preservation of European honey bee populations, 45th International Apicultural Congress – Apimondia 2017, 29 September – 04 October 2017, Istanbul, Turkey.	2,0
42	The Basic Concept of Honey Bee Breeding Programs, Smartbees seminar for breeding coordinators, 6th - 7th July 2017, Pulawy, Poland.	2,0
43	Genetic improvement of European honey bee (<i>Apis mellifera</i> L.) populations, 7th EURBEE Congress of	2,0

	Apidology, 7 – 9 September 2016, Cluj-Napoca, Romania.	
44	Potential of brood removal method for sustainable Varroa control, 21-22 May 2014, Bled, Slovenija.	2,0
45	Frequenz und Erfolg von Paarungsflügen der Honigbiene (<i>Apis mellifera</i> L.) Königin auf kleine Insel, 25 - 27 March 2014, Kirchhain, Germany.	2,0
46	Thymovar efficacy on Varroa Destructor under excessive summer conditions, XXXXIII International Apicultural Congress – Apimondia 2013, 29 September – 04 October 2013, Kiev, Ukraine.	2,0
Учество на научен/стручен собир со реферат (постер)		
47	Marina D. Meixner, David Mifsud, Marion Zammit-Mangion, Simone Cutajar, Thomas Galea, Aleksandar Uzunov . 2018. A comparative study of colony performance, hygienic behaviour and parasite and disease infection in the endemic honeybee <i>A. m. ruttneri</i> and the introduced <i>A. m. ligustica</i> in Malta, 8th EURBEE Congress of Apidology, 18-20 September 2018, Ghent, Belgium.	0,5
48	Uzunov A. , Meixner M., Mifsud D., Galea T., Zammit-Mangion M., Cutajar S. 2018. Comparison of colony development, behavior, production and vitality between the endemic sub-species <i>A. m. ruttneri</i> and the introduced <i>A. m. ligustica</i> in Malta, 65 AG-Tagung 21-24 March, 2018, Koblenz, Germany.	0,5
49	SMARTBEES – Verbesserung der Attraktivität lokaler Bienenpopulationen (<i>Apis mellifera</i> L.), 63. Jahrestagung der AG der Institute für Bienenforschung e.V., 22-24 March 2016, Braunschweig, Germany	0,5
50	Uzunov A. , Ilkov I., Kiprijanovska H. 2013. Initial activities for implementation of breeding program for improvement of native honey bee population (<i>Apis mellifera macedonica</i>) in the Republic of MacedoniaXXXXIII International Apicultural Congress – Apimondia 2013, 29 September – 04 October 2013, Kiev, Ukraine	0,5

51	Ein Vergleich auf Malta zwischen der einheimischen A. M. Ruttneri und der eingeführten A. M. Ligustica in Bezug auf Volksentwicklung, Verhalten, Produktivität und Vitalität, 66. Jahrestagung der AG der Institute für Bienenforschung e.V., 20-22 March 2018, Mayen, Germany.	0,5
Апстрактни објавени во зборник на национална конференција		
52	Buchler R., Uzunov A. , Bienkowska M., Wilde J., Panasiuk B (2018) Projekt pilotażowy: modyfikacja programu hodowlanego i selekcji pszczół odpornych na Varroa destructor 55 Naukowa Konferencja Pszczelarska, 6-7 marca, Kazimierz Dolny: 65-66.	0,5
53	Uzunov A. , Büchler R., Andonov S., Pavlov B., Golubovski M. (2017) Phenotypic parameters of some traits in honey bee population of Apis mellifera macedonica, 3rd International Symposium for Agriculture and Food - ISAF 2017, 18-20 October 2017, Ohrid, Macedonia.	0,5
54	Uzunov A. , Meixner M., Mifsud D., Galea T., Zammit-Mangion M., Cutajar S. (2018) Comparison of colony development, behavior, production and vitality between the endemic sub-species A. m. ruttneri and the introduced A. m. ligustica in Malta (Ein Vergleich auf Malta zwischen der einheimischen A. m. ruttneri und der eingeführten A. m. ligustica in Bezug auf Volksentwicklung, Verhalten, Produktivität und Vitalität), 65 AG-Tagung 21-24 March, 2018, Koblenz, Germany.	0,5
55	Uzunov A. , Buchler R. (2017) Fortschritte des Projekts SMARTBEES bei der Prüfung und Selektion lokaler Bienenpopulationen, AG-Tagung 14-16 März 2017 in Celle, Germany.	0,5
56	Martin Gabel, Aleksandar Uzunov , Christian Dreher, Ralph Büchler (2017) Quodlibet – guidance to practical and effective biotechnical Varroa control (Quodlibet – Leitfaden zu praktikabler und effektiver biotechnischer), AG-Tagung 2017 in Celle, Germany.	0,5
57	Gabel M., Uzunov A. , Büchler R., (2016) Brood interruption and brood removal as alternative summer treatments of honey bees (Apis mellifera L.)	0,5

	against Varroa destructor (Anderson & Trueman), GFÖ-Tagung, 5-9 September, Marburg, Germany.	
58	Gabel M., Uzunov A. , Büchler R., Alternative Sommerbehandlung der Honigbiene (<i>Apis mellifera</i> L.) gegen Varroa destructor (Anderson & Trueman), 63. Jahrestagung der AG der Institute für Bienenforschung e.V., 22-24 March 2016, Braunschweig, Germany.	0,5
59	Uzunov A. , Büchler R., Bienefeld K., SMARTBEES – Verbesserung der Attraktivität lokaler Bienenpopulationen (<i>Apis mellifera</i> L.), 63. Jahrestagung der AG der Institute für Bienenforschung e.V., 22-24 March 2015, Braunschweig, Germany.	0,5
60	Узунов А. , Активности за заштита и подобрување на популацијата на <i>A. m. macedonica</i> , Научно-стручно советување за пчеларство во Република Македонија, 14 декември 2013, Скопје Македонија.	0,5
61	Узунов А. , <i>A. m. macedonica</i> – развој на пчелните семејства, етологија и толерантност спрема болести во услови на Република Македонија, Научно-стручно советување за пчеларство во Република Македонија, 14 декември 2013, Скопје Македонија.	0,5
Апстракти објавени во зборник на меѓународна конференција		
62	Dimitrov L., Popovska D., Uzunov A. , Brodschneider R., Danihlik J. 2018. Economic impact assessment of honey bee winter colony losses in Austria, Czech Republic and the Republic of Macedonia, Poklukar's days: 3rd Scientific Symposium On Bees And Beekeeping, 4th October 2018, Ljubljana, Slovenia.	1,0
63	S. Andonov, C. Costa, A. Uzunov , P. Bergomi, D. Lourenco, I. Misztal (2018) Covariance estimation for yield and behavioral traits in Italian honey bee by linear-threshold model, EAAP – 69th Annual Meeting, , Croatia, 2018.	1,0
64	Căuia E., Siceanu A., Buchler R., Uzunov A. , Viş an G. O., Căuia D. 2018. The assessment of non-reproduction rate of varroa (<i>Varroa destructor</i>) in a	1,0

	selection apiary in Romania – a comparative approach 2015-2016, 8th EURBEE Congress of Apidology, 18-20 September 2018, Ghent, Belgium.	
65	Büchler R., Uzunov A. , Hoppe A., Bienefeld K. 2018. Field testing and selection of European honey bee populations (SMARTBEES project 2015-2018), 8th EURBEE Congress of Apidology, 18-20 September 2018, Ghent, Belgium.	1,0
66	Marina D. Meixner, David Mifsud, Marion Zammit-Mangion, Simone Cutajar, Thomas Galea, Aleksandar Uzunov (2018) A comparative study of colony performance, hygienic behaviour and parasite and disease infection in the endemic honeybee <i>A. m. ruttneri</i> and the introduced <i>A. m. ligustica</i> in Malta, 8th EURBEE Congress of Apidology, 18-20 September 2018, Ghent, Belgium.	1,0
67	Uzunov A. , Büchler R. (2018) Results from brood interruption studies in Kirchhain. COLOSS Varroa WS, 27-28 February 2018, Zadar, Croatia.	1,0
68	Popovska D., Dimitrov L., Golubovski M., Uzunov A. , Brodschneider R., Andonov S. (2018) Pioneer efforts for estimation of the economic impact of honey bee colony losses in the Republic of Macedonia, COLOSS monitoring WS, 7 – 8 February 2018, Nitra, Slovakia.	1,0
69	Golubovski M., Uzunov A. , Andonov S., Dimitrov L., Popovska D. (2018) Monitoring of honey bee colony losses for the winter season 2016/2017 in the Republic of Macedonia, COLOSS monitoring WS, 7 – 8 February 2018, Nitra, Slovakia.	1,0
70	Zammit-Mangion M, Mifsud D, Uzunov A, Meixner M, Galea T. and Cutajar S. (2017) Balancing Conflicting Needs - A case study in the Conservation of the Endemic honeybee <i>Apis mellifera ruttneri</i> , 4th International Congress on Biodiversity “Man, Natural Habitats and Euro-Mediterranean Biodiversity”, 17-19 November 2017, Malta.	1,0
71	Martin Gabel, Ralph Büchler, Aleksandar Uzunov (2017) Biotechnical approaches for Varroa control - different applications of brood interruption, brood removal and trapping combs in colony management, 45th International Apicultural	1,0

	Congress – Apimondia 2017, 29 September – 04 October 2017, Istanbul, Turkey.	
72	Cecilia Costa, Fani Hatjina, Marina Meixner, Maja Drazic, Beata Panasiuk, Aleksandar Uzunov (2017) Sustainable Bee Breeding Book: chapter “Honey bees and genotype – environment interactions”. COLOSS/RNSBB WS, 2-3 March 2017, Krakow, Poland.	1,0
73	Uzunov A. , R. Büchler, K. Bienefeld, Genetic improvement of European honey bee (<i>Apis mellifera</i> L.) populations, 7th EURBEE Congress of Apidology, 7 – 9 September 2016, Cluj-Napoca, Romania.	1,0
74	Kiprijanovska H., Uzunov A. , Pavlov B., Golubovski M. Ethological and production traits of native honey bee subspecies (<i>Apis mellifera macedonica</i>) in Republic of Macedonia, V Congress of Ecologists of Macedonia, Ohrid, Macedonia, 19-22 October 2016.	1,0
75	Kiprijanovska H., Uzunov A. , Golubovski M., Pavlov B. 2016. Morphological diversity of honey bees (<i>Apis mellifera</i> L.) on the territory of Republic of Macedonia, Agro-Sym, 6-10 October, Jahorina, Bosnia and Herzegovina.	1,0
76	Gabel M., Uzunov A. , Büchler R., Summer brood interruption for vital honey bee colonies (results and experience from a study in Germany), COLOSS/Varroa Control Taskforce WS, 19-20 May 2016, Unije, Croatia.	1,0
77	Uzunov A. , Büchler R., Regional networking for improvement of local bee populations in Europe, COLOSS/B-RAP WS, 20-21 April 2016, Thessaloniki, Greece.	1,0
78	Golubovski M., Pavlov B., Kiprijanovska H., Uzunov A. , Meixner M., Monitoring of honey bee diversity in the Republic of Macedonia, COLOSS/RNSBB WS, 22-23 April 2016, Thessaloniki, Greece.	1,0
79	Büchler R., Uzunov A. , Bienefeld K., Smartbees project - Breeding for mite resistance and preservation of honeybee diversity in Europe. 2016	1,0

	XXV International Congress of Entomology. 25-30 September 2016, Orlando, Florida, USA.	
80	Golubovski M., Uzunov A. , Kiprijanovska H., Andonov S. (2015) Monitoring of honey bee colony losses in Republic of Macedonia, COLOSS Workshop "Monitoring bee losses", 27-28 January 2015, Copenhagen, Denmark.	1,0
81	Costa C., M. Bienenkowska, R. Büchler, L. Charistos, M. Drazic, F. Hatjina, N. Kezic, M. Mladenovic, B. Panasiuk, S. Rasic, A. Uzunov and J. Wilde. Is the trait "Varroa ensitive Hygiene" present in European colonies?, 21-22 May 2014, Bled, Slovenija.	1,0
82	Uzunov A. , Buchler R. (2014) Potential of brood removal method for sustainable Varroa control, 21-22 May 2014, Bled, Slovenija.	1,0
83	Costa C., Uzunov A. , Andonov S. et al. (2014) The influence of genetic origin and environment on the survival and performance of European honey bee colonies. 6th EURBEE conference, 9 - 12 September, Murcia, Spain.	1,0
84	Uzunov A. , Kiprijanovska H., Andonov S., Gregorc A., Buchler R. Thymovar efficacy on Varroa Destructor under excessive summer conditions, XXXXIII International Apicultural Congress – Apimondia 2013, 29 September – 04 October 2013, Kiev, Ukraine.	1,0
85	Uzunov A. , Ilkov I., Kiprijanovska H. Initial activities for implementation of breeding program for improvement of native honey bee population (<i>Apis mellifera macedonica</i>) in the Republic of Macedonia, XXXXIII International Apicultural Congress – Apimondia 2013, 29 September – 04 October 2013, Kiev, Ukraine,	1,0
86	Kezic, N.; Bienkowska, M; Bouga M., Bubalo D. Buchler, R.; Costa, C; Dražić M.; Filipi J.; Hatjina, F; Ivanova E.; Janeš M.; Jones R.; Kence M.; Panasiuk, B.; Petrov P; Prđun S.; Šakić-Bobić B.; Uzunov A. ; Wilde J. (2013) Package bees market- definitions and standardization, 9th COLOSS Conference Book of Abstracts Kyiv, Ukraine, 27-29 SEPTEMBER 2013.	1,0

	Вкупно	170,05

СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ

Ред. број	Назив на активноста:	Поени
Поглавје во книга (коавтор)		
1	Büchler R., Uzunov A. 2017. Honey bee selection, chapter in No bees, No life Edited by Peter Kozmus, Boštjan Noč, Karolina Vrtačnik, Beebooks d.o.o., 109-120. Selo 42, 4274 Žirovnica, Slovenia.	2,0
2	Büchler R., Uzunov A. 2017. Selekcija v cebelarstvu, поглавје во Brez cebel ne bo življenja едитирано од Peter Kozmus, Boštjan Noč, Karolina Vrtačnik, Beebooks d.o.o., 109-120. Selo 42, 4274 Žirovnica, Slovenia.	2,0
Експертска активност		
3	„Developing the methodology for breeding and distributing commercially viable varroa resistant bees“, ЕУ проект "Restructuring of the honey bee chain and Varroa resistance breeding & selection programme", EurBeST consortium "European honey Bee breeding and Selection Team". No. AGRI-2017-EVAL-05, EU Directorate - General for Agriculture and Rural Development. 2018-2021. 19.09.2018.	1,0
4	„Description of the European expert team“, ЕУ проект "Restructuring of the honey bee chain and Varroa resistance breeding & selection programme", EurBeST consortium "European honey Bee breeding and Selection Team". No. AGRI-2017-EVAL-05, EU Directorate - General for Agriculture and Rural Development. 2018-2021. 19.07.2018.	1,0
5	Подготовка на протокол и методологија за тестирање и селекција на медоносните пчели „Performance testing protokol - A guide for European beekeepers" во рамките на FP7 SMARTBEES проектот, 2015.	1,0
Студија, физибилити-студија, истражување на пазарот (соработник)		
6	„Description of the state of play for the production and keeping of European honey bees resistant to Varroa,, студија во рамките на ЕУ проектот "Restructuring of the honey bee chain and Varroa resistance breeding & selection programme", EurBeST consortium	1,0

	"European honey Bee breeding and Selection Team". No. AGRI-2017-EVAL-05, EU Directorate - General for Agriculture and Rural Development. 2018-2021. 18.05.2018.	
7	„Overview of the EU market for reproductive material of European honey bees,, студија во рамките на ЕУ проектот "Restructuring of the honey bee chain and Varroa resistance breeding & selection programme", EurBeST consortium "European honey Bee breeding and Selection Team". No. AGRI-2017-EVAL-05, EU Directorate - General for Agriculture and Rural Development. 2018-2021. , 18.05.2018.	1,0
8	„Студија за адаптација на анималното производство во Република Македонија кон климатските промени со акционен план “. Имплементиран од МРЕЖА ЗА РУРАЛЕН РАЗВОЈ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА (UNDP), 2014.	1,0
Учество во промотивни активности на Факултетот		
9	Учество во промотивни активности на ФЗНХ-Скопје, 2013/14, 2014/2015, 2017/2018	1,5
Изработка на нов софтверски пакет		
10	Подготовка на софтверски пакет (калкулатор) за online пресметување на вредности при тестирање на пчелните семејства во рамките на FP7 SMARTBEES-проектот, www.testbees.eu, 2016.	2,0
Дејности од поширок интерес		
Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание		
11	„Српски пчелар“, Сојуз на пчеларски организации на Србија, 2016, 2017, 2018.	1,5
Претседател на организационен или програмски одбор на научен-стручен собир		
12	Научно-стручно советување за пчеларство во Република Македонија, 14 декември 2013, Скопје, Македонија.	1,0
Член на организационен или програмски одбор на научен-стручен собир		
13	COLOSS/Research Network for Sustainable Bee Breeding - Spring WorkShop, 9-10 February 2015, Kirchhain, Germany.	0,5
Изготвување и пријавување на научен меѓународен проект (соработник)		
14	"Restructuring of the honey bee chain and Varroa resistance breeding & selection programme", EurBeST consortium "European honey Bee	1,0

	breeding and Selection Team". No. AGRI-2017-EVAL-05, EU Directorate - General for Agriculture and Rural DEvelopment. 2018-2021.	
15	"Honey bee colony losses in Austria and Macedonia: risk analysis and economic impact". Билатерален проект Македонија - Австрија, Министерство за образование и наука. 2016-2018.	1,0
Член на факултетска комисија		
16	Член на Комисија за уредување на интернет-страница на Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје (бр. 04-1224/1, 4.6.2014).	0,5
	Вкупно	19,0

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАСТАВНО-ОБРАЗОВНА ДЕЈНОСТ	39,8
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА ДЕЈНОСТ	170,05
СТРУЧНО-ПРИМЕНУВАЧКА ДЕЈНОСТ	19,0
Вкупно	228,85

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Хрисула Кипријановска, претседател, с.р.

Проф. д-р Небојша Недик, с.р.

Проф. д-р Соња Србиновска, с.р.

Преглед

на прифатени теми за изработка на магистерски труд на Факултетот за земјоделски науки и храна во состав на УКИМ во Скопје од XVI-та седница на Наставно-научниот совет одржана на 24.12.2018 година

Кандидат	Наслов на труд МК	Наслов на труд ENG	Ментор	Одлука на ННС на ФЗНХ
Зорица Дедејска	Биолошки развој на <i>Tuta absoluta</i> (Meyrich) (Lepidoptera: Gelechiidae) во Струмичкиот регион	Biological development <i>Tuta absoluta</i> (Meyrich) (Lepidoptera: Gelechiidae) in Strumica region	Проф. д-р Станислава Лазаревска	Бр. 02-888/8 од 24.12.2018 год.
Бранко Марјановиќ	Влијание на разни енолошки средства врз протеинската стабилност кај виното Шардоне	The impact of various enological additions on Chardonnay Wine protein stability	Проф. д-р Михаил Петков	Бр. 02-888/9 од 24.12.2018 год.
Зоранчо Шалев	Влијание на пектолитичките ензими врз квалитетните својства на овошните ракии	Influence of pectolytic enzymes on the quality features of fruit brandy	Проф. д-р Крум Бошков	Бр. 02-888/10 од 24.12.2018 год.
Огнен Костовски	Профитабилност во вредносниот синџир на тутун во Македонија	Profitability in the tobacco value chain in Macedonia	Проф. д-р Александра Мартиновска Стојческа	Бр. 02-888/11 од 24.12.2018 год.
Јелена Блажевска	Производно-технолошки потенцијали на сортата Смедеревка во Тиквешкото виногорје	Production-technological potentials of variety Smederevka in Tikveš vineyard region	Проф. д-р Михаил Петков	Бр. 02-888/12 од 24.12.2018 год.

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНА НА МЕНТОР ЗА ИЗРАБОТКА НА ДОКТОРСКИ ТРУД НА
ФАКУЛТЕТОТ ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ ВО СКОПЈЕ

кандидат	досегашен ментор	нов ментор	одлука број
м-р Авдула Механа	проф. д-р Јошко Миленковски	проф. д-р Даниела Шукова Стојмановска	0201-1348/4.2 од 15.01.2019

**ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ
ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ**

ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Валон Никки	„Промени на морфолошките карактеристики и моторичките способности кај учениците, после едногодишна настава по физичко образование”	“Changing in morphological characteristics and motor skills of students, after a one-year lesson in physical education”	проф. д-р Жарко Костовски	0201- 1159/4.8 од 26.11.2018

**ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ
ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ**

ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Насер Лаху	„Релациите помеѓу антропометриските, кинезиолошките и биомеханичките параметри кај пациенти со болки во вратот и foward head posture како и ефектот на цервико-торакалната мобилизација и фитнес“	"Relation between anthropometric, kinesiological and biomechanical parameters in patients with neck pain and foward head position as well as the effect of cervico-thoracic mobilization and fitness"	проф. д-р Ленче Алексовск а Величковс ка	0201- 1348/4.4 од 15.01.2019

**ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ
ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ**

ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Мирко Јакимовски	„Релации помеѓу морфолошки димензии, моторички способности и тестот за подготвеност на училиште кај деца од пет годишна возраст”	“Relationships between morphological dimensions, motor skills and school preparedness test for children of five years of age”	проф. д-р Георги Георгиев	0201-1348/4.6 од 15.01.2019

**ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ
ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ**

ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Исни Алији	„Влијание на социо-демографските карактеристики врз девијантното однесување кај младите спортисти и неспортисти од	“Influence of socio-demographic characteristics on the deviant behavior of young athletes and non-sporters	проф. д-р Милан Наумовски	0201-1348/4.7 од 15.01.2019

		Кумановско- Липковскиот регион”	from Kumanovo-Lipkovo region”		

**ПРЕГЛЕД НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФАКУЛТЕТ/ИНСТИТУТ
ЗА ФИЗИЧКО ОБРАЗОВАНИЕ, СПОРТ И ЗДРАВЈЕ**

ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Сулејман Мифтари	„Споредбата меѓу три физиотерапевтски методи во третирањето на долгорочни болки на долниот дел на грбот”	"The comparison between three physiotherapeutic methods in the treatment of long-term pain in the lower part of the back"	проф. д-р Милан Наумовски	0201-1348/4,5 од 15.01.2019

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

СО НАСЛОВ **УЛОГАТА НА СОЦИЈАЛНИОТ ДИЈАЛОГ ВО ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОВИСОК СТЕПЕН НА СОЦИЈАЛНА КОХЕЗИЈА ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА,**

ПОДЕНСЕНА ОД М-Р МЕРИ ЦАКИЌ,

ПРИЈАВЕНА НА ФИЛОЗОФСКИОТ ФАКУЛТЕТ /ИНСТИТУТ ЗА СОЦИОЛОГИЈА ВО СКОПЈЕ

Наставно-научниот совет на Филозофскиот факултет, на својата 14 редовна седница одржана на 1.11.2018 година, формираше Комисија за оцена на докторската дисертација на кандидатката м-р Мери Цакиќ, со наслов **Улогата на социјалниот дијалог во остварување на повисок степен на социјална кохезија во Европската унија**, во состав: проф. д-р Милева Ѓуровска (ментор), проф. д-р Аница Драговиќ, проф. д-р Маја Геровска - Митев, проф. д-р Константин Миноски и проф. д-р Андон Мајхошев

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени докторската дисертација и на Наставно-научниот на Филозофскиот факултет му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Анализа на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Мери Цакиќ, со наслов **Улогата на социјалниот дијалог во остварување на повисок степен на социјална кохезија во Европската унија** содржи 238 страници компјутерски обработен текст во фонт Тајмс њу роман, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 233 фусноти, 106 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во седум поглавја, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во воведот на трудот, кандидатката укажува на улогата на социјалниот дијалог во Европската Унија, разграничувајќи ги различните етапи во неговата еволуција. Исто така, ја определува основната теориска рамка на анализата, укажувајќи дека социјалниот дијалог е современ начин да се воспостави регулација на условите за работење на луѓето кои во минатото биле крајно нехумани. Во тој контекст, кандидатката истакнува: *Ситијнасти сме до период кога е креирана свесност за постоење на социјална правда, но проблемот е во тоа како денес да се изградат механизми за секој човек да биде еднаков со другите. Иако денес сме свесни за сите прашања низ кои минало човештвото во својот развој, сепак постојат сериозни проблеми на планот на ефективна и хумана регулација на условите на работење и живеење.* Се истакнува дека социјалните модели во рамките на кои денес функционира социјалниот дијалог имаат цел да остварат социјална рамнотежа во сферата на трудот, создавајќи услови да бидат слушнати и разбрани сите страни во работниот процес. Од воведниот контекстуално-концепциски сегмент се издвјуваат и прашањата за генезата на социјалниот дијалог од формите на отпор на работниците. Кандидатката прави обид од идеолошко-теорискиот концепт на марксизмот за класната борба и непомирливата спротивственост на работниците и капиталистите да го развие концептот на социјалниот дијалог поставувајќи го прашањето: дали социјалниот дијалог претставува разводнување на класната борба, ако не и нејзино целосно укинување? Трагајќи по одговорот на прашањето, кандидатката останува во рамката на марксизмот не навлегувајќи во новите парадигми кои го обликуваат социјалниот дијалог - секако не отстапувајќи од целите на нејзиното истражување.

Во првото поглавје од докторската дисертација се анализира природата на Европската Унија како наднационална заедница, односно „sui generis“ форма на организација со сложена структура на институции и детално дефинирани процедури за донесување на одлуки. Во целото поглавје, кандидатката мошне вешто ги извлекува социјалните аспекти на Основачките договори на Европската Унија од аспект на нејзиниот социјален и економски раст. Така, во Парискиот договор (1951) со кој се оформува Заедницата за јаглен и челик се укажува на специфичностите на социјалниот контекст во повоен период, повоените економски стратегии на европските држави и мотивите за формирање на Заедницата. Во оваа анализа доаѓа до израз посебната улога и значењето на синдикатите во остварувањето на економските политики и специфичните институции кои ги гарантираат интересите на работниците во државите – членки на заедницата. Договорот

од Рим (1957) зајакнувајќи ги наднационалните институции ги отвора вратите за формирање на заеднички пазар, воспоставување на царинска унија и создавање на предуслови за заедничка валута. Карактеристично за овој договор е заложбата за имплементација на четирите основни слободи врз кои се базира заедницата, односно: Слобода на движење на стоки; Слобода на движење на работна сила; Слобода на основање и слобода на давање на услуги од страна на независни физички и правни лица и Слобода на движење на капиталот. Овој период на ексклузивно важење на Римскиот договор го одбележува усвојувањето на Европска конвенција за човекови права, 1950 година, со која се гарантираат граѓанските и политичките права, како и Европската социјална повелба, 1961 година, со која ги гарантираат социјалните и економските права (со ревизиите во 1988 и 1996) како прв правен инструмент на Советот на Европа кој се фокусира на гарантирањето на социјалните и економските права. Значајни социјални иновации во ЕУ се остваруваат со Единствениот европски акт (1986), чија основна цел е формирање на единствен пазар со кој европската економија ќе биде поконкурентна во однос на конкуренцијата на глобалниот пазар. Втора социјална иновација е воведување на квалификувано мнозинство при гласањето на одлуките во Европскиот совет, со што е овозможено изгласување на голем број одлуки од социјална природа кои во минатото не можеле да бидат изгласани поради правото на вето.

Договорот од Маастрихт или Договорот за основање на Европска Унија (1992) внесува големи промени во пристапот кон социјална сфера. Во него е вклучена Социјалната повелба за напредување на социјалниот дијалог каде европските социјални партнери партиципираат во донесувањето на законска регулатива во областа на социјалната политика. Работодавачите и синдикатите стануваат потенцијални учесници во креирањето на социјалната политика на Европската унија. Со Договорот од Маастрихт се воведуваат и нови инструменти за координација на националните политики, односно започнува употребата на Отворениот метод на координација и Европската стратегија за вработување чија имплементација се остварува со Лисабонскиот договор од 2000 година. Главна социјална цел на Лисабонскиот договор е остварување на повисок степен на социјална кохезија, и тоа преку: социјална инклузија и борба против сиромаштијата и невработеноста и реформи во пензиските системи за поголема одржливост на истите. Поради проблемите во врска со усвојувањето на социјалните пакети и блокадите да се гласа со квалификувано мнозинство во доменот на социјалната политика, Лисабонскиот договор го развива т.н. меко законодавство кое во суштина претставува адаптација на европските политики во националните социјални законодавства според сопствените социјални традиции и постоечките економски услови. Извештаите во однос на Лисабонскиот договор покажале дека неговите амбициозни препораки не можат да бидат реализирани, особено кога станува збор за пораст на стапката на вработување и дека наместо да ги зголеми работничките права се забележува константна тенденција на нивното крочење. Во извештаите од неговата имплементација се препорачува зајакнување на социјалниот дијалог во решавањето на натрупаните проблеми во социјалната сфера. Во продолжение на поглавјето се претставуваат факти поврзани со потребата од креирање на нови заеднички договори со кои ќе се стабилизира Европската унија и ќе го зајакне заедништвото, како што бил случајот со Европскиот устав. Неговата неуспешна ратификација во повеќе држави ја наметнало потребата од итна ревизија на постојните договори крирајќи го Новиот лисабонски договор кој стапува во сила 2009 година. Во последниот дел од ова поглавје се разработува Европската социјална политика како инструмент со кој се делува врз

отстранувањето на последиците од промените и имплементирање на заедничките иницијативи.

Второто поглавје од докторската дисертација се однесува на Европскиот социјален модел. Поголвјето започнува со анализата на социјалната држава и се констатира дека, без оглед на нејзините многубројни определби, таа претставува систем од институции за имплементација на социјалните права - како граѓански права вклучувајќи еден развиен систем на институции за социјална заштита. Во врска со прашањето дали во рамките на Европската Унија може да се зборува за еден единствен социјален модел т.н Европски социјален модел се одговара дека: *Секоја земја членка има свој социјален модел, но ојшто еледано сите тие земји во рамките на своите социјални модели ги промовираат истите вредности, а што се пазарната економија, намалувањето на нивоите на невработеност, пристијатните јавни услуги и социјалната заштита.* Преку Европскиот социјален модел се настојува воспоставување на контрола врз пазарот, стимулација на претпримеништвото, стимулација на инвестиции, развој на индустриските односи и борбата против секаков вид на дискриминација. Анализата на Европскиот социјален модел се надополнува со анализата на социјалните модели кои ги развиваат државите во согласност со нивните социоекономски услови и традиции. Терминот социјална кохезија се однесува на вкупноста на политиките за остварување на повосик степен на социјална интеграција на поединците и елиминирање на условите кои влијаат врз исклучувањето, сиромаштијата и другите социјални проблеми кои го парцијализираат општеството. Употребата на овој термин е од понов датум и главно е инциран во глобалните стратегии на меѓународните организации (Меѓународната организација на трудот, Советот на Европа, Европската Унија). Во рамките на Стратегијата за социјална кохезија од 2000 година на Европскиот комитет за социјална кохезија се идентификуваат факторите кои ќе придонесат кон поголема социјална кохезија: воспоставување на механизми и институции кои ќе го спречуваат продлабочувањето на јазот на разни форми на дискриминација; пристојно и соодветно платено вработување; партнерство со разни граѓански тела, односно синдикати, претставници на работодавачите и невладини организации, мерки за борба против сиромаштија и социјална исклученост; развој на политики за семејствата со фокус на децата и старите лица итн.

Третото поглавје од докторската дисертација започнува со еден општ социолошко-филозофски пристап кон човековиот труд што претставува обид на кандидатката да навлезе во материјата за природата на синдикализмот лоцирајќи го во различни историски перспективи. Исто така, тоа е прв обид за теориско фундаирање на анализата која во претходните поглавје главно се базира на документи (извештаи, стратегии, политики и други документи). Поаѓајќи од Марковата теза за класниот антагонизам во капиталистичките општества каде што нема простор за функционална улога на синдикатите, кандидатката преку анализата на Маркузе доаѓа до констатацијата за целосната интеграција на работничката класа во индустрискиот систем. Во периодот по Втората светска војна, синдикатите претставуваат неопходна институција во партнерството со големите корпорации и државата во функција на брзиот развој на индустријата и капитализмот.

Во рамките на истото поглавје се разработува генезата на синдикалната организираност. Имено, во предвечерјето на индустриското производство се формирале специфични организации базирани на еснафска солидарност меѓу занетчиите и нивните

помошници преку кои се настојувало да се влијае врз условите за работа, договорите со закупците и газдите, но и материјална помош во неповолни услови (немање на испораки, невработеност и сл.). Зголемената активност на еснафите придонесло за градење на пристап на властите кон овој вид на здружување, а порастот на работните регулативи произлезени од овие здруженија придонесува за инволвирање на судските власти во решавањето на одредени спорови. Тоа поттикнало развивање на ново законодавство во овој домен и потиснување на еснафските здруженија. Меѓутоа, врз еснафските традиции се гради една нова платформа на здружување и појавата на првите синдикати каде што членови биле намени работници вработени во индустријата, рударството и други гранки. Синдикалните организирања во првата половина на 19 век биле главно насочени кон здружување со цел да се остане надвор од капиталистичкиот систем познат како „овенизам“, и да не му се даде легитимитет на капитализмот. Во втората половина на 19 век синдикалните организации стекнуваат поголем самостојност менувајќи го начинот на дејствување: борба за повеќе права во рамките на постоечкиот систем.

Четвртото поглавје е посветено на социјалниот дијалог. По определбата на социјалниот дијалог како процес на преговори, консултации или размена на информации меѓу претставниците на владата, работодавачите и работниците во врска со прашања од економска и социјална природа, анализата се насочува кон институциите за водење на социјалниот дијалог во Европската унија. Социјалниот дијалог е дел од процесите на демократизација на работниот процес и етапа од развојот на индустриската демократија како институционален начин на решавање на конфликтите во сферата на трудот. За функционирање на социјалниот дијалог неопходни се силни партнерски организации и солидна институционална рамка. Во продолжение на анализата се наведени организациите кои учествуваат во европскиот социјален дијалог: организации на работодавачи (Business Europe и CEEP (Европски центар на работодавачи и претпријатија кои обезбедуваат јавни услуги); организации на работниците: Европска конфедерација на синдикати, Eurocadres, CEC (European Confederation of Executives and Managerial Staff). Преку анализата на Меѓународната организацијата на трудот е истакнато значењето на правната рамка т.е. декларациите и политиките кои произлегуваат од оваа организација надлежна за развој и имплементирање на правата во сферата на трудот. МОТ во суштина е уникатна институција која го концептуализира социјалниот дијалог како бипартитен (во кој учествуваат само организациите на работодавачите и организациите на работниците и трипартитен во кој учествуваат државата, а во случајот со Европската Унија учествува Европската комисија и други релевантни организации каков што е Социјално-економскиот комитет како консултативна инстанција во која членуваат различни чинители. По опишувањето на механизмот според кој функционира социјалниот дијалог во Европската Унија, се напоменува една друга инстанција која е од исклучително значење за остварување на дијалогот и за имплементирање на работничките права, но без да се оди подлабоко во анализата на суштинските аспекти и начинот на функционирање. Станува збор за работничките совети кои главно функционираат во мултинационалните компании, а се формираат според директивите на ЕУ.

Во шестото поглавје се анализирани и ефектите од социјален дијалог на ниво на Европската Унија. Главно, резултатите се однесуваат на дијалогот како процес, но со оскудни резултати. Имено, 77 % од активностите поврзани со социјалниот дијалог се документи креирани во рамките на бипартитниот социјален дијалог, односно мислења и алатки, 10 % се планови за активности, 6 % се процедурални текстови, 3 % извештаи и 3 %

постигнати договори. Во рамките на социјалниот дијалог најмногу се дискутира за обуките и вработливоста, но и за самите процедури на социјалниот дијалог.

Во седмото поглавје од докторската дисертација се прави осврт на социјалниот дијалог во Република Македонија. Општата анализа главно се однесува на Социјално економскиот совет и неговата улога во напредување на социјалниот дијалог, односно во дефинирањето и дискусијата за актуелните прашања од социјалната сфера. Подлабока анализа и начинот на функционирање на социјалниот дијалог во Република Македонија не е претставен.

Во заклучните согледувања се дава генерален приказ на содржините од докторскиот труд, со заклучоци во однос на етапите од развојот на ЕУ.

Основен предмет на истражување во докторската дисертација претставува генезата, односно развојните етапина пристапот на Европската Унија кон решавањето на социјалните прашања. Главно се анализираат социјалните аспекти во основачките договори, почнувајќи од Парискиот договор за основање на Заедницата за јаглен и челик (1951) до Новиот лисабонски договор (2009), при што доминира анализата на документи (договорите и социјалните протоколи, социјалните повелби, директиви и други регулативи на Европската Унија).

Докторската дисертација е од доменот на европските интеграции. Станува збор за значително сложена проблематика која поминува како трансферзала низ повеќе подрачја: економијата, правото, политиката, култура, социјалните традиции и други општествени сегменти. Интересот за ова подрачје е значително голем во Европската Унија, која има развиено институционална инфраструктура за мирен начин на решавање на конфликтите во сферата на трудот. Главната цел е избегнувањето на турбуленциите од социјална природа (штрајкови, демонстрации и други видови на масовно изразување на незадоволство од условите на работење) кои би довеле до економски колапси, особено во работењето на компаниите.

Во елаборацијата на основните пробелми се користени стандардните научни методи на теориска анализа.

Оцена на трудот

Докторската дисертација на кандидатката м-р Мери Цакиќ, со наслов **УЛОГАТА НА СОЦИЈАЛНИОТ ДИЈАЛОГ ВО ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОВИСОК СТЕПЕН НА СОЦИЈАЛНА КОХЕЗИЈА ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА**, претставува истражување во доменот на европската интеграција. Изработката на темата на оваа докторска дисертација придонесува во повеќе научни области: социологија, економија, право, политикологија, како и во концептуализација на социјалната политика и социјалната работа. Систематизираните фази од развојот на социјалната сфера во Европската Унија и наведувањето на богатата документациона база се значаен прилог кон европеистиката – како академска област.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Мери Цакиќ, со наслов **УЛОГАТА НА СОЦИЈАЛНИОТ ДИЈАЛОГ ВО ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОВИСОК СТЕПЕН НА**

СОЦИЈАЛНА КОХЕЗИЈА ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува основните услови и стандарди за подготовка на докторски труд.

Заклучок и предлог

Главни научни придонеси на кандидатката се: систематска анализа на пристапот на Европската Унија кон социјалната сфера на општеството, како и систематизација на основните алатки на студирање на подрачјето.

Подрачјето на примена и ограничувањата се: недостасува компаративна анализа и позитивни практики за влијанието на социјалниот дијалог врз остварување на повисок степен на социјална кохезија во Европската Унија. Се препорачува натамошните истражувања да одат во оваа насока.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Наставно-научниот на Филозофскиот факултет /Институт за социологија – европеистика, да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Мери Цакиќ со наслов: **УЛОГАТА НА СОЦИЈАЛНИОТ ДИЈАЛОГ ВО ОСТВАРУВАЊЕ НА ПОВИСОК СТЕПЕН НА СОЦИЈАЛНА КОХЕЗИЈА ВО ЕВРОПСКАТА УНИЈА.**

КОМИСИЈА

Проф. д-р Милева Ѓуровска, ментор с.р.

Проф. д-р Аница Драговиќ, член с.р.

Проф. д-р Маја Геровска, член с.р.

Проф. д-р Константин Миноски, член с.р.

Проф. д-р Андон Мајхошев, член с.р.

**ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ**

3. ДОКТОРСКИ ТРУДОВИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	м-р Санде Смиљанов	„Улогата на протоколот и одбранбената дипломатија во остварувањето на безбедноста на Република Македонија “	„ The role of protocol and defence diplomacy in accomplishing the security of the Republic of Macedonia“	Проф. д-р Оливер Бакрески	21. I 2019 10-268/1

ПРЕГЛЕД
НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЗОФСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ

2. Магистерски трудови

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Каљтрина Скикули Дука	„Можност за предвидување на психолошката благосостојба врз основа на преференциите на трансакциски наспроти трансформациски стил на раководење, полот и етничката припадност на вработени лица“	Predicting the psychological welltosing of employees based on the prefence of transaction against transformational leadship stule, genden and ethnicty	проф. д-р Елисавета Сарџоска	Бр.10-62/2 21-01-2019
2.	Билјана Јовановска	„Евалуција и самоевалуација на работните перформанси во управувањето со кариерата“	Evaluation and self-evaluation of work performance in the function of effective career managment	проф. д-р Виолета Арнаудова	Бр.10-374 /1 21-01-2019
3.	Ѓулизара Башкими	„Античкиот портрет во Република Македонија“	Antigue portait of Republic of Macedonia	проф. д-р Марјан Јованов	Бр.10-253/1 21-01-2019
4.	Кристијан Марковски	„Влијанието на „Турски тек“ врз енергетската безбедност на Југоисточна Европа“	The impact of turk stream on the energy security in Southeast Europe	проф. д-р Тони Милески	Бр.10-252/1 21-01-2019
5.	Александар Самарџиски	„Менаџирање на бегалската криза во Република Македонија и влијанието на медиумите врз ефикасното работење на Центарот за управување со кризи (2015-2017)“	Menaging the refungel crisis in the Republic of Macedonia and the influence of he media on the efficeien operation on the center for srosis menagment (2015-2017)	проф. д-р Марина Митревска	Бр.10-251/1 21-01-2019
6.	Стефанија Стојановска	„Ефектите на надворешно наметнатата промена на режим врз демократијата и безбедноста“	The effects of foreing imposed regine shange on demosraty and security	проф. д-р Билјана Ванковска	Бр.10-359/1 21-01-2019

7.	Сања Сулејманова	„Односот помеѓу слободата на изразување, навредливиот говор и говорот на омраза низ примерот на „Шарли Ебдо“	The relation between the freedom of speech, offensive speech and hate speech through the example of Charlie Ebdo	проф. д-р Билјана Ванковска	Бр.10-250/1 21-01-2019
8.	Благица Мелова	„Предизвиците за човековите права во ерата на четвртата индустриска револуција“	Human rights in the era of the forth industrial revolution	проф. д-р Билјана Ванковска	Бр.10-249/1 21-01-2019
9.	Вјоса Сејдија	„Ризик-фактори за повторништво кај децата во судир со законот“	Risk factors for Recidivism in Juvenile criminal offenders	проф. д-р Сунчица Димитријо ска	Бр.10-249/1 21-01-2019
10.	Јагода Јованова	„Промена на родовите улоги во Европската унија и во Република Македонија“	Changing gender roles in the European union and in the Republic of Macedonia	проф. д-р Милева Ѓуровска	Бр.10-247/1 21-01-2019
11.	Александар Спасов	„Македонија по осамостојувањето во меѓународен контекст- проблемот со името“	Post-independence Macedonia in an international context-the name issue	проф. д-р Никола Жежов	Бр.10-246/1 21-01-2019

ПРЕГЛЕД

НА ОДОБРЕНИ ТЕМИ НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ „БЛАЖЕ КОНЕСКИ“

2. МАГИСТЕРСКИ ТЕМИ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС/НС за прифаќање на темата
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Милена Алексоска	„Предлогот ВО во македонскиот јазик и неговите англиски корелати“	„Preposition IN in the Macedonian language and its English correlates“	проф. д-р Елени Бужаровска	21.01.2019 10-139/1
2.	Кристина Атанасова	„Култура на неизлечивоста (низ призмата на најновата македонска проза)“	„Culture of Incurability (the latest Macedonian prose)“	проф. д-р Весна Мојсова-Чепишевска	21.01.2019 10-140/1
3.	Александра Спасевска	„Фигурата на архетипскиот исцелител во народната традиција митолошко-ритуалистичко декодирање“	„The figure of the archetype healer in the folk tradition (mythological-ritualistic decoding)“	проф. д-р Ни на Анастасова-Шкрињариќ	21.01.2019 10-141/1

ПРЕГЛЕД
НА ПРОМЕНА НА МЕНТОР НА ПРИФАТЕНИ ТЕМИ ЗА ИЗРАБОТКА НА
МАГИСТЕРСКИ ТРУД НА УКИМ - ШУМАРСКИ ФАКУЛТЕТ ВО СКОПЈЕ СО ОДЛУКА
НА НАСТАВНО-НАУЧНИОТ СОВЕТ

Ред. бр.	Име и презиме на кандидатот	Назив на темата		Име и презиме на менторот	Датум и бр. на Одлука на ННС за промена на менторот
		на македонски јазик	на англиски јазик		
1.	Дипл.шум.ин ж. БЛАГОЈ НИКОЛОВ	„Распространување на инвазивниот дрвенест вид <i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle во Брегалничкиот регион“	„Distribution of the invasive woody species <i>Ailanthus altissima</i> (Mill.) Swingle in the Bregalnica region“	доцент. д-р БОЈАН СИМОВСКИ	Бр.02-33/3 од 24.01.2019 година

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ЕДНО ЛИЦЕ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО НАУЧНОТО ПОЛЕ БИОТЕХНИЧКИ НАУКИ, НАУЧНА ОБЛАСТ: ЛОЗАРСТВО НА ЗЕМЈОДЕЛСКИОТ ИНСТИТУТ ВО СКОПЈЕ

Врз основа на распишаниот конкурс од страна на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, во весниците „Нова Македонија“ и „Коха“ од 12.11.2018 година, за избор на едно лице во сите научни звања, во научното поле биотехнички науки, научна област: лозарство, и врз основа на Одлуката број 02-612/5 од 28.12.2018 година донесена на 105. седница на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Климе Белески, редовен професор на Земјоделскиот институт во Скопје, д-р Биљана Коруноска, вонреден професор на Земјоделскиот институт во Скопје и д-р Горан Миланов, вонреден професор на Земјоделскиот институт во Скопје.

Како членови на Рецензентската комисија, извршивме преглед на доставената документација и го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на едно лице во сите научни звања, во научното поле биотехнички науки, научна област: лозарство, во предвидениот рок се пријавил само кандидатот д-р Душко Неделковски, асистент на Земјоделскиот институт во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје.

1. Биографски податоци и образование

Д-р Душко Неделковски е роден во Скопје, на 28.4.1986 година, каде што ги завршил основното и средното образование.

На Хемиско-технолошкиот и металуршки универзитет во Софија, Р, Бугарија (насока: биотехнологија), се запишал во учебната 2004/2005, а дипломирал на 31.7.2008 год. со просечен успех 4,80.

Кандидатот има активно познавање на англискиот и бугарскиот јазик.

Во учебната 2008/2009 се запишал на постдипломски студии на Хемиско-технолошкиот и металуршки универзитет во Софија, Р, Бугарија, насока: биотехнологија. Предвидените испити ги положил со просечен успех 5,25, а на 11.12.2009 година го одбрал магистерскиот труд под наслов „Испитување на можностите од четири клона на сортата црн бургундец за добивање на висококвалитетни црвени вина со висока антиоксидантна активност“.

За помлад асистент - соработник во Одделението за лозарство при Земјоделскиот институт во Скопје е избран на 1.12.2011 година. На 25.9.2014 година е избран во звањето асистент, во научното поле биотехнички науки, област: лозарство, на која позиција е ангажиран до денес, во рамките на Одделението за лозарство.

На 29.6.2018 година, на Универзитетот за земјоделство во Пловдив Р, Бугарија, ја одбрал докторската дисертација под наслов: „Влијание на надморската височина и агротехника врз фенолниот и ароматниот профил на винската сорта Вранец“.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1014/2011 од 1.9.2011, и бр. 1081 од 15.7.2014, како и вкупните научни, стручни и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

14. НАУЧНИ, СТРУЧНИ, ПЕДАГОШКИ И ДРУГИ ОСТВАРУВАЊА НА КАНДИДАТОТ ОД ПОСЛЕДНИОТ ИЗБОР ДО ДЕНОТ НА ПРИЈАВАТА

Наставно-образовна дејност

Во рамките на наставно-образовната дејност на УКИМ - Земјоделски институт во Скопје (втор циклус студии), д-р Душко Неделковски, на студиски престој од областа на аналитички методи за испитување на хемискиот состав на грозје и вино, бил ментор на еден асистент од Институтот за лозарство и винарство-Плевен, Република Бугарија, во склоп на Erasmus + Program, Higher Education Student and Staff Mobility 2015/2016. На студиски престој од областа лозарство, бил ментор на еден асистент од Институтот за лозарство и винарство-Плевен, Република Бугарија, во склоп на Erasmus + Program, Higher Education Student and Staff Mobility 2015/2016.

Други активности кои припаѓаат во наставно-образовната дејност, релевантни за изборот, се наведени во образецот кон извештајот (Анекс 2 од Правилникот за избор), со датуми и други релевантни податоци.

Научноистражувачка дејност

Д-р Душко Неделковски има вкупно објавено 17 труда од областа, од кои 5 труда се објавени во меѓународни научни списанија, а 4 труда се објавени во научно списание со импакт-фактор (фактор на влијание).

Од вработувањето па до денес, д-р Душко Неделковски учествувал како член на два домашни проекта.

Други активности кои припаѓаат во научноистражувачката дејност, релевантни за изборот, се наведени во образецот кон извештајот (Анекс 2 од Правилникот за избор), со датуми и други релевантни податоци.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Д-р Душко Неделковски е активно вклучен во теренската и лабораториската работа на Одделението за лозарство (хемиски анализи на грозје, оматичување на насади, контрола на саден материјал, советодавни услуги и сл.).

Кандидатот учествувал во Уредувачки одбор за издавање на Зборник на трудови за 2010-2011 година.

Кандидатот, исто така, учествувал во Научен одбор за издавање на Јубилеен годишен зборник на Земјоделскиот институт, 2014 година.

Бил член во Комисија за оценување на обука за вински советник организирана од Камник тренинг центар - програма на Центар за образование на возрасни-МОН.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија позитивно ја вреднува и ја оценува наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност, како и дејноста од поширок интерес на д-р Душко Неделковски.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека д-р Душко Неделковски поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и демонстратори на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето научен соработник во научната област лозарство.

Според гореизнесеното, Рецензентската комисија има чест и задоволство да му предложи на Научниот совет на Земјоделскиот институт во Скопје, д-р Душко Неделковски да биде избран во звањето научен соработник во областа лозарство.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

- 1. Проф. д-р Климе Белески, с.р.**
- 2. Проф. д-р Биљана Коруноска, с.р.**
- 3. Проф. д-р Горан Миланов, с.р.**

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК ВО ОБЛАСТА СОВРЕМЕН ЈАЗИК ВО
ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКИ ЈАЗИК „КРСТЕ МИСИРКОВ“ – СКОПЈЕ

Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, на својата 40. седница одржана на 22.I 2019 година, нè избра за членови на Рецензентската комисија по пријавата на д-р Снежана Петрова-Џамбазова, на конкурсот за избор на соработник од областа современ македонски јазик, во едно од научните звања, објавен во весникот „Нова Македонија“, бр. 24529, год: LXXV, на ден 9.I 2019 година. Изразувајќи му благодарност на Советот на Институтот за довербата, му го доставуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Според поднесените материјали од кандидатката, д-р Снежана Петрова-Џамбазова е родена на 2.XII 1972 г. во Велес, каде што го завршила основното и средното образование. Дипломирала во 1996 година на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на групата: Македонски јазик со македонска книжевност и јужнословенски книжевности. Во 2005 година ја одбрала магистерската теза „Збороредот во рамките на именската група во прозата на Славко Јаневски“, работена под менторство на д-р Лилјана Минова-Ѓуркова, а во јануари во 2016 година ја одбрала докторската дисертација „Рекламата како текст (со посебен осврт на јазичните особености на телевизиската реклама)“, работена под менторство на д-р Димитар Пандев, и двете одбранети на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје.

Своето работно искуство го започнала во 1997 година како професор по македонски јазик во средното економско училиште „Јовче Тесличков“ во Велес. Од 1998 година е вработена во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ во Скопје, како помлад асистент, а по магистрирањето, во 2005 година, се стекнува со звањето – асистент истражувач.

Во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје работела во повеќе проекти. Од самиот почеток била ангажирана со ексцерпција и со обработка на јазичен материјал од научноистражувачкиот проект „Интенцијално-синтаксички речник на македонските глаголи“ под раководство на д-р Снежана Велковска. Станува збор за 44 страници од VI том (Т–Ш), односно за 201 глагол разработени во 98 речнички статии (од буквите У и Џ).

По завршувањето на споменатиот проект е вклучена во тимот за изработка на научноистражувачкиот проект „Толковен речник на македонскиот јазик“ (во првиот том од Речникот), под раководство на д-р Снежана Велковска, каде што ја направила и библиографијата за потребите на Толковниот речник. Автор е на материјалот на речничките статии од *дожали до дојденка* (2003: 481–495).

Била ангажирана и во работата на проектите: „Функционалната реченична перспектива (врз примери во македонскиот јазик)“ и „Структура и кохезија на текстот во

македонскиот и во полскиот јазик“ (меѓународен проект), и двата под раководство на д-р Снежана Веновска-Антевска, како и во проектот „Речник на синонимите во македонскиот јазик“, од 2009 до 2012 година, под раководство на д-р Симона Груевска-Маџоска.

Од 2010 година е вклучена како асистент-истражувач во работата на научноистражувачкиот проект „Речник на антонимите во македонскиот јазик“, под раководство на д-р Лидија Тантуровска, каде што работи и во моментот. Од самиот почеток на работењето на овој проект, д-р Петрова-Џамбазова беше вклучена со собирање и внесување материјал, а подоцна и со обработка на антонимиските парови од буквите: г, д, Ѓ, ј, к (прва и втора обработка). Заедно со д-р Лидија Тантуровска учествуваше во изработката на „Индексот на антонимите во македонскиот јазик“, кој е веќе рецензиран од проф. д-р Олга Иванова и проф. д-р Димитар Пандев и е предаден за печатење.

Кандидатката д-р Петрова-Џамбазова била вклучена и во проектот „Лектурата и јазичната редакција како предизвик за македонистите“, под раководство на проф. д-р Димитар Пандев, проект на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје (2018).

Вкупниот број објавени трудови на д-р Снежана Петрова-Џамбазова достигнува до педесет, чиј предмет на интерес се: морфосинтаксата, синтаксата, функционалната стилистика, лексиката, лексикографијата. Од објавените трудови се издвојуваат три монографски труда, и тоа: „Збороредот во рамките на именската група во расказите на Иван Точко“, објавен во рамките на списанието „Македонистика“, бр. 9, во 2004 година во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје (2004: 151–207), потоа монографијата „Така се зборува во Велес“, чијашто приредувачка е самата авторка, излезена од печат во 2007 година и монографскиот труд „Збороредот во рамките на именската група во прозата на Славко Јаневски“, испечатен во 2008 година, како издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје.

Во „Збороредот во рамките на именската група во расказите на Иван Точко“ (Македонистика, 9, 2004: 151–207) се зафаќа со една стилскосинтаксичка тема во рамките на пишан текст од уметничколитературниот функционален стил, поточно во рамките на јазичниот израз во расказите кај еден автор (Иван Точко), поаѓајќи од полистилематичноста на Бранко Тошовиќ. Во својот труд, го разгледува збороредот на именската група во рамките на дихотомијата *ѝообичен*, *ѝочесѝ*, па и поприфатлив збороред, во однос на *необичниѝѝ*, *ѝорекѝкиѝѝ*, *ѝонекѝѝаш* обележен, а *ѝонекѝѝаш* *неѝрифайѝлив* збороред. Проследувајќи ја анализата на збороредот во рамките на именската група во јазичниот израз на Иван Точко, авторката забележува дека освен обичниот збороред, најчесто се среќаваат примери со збороред обележен разговорно: центар – определба (*Перо мајсѝорѝѝ*), зависна определба – центар (*на ѝаѝѝко му ѝаѝѝко*), центар – релативна придавка (*чинароѝѝ охридски*), со партикули по именската група (*не е рабоѝаѝа во брзинаѝа само, ѝазда*), со предикативна определба со како (*како од веѝер носени*), именка – центар + качествена придавка + определба (*ѝраѝѝ глабоки*). Од збороредот на именските групи со комуникативно-информативна функција, издвоени се примерите кога определувачот за неопределеност се наоѓа по друга согласувачка определба (*учѝѝив некаков ѝосѝодин*), именки со развиени определби (*рамкиѝѝе од неѝо оѝределени*), центар – именска замена + општа именска замена (*ѝѝѝе сиѝѝе*). Дава и примери со збороред на именски групи што не се во духот на македонскиот јазик, како кај именски групи со развиена определба од типот: *насобраниѝѝе рибари околу Јон*; како и именските групи со определен прилог: *огамна научена лекција*, за на крајот да констатира дека е

оџфаџен фонд на џримери шџо е оџраничен џо обем ... во однос на сфераџа на уџоџребайџа, што пак е ограничувачки во однос на давање џодробни насоки на нормайџивен џлан оставајќи можност на ова прашање да му се посвети сеоџфаџен аџајман понатаму, за што самата авторка се ангаџира на неколку наврати во помали и во поголеми монографски трудови.

Монографијата „Така се зборува во Велес“ (2007 г.) е третата книга од едицијата „Така се зборува во Македонија“, во рамките на проектот „Македонскиот јазик од 1945 до 1995“, чиј раководител беше проф. д-р Лилјана Минова-Ѓуркова. Книгата „Така се зборува во Велес“, рецензирана од д-р Васил Тоџиновски и д-р Димитар Пандев, има повеќекратно значење, од каде што особено треба да се истакнат културолошкиот и лингвистичкиот аспект. Според концептот на едицијата – да се претстави јазичниот израз на македонските говорители во градовите, во споменатава монографија се застапени искажувањата на градскиот велешки говор на повозрасните велешани во материјал од околу 700 минути (снимен), односно во материјал од околу 200 страници (испечатен текст). Според бележењето на авторката, најстариот раскажувач (поточно раскажувачка) е роден во 1918 година, а најмладиот – во 1945 година. Д-р Петрова-Џамбазова успешно ги поделила и ги подредила седумнаесетте велешки приказни создавајќи една историска приказна во две поголеми глави: „Велес и велешани низ времето“ и „Животот во Велес некогаш и сега“. Од заклучоците ќе го истакнеме оној со кој се потврдува дека велешкиот говор постои, а јазичниот материјал е одлична основа за понатамошни јазични истражувања.

„Збороредот во рамките на именската група во прозата на Славко Јаневски“ (2008) е педесет и петтата книга од едицијата „Посебни изданија“, во издание на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, во која се дава преглед на сите промени во збороредот на именските групи употребени во прозните дела на Славко Јаневски во рамките на нивната комуникативна и стилска функција. Станува збор за анализа на повеќе од 5 000 примери земени од првите изданија на творечкиот опус (за возрасни) на Славко Јаневски, во период од 50 години. Имајќи ги предвид карактеристиките на именските групи, како непредикативна единица и како дел од пошироката единица – реченицата, кај секој од видовите именски групи, д-р Петрова-Џамбазова поаѓа од морфосинтаксичките карактеристики, односно од синтаксичките врски што се воспоставуваат меѓу членовите на една именска група, од коишто зависи, во голема мера, редот на зборовите во неа. Различните видови збороред ги квалификува како: обичен, необичен и обележен, а заклучокот за постоењето извесна слобода во редоследот на елементите во рамките на именската група го гледа како регистрирање разновидност на ваквите промени на синтаксички план. Иако се работи за примери од уметничколитературен функционален стил кај еден автор, многу од белешките би можеле да имаат важност кај збороредот на именските групи во рамките на другите функционални стилови, а и воопшто, кај збороредот во македонскиот јазик.

Подготвена за печатење е и нејзината докторска дисертација „Рекламата како текст (со посебен осврт на јазичните особености на телевизиската реклама)“, во која ги разгледува рекламните пораки емитувани на телевизиските медиуми како текстови, со посебен осврт на истражување на статусот и употребата на современиот македонски јазик преку овој специфичен вид на комуникација со телевизиската публика. Со овој рецензиран труд конкурираше за печатење на конкурсот објавен од страна на Министерството за култура за 2019 година.

Треба да се истакнат и лексикографските трудови од научноистражувачките проекти, каде што е соавтор и д-р Снежана Петрова-Џамбазова, и тоа во: „Интенцијално-синтаксичкиот речник на македонските глаголи“, том VI (Т–Ш), редактор: Сн. Велковска, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2001, 73–116 и 189–190; и во: „Толковниот речник на македонскиот јазик“, том I (А–Ж), редакција: Сн. Велковска, К. Конески, Ж. Цветковски, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, 2003, 481–495; како и во „Индексот на антонимите во македонскиот јазик“ (подготвен за печатење).

Во овој период, поголем број од рефератите од актуелните (меѓународни) научни собири се објавени во зборници кога се објавувани и реферати пишувани во лингвистички и во други списанија. Во продолжение ќе ги дадеме хронолошки насловите на објавените трудови на д-р Снежана Петрова-Џамбазова: „За неколку фразеолошки изрази од Велес“, во зборникот: *Трет научен собир на млади македонисти*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 1997; „Присуството на именките на -ара во јавните натписи во Велес“, во списанието: *Литературен збор*, 4–6, Скопје 1997, стр. 25–27; „Неколку нестандартни примери за релативна реченица“, во: *Литературен збор*, 5–6, Скопје, 1998, стр. 113–115; „За членуваните прекари од Велес“, во: *Литературен збор*, 4–6, Скопје, 2005, стр. 107–110; „За имињата на јавните услужни објекти“, во зборникот: *Македонскиот јазик во јавното општество*, Јазикот наш денешен кн. 3, Скопје, 1999, стр. 340–342; „Белешки околу употребата на модалниот глагол **треба** во печатот“, во: *Македонскиот јазик – синхронија и дијахронија*, Јазикот наш денешен кн. 4, Скопје, 2000, стр. 108–111; „Околу збороредот во рамките на ИГ во повеста *Улица* на Славко Јаневски“, во: *Македонскиот јазик – минато, сегашност, иднина*, Посебни изданија на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“, кн. 54, Скопје 2008; „Околу збороредот во рамките на ИГ со вторични имиња“, во: *Актуелниот состојби во македонскиот јазик*, Јазикот наш денешен кн. 12, Скопје 2005, стр. 36–39; „За јазикот во една емисија за деца“, во: *Функционалните стилови во македонскиот јазик*, Јазикот наш денешен кн. 14, Скопје, 2006, стр. 83–84; „Песни за душа (кон поезијата на Блаже Конески)“, во: *Литературен збор*, 4–6, Скопје 2007, стр. 71–74; „Степенувањето и разговорниот стил“, во: *Јазичите во контакт некогаш и денес*, Јазикот наш денешен кн. 16, Скопје 2008, стр. 150–153; „Редунданцијата во јазикот (врз примери од телевизиски емисии)“, во: *Културата и јазикот*, Јазикот наш денешен кн. 17, Скопје 2009, стр. 275–278; „За конкурентноста на еден вид збороред кај ИГ во разговорниот стил (под влијание на балканскиот јазичен контекст)“, во: *Денови на Блажоја Корубин: Балкански јазичен светопоглед*, Скопје, 2009, стр. 127–131; „Велес и велешани низ перото на Џинот“, во сп. „Велес“, Велес, 2012, стр. 33–35; „Детето во поезијата на Блаже Конески“ во зборникот на меѓународниот научен симпозиум: *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура*, Скопје, 2011; „За употребата на модалните глаголи“, во зборникот: *Современи лингвистички проучувања во македонистиката – Придонеси на македонските лингвисти во стабилизацијата и во стандардизацијата на јазичната норма на македонскиот јазик*, Денови на Блажоја Корубин, Скопје, 2012, стр. 159–164; „Актуелното расчленување на ИГ во прозата на повеќе македонски автори“ во зборникот на Петтата македонско-чешка научна конференција, Скопје, 2012; „Убедувањето и неговите јазични средства во рекламните пораки“ во зборникот од научниот собир *Денови на Блажоја Корубин: Македонскиот јазик како средство за комуникација и како израз на културата*, Скопје, 2013, стр. 233–236; „Интерференција во изразувањето на полот и на граматичкиот род во новинарските текстови на Интернет и во другите пишани медиуми“, во меѓународното списание: *Филолошки студии/Philological studies*, 2012 (интернетско

издание); „Културната рамка на јазичниот израз во рекламните пораки“ во зборникот од меѓународниот научен собир: *Културна меморија*, Скопје, 2013, стр. 109–112; „Употребата на туѓите зборови во рекламните пораки“, Меѓународен научен собир *Лексиколоџијата и лексикографијата – моќови меѓу јазиците*, Денови на Благоја Корубин, одржан во 2014 г., издаден: Скопје, 2016 г. стр. 94–97; „Реторичката подлога на рекламните пораки“, Меѓународен собир *Јазичната слика на светот*, во рамките на Денови на Благоја Корубин, одржан во 2015 г., Зборникот издаден: Скопје, 2016, стр. 175–182; „За неколку релевантни песни за деца од македонски автори и нивните препеви на српски јазик“, Меѓународна научна конференција *Афирмација, проглаголување и проширување на вековните културни врски меѓу Р Македонија и Р Србија*, одржан во Битола, 2015 г., зборник издаден во Битола, 2015, стр. 205–208; „Начини на изразување 'ниска цена' во рекламните пораки“, Меѓународен научен собир *Јазикот наш денешен – јазикот наш насушен*, Зборник: Скопје, 2016, стр. 320–323; „Фразеолошките изрази во рекламните пораки“, Меѓународна научна конференција во рамките на проектот *Паралелни фразеолошки корпуси*, одржана на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, 2016 г., зборник издаден во Скопје, 2016, стр. 257–261; „За рекламирачките работи“, Меѓународен научен собир *Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката*, одржан во Струмица, 2016 г. (во печат); „Јазичната како дел од медиумската култура“, Меѓународен научниот собир *На почетокот беше збор...*, Денови на Благоја Корубин, одржан во Струга, 2017 (во печат); „Фраземите во расказите од Карел Чапек (македонско-чешки паралели)“, Меѓународен славистички собир (секција за чешки јазик) во соавторство со Јасминка Делова-Силјанова, одржан во Скопје, 2017, Зборник издаден: Скопје, 2018, стр. 85–88; „За употребата на одделни глаголски форми (со примери од текстови од новинарскиот потстил)“, Меѓународен научен собир *Миналото на јазичниот свет – денес и утре*, одржан во Скопје, 2017, Зборник издаден: Скопје, 2018, стр. 215–219; „Манипулацијата во јазикот/јазикот во манипулацијата“, Меѓународен научен собир *Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици*, Скопје, 2013, Зборник издаден Скопје, 2017, стр. 435–438.

Останатите трудови од областа на македонскиот јазик (статии, прикази, хроники, извештај) се објавувани во списанијата: „Македонски јазик“, „Литературен збор“, „Велес“ и во меѓународното списание „Филолошки студии/Philological studies“, како што се: „Рекламата како текст и јазичните особености на телевизиската реклама“, сп. Македонски јазик, год. LXVII, 2016, стр. 239–244; „Телевизиските реклами и нормата“, ЛЗб 4–6, 2016, стр. 153–155; „Интерференција во изразувањето на полот и на граматичкиот род во новинарските текстови на Интернет и во другите пишани медиуми“, сп. Филолошки студии/Filological studies, 2012 (интернетско издание), зборник том 2, издаден: 2012, стр. 111–116.

Кон овие треба да се додадат и печатените прилози во кои предничат приказите и хрониките. Во приказите се следниве наслови: „Нова лингвистичка дисциплина?“, *Литературен збор* 1–2, Скопје, 1999, стр. 123–125; „Кон зборникот на 'Третиот научен собир на млади македонисти'“, *Литературен збор* 3–4, Скопје, 1999, стр. 155–158; „Прилог кон проучувањето на македонската фразеологија“, *Македонски јазик* 2003–2004, Скопје, 2004, стр. 235–236; „Запознајте ја книгава за да си го олесните подучувањето македонски јазик“, *Литературен збор* 1–3, Скопје, 2005, стр. 117–118; „Инспириран и инспиративен јазичен бележник“, *Литературен збор* 4–6, Скопје, 2014, стр. 233–237; а во хрониките се: „XXIV научна дискусија на Семинарот за македонски јазик, литература и култура“,

Литературен збор, 4–6, Скопје 1997, стр. 135–138 (во соавторство со Катица Топлиска); „Научен собир 'Македонската лексикологија и лексикографија“, *Литературен збор* 1–2, Скопје, 2001, стр. 139–141; „Свечена седница по повод осумдесетгодишнината од Мисирковата смрт“, *Литературен збор* 1–3, Скопје, 2007, стр. 181. Како дел од активноста на д-р Снежана Петрова-Џамбазова во Сојузот на друштвата за македонски јазик, литература и култура е и поднесениот „Извештај од XXIX државен натпревар по македонски јазик и литература за основните училишта“, објавен во *Литературен збор* 1–3, Скопје, во 2006 (ЛЗб. 2006: 171).

Досега има учествувано на дваесет и четири меѓународни научни собири и конференции со следниве реферати: „Песни за душа (кон поезијата на Блаже Конески)“ – на Меѓународниот научен симпозиум: *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура* на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје во 2006 година, „Англискиот јазик во рекламните на македонски јазик (мода, стил или потреба)“ – на Меѓународниот собир во организација на Катедрата за англиски јазик на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“, во Скопје во 2008 година; „Детето во поезијата на Блаже Конески“ – на Меѓународниот научен симпозиум *Блаже Конески и македонскиот јазик, литература и култура*, во Скопје, 2011; „Актуелното расчленување на ИГ во прозата на повеќе македонски автори“ – на *Петтиот македонско-чешка научна конференција*, во Скопје, 2012; „Културната рамка на јазичниот израз во рекламните пораки“ – на Меѓународниот научен собир *Културна меморија*, Скопје, 2013; „Манипулацијата во јазикот/јазикот во манипулацијата“ – на Меѓународниот научен собир: *Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици* во Скопје во 2013 година; „Употребата на туѓите зборови во рекламните пораки“ – на Меѓународниот собир *Денови на Блажо Корубин*, во Битола во 2014; „Реторичката подлога на рекламните пораки“ – на Меѓународниот собир *Денови на Блажо Корубин*, на тема *Јазичната слика на својот*, во Скопје во 2015 година и „За неколку релевантни песни за деца од македонски автори и нивните препеви на српски јазик“ – на Меѓународниот собир *Афирмација, проглаголување и проширување на вековните културни врски меѓу Р Македонија и Р Србија*, во Битола во 2015 година; „Културната рамка на јазичниот израз во рекламните пораки“ – учество на меѓународниот научен собир *Културна меморија*, Скопје, 2013; „Манипулацијата во јазикот/јазикот во манипулацијата“ – учество на меѓународниот научен собир *Македонистиката меѓу традицијата и современите предизвици*, Скопје, 2013; „Употребата на туѓите зборови во рекламните пораки“ – учество на меѓународниот научен собир *Лексикологијата и лексикографијата – мостови меѓу јазиците*, *Денови на Блажо Корубин*, одржан во 2014; „Реторичката подлога на рекламните пораки“ – учество на меѓународниот собир *Јазичната слика на својот*, во рамките на *Денови на Блажо Корубин*, одржан во 2015; „За неколку релевантни песни за деца од македонски автори и нивните препеви на српски јазик“ – учество на меѓународната конференција *Афирмација, проглаголување и проширување на вековните културни врски меѓу Р Македонија и Р Србија*, одржан во Битола, 2015; „Начини на изразување 'ниска цена' во рекламните пораки“ – учество на меѓународниот собир *Јазикот наш денешен – јазикот наш насушен*, одржан во Скопје, 2016; „Македонскиот јазик во телевизиските рекламни пораки“ – учество на Првата меѓународна конференција ФИЛКО, одржана во Штип, 2016; „Фразеолошките изрази во рекламните пораки“ – учество на меѓународната конференција во рамките на проектот *Паралелни фразеолошки корџуси*, одржана на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, 2016; „За рекламирачките работи“ – учество на

меѓународниот научен собир *Мисирков – предизвик за нови проучувања во науката*, одржан во Струмица, 2016; „Јазичната како дел од медиумската култура“ – учество на научниот собир *на јачањето беше збор...*, *Денови на Блажоја Корубин*, одржан во Струга, 2017; „Фраземите во расказите од Карел Чапек (македонско-чешки паралели) – учество на меѓународниот славистички собир (секција за чешки јазик), во коавторство со Јасминка Делова-Силјанова, одржан во Скопје, 2017; „За употребата на одделни глаголски форми (со примери од текстови од новинарскиот потстил) – учество на меѓународниот научен собир *Минајото на јазичниот свет – денес и утре*, одржан во Скопје, 2017; „Јазикот во фразеолошка употреба“ – учество на меѓународната научна конференција *Фолклор – традиција – јазик*, *Денови на Блажоја Корубин*, одржан во Скопје, 2018; „Личните заменки во медиумите“ – учество на меѓународниот научен собир *Јазикот и културата – состојби и предизвици*, одржан во Скопје, 2018; „Гордост и смирение (семантичка анализа на некои добродетели и нивните антиподи)“ – учество на меѓународниот научен собир *Јазикот и културата – состојби и предизвици*, во соавторство со Виолета Николовска, одржан во Скопје, 2018.

Кон нив ќе ги наведеме и петнаесетте учества на научни собири во земјава, и тоа со следниве реферати: „За неколку фразеолошки изрази од Велес“ (*Трејс научен собир на млади македонисти*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 1997); „За членуваните прекари од Велес“ (*Четврти научен собир на млади македонисти*, Филолошки факултет „Блаже Конески“, Скопје 1998); „За имињата на јавните услужни објекти“ (*Македонскиот јазик во јавното општество*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 1999); „Белешки околу употребата на модалниот глагол **треба** во печатот“ (*Македонскиот јазик – синхронија и дијакронија*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2000); „Местото на перифрастичниот прирок во речничката статија“ (*Македонската лексикологија и лексикографија*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2001); „Околу збороредот во рамките на ИГ во повеста *Улица на Славко Јаневски*“ (*Македонскиот јазик – минало, сегашност, иднина*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2003); „Околу збороредот во рамките на ИГ со вторични имиња“ (*Актуелните состојби во македонскиот јазик*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2005); „За јазикот во една емисија за деца“ (*Функционалните стилови во македонскиот јазик*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2006); „Степенувањето и разговорниот стил“ (*Јазикот во контекстот на денешно и идно*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2007); „Редунданцијата во јазикот (врз примери од телевизиски емисии)“ (*Културата и јазикот*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје 2008); „За конкурентноста на еден вид збороред кај ИГ во разговорниот стил (под влијание на балканскиот јазичен контекст)“ (*Балкански јазичен светопоглед*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2009); „За именувањето на птиците (дропла – друпка – друпја)“ (*Современите лингвистички проучувања во македонистиката – Придонеси на македонските лингвисти во стабилизацијата и во стандардизацијата на јазичната норма на македонскиот јазик*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2011), „Велес и велешани низ перото на Џинот“ (*190 години од раѓањето на Јордан*

Хаџиконстантинови – *Џиноџи*, Велес, 2011); „Убедувањето и неговите јазични средства во рекламните пораки“ (*Македонскиот јазик како средство за комуникација и како израз на културата*, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2012).

Од приведените наслови се гледа редовното учество на научните собири во рамките на манифестацијата „Денови на Благоја Корубин“ организирани во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје.

Нејзиниот интерес кон пишаниот збор го пројавува и со пишувањето поезија, досега објавена во три збирки. Првата збирка поезија „Направете место“ е објавена во 2008 г., а другите две збирки „Другарска азбука“ (поезија за деца) и „Постела за сонот“ се објавени во 2012 г. Поезија за деца и за возрасни има објавувано во повеќе списанија: „Огледало“, „Современост“, „Велес“, „Другарче“, „Либи“, „Суница“ во Република Србија и др.

Д-р Снежана Петрова-Џамбазова држи предавања на втор циклус студии во Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ (двегодишни студии), по предметите Морфологија на македонскиот јазик и Македонски јазичен систем – синхронија и дијахронија.

Кандидатката д-р Петрова-Џамбазова пројавува активност и членување во различни научни и други професионални асоцијации, од кои ќе ги издвоиме: член во редакциски одбор за зборникот „Функционалните стилови во македонскиот јазик“, Скопје, во 2006; член во Меѓународниот организациски одбор на Меѓународната јазична конференција *Миналото на јазичниот свет – денес и утре* и член во уредувачкиот одбор на истоимениот зборник, Скопје, 2017–2018; член во Меѓународниот организациски одбор на Меѓународната јазична конференција *Јазикот и културата – состојби и прегледници* и член во уредувачкиот одбор на истоимениот зборник, Скопје, 2018–2019; била член и на координативното тело на Лингвистичкиот кружок во ИМЈ „Крсте Мисирков“, а активност покажува и во рамките на Сојузот на друштвата за македонски јазик и литература, чијшто секретар е во периодот од 2004 до 2009 година. Се јавува и како рецензент на трудови во меѓународното славистичко списание *Филолошки студии* (во 2017 и 2018), потоа како член на рецензентска комисија при Универзитет Американ колеџ – Скопје (2018), а се јавува и како член на пописни и на комисии за предложување важни датуми за одбележување.

Активност пројавува и на радио- и на телевизиски емисии, како и во печатени медиуми, што се гледа преку: учеството на телевизијата „Телма“, во емисијата „Сосвездија“, во рубриката „Јазични проблесози“ со 12 популарни јазични прилози: *Спока или роба; Личниџе имиња и нормата; Имеџо ми е...; За русокосиџе; Да зборуваме за да-конструкцијаџа; Да забележуваме; Плаќаџе џоџовина намесиџо кеџ; Како си? Добар, одличен!; Имаме ’рбети или кичма?; За модаџа и за „модерниџе работи“; Каде ја праќаџе модаџа?; Што ни пречи кај смеџа?;* потоа преку учество во телевизиски емисии од јазичен карактер по повод собирот: Денови на Благоја Корубин, на МТВ. Петрова-Џамбазова се јавува и како промотор на книгата „Јазичен бележник“ од д-р Лидија Тантуровска, Скопје, 2015; и на компактниот диск со апстракти од Меѓународната научна конференција *Јазикот и културата – состојби и прегледници*, Скопје, 2018.

Кога станува збор за наградите, д-р Снежана Петрова-Џамбазова е дел од тимот на проектот „Интенцијално-синтаксички речник на македонските глаголи“,

кој ја доби наградата „13 Ноември“ за 2002 година што ја доделува Град Скопје, како и дел од тимот на проектот „Толковен речник на македонскиот јазик“, кој ја доби државната награда „Гоце Делчев“ за 2014 година, за особено значајни остварувања во интерес на Република Македонија од областа на науката.

Оценувајќи ја целокупната активност на д-р Снежана Петрова-Џамбазова на научен и на стручен план, можеме да констатираме дека станува збор за изграден научен работник, кој етапно се развивал во сите фази на Институтот за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје, а резултатите од својата научноистражувачка работа успешно се вградени во македонистиката.

Врз основа на изложеното, Рецензентската комисија му предлага на Советот на ЈНУ Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“ – Скопје да ја избере д-р Снежана Петрова-Џамбазова во звањето **виш научен соработник** (соодветно: вонреден професор).

Рецензентска комисија

1. Д-р Лидија Тантуровска, н. сов./ред. проф., с.р.
2. Д-р Димитар Пандев, ред. проф., с.р.
3. Д-р Веселинка Лаброска, н. сов./ред. проф., с.р.

Табела за оценување на целокупната активност
изразена во поени за избор на д-р Снежана Петрова-Џамбазова
во звањето **виш научен соработник**

Реден број	Научноистражувачка дејност	Поени	
		во земјата	во странство
1.	Монографија или научна книга	8	
2.	Дел од монографија или научна книга		
3.	Прегледан труд (СЦИ/ЦА/останати)		
4.	Дел од лексикографски труд од национално значење (објавени дела од проектите на ИМЈ)	6	
5.	Лексикографски труд ¹		
6.	Пообемен лингвистички труд (два или повеќе авторски табака)		
7.	Труд со оригинални научни резултати, објавен на еден од светските јазици во научно списание со меѓународно значење		
8.	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати		
9.	Труд во лингвистички списанија	2	
10.	Труд во други списанија или зборници	2	
11.	Труд во зборник на трудови од научен собир	18	
12.	Труд во зборник на трудови од стручен собир		
13.	Труд во научно списание со меѓународен уредувачки одбор	6	
14.	Приказ/хроника		
15.	Учество на проект ²	6	

¹ Рецензентската комисија го оценува лексикографскиот труд според видот, обемот и намената.

² Проект чиј носител е ИМЈ.

		3	
16.	Учество на проект	6	
17.	Учество на научен собир со реферат (презентација/усно)		
18.	Учество на меѓународен научен собир со реферат (презентација/усно)	30	
19.	Учество на пленарна сесија на научен собир		
20.	Секциско излагање на научен собир		
21.	Одржано предавање по покана од научна институција		
22.	Визитинг-научник, студиски престој		
23.	Лектор по македонски јазик во странство		
24.	Лектор на меѓународен семинар		
25.	Одбранета докторска теза		
26.	Одбранета магистерска работа		
27.	Раководител на научен проект		
28.	Раководител на меѓународен научен проект		
29.	Ментор на докторска дисертација		
30.	Ментор на магистерска работа		
31.	Промоција на научен труд/зборник	1	
32.	Рецензирање на труд	4	
33.	Член на редакциски одбор	4	
34.	Член на уредувачки одбор	2	
35.	Член на организациски одбор на научен собир	2	
36.	Претседател на организациски одбор на научен собир		
37.	Координатор на научен собир		
38.	Член на комисија од научен/стручен карактер	1	
39.	Член на различни комисии	1,5	
40.	Награди-признанија за научни постигнувања	10	

41.	Стручен превод, книга/статија	
42.	Учество во радио, ТВ-емисии и др. јавни настапи	
43.	Објавени јазични текстови, колумни, ставови и мислења во дневен и неделен печат	
44.	Друг придонес во научноистражувачката дејност	3
45.	Учество во настава на втор циклус студии	3

Вкупно: 118,5

Рецензентска комисија

4. Д-р Лидија Тантуровска, н. сов./ред. проф., с.р.
5. Д-р Димитар Пандев, ред. проф., с.р.
6. Д-р Веселинка Лаброска, н. сов./ред. проф., с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ИСТРАЖУВАЧ ВО СИТЕ НАУЧНИ ЗВАЊА ВО ОДДЕЛЕНИЕТО ЗА МАКЕДОНСКО-БАЛКАНСКИ КНИЖЕВНОИСТОРИСКИ ВРСКИ ПРИ ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Врз основа на конкурсот на Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, објавен во дневните весници „Вечер“ и „Коха“ од 3.1.2019 година, за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонско-балкански книжевноисториски врски, и врз основа на одлуката на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, бр. 04-15/5 од 14.1.2019 година, донесена на 32. седница од 11.1.2019 година, формирана е Рецензентска комисија во состав: д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, научен советник во Институтот за македонска литература, д-р Александар Прокопиев, научен советник во Институтот за македонска литература и д-р Гоце Смилевски, виш научен соработник во Институтот за македонска литература.

Како членови на Рецензентската комисија, по прегледувањето на доставената документација го поднесуваме следниов

ИЗВЕШТАЈ

На објавениот конкурс за избор на истражувач во сите научни звања во Одделението за македонско-балкански книжевноисториски врски, во предвидениот рок се пријави д-р Дарин Ангеловски, асистент-истражувач во истото Одделение.

1. Биографски податоци

Кандидатот д-р Дарин Ангеловски е роден на 20.5.1977 година во Скопје, каде што завршил основно и средно образование. Со високо образование се стекнал на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“, на Филозофскиот факултет, Институт за класични студии. Дипломирал на 25.12.2007 година со просечен успех 8,35.

Во учебната 2008/2009 се запишал на втор циклус (магистерски) студии на Интердисциплинарниите културолошки студии во книжевноста на Институтот за македонска литература при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Студиите ги завршил во 2012 година со просечен успех 10,00. Магистерската теза *Игенџиџиџиџиџиџи во услови на џранзиџиџа (врз џримери од македонскаџиџа и буџарскаџиџа џроза)* ја одбранил на 27.11.2012 год. Кандидатот активно се служи со англискиот јазик, јужнословенските јазици, како и со класичните јазици.

По стекнувањето на потребните ЕКТС-кредити од положени испити, докторски семинари и работилници предвидени со студиската програма Културолошки студии при

УКИМ, кандидатот м-р Дарин Ангеловски на 12.2.2015 година пријавил докторска дисертација на Институтот за македонска литература во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје. Завршил трет циклус студии на 6.12.2018 година со одбраната на докторската дисертација на тема *Рецепцијата на античката литература во македонската културна средина*, пред Комисија во состав: проф. д-р Илија Велев ИМЛ, УКИМ, (претседател), проф. д-р Јасмина Мојсиева-Гушева ИМЛ, УКИМ, (ментор), проф. д-р Валентина Миронска-Христовска ИМЛ, УКИМ, (член), проф. д-р Катерина Младеновска-Ристовска ИНИ, УКИМ, (член) и проф. д-р Ранко Младеноски, (член) Филолошки факултет при УГД во Штип. Со тоа се стекнал со научниот степен доктор на науки од научната област културолошки студии.

На 13.5.2013 година, со вработувањето на м-р Дарин Ангеловски во Институтот за македонска литература е избран во соработничко звање –асистент-истражувач во Одделението за македонско-балкански книжевноисториски врски при ИМЛ (Билтен бр. 1052 од 15 април 2013 година).

На 15.7.2016 година, кандидатот е повторно избран во истото звање – асистент-истражувач во Одделението за македонско-балкански книжевноисториски врски при ИМЛ. Последниот реферат за избор е објавен во Билтен бр. 1126 од 1 јули 2016 година. Во моментот е асистент истражувач.

Рецензентската комисија ги имаше предвид вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од почетокот на кариерата, објавени во Билтенот бр. 1126 од 1 јули 2016 година, како и вкупните научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор (Билтен бр. 1052 од 15 април 2013 година) до денот на пријавата, врз основа на сета поднесена документација која е од важност за изборот.

2. Научни, стручни, педагошки и други остварувања на кандидатот од последниот избор до денот на пријавата

Научноистражувачка дејност

Д-р Дарин Ангеловски има објавено вкупно 25 научни трудови од областа на книжевните врски, античките студии и културологијата, од кои 8 во меѓународни научни списанија, 9 во зборници од меѓународни научни конференции, 2 труда со оригинални научни резултати објавени во стручно/научно списание, 5 прегледни труда објавени во научни списанија и 1 монографски труд: *Идентификација и транскрипција*, ЗККМ, Скопје, 2014.

Во изминатиот период од три години, односно од последниот избор (15.7.2016 година), д-р Дарин Ангеловски, освен одбраната на докторската дисертација *Рецепцијата на*

античката литература во македонската културна средина, има објавено 9 научни труда и учествувал на 2 меѓународни научни конференции.

Три од споменатите трудови се објавени во списанија со меѓународен редакциски одбор:

- „Критичките одгласи за Прличевите преведувачки акции на Хомеровата ‘Илијада’ во XIX век“. *Филолошки списанија*, бр. 15. 2017. стр. 15-35;
- „Објавите на Прличевите преоди од античката литература во македонската културна средина од XX век“. *Септемвр*, бр. 69. 2017. стр. 55-64;
- „Прозата на Антон Панов во необјавените збирки *Беда во колибата* и *Мисли и рефлексии*“ *Септемвр*, бр. 67. 2016. стр. 64-71.

Четири од трудовите се објавени во зборници од меѓународни научни конференции:

- „Душата и телото во Аристотеловата ‘Физиогномика’“. Зборник на трудови од Меѓународен научен собир ‘За душата’ (ур. Јасмина Мојсиев-Гушева и др.). ЗККМ, ЗКФМ - „Антика“, Филозофско друштво на Македонија. Скопје. 2018. стр. 257-264;
- „Интернет и литература (врз примерот на првиот македонски онлајн книжевен конкурс *Електронија*)“. Зборник на трудови од меѓународна научна конференција *Критика и молк: читање на македонската литература и култура*. (ур. Соња Стојменска-Елзесер и др.). Институт за македонска литература, Скопје. 2017. стр. 380-386;
- „Љубовта и соништата во романот *Дафнид и Хлоја* на Лонг“, Зборник на трудови од меѓународен научен собир ‘За љубовта’ (ур. Јасмина Мојсиева-Гушева, Елена Џукеска) 2016. стр. 225-231;
- „Bicycle Culture: from aesthetics to politics“ *Proceedings of the International Scientific Conference Popular Culture : Reading from Below, Macedonian Academy of Sciences and Arts, Skopje* (ed. Ana Martinoska, Maja Jakimovska-Toshic). 3-4 November 2014, Institute of Macedonian Literature, Skopje. 2016. p.229-241.

Во научно-популарно списание, д-р Дарин Ангеловски ги објавил следните трудови:

- „Спектрите на краткиот расказ во едицијата – Друга приказна“. *Блесок*, бр. 118. 2018;
- „Одбројувањето на времето како раскажувачка постапка“ *Блесок*, бр. 106. 2016.

Во изминатиот тригодишен период, д-р Дарин Ангеловски учествувал на два меѓународни научни собира:

- V меѓународен научен собир „Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски“, Риека, Хрватска, 6-7.10.2017;
- Меѓународна научна конференција „Критика и молк: читање на македонската литература и култура“, МАНУ, Скопје, 7-8.11.2016.

Во научноистражувачката дејност на д-р Дарин Ангеловски од изминатиот тригодишен период е и одбраната на докторската дисертација со наслов *Рецепцијата на античката литература во македонската културна средина*. Трудот претставува оригинално научно дело од областа на културолошките студии, со јасно изразен прагматичен пристап. Оваа дисертација со соодветна научна подлога нуди толкувања од една современа перспектива на културните рефлексии и литературните вредности и традиции што се одвивале во македонската културна средина од античкиот и средновековниот период како периоди во кои влијанието на античката култура во македонската средина е најсилно изразено, како и систематско проследување на репродуктивната форма на рецепција на античката литература во македонската културна средина од XIX и XX век, која се остварувала преку посебните форми на литературно посредство какви што се преводите и книжевнокритичките интерпретации. Со спроведеното истражување документирано се потврдува присуството на античката литература во македонската културна средина од најстари времиња до 2000 година, како и улогата која ја одиграла античката култура во македонската културна средина и придобивките кои произлегуваат од меѓусебната комуникација, што беше и основна цел на оваа умешно конципирана и добро реализирана докторска дисертација. Со нејзината изработка се пополни недостигот од ваков тип истражувања во македонската компаративистика.

Стручно-апликативна дејност и дејност од поширок интерес

Кандидатот д-р Дарин Ангеловски покажува активност и во дејностите од поширок интерес.

Во периодот 2013 година до денот на пријавата е активно вклучен во уредувањето на Меѓународното интердисциплинарно славистичко списание *Филолошки студии* www.philologicalstudies.org, како секретар на македонската редакција.

Тој е уредник и член на редакцијата на македонските изданија на стручна теориска литература:

- Дерида, Жак. „Дарување смрт“. Превод од француски: Елисавета Поповска, Артконект, Скопје, 2018;
- Батај, Жорж. „Еротизмот“. Превод од француски: Владимир Мартиновски, Артконект, Скопје, 2018.

Активно е вклучен и во работата на стручни комисии и работни групи при Институтот за македонска литература: член на Комисија за попис, 2016 година; член на Комисија за јавни набавки, 1.1.2017, член на Комисија за избор на директор, 29.6.2017 година.

Заклучок и предлог

Врз основа на прегледот и анализата на целокупната доставена документација и личното познавање на кандидатот, Рецензентската комисија цени дека кандидатот д-р Дарин Ангеловски во континуитет од својот претходен избор до денес остварува значителна научноистражувачка, стручно-апликативна дејност, како и дејност од поширок интерес која позитивно ја вреднуваме.

Кандидатот д-р Дарин Ангеловски се одликува со висок професионализам во работата и со изразено чувство на одговорност во повеќе сфери на универзитетското делување. Во изминатиот период остварил плодна научноистражувачка дејност изразена преку една монографска публикација, повеќе трудови објавени во списанија со меѓународен редакциски одбор и презентирани на меѓународни конференции, како и преку активното учество во еден меѓународен проект. Кандидатот е уредник и член на редакцијата на едно меѓународно списание и на две изданија на стручна теориска литература.

Врз основа на изнесените податоци за севкупната активност на кандидатот од последниот избор до денес, Комисијата заклучи дека тој поседува научни и стручни квалитети и според Законот за високото образование и Правилникот за критериумите и постапката за избор во наставно-научни, научни, наставно-стручни и соработнички звања и асистенти-докторанди на Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, ги исполнува сите услови да биде избран во звањето научен соработник во научната област наука за книжевноста.

Според гореизнесеното, Комисијата има чест и задоволство да му предложи на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје, д-р Дарин Ангеловски да биде избран во звањето **научен соработник / доцент** во Одделението за македонско-балкански книжевноисториски врски.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, с.р.

Проф. д-р Александар Прокопиев, с.р.

Проф. д-р Гоце Смилевски, с.р.

ОБРАЗЕЦ КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: д-р Дарин Стојан Ангеловски

Институција: Институт за македонска литература во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје

Научна област: Одделение за македонско-балкански, книжевноисториски врски

НАУЧНО-ИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЛНОСТ		
Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
	Монографија	
1.	<i>Идентификација и транзиција. ЗКМ. Скопје. 2014.</i>	8
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно списание опфатено во СЦИ/ЦА/останати или објавен во референтно научно/стручно списание со меѓународен уредувачки одбор³	
1.	„Критичките одгласи за Прличевите преведувачки акции на Хомеровата ‘Илијада’ во XIX век“. <i>Филолошки студии</i> , бр. 15. 2017. стр. 15-35.	6
2.	„Прозата на Антон Панов во необјавените збирки <i>Беда во колибата</i> и <i>Мисли и рефлексии</i> “ <i>Сџеклар</i> , бр. 67. 2016. стр. 64-71.	6
3.	„Објавите на Прличевите преоди од античката литература во македонската културна средина XX од век“. <i>Сџеклар</i> , бр. 69. 2017. стр. 55-64.	6
4.	„Хесиод во македонската културна средина од XIX и XX век“. <i>Филолошки студии</i> , бр. 14. 2016. стр. 83-101.	6
5.	„Рецепцијата на хомерската поезија во најстари времиња“ <i>Филолошки студии</i> , бр. 13. 2015. стр. 51-62.	6

³ Меѓународен уредувачки одбор е одбор во кој учествуваат експерти од соодветната научна област од најмалку 5 земји, при што бројот на членови од една земја не може да надминува 40% од вкупниот број членови

6.	„Некои имаголошки постапки во македонската и во бугарската литература на дијаспора од периодот на транзиција“. <i>Филолошки студии</i> , бр. 12. Ноември 2014. стр. 210-219.	6
7.	„Идентитетот во романите за Крале Марко на Слободан Мицковиќ и на Владимир Левчев“. <i>Филолошки студии</i> , бр. 11. 2013. стр. 154-165.	6
8.	„Интеркултурната поетика како чин на спознавачко дејствување“. <i>Сјекшар</i> , бр. 62, 2013. стр. 97-102.	6
	Труд со оригинални научни резултати, објавен во научно/стручно популарно списание	
1.	„Спектрите на краткиот расказ во едицијата – Друга приказна“. <i>Блесок</i> . бр. 118. 2018.	3
2.	„Одбројувањето на времето како раскажувачка постапка“ <i>Блесок</i> , бр. 106. 2016.	3
	Труд со оригинални научни резултати во зборник на трудови од научен/стручен собир	
1.	„Душата и телото во Аристотеловата ‘Физиогномика’“. Зборник на трудови од Меѓународен научен собир За душата (ур. Јасмина Мојсиев-Гушева и др.). ЗККМ, ЗКФМ „Антика“, Филозофско друштво на Македонија. Скопје. 2018. стр. 257-264.	3
2.	„Интернет и литература (врз примерот на првиот македонски онлајн книжевен конкурс <i>Електролиџ</i>)“. Зборник на трудови од меѓународна научна конференција <i>Критика и молк: читање на македонската литература и култура</i> . (ур. Соња Стојменска-Елзесер и др.). Институт за македонска литература, Скопје. 2017. стр. 380-386.	3
3.	„Љубовта и соништата во романот <i>Дафнид и Хлоја на Лонг</i> “, Зборник на трудови од меѓународен научен собир <i>‘За љубовта’</i> (ур. Јасмина Мојсиева-Гушева, Елена Џукеска) 2016. стр. 225-231.	2
4.	„Калокагатхија во Сократичките говори на Ксенофонт“. <i>Античкиот идеал на КАЛОКАΓΑΘΙΑ</i> . Зборник на текстови од симпозиумот одржан на 12 март 2014 година во организација на Здружението на класични филолози „Антика“ и Филозофското друштво на Македонија. Филозофски факултет, УКИМ. Скопје. 2016. стр. 137-143.	3
5.	„Bicycle Culture: from aesthetics to politics“ <i>Proceedings of the International Scientific Conference Popular Culture : Reading from Below, Macedonian Academy of Sciences and Arts, Skopje</i> (ed. Ana Martinoska, Maja Jakimovska-Toshic). 3-4 November 2014, Institute of Macedonian Literature, Skopje. 2016. p.229-241.	3
6.	„Интеркултурните хоризонти во романот Се случи на први септември или некој друг ден од Павол Ранков“. Во Зборник на трудови од Меѓународна научна конференција <i>Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски</i> (ур. М. Јакимовска-Тошиќ и др.) ИМЛ, Скопје, 2016. стр. 156-158.	3

7.	„Лирските рефлексии на Дана Подрачка и Маргита Иваничкова“. <i>Македонско – словачки книжевни, културни и јазични врски</i> . (ур. М. Јакимовска-Тошиќ и др.) Нитра. 2015. стр. 201-203.	3
8.	„Његош во македонската културна средина (1945-2000)“. <i>Научен собир 'Македонија за Њеѓош'</i> . (ур. Весна Мојсова-Чепишевска). 14-15 ноември 2013 година. Скопје: Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, Филолошки факултет „Блаже Конески“. Скопје. 2014. стр. 133-147. (Коавторство со Јасмина Мојсиева-Гушева)	2
9.	„Интеркултурни средби: Македонската и хрватската научна мисла во проектот <i>Филолошки студии</i> “. <i>Зборник на трудови од Меѓународниот научен собир Македонско – хрватски книжевни, културни и јазични врски</i> . (ур. Маја Јакимовска-Тошиќ). Институт за македонска литература, Скопје, 2014. стр. 611-620.	3
Прегледен напис во научно списание		
1.	„Комедијата 'Богатство' од Аристофан на македонски јазик“ <i>Системасис</i> . бр. 31. 2017. стр. 31-33.	3
2.	„За литературата со љубов и посветеност: Стојменска-Елзесер, Соња: 'Со посвета', Скопје, Дијалог“. <i>Сектор</i> . бр. 63. 2014. стр. 169-171.	3
3.	„Меѓународна научна конференција 'За љубовта': Здружение за компаративна книжевностна Македонија; Здружение на класични филолози „Антика“; Скопје, Република Македонија 6 јуни 2014“. <i>Филолошки студии</i> . бр. 13. 2015. стр. 343-347.	3
4.	„Десет години Филолошки студии: Филолошки студии: 10/2012, Институт за македонска литература – Скопје и Ри-Графика“. <i>Сектор</i> бр. 61, 2013. стр. 217-221.	3
5.	„Студии за магичниот реализам: Јасмина Мојсиева-Гушева, Магичен реализам, Дијалог, Скопје, 2012“. <i>Сектор</i> бр. 62. 2013. стр. 215-217.	3
Учество на научен/стручен собир со реферат (постер/усно)		
1.	V Меѓународен научен собир <i>Хрватско-македонски книжевни, јазични и културни врски</i> , Риека, Хрватска. 6-7. 10. 2017.	2
2.	Меѓународна научна конференција <i>Криџика и молк: читање на македонската литература и култура</i> , МАНУ, Скопје. 7-8.11.2016.	2
3.	Јубилеј 110 години од раѓањето на Антон Панов. Дом на култура „Антон Панов“, Струмица, 10.5.2016	1,5
4.	II меѓународна научна конференција <i>Македонско-словачки книжевни, културни и јазични врски</i> , МАНУ, Скопје, 2-3.7.2015.	2
5.	Меѓународна научна конференција <i>За љубовта</i> , Институт за македонска литература, Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 2.6.2014.	2
6.	Научен собир <i>Античкиот идеал на КАЛОКАГАΘΙΑ</i> , Филозофски факултет, Скопје, 12.3.2014.	1,5

7.	Одбележување на 200-годишнината од раѓањето на Петар II Петровиќ Њеџиш, Филолошки факултет, Скопје, 14-15.11.2013.	2
8.	Меѓународен научен собир Македонско-хрватски книжевни, културни и јазични врски, ИМЛ, Охрид, 27-29.9.2013.	2
	Одбранета докторска дисертација	
	Рецепцијата на античкаа литература во македонската културна средина, Институт за македонска литература, УКИМ	8
	Одбранет магистерски труд	
	Идентификување во транзитиски процеси (врз примери од македонската и буларската проза), Институт за македонска литература, УКИМ	5
	Учесник во научен проект (најмногу во 3)	
	Интеркултурна историја на македонската литература - аспекти и толкувања	2
	Вкупно	132

СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ		
Ред. бр.	Назив на активноста	Поени
	Член на уредувачки одбор на научно/стручно списание СЦИ/ЦА/ останати	
	Меѓународно интердисциплинарно списание <i>Филолошки студии</i> www.philologicalstudies.org .	2
	Член на организационен одбор на научен/стручен собир	
1.	Меѓународната научна конференција „Популарна култура: поглед одоздола“ (2014-2016).	2
2.	Меѓународна научна конференција „За љубовта“ (2014-2016).	2
3.	Меѓународен научен собир „Македонско-хрватски книжевни, културни и јазични врски“ (2013-2014).	2
	Член на институтска комисија	
1.	Член на Конкурсна комисија за избор на директор, 29.6.2017.	0,5
2.	Член на Комисија за попис, 31.12.2016.	0,5
3.	Член на Комисија за јавни набавки, 1.1.2017.	0,5

	Вкупно	9,5

ПРОФЕСИОНАЛНИ РЕФЕРЕНЦИ НА КАНДИДАТОТ ЗА ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ	Поени
НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЈНОСТ	132
СТРУЧНО-АПЛИКАТИВНА И ОРГАНИЗАЦИОНО-РАЗВОЈНА ДЕЈНОСТ	9,5
Вкупно	141,5

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Проф. д-р Јасмина Мојсиева-Гушева, с.р.

Проф. д-р Александар Прокопиев, с.р.

Проф. д-р Гоце Смилевски, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА
ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА
„ПОСТОМОДЕРНАТА ФЕМИНИСТИЧКА ТАНЦ-КУЛТУРА:
ТЕЛЕСНОСТА ВО ТАНЦОТ” ОД М-Р ГЛОРИА ФОССЕН,
ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО
СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонска литература во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата редовна 27. седница одржана на 5.7.2018 година, по предлог на Советот за студиската програма по културолошки студии, формираше Комисија за оцена и одбрана на докторската дисертација под наслов „Постмодерната феминистичка танц-култура: телесноста во танцот“ (“Post-Modern Feminist Dance Culture: Embodiment in Dance”), изработена од докторантката м-р Глориа Фоссен.

Комисијата е во следниов состав: проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, претседател, УКИМ, Институт за македонска литература; проф. д-р Ана Мариноска, ментор, член, УКИМ, Институт за македонска литература; проф. д-р Наташа Аврамовска, член, УКИМ, Институт за македонска литература; проф. д-р Соња Здравкова-Џепароска, член, УКИМ, Факултет за музичка уметност; проф. д-р Маја Мухиќ, член, Универзитет на Југоисточна Европа – Тетово, Факултет за јазици, култури и комуникација.

Заблагодарувајќи се за укажаната доверба, Комисијата во наведениот состав ја прегледа и ја оцени подготвената докторска дисертација и на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Анализа на докторската дисертација

Докторската дисертација „Постмодерната феминистичка танц-култура: телесноста во танцот“, изработена од докторантката м-р Глориа Фоссен, содржи 210 страници компјутерски обработен текст (А4 формат, Times New Roman фонт, големина на букви 12, проред 1,5), од кои 190 се текстот на самата дисертација, а останатите се список на користената литература.

Кандидатката започнува со објаснување на терминологијата на клучните поими користени во тезата (меѓу кои танц, телесност, кореографија, соматика, кинестетика и др.), нуди апстракт на македонски и англиски јазик, па дава вовед во темата на својата докторска дисертација, за потоа во пет поединечни поглавја да ја изложи содржината на своите истражувања и резултатите до кои доаѓа.

Првото поглавје е насловено како **Феминизмот во новиот милениум**, и во него докторантката Фоссен нуди преглед на сознанијата за феминизмот денес и новиот јазик кој ни е потребен во овој милениум, со јасна артикулација за модерна насока на женската еманципација. Таа тврди дека во сферите на феминистичката теорија сè уште се чувствува потрагата по нови форми и поздрави решенија. Тие видно ги допираат проблематичните прашања на полето на телесноста и постфеминистичкиот идентитет, кои бараат рапидно декодирање на застарената оптика за родовиот менталитет, кој во најновото постмодерно феминистичко издание бара комплетно различни и поиновативни тактики. Во оваа смисла, таа детално ја анализира жената во постмодерната ера, го отвора прашањето на родовата дискриминација (во телевизиските и информативни програми, во сапуниците и романтичните новели, во филмот и другите медиуми), родовите претстави (мајка, хероина,

консументка, киборг) и родовите карактеристики, женската популација и промената на климата како глобален проблем. За овие свои истражувања, Фоссен се потпира на релевантна литература од родовите, културолошките и медиумските студии како Анџела МекРоби (Angela McRobbie), Анет Кун (Anette Kuhn), Шарлот Брундсон (Charlotte Brundson), Дороти Хобсон (Doroty Hobson), Иен Анг (Ien Ang), Џенис Радвај (Janice Radway) и многу други.

Во второто поглавје **Глобалната феминистичка танц култура**, кандидатката го објаснува поимањето на феминистичкиот танц и неговото значење кое се пронаоѓа во негувањето на феминистичките идеи за глобална еманципација во танцовата култура и уметност, со интерес фокусиран на телесноста. Овде Фоссен прави преглед на различните танцови школи и традиции, започнувајќи од германската и американската школа, преку постколонијалните искуства на Африка, Австралија и Канада, па сè до модерните искуства и практики во Република Македонија.

Во овој дел Фоссен посебно го обработува прашањето на телесноста во танцовата култура и притоа се толкуваат допирите на телото и слободата, емпатијата, стравот, срамот итн. Таа се задржува и на културата на тактилноста, па ги испитува социјалните политики со кои се судира телото и во тој контекст, табуата на допирот и естетиката на допирот.

Третото поглавје носи наслов **Проблемите во сферите на современиот балет**. Тука докторантката точно ги детектира и се осврнува на феномените на старосна дискриминација (ageism), дискриминација по однос на раса, дискриминација на физичкоста (body image), дискриминација по основа на сексуалност и објектификација, што се сè болни родови прашања, кои постоеле низ женските еволуциони текови од најраната историја до денешниот момент. Фоссен го потенцира и потиснувањето на родовиот идентитет со оглед на фактот дека танцовата постмодерна култура е сè уште изразито родово несензибилна. Користејќи ги искуствата на феминистичката теорија и еволуцијата на еманципацииските процеси, таа глобално ги проследува принципите на сексизам, кој диктира енормни неправилности, предрасуди и родови потиснувања во патријархалниот систем.

Прашањето на културниот идентитет како спој на символите на родовиот, етничкиот, политичкиот, социјалниот, религиозниот и многу други типови идентитети, Фоссен го пресликува на танцовата сфера. Притоа, таа отвора некои значајни прашања: Која е персоналната врска на субјектот со танцот?; Како ги прифаќаме танчарите од друга култура без предрасуда и осуда?; Како помагаат танцовите практики во реализирањето на похумани естетски процеси? и сл. Во тезата се инсистира на тоа дека современиот танчерски идентитет се конструира врз основите на постфеминистичкиот неолиберален идентитет: драстичен премин од објектификација кон субјективизам; концептот на телесноста: сексуални разлики; самоизбран род/пол; сензибилен приод кон Себството, постфеминизам итн.

Четвртото поглавје **Анализа на конкретни танчарски опуси и дела**, е централното и клучно поглавје во докторската дисертација на Глориа Фоссен, од причина што користејќи ги сознанијата за профилот и дејноста на **Ана Халприн**, основоположничката на Американската феминистичка постмодерна танцова школа, таа практично ни го покажува бунтот насочен против танцовиот класичен експресионизам и пасивното третирање на телото во академскиот балет. Според истражувањата на стручната литература до кои доаѓа авторката на оваа дисертација - „Во либералното градење на новите правци, постмодерниот танц сериозно оформил еден вид анархистичен манифест: секое движење (трчање, паѓање/кревање) може да се користи како сценска тема; сценографијата, костимографијата и озвучувањето се основните компоненти на голем број

танцови форми, кои фигурираат (заедно или засебно) како тотален театар; секој играч може да биде солист во радиус на обичен секојдневен простор, назначен како театарски простор; телото е присутно, соматски и/или симболично, и во најексперименталните минимални сценски дела; танцот ја поддржува феминистичката идеја за родово еманципиран креативен субјект; во танцовите наративи акцентот е ставен на духовната нота (Големата мајка, планетата Земја), заштитата на екологијата, зачувувањето на културните богатства, мултикултурниот соживот, итн.; современиот танц е помалку „...импулсивен, климаксите не се толку драматично вرامي“ (Lepicki, 2012:59).“ (Фоссен: 115)

Во оваа смисла, тезата ја следи хронолошки дејноста на Халприн како едукатор, реформатор, танцов активист и кореограф, и во сите тие бројни и разновидни практики ги утврдува сценските стратегии за деконструирање на кризниот родовиот идентитет и негово претворање во ангажиран креативен субјект. Во конкретната анализа на следниве дела: *Паради и промени / Parades and Changes*; *Посветувања и трансформации / Initiations and Transformations*; *Дедовиот танц / The Grandfather Dance*; *Од 5 до 110 / From 5 to 110*; *Интензивна нега / Intensive care*; *Нишање на старците / Seniors Rocking* се доаѓа до јасно рефлектираните фундаменти на нејзините хуманистички, феминистички и естетско-уметнички принципи. Во нив, според докторантката, Халприн прави „редефинирање на симболиката за родово-телесниот приказ во мачоистичкиот вокабулар на класичната балетска традиција“ (Фоссен; 142).

Во продолжение на дисертацијата се анализираат и голем број други социјално-политички дела на Халприн кои ги разликуваат општествените матрици и се залагаат за креирање на достоинствени сценски ролји за танцово-родова либералност, единствено остварливи преку интегрирање на танчарки од различни културни потекла, обоени со расни, социјални, политички, економски определби и сексуални и верски наклоности. Во продолжение следи и преглед и анализа на политичко-еколошките танци на Халприн и начинот на кој таа преку нив бара нови политички одговори и уметнички форми во однос на глобалните актуелни теми: Третиот свет, феминизмот, хомо/лезбо/транс-групите, AIDS/HIV медицинските и социјалните состојби, сите со симболична визија за глобална социјална мирољубива мисија во танцов приказ.

Според докторантката, „Придонесот на Ана Халприн во танцовиот постмодерен свет е енормен и сè уште активен. Како продуктивна танчерска едукаторка, таа се залагала за конструирање на видлив еманципиран креативен идентитет и либерална телесност на современиот танцов подиум. Како пасионирана феминистка и активистка, преку своите легендарно изведени корпореални, политички и еколошки танци, Халприн дала одличен компас за младите родово-сценски субјекти. Таа директно ги активирала еманципациско-креативните процеси преку дела погодни за уметнички од сите мултикултурни заднини и со разноликост на сексуални, верски и политички уверувања.“ (Фоссен, 178)

На овој начин, тезата доаѓа до своето завршно поглавје, соодветно насловено како **Иднината на феминистичката танц-култура**, во кое Фоссен ја разгледува иднината на феминизмот и иднината на танцовата култура, за да понуди и свои стратегии за повитална еманципациска програма и еманципирање на родовиот креативен субјект. Тоа ја води до неизбежниот заклучок во кој нуди некои поинакви дефиниции за телесноста во танцот денес. Со сето тоа, тезата на Фоссен претставува научно збогатување со нови танцови знаења, можности и состојби за либерално третирање на родово креативната фигура во модерниот танц и пошироките социјални системи.

Дисертацијата е придружена со сета неопходна научна апаратура, вклучувајќи и исклучително обемна библиографија од сите области кои ги допира темата од феминистичката литература преку проучувањата на танцот, па сè до културолошките

студии. Неопходно е да се укаже на евидентниот напор да се консултираат сите релевантни автори од дадените области, но и успешното одговарање на предизвикот еден труд од овој тип и обем да се справи со нивна систематизација и дескрипција. Покрај пишаните трудови, користена е и граѓа од светската и македонската балетска архива, бројни извадоци од медиуми – ТВ-програми, весници, списанија, видеоматеријали, интернет-ресурси итн. Секако, основна појдовна точка се и самите танцови перформанси на Ана Халприн. Приложената листа на консултирана библиографија е навистина импресивна, не само по квантитетот од над 300 библиографски одредници, туку и по квалитетот на особено релевантна и актуелна литература, набавена за време на истражувачките престои во реномирани библиотеки и танцови институции во Македонија, Холандија, Велика Британија и САД.

1.1. Предмет на истражување

Главниот предмет на истражувањето на овој докторски труд се женскиот идентитет и телесноста во рамки на постмодерната феминистичка танц-култура. Релацијата на женскиот идентитет и телесноста се смета за есенцијално прашање во родовите студии истражувано уште од страна на Бовоар (Beauvoir, 2011), која тргнала од културните митови за половите разлики по кои жените јавно се идентификуваат со телото, а мажите со умот.

Во оваа дисертација, базирана врз сознанијата на родовите студии и феминистичката психоанализа, се испитува комплексното прашање на родовиот идентитет и напорите за родова еманципација во сите категории, но особено во просторот на танцот, кој во голема мера е одреден од прашањата на родот и телесноста во која родот постои. Притоа, се анализира танцовата култура во која се пресликуваат патријархални нормативи на општеството и кои биле забележани од звучните танчерски имиња, едукаторки и кореографки од модерната и постмодерната танцова ера.

Во тој контекст, дисертацијата ги обработува најпрвин делата на Марта Греам (Martha Graham), мајката на модерниот танц и феминистички лидер која изградила позитивно кореографско писмо, за мотивирање на родовата свесност преку доминирање на телесниот инструмент на сцена. Истата идеја се реализирала и во креациите на Пина Бауш (Pina Bausch), која телото на уметничкиот родов субјект го ослободува преку поетскиот јазик. Оваа порака ја поздравува и Ана Халприн, провокативниот творец на Апсолутниот/Постмодерниот танц. Маестралните игри за женската физичка интрига, Халприн силно ги артикулирала на сцената на американскиот ортодоксен пуританизам, расизам, сомафобијата, Другоста, сексуалноста и слични табу-зони во современиот момент. Ваквата оптика била добро усвоена и од најталентираната следбеничка на нејзината феминистичко-танцова традиција, балерина и борец за хомо-правата, Ивон Рајнер (Ivonne Rainer). Во своите креации таа внела реална кореографска матрица во која интересот за телото е централен, на ниво на органски конструкт.

1.2. Податоци за состојбата во подрачјето во кое е работена дисертацијата

Проблематиката која се обработува во оваа дисертација е актуелна и со голем одсвиг на глобално ниво, особено во англофонската културна сфера. За жал, докторантката тврди дека при истражувањето не пронашла соодветни студиозни испитувања на оваа тема направени на територија на Република Македонија, и токму тоа го одредува како директна провокација за овој докторски труд. Притоа, таа поаѓа од разбирањето на женското ослободување водено од родовиот менталитет и физичноста за кои пишувале голем број еминентни феминистички теоретичарки. Од звучната плејада, Фоссен ги издвојува трудовите на Спелман (Spelman), Алкоф (Alcoff), Хаслангер (Haslanger), Батлер (Butler) и Грос (Grosz).

Во трудот се укажува на слабостите во досегашните истражувања на темата, особено во однос на феминистичкото будење во постколонијалните сфери, ширењето на феминистичкиот карактер на танцовата уметност, прифаќањето на новиот тип на модерна танчерска фигура од страна на конзервативните маскулинистички култури и нејасното одредување на релација субјект-телесност во родовиот свет. Поаѓајќи од постоечките пропусти и неразрешени прашања во минатите истражувања, темата „Постмодерната феминистичка танц култура: телесноста во танцот“ нуди посовремен приод кон проблематиката која ја покрива и комплексна анализа на денешниот феминистички родов карактер и физичноста во танцовата средина.

1.3. Краток опис на применетите методи

Во изработката на докторската дисертација докторантката ги применува следниве научни методи: **анализа**, како примарно разгледување на телесноста во постмодерната феминистичка танц култура, засилено и со конкретен осврт кон различни стручни досегашни истражувања, со тема базирана на физичкиот аспект на танцот; **дескрипција** или описи на феминистичко-ориентираните танцови дела на Ана Халприн, на телесните, политичките и еколошките танци креирани во духот на модерно оформеното кореографско женско писмо; **компаративен метод** или паралелно изучување на традиционални танцови практики, стилови, правци, школи и споредбен пристап кон нивните специфики, значења и придонеси, што е реализирано низ призма на споредување на западниот со источниот родово-танцов дискурс, во минатото и сегашноста; **консултирање на релевантни стручни извори и библиографии**, клучни извори посветени на телесноста во танцовата култура и уметност.

1.4. Краток опис на резултатите од истражувањето

Докторската дисертација на Глориа Фоссен покажува дека сè уште постои потреба од истражувања на феноменот на феминистичката танц-култура особено во делот на прашања насочени кон еманципација на родот и поимот на отелотворувањето во социјално-политичка, културолошка, филозофска и уметничка смисла.

Како што заклучува докторантката, потребата за либерална физиономија на женскиот идентитет и телесна субјективност биле есенцијалните канони на феминистичката струја од третиот бран, во интервалот меѓу 80-тите и 90-тите години на минатото столетие. Оваа активистичко мисловна гарда направила евидентни напори при реалното декодирање на родовите дистинкции, со цел постигнување на похумани односи во патријархалните системи во современиот свет. Сепак, при аплицирањето на постојните феминистички сознанија во практиката на танцовата уметност се утврдува дека релацијата помеѓу родовиот идентитет и телесноста придонесува за евидентно несензитивно и маргинално позиционирање на танцово креативниот субјект во светот на театарските патријархални политики.

Фоссен тврди дека патријархалната општествена средина рефлектира стереотипни родови претстави во сферите на танцовата култура и уметност, но што е особено важно упатува на можните начини за нивно надминување, првенствено преку воведување на прогресивна содржина на танцово-едукативните материјали која може да се примени како моќен инструмент против обезвреднување на женската субјективност и телесност во патријархалниот театарски свет и преку кореографски текстови во духот на романтично-балетската традиција кои бараат рекодирање на класичната симболика за телесноста, сместена длабоко во чистата проекција на машката фантазија. Тоа би се постигнало преку почитување на танчерската фигура со интегрирање на уметници од различни расни,

етнички, културни, економски и социјал-политички милјеа и преку повик за креирање на достоинствени ролји, симболи за родов сценски субјект со авторитет во постмодерната театарска култура.

2. Оцена на докторската дисертација

Докторската дисертација „Постмодерната феминистичка танц-култура: телесноста во танцот“, изработена од докторантката м-р Глориа Фоссен, претставува солидно мултидисциплинарно истражување, кое обединува знаења од областа на културолошките, родовите и танцовите студии. Во дисертацијата, кандидатката ја исполнува својата цел за проследување на проникнувањата на современата феминистичка мисла и особено прашањето на телесноста во танцовата сфера, врз примери од земјата и од светот.

Во дисертацијата на Фоссен се презентирани и добро систематизирани сознанијата од повеќе научни дисциплини врзани за прашањето на телесноста и соодветно се аплицирани врз анализа на конкретни танцови опуси и дела. Притоа, трудот има неспорна еманципациска улога не само во регистрирањето на женските теми и родовата реалност во полето на танцот, како и во поширокото културно и општествено опкружување, туку и во инсистирањето на нови модуси во кореографијата кои ќе го зацврстат дигнитетот и моќта на ангажираниот женски субјект, ќе креираат респектабилни улоги за уметничките и носителките на оригиналниот танцов идентитет и ќе ја воочат потребата од поставување на реални кореографски сценски стории играни од танчерки од сите етнички, расни, класни, економски и социјални потекла.

Врз основа на сето погоре изнесено, Комисијата смета дека предложената докторска дисертација на кандидатката м-р Глориа Фоссен, со наслов „Постмодерната феминистичка танц култура: телесноста во танцот“, ги исполнува основните услови и стандарди за изработка на докторски труд.

3. Исполнетост на законските услови за одбрана на трудот

Кандидатката Глориа Фоссен пред одбраната на докторската дисертација ги има објавено следниве трудови:

- „The Black Feminist Dance: Jazz, Ghetto-style and the Postmodern Dance“/„Црниот феминистички танц: џезот, гето-стилот и постмодерниот танц“ во *Popular Culture: Reading from Below*/Популарна култура: поглед одоздола, Institute of Macedonian Literature, Skopje, 2016, pg. 129-42;
- „Телесниот танц на Ана Халприн“, во *Контекст*, број 15, Скопје, 2017, стр. 115-128.

Исто така, кандидатката истражуваше во релевантни институции и библиотеки во Холандија и САД каде што живееше во одделни периоди, но специјално за потребите на својата дисертација оствари и студиски престој во Велика Британија на „Тринити Лабан конзерваториум за музика и танц“ и на универзитетите Голдсмит во Лондон и на Бристолскиот универзитет.

4. Заклучок и предлог

Проблематиката која Фоссен ја избира за своја тема на докторска дисертација ја одредуваме како исклучително актуелна и комплексна, со оглед на тоа дека трудот нуди преглед на релациите на феминизмот со танцовата сфера денес и отвора релевантни научноистражувачки прашања за корените на родовите претстави и идентитети и особено

за телесноста и начините на кои таа е усвоена во танцовата култура и уметност. Начинот на кој кандидатката навлегува во овие проблеми говори за нејзиното компетентно и суверено познавање на двете области кои овој труд ги донесува во корелација – танцот и феминизмот, а токму во тоа сопоставување лежи и оригиналниот придонес на овој труд во рамките на културолошките студии.

За своите истражувања на проникнувањата на современата феминистичка мисла и прашањето на телесноста во танцовата сфера во земјата и светот, Фоссен се потпира на стручната литература од родовите, културолошките и медиумските студии. Нејзината докторска дисертација нуди увид во импресивен корпус на особено релевантна и актуелна литература, набавена за време на истражувачките престои во реномирани библиотеки и танцови институции во Холандија, Велика Британија и САД, па токму пренесувањето на тие светски искуства од прва рака се една од најзначајните придобивки на овој труд.

Имајќи го предвид понапред изнесеното, со задоволство на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје му предлагаме да ја прифати позитивната оценка од овој Извештај и да ја повика кандидатката м-р Глориа Фоссен на усна одбрана на докторска дисертација со наслов „Постмодерната феминистичка танц-култура: телесноста во танцот”.

КОМИСИЈА

1. проф. д-р Лорета Георгиевска-Јаковлева, претседател,
с.р.

2. проф. д-р Ана Мартиноска, ментор, член, с.р.

3. проф. д-р Наташа Аврамовска, член, с.р.

4. проф. д-р Соња Здравкова-Џепароска, член, с.р.

5. проф. д-р Маја Мухиќ, член, с.р.

РЕЦЕНЗИЈА

ЗА ОЦЕНА НА ДОКТОРСКАТА ДИСЕРТАЦИЈА

„ЧАЛГИСКАТА МУЗИКА КАКО ИЗРАЗ НА МАКЕДОНСКАТА ГРАЃАНСКА КУЛТУРА И ИДЕНТИТЕТ“ ОД

М-Р АЛЕКСАНДРА КУЗМАН, ПРИЈАВЕНА НА ИНСТИТУТОТ ЗА МАКЕДОНСКА ЛИТЕРАТУРА ВО СКОПЈЕ

Советот на Институтот за македонска литература во Скопје при Универзитетот „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје, на својата 29. редовна седница одржана на 8.10.2018 година, формираше Комисија за оцена и за одбрана на докторската дисертација под наслов „Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет“ на кандидатката м-р Александра Кузман. Комисијата е во состав: проф. д-р Валентина Миронска-Христовска (претседател), проф. д-р Александар Прокопиев (ментор), проф. д-р Ленка Татаровска (член), проф. д-р Родна Величковска (член) и проф. д-р Лозанка Пејчева (член).

Комисијата во наведениот состав, со внимание ја прегледа и ја оцени подготвената докторска дисертација и на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје му го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

1. Анализа на докторската дисертација

Докторската дисертација под наслов „Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет“, од кандидатката м-р Александра Кузман содржи 248 страници компјутерски обработен текст во фонт Times New Roman, со 1,5 проред и големина на букви 12, со 259 фусноти, 126 библиографски единици, меѓу нив научни трудови, статии, книги, национални прописи, меѓународни акти и интернет-ресурси.

Трудот е структуриран во 4 глави, вовед и заклучни согледувања. Деловите се систематизирани во точки и потточки со наслови и поднаслови, со што се обезбедува соодветно следење на материјата која е обработена во истражувањето.

Во **воведот** на трудот, изложени се предметот и целите на истражувањето, хипотезата, истражувачките прашања, теоретската рамка и методите на истражувањето. Кандидатот укажува дека со овој научен докторски труд од областа на етномузикологијата

и културологијата се синтетизира, поткрепено со убедливи научни аргументи, појавата, спецификите, облиците и дејствувањето на чалгиската музика, како македонска староградска музичка традиција со изразена културна и социјална функција, што и денес, со процесот на осовременување, е значаен дел на музичката сцена.

Првата глава од докторската дисертација е насловена „Чалгијата како дел од македонската градска музичка култура“. Во неа, м-р Кузман ја толкува чалгијата како градски вокално-инструментален музички состав што содржи специфични чалгиски инструменти (канон, ут, лаута, виолина, кларинет, дајре) и што негува специфичен стил на музицирање преку чалгискиот репертоар. Чалгијата ја негувале чалгациите организирани во тајфи (или таками, компании, дузени). Поголемиот дел од чалгациите биле целосно посветени на чалгискиот занает, потпирајќи се на својот мајсторлук како на единствен извор за егзистенција.

Чалгијата се појавила некаде кон крајот на XVIII век, а најмногу била присутна во XIX и XX век, претежно во македонските градски средини како дел од староградската музичка култура, иако извршила влијание и на музичката култура што се негувала во руралните средини. Во оваа глава се претставени поделбите на чалгијата според нејзината звучност, родовата застапеност и според културниот простор каде што се негувала како музичка традиција.

Во првата подглава, авторката дава опис на преродбенскиот период, поради потребата да се обзнани во каков контекст на живеење се негувала чалгијата како музичка традиција. Подоцна, опишани се влијанијата на коишто била подложна македонската чалгија поради економскиот развој на градовите и излегувањето од границите на сопствената култура на живеење, прифаќајќи ги и пресликувајќи ги западноевропските културни влијанија во повеќе сегменти од живеењето токму во периодот на преродбата. Во следната подглава се претставени староградските музички состави и чалгијата како дел од нив, а неколкуте музички примери што се наведени во овој дел се илустрација за некогашното градско живеење, бидејќи во тој период, песната претставувала медиум преку којшто се пренесувале најважните настани и случки од секојдневието на македонскиот градски човек. Наведените музички примери биле дел од некогашниот разновиден репертоар на чалгациите, што и денес не изгубиле од својата вредност останувајќи како одзвук за некогашното градско музичко минато.

Во третиот поднаслов се претставени културните простори каде што била присутна чалгијата, давајќи опис на контекстот во кој се негувала како традиција. Истакнато е дека чалгијата го заземала најзначајното место на разните седенки и домашни прослави (имендени, визити, куќни слави итн.), на панаѓурите, еснафските патрони празници, свадбите итн.

Во четвртиот поднаслов е претставена изразената социјална и културна функција на чалгијата. Таа придонесувала кон креирањето на културниот и социјалниот живот на градскиот човек, со што се потврдува нејзиното значајно место во човечкото секојдневие и високиот степен на почитување како културно добро во македонските градски средини.

Во петтиот поднаслов на првата глава претставени се носителите на чалгиската музичка традиција како културно добро, при што беше направен хронолошки пресек по

генерации, во зависност од периодот во којшто дејствувале чалгациите. Низ бројни фотографии преземени од архивскиот фонд на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ во Скопје, претставени се одделни чалгиски тајфи и поистакнати чалгации. Акцентот е ставен на носителите на традицијата од четири македонски градови (Охрид, Велес, Скопје и Битола) што претходно беа одредени како четири главни чалгиски центри од каде што потоа се ширеле влијанијата во музичката култура на помалите градски средини во Република Македонија. Во потточката на овој дел накратко е опишано и влијанието што го извршила градската музичка традиција во музиката што се негувала во руралните средини, главно во најблиските околни села на градовите каде била присутна чалгијата.

Во шестиот поднаслов на првата глава е претставен чалгацијата како автор и изведувач. Низ неколку музички примери е истакнато авторството на одредени чалгации, како и тоа дека за некои песни што се обнародиле и биле широко прифатени како народни, во даден момент се изгубил, односно се заборавил првичниот автор.

Втората глава ги анализира факторите што влијаеле на оформувањето на звукот на чалгијата. Во првиот поднаслов е претставен специфичниот чалгиски инструментариум со описи за секој инструмент посебно, најмногу потпирајќи се на податоците од: десеттиот том на творештвото од Марко Цепенков, Боривоје Џимревски во неговата книга за чалгиската традиција во Македонија, како и врз податоците дадени кај Александар Линин во неговата книга за народните музички инструменти. Беше истакнато дека чалгиските инструменти спаѓаат во групата нетемперирани инструменти, што овозможува употреба на микротони (растојанија помали од цел и половина степен типични за дел од чалгискиот репертоар), за разлика од темперираните инструменти (хармоника, гитара итн.) каде што тие микротони не се можни.

Во вториот поднаслов беше претставено како врз локалните музички елементи од македонското градско музичко поднебје се инфилтрирале и напластиле **ориентални влијанија** (со самата појава и прифаќање на чалгискиот инструментариум од арапско-персиско потекло како дел од сопствената музичка култура изразена преку чалгијата) и **западноевропски влијанија** (што навлегле поради зголемениот економски развој на градовите што предизвикал и развивање на трговски врски со големите европски градови – Виена, Лајпциг, Трст итн. – и на таков начин прифаќање на тамошната култура како сопствена, вклучително и прифаќање на одредени музички елементи во спој со локалниот музички израз).

Третиот поднаслов ја претставува чалгијата како можност за среќавање на припадници од различни етнички заедници во самата структура на тајфите. Етничката разновидност влијаела на оформувањето на звукот на чалгијата, со самиот факт дека секој поединец внесувал нешто свое индивидуално во звукот, односно во музиката што ја негувале организираниите чалгиски тајфи.

Третата глава ги содржи музичките анализи на чалгиската музика. Прво, м-р Кузман ги анализира општите музички специфики што важат за чалгијата воопшто, разгледани низ хоризонтална и вертикална линија. Преку вертикалната линија беа

разгледани трите функционално одвоени групи што се дел од структурата на чалгиските песни и ора: главната водечка мелодија, придружната мелодија и пулсирачкиот ритам. Овие три функционално одвоени групи наметнуваат и различна функција на чалгиските инструменти. Во принцип, сите инструменти (освен удирачките) може да ја свират главната водечка мелодија, но најчесто ја свират виолината, канонот и кларинетот, а утот и лаутата најчесто ја свират придружната мелодија врз ритамот на удирачкиот/те инструмент/и.

Преку хоризонталната линија беа разгледани некои особености на мелодиската линија, застапените скали, најчесто застапените метро-ритмички структури, општата формална структура на чалгиските песни (инструментален припев, строфи и импровизиран дел наречен мане), каде акцентот беше ставен на делот што вклучува импровизација. Во оваа глава беше анализиран и чалгискиот репертоар што некогаш го негувале чалгациите, а што во голема мера денес е изгубен и заборавен.

Исто така, во овој дел, покрај општите музички карактеристики на чалгијата, беа направени и анализи на четирите чалгиски стилови на музицирање, според различната географска застапеност. Како што беше спомнато, Охрид, Велес, Битола и Скопје биле четирите главни чалгиски центри со сопствен чалгиски стил на музицирање, така што беа истакнати разликите за секој град посебно.

Во **четвртата глава**, всушност и последна, е опишана современата состојба на чалгијата, при што беа анализирани промените што ги донела денешнината, притоа наведувајќи ги денешните поактивни музички групи кои се заслужни за зачувувањето на чалгиската музика во денешно време и што главно, се дел од македонската музичка сцена. Опишани се новите начини на пренесување на чалгијата како музичка традиција, а во последниот поднаслов, чалгијата беше претставена како алатка за зајакнувањето на македонскиот музички идентитет.

Во **заклучните согледувања**, м-р Кузман ги формулира главните и најважни точки од целиот труд, со што во кратки црти се наведени одговорите на претходно поставените прашања: што е чалгијата, кога се појавила и развивала како музичка традиција, со какви музички состави постоела паралелно, во каков контекст и во кои културни простори се негувала, потоа каква функција имала во општественото културно живеење на градскиот човек, кои биле носителите на традицијата, кои фактори влијаеле на оформувањето на чалгискиот звук, кои се етномузиколошките особености на чалгијата како звук, разликите помеѓу четирите чалгиски стилови на музицирање, како и каква е современата состојба, кои се промените што се случиле, кои се чуварите на чалгијата како музички жанр и каква е улогата на чалгијата во потврдувањето и зајакнувањето на македонскиот музички идентитет.

1.1. Предмет на истражување

Предметот на истражување во овој труд е чалгиската музика со сите нејзини музички специфики, како дел од културно-социјалниот живот на македонскиот градски човек.

1.2. Податоци за состојбата на подрачјето во кое е работена дисертацијата

Во научното подрачје за истражување на чалгијата во Македонија и нејзиното музичко-жанровско и културолошко значење, еволуција и влијанија, досега има два поопстојни труда од познатиот етномузиколог Боривоје Џимревски и американскиот етномузиколог Соња Симан, како и неколку попатни согледувања каде што делумно се опфаќа темата за чалгиската музика.

1.3. Краток опис на применетите методи

Оваа дисертација, пред сè, се базира на многубројните интервјуа со некогашните чалгации (реализирани на поранешни теренски истражувања направени од страна на истражувачите од Институт за фолклор „Марко Цепенков“ – Скопје), со што се прави увид во некогашната состојба на чалгијата како музичка традиција, но и теренски истражувања направени од авторот на дисертацијата што вклучуваат интервјуа со испитаници кои се чувари на некогашната традиција и се дел од македонската музичка сцена денес. Кон ова може да се додаде методот на **апликативната етномузикологија**, што овозможува еден продлабочен научен пристап кон истражуваната тема поради личното учество и емпириско искуство на авторот на дисертацијата во една современа музичка група што го негува чалгискиот стил на музицирање. Овој метод може да се употреби во две насоки: едната насока е во збогатувањето на теоретската анализа на истражуваната тема со директно вклучување во практичната примена на истражуваниот предмет – чалгијата; а другата насока е во правец на директно влијање во практикувањето на чалгијата како стил на музицирање, преку проширените теоретски научни согледувања за истражуваниот предмет.

Покрај општо познатите научни методи, при истражувањата беа применети и: **компаративно-типолошката метода** со која се следеше: постоењето, развојот и внатрешните процеси на чалгиската музичка традиција, нејзините некогашни и денешни изразни компоненти, трансформациите, како и постепеното исчезнување на голем дел од чалгиската традиционална музичко-фолклорна култура; **културно-историската метода** со која чалгиската традиција беше следена како културна појава во минатото и денес; **структурно-типолошката метода** и **методата на картографирање** кои имаат голема и посебна примена во набљудувањата на културните музички феномени, што помогнаа да се истакнат спецификите на овој вид музичко-фолклорно изразување во минатото, но и денес со сите вклучени промени. Беа одредени и внимателно компарирани разликите помеѓу четирите чалгиски стилови на музицирање, а притоа беа изработени карти каде визуелно е претставена застапеноста на чалгиската музичка традиција во македонските градски средини.

1.4. Краток опис на резултатите од истражувањето

Докторскиот труд „Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет“ на м-р Александра Кузман носи свежи, иновативни и неопходни сознанија за македонската староградска чалгиска музика, отворајќи провокативни перспективи за нејзините толкувања и натамошни истражувања. Докторскиот труд, несомнено, е богата, исклучително значајна студија во етномузикологијата и културологијата што се однесува на истакнат, отпорен сегмент во македонската музичка и граѓанска традиција.

2. Оцена на дисертацијата

Докторската дисертација на кандидатката м-р Александра Кузман, со наслов „Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет“, претставува истражување во интердисциплинарното подрачје на културолошките студии. Изработката на темата на оваа докторска дисертација пополнува едно извонредно значајно, синтетизирано и научно протолкувано поле од автентичната македонска музичка култура, со посебен придонес кон културолошкиот развоен контекст, кон граѓанската култура и традиција и неоспорните вредности што чалгијата ги носи и ги содржи и ден денес.

Докторската дисертација на кандидатката м-р Александра Кузман, со наслов „Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет“, според мислењето на Комисијата за оцена, ги исполнува суштинските услови и стандарди за изработка на мошне солиден докторски труд, со кој што македонската научна и културна јавност добива впечатлив труд.

3. Исполнетост на законските услови за одбрана на дисертацијата

Кандидатката пред одбраната на докторскиот труд, ги објавила (како прв автор, во меѓународни научни списанија или еден труд во списание со импакт-фактор) следниве рецензирани истражувачки трудови:

1. Автор-и: „Some aspects of the solo instrumental improvisations in Macedonian *Chalgia* music“, објавен: Proceedings of the Fourth Symposium of the ICTM Study Group on Music and Dance in Southeastern Europe „Music and Dance in Southeastern Europe: New scopes of research and action“, Belgrade - Serbia, 2016.
2. Автор-и: „Revitalisation of Chalgia music in The Republic of Macedonia seen through the prism of the “Chalgia sound system” band“, објавен: Зборник на трудови од меѓународна научна конференција „Popular culture: Reading from below“, Скопје, 2016
3. Автор-и: „Охрид, Велес, Битола и Скопје како центри на чалгиската музичка култура“, објавен: „Контекст“ бр. 15, 2017.

4. Автор-и: „Чалгиската музика низ трансформациите од времето“, објавен: „Спектар“, бр. 70, година XXXV, 2017.
5. Автор-и: „Нешто за староградската музика во Република Македонија, низ призмата на чалгиската музичка традиција (од XIX век до денес)“, објавен: Зборник на трудови од меѓународна научна конференција „Традиција и современост во Македонија и Србија“, Скопје, 2017.
6. Автор-и: „Чалгиската музика како културен простор каде се среќаваат припадници од различните етнички групи“, објавен: 5th International Conference „Ohrid – Vodici 2017“ - „Runaway world, liquid modernity and reshaping of cultural identities, heritage, economy, tourism and media“, Скопје, 2018.

4. Заклучок и предлог

Докторската дисертација на м-р Александра Кузман, „Чалгиската музика како израз на македонската култура и идентитет“, е богат содржаен етномузиколошки и културолошки самостоен научен труд што во себе вклучува и синтетизира вкрепени научни сознанија и резултати за македонската чалгиска музика, нејзината исклучителна улога како културна и музичка традиција во староградската музичка култура во XIX и XX век, поточно во периодот на преродбата.

Со овој труд е надоградена и научно збогатена основата претходно поставена од страна на македонскиот истражувач на оваа тема, етномузикологот Боривоје Цимревски, што овозможува понатамошни продлабочени истражувања во одредени сегменти од докторската дисертација, како на пример: делот што вклучува импровизација, истражување и анализирање на елементите на византиското пеење во споредба со чалгиското (преку застапените скали и манирите на интерпретацијата), што потоа може да продолжи во насока на споредување на тонските скали присутни во чалгијата со тонските скали наречени макама карактеристични за турската и арапската музика. Исто така, во иднина може да се истражуваат и споредуваат градските вокално-инструментални состави во Турција, па дури и во соседните Грција и Бугарија, што се слични на македонските чалгиски градски музички состави.

Кандидатката м-р Кузман ги истражува музичките особености на чалгијата, употребувајќи ги општите методи на истражување, како методите на анализа, синтеза, индукција, дедукција, но и методите применливи во етномузикологијата: компаративно-типолошката, културно-историската и методот на картографирање. Освен тоа, за да се направи поширок увид во современата состојба на чалгиската музика и да се утврди дали таа сè уште се изведува и во каков облик во денешно време, м-р Кузман го користи неопходниот метод на теренско истражување во неколку македонски градски средини – интервјуа со определен број информатори преку кои што се добиваат податоци за некогашната чалгиска музика и нејзините современи трансформации. Кон ова може да се додаде методот на апликативна етномузикологија, зашто м-р Кузман ја практикува чалгијата како изведувач во една современа музичка група.

Со умешно користење на сиот овој методолошки апарат, м-р Кузман ја докажува главната хипотеза на својата докторска дисертација: Чалгиската староградска музика била/е израз на македонската граѓанска култура и идентитет, некогаш и денес.

М-р Кузман експертно и внесено го структурира докторскиот труд преку одделни поглавија посветени на етимологијата на поимот „чалгија“, според одликите на нејзината звучност (инџе и каба чалгија), родовата застапеност (машка и женска чалгија) и според културниот простор каде се негувала (кафеанска и свадбарска чалгија), потоа влијанијата на нејзиното дејствување од економскиот развој на градовите и геополитичките промени во односот кон Европа, генерациите носители/изведувачи на чалгиската музика, при што м-р Кузман става акцент на носителите на четири македонски градови – Охрид, Велес, Скопје и Битола. Потоа, м-р Кузман детално го анализира чалгискиот инструментариум – канон, ут, лаута, виолина, кларинет, дајре и тарабука, а ги опишува и инфилтрираните ориентални и западноевропски влијанија. Во понатамошниот тек на дисертацијата, м-р Кузман ги анализира извонредно важните музички особености на чалгиската музика, преку две групирања. Преку вертикалната линија се разгледувани главната водечка мелодија, придружната мелодија и пулсирачкиот ритам. Преку хоризонталната линија пак, м-р Кузман ги толкува мелодиската линија, застапените скали, метро-ритмичките структури, како и импровизацијата (мането). Кандидатот покажува богато, солидно музиколошко знаење, и што е важно, го применува на полето на чалгијата со конкретни заклучоци, за спецификите, стиловите и меѓусебните различности на чалгиската музика во однос на градовите каде што се изведувала.

Од особен интерес е што во докторската дисертација „Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет“, м-р Кузман опфаќа поглавие посветено на современата чалгија, каде се анализира нејзината еволуција од традиционалната до современата изведба на чалгиската музика, низ нејзино своевидно ревитализирање.

На крајот од докторската дисертација се дадени Прилози со вклучени мелограми и текстовни содржини што се спомнати во трудот, метро-ритмичките структури што се застапени во чалгиските инструментални мелодии, како и карти – мапи каде што е претставена застапеноста на чалгијата во македонските градски, но и рурални средини. Дисертацијата е заокружена со делот „Користена литература“.

Докторската дисертација „Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет“ на м-р Александра Кузман е извонредно важен, неопходен труд во севкупното проучување на македонската градска чалгија, со детално обработени сегменти за особеностите, различностите, развојот, социјалниот контекст, културолошките достигнувања и еволуција на чалгијата во животите на градските луѓе, некогаш и сега. М-р Александра Кузман на современ етномузиколошки и културолошки начин регистрира, анализира, толкува и донесува синтетизирани заклучоци за значењето на чалгиската музика во македонската граѓанска култура и нејзината улога во потврдувањето и траењето на особениот македонски музички идентитет. Докторската дисертација со продлабочени

анализи на особеностите на чалгијата заокружува исклучително детална и продлабочена студија за чалгијата како неодвоив дел од нашето нематеријално културно наследство.

Со оглед на наведеното, Комисијата му предлага на Советот на Институтот за македонска литература во Скопје да ја прифати позитивната оценка и да закаже одбрана на докторската дисертација на кандидатката м-р Александра Кузман со наслов „Чалгиската музика како израз на македонската граѓанска култура и идентитет“.

КОМИСИЈА

Проф. д-р Валентина Миронска-Христовска, претседател, с.р.

Проф. д-р Александар Прокопиев, ментор, член, с.р.

Проф. д-р Ленка Татаровска, член, с.р.

Проф. д-р Родна Величковска, член, с.р.

Проф. д-р Лозанка Пејчева, член, с.р.

РЕФЕРАТ

ЗА ИЗБОР НА ВИШ НАУЧЕН СОРАБОТНИК/ВОНРЕДЕН ПРОФЕСОР ВО ЈНУ ИНСТИТУТ ЗА НАЦИОНАЛНА ИСТОРИЈА, ВО СКОПЈЕ

Советот на ЈНУ Институт за национална историја во Скопје, со Одлука бр.02-635/2 од 18.12.2018 година, не именува за членови на Рецензентската комисија на кандидатот д-р Александар Литовски, научен соработник во ЈНУ ИНИ– Скопје, за избор во звањето виш научен соработник/вонреден професор. Комисијата во состав: проф. д-р Марјан Димитријевски, проф. д-р Љубица Јанчева и проф. д-р Габриела Топузовска, по детален преглед и научно вреднување на доставените материјали, има чест до Советот на ЈНУ Институт за национална историја да го достави следниов

ИЗВЕШТАЈ

Д-р Александар Литовски е роден во Битола во 1967 година, каде што ги завршил основното и средното образование. Дипломирал во 1992 година, на УКИМ-Филозофски факултет во Скопје – Институт за историја. Во мај 2001 година, на истиот Факултет ја одбрал магистерската теза со наслов: „Врските и соработката на македонските националноослободителни движења од сите делови на Македонија во 1943 година“, а во јануари 2007 година и докторската дисертација со наслов: „Македонската националноослободителна платформа во текот на Втората светска војна (1941-1944).“

По дипломирањето, Литовски својата кариера ја започна како кустос-советник во Националната установа Завод за заштита на спомениците на културата и музеј – Битола, а во текот на 2018 година како научен соработник/доцент е вработен во ЈНУ ИНИ, во Одделението за нова и најнова историја.

Член е на Одделението за историско-географски науки и на Управниот одбор при Македонското научно друштво од Битола. Соработува со разни весници и списанија и воедно е и член на Здружението на новинари на Македонија. Автор е на повеќе научни статии, прилози, рецензии на книги, изложби со историска тематика, како и поголем број на новинарски колумни, статии и есеи.

Научните престои и истражувањата во историските архиви во земјата и во странство, му овозможува на д-р Литовски објавување на поголем број научни прилози и учества со реферати на научни собири. Проучувањето на проблематика претежно посветена на левориентираните сили во Македонија во текот на 20 век има пошироко значење, бидејќи таа имала влијание врз општиот историски и културнопросветен развој во Македонија, особено во втората половина на XX век, кога се втемелуваше повоената Македонија.

Она што кандидатот го има објавено од стекнувањето со звањето доцент до денес, можеме да констатираме дека во неговата научна преокупација преовладува проучувањето и расветлувањето на прашања и проблеми поврзани, пред сè, со новата и најновата историја на македонскиот народ во текот на XX век, но има и неколку трудови кои со својата проблематика се однесуваат и на други актуелни случувања и состојби во регионот.

Кандидатот д-р Александар Литовски, во периодот од последниот избор, со своите научни трудови има настапено на бројни научни трибини и тркалезни маси и меѓународни научни собири. Во обработката на овие научни пројави, особена преокупација на д-р Александар Литовски е поимно-теоретско дефинирање на повеќе значајни историско-наративни категории како што се: антифашизмот, националното македонско прашање, улогата на левицата во националната историја на македонскиот народ и др. Тој, меѓу другото, се занимава и со научна расправа на теоретските и аналитичките гледишта на позначајните автори кои се занимаваат со овие прашања. Тематизирањето на антифашизмот и на левицата почнуваќи од првите нивни зачетоци па сè до денденес, е својствено за трудовите на д-р Александар Литовски, при што класифицираната појмовно-категоријална апаратура кај него добила предоминантен наративен белег. Кандидатот претежно, се занимава со приказ на појавата и на видовите на антифашизмот, како и со илустрации на антифашистичките пројави. Следствено на тоа, и со размерите на идејноста на антифашистичките акции, со последиците и влијанието врз системот на конципирањето на власта и психо-социјалната и политичката состојба во националното општество на повоената Македонија. Д-р Александар Литовски во сопствената препознатлива критичка анализа укажува на постоење на селективен критериум во определувањето на тоа што е и што не е антифашизмот, виден во контекстот на споменување или прикажување на одделни појави и манифестации на левицата и сите останати процеси кои неа ја следат. При ова, д-р Литовски користи сопствена одбрана апаратура за селективност на појавите кои влијаат и

го дефинираат сето она што се подведува под поимот на антифашизам, но и на определени пројави кои не се антифашистички, а се левоориентирани историски процеси кои според него се сметаат за такви. Со други зборови, станува збор за влијанието и дефинирањето на определени антифашистички пројави како одраз на левицата, врз конечната научна оценка и политичката конјуктура, од една страна, и строгата логички и научно и систематски дефинирана сознајно-аналитичка апаратура, од друга страна.

Следејќи ги трудовите на д-р Александар Литовски, воочуваме дека во нив се дадени и систематски дефинирани поимно-теоретските рамки, кои земено во целина, заедно со поставеноста на проблемите, нивната структура и развојот на анализата и заклучоците во врска со неа, доволно говорат дека кандидатот има широко познавање на литературата, на нормативните акти и на клучните политички декларации поврзани со актуелната проблематика со која тој се занимава.

Д-р Александар Литовски, низ своите трудови, ги соопштува теоретските гледишта на повеќе автори кои се занимаваат со тематизирање на македонската левица и антифашизмот, но тој при тоа главно влегува во коректна дискусија со тие дефиниции и разбирања на авторите што ги споменува. Оттука, д-р Александар Литовски ги остава сфаќањата на авторите во неговиот приказ, во контекст на разработката на определен аспект на проблематиката, покажувајќи дека добро ги знае позициите и ставовите на авторите што ги вклучува во текстот.

Кандидатот укажува на тоа дека животот е големото информациско поле за човекот и дека тоа е неговата природна егзистенцијална матрица од бескрајни искуства и непознаници. Концептите кои ги создава човекот, како што се идеолошките и општествените, со сите нивни доктринарни сфери на образование, наука, култура, уметност итн., се информациски полиња, и тие се матрици на препознатливост на авторот. Тие искуства со првите кругови на гигантските идеологии на 20 век, а потоа и со оние на корпоративната моќ, го ставија авторот истражувач пред идеолошко-политичко инструментализирање или стратегиско претворање на научното дело во сигурен капитал на општествениот поредок.

Во своите трудови, д-р Литовски внесува и еден сосема концизен историски контекст за карактеристиките во развојните текови и отворањето за критичкиот однос кон егзистенцијалните состојби на македонската национална историја по Втората светска војна,

и особено по распаѓањето на СФРЈ и формирањето на Република Македонија. Тоа имплицира став на кандидатот дека научните опуси во себе носеле и емитувале и една тивка, култивирана еманципаторска димензија, која во крајот на 20 век, и првите децении на 21 век, ќе биде многу подиректна и поодважна, и ќе стане клучно својство во дејствувањето и перспективите на новите генерации македонски научници истражувачи на националната историја.

Покрај анализираната научна преокупација, д-р Александар Литовски, исто така, учествувал и во реализација на повеќе научни и едукативни проекти од областа на човековите права, образованието, историјата, културата и други блиски на него научни проблеми и активности. Па така, кон неговиот научен профил се вбројуваат и следниве пројави: уредник на Зборник на трудови на Завод и музеј-Битола (2012-2017), награда „4 Ноември" на Општина Битола за 2018 година, член на Заедничката мултидисциплинарна експертска комисија за историски и образовни прашања од Република Македонија формирана врз основа на Договорот за пријателство, добрососедство и соработка на РМ и Р Бугарија (Договор за работа бр. 04-19947/1 од 29.06.2018 на МНР на РМ), член-претседател на Работна група за преиспитување на општествената и стручна оправданост на постоењето на НУ „Музеј на ВМРСГ (Решение на Министерство на култура бр. 02-2811/1 од 13.03.2018), член на Одборот за доделување на државната награда „11 Октомври“ (Решение на Собрание на РМ бр. 08-233/1 од 4 април 2018), Член на Работна подгрупа за проценка на влијанието на културните политики (Решение на Министерство на култура бр. 02-7144/1 од 31.07.2017), член-претседател на Рецензентската комисија за избор и реизбор во стручни звања во областа на историјата како стручно и советодавно тело на министерот за култура (Решение на Министерство за култура бр. 30-3332/1 од 23. 3.1018), како и учество во изложби и самостојни и групни музејски и заштитно-конзерваторски проекти, изложба „Османлиски културни белези во Македонија" (2014), изложба "70 години ослободување на Македонија" (2014).

Сето погоре изнесено не упатува да извлечеме заклучок дека кандидатот прилично добро ја познава проблематиката со која се занимава и литературата за неа, и од кој во иднина можат да се очекуваат резултати со нови сопствени тези и аргументи во областа на најновата национална историја.

Вреднувајќи го научниот профил на кандидатот д-р Александар Литовски, базиран на погоре изнесените констатации и оценки, како членови на Рецензентската комисија, цениме дека тој ја задоволува законската регулатива за бараното научно звање и може да се носи со истражувачките предизвици во областа на современата историска наука и да одговори на научните прашања и проблеми со кои тој се занимава.

Оттука, имаме задоволство и чест на Советот на ЈНУ Институтот за национална историја да му предложиме, кандидатот д-р Александар Литовски да го избере во научното звање виш научен соработник/вонреден професор.

Комисија:

1. Проф. д-р Марјан Димитријевски с.р.
2. Проф. д-р Љубица Јанчева с.р.
3. Проф. д-р Габриела Топузовска с.р.

ОБРАЗЕЦ

КОН ИЗВЕШТАЈОТ ЗА ИЗБОР ВО НАСТАВНО-НАУЧНО, НАУЧНО И НАСТАВНО-СТРУЧНО ЗВАЊЕ

Кандидат: Александар Литовски

Институција: ЈНУ Институт за национална историја

Научна област: Историја

НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА (НИ)

И НАСТАВНО-НАУЧНА ДЕЛНОСТ (НН)

СТРУЧНО АПЛИКАТИВНА ДЕЛНОСТ (СА)

Реден број	Назив на активноста	Поени
1	Монографија	32
2	Избор подготовка и редакција на историски хроники	8
3	Труд со оригинални научни резултати, објавен во референтно научно/стручно списание	30
4	Труд со оригинални научни резултати, објавен во зборник на трудови со меѓународен научен/стручен собир	8,5
5	Апстракт објавен во зборник од меѓународна конференција	0,5
6	Уредник на Зборник на трудови	2
7	Награди признанија за научни постигнувања	5
8	Член во комитети и тела на државни органи и здруженија	4
9	Учество во подготовка на музејска изложба	2
Вкупно:		92

Членови на Комисијата:

1. Проф. д-р Марјан Димитријевски, с.р
2. Проф. д-р Љубица Јанчева, с.р.
3. Проф. д-р Габриела Топузовска, с.р.

